Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 692/2008**

2008 m. liepos 18 d.

įgyvendinantis ir iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (euro 5 ir euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos

(tekstas svarbus EEE)

(OL L 199, 2008 7 28, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2011 m. birželio 8 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 566/2011	L 158	1	2011 6 16
►**M2**	2012 m. gegužės 29 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 459/2012	L 142	16	2012 6 1
►**M3**	2012 m. liepos 12 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 630/2012	L 182	14	2012 7 13
►**M4**	2013 m. vasario 19 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 143/2013	L 47	51	2013 2 20
►**M5**	2013 m. vasario 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 171/2013	L 55	9	2013 2 27
►**M6**	2013 m. kovo 7 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 195/2013	L 65	1	2013 3 8
►**M7**	2013 m. vasario 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 519/2013	L 158	74	2013 6 10
►**M8**	2014 m. vasario 11 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 136/2014	L 43	12	2014 2 13

pataisytas:

►**C1** Klaidų ištaisymas, OL L 336, 2010 12 21, p. 68 (692/2008)

▼B

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 692/2008

2008 m. liepos 18 d.

įgyvendinantis ir iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (euro 5 ir euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdama į 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (euro 5 ir euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos ([1]), ypač į jo 4 straipsnio 4 dalį, 5 straipsnio 3 dalį ir 8 straipsnį,

kadangi:

(1) Reglamentas (EB) Nr. 715/2007 – vienas iš atskirų teisės aktų dėl tipo patvirtinimo procedūros, nustatytos 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvoje 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ([2]).

(2) Reglamente (EB) Nr. 715/2007 reikalaujama, kad naujos lengvosios transporto priemonės atitiktų naujas išmetamųjų teršalų ribas, ir nustatomi papildomi informacijos prieigos reikalavimai. Techniniai reikalavimai įsigalioja dviem etapais: euro 5 – nuo 2009 m. rugsėjo 1 d., euro 6 – nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. Turėtų būti priimtos specialios techninės nuostatos, būtinos tam reglamentui įgyvendinti. Todėl šiame reglamente siekiama nustatyti reikalavimus, būtinus euro 5 ir euro 6 specifikacijų transporto priemonių tipui patvirtinti.

(3) Reglamento (EB) Nr. 715/2007 5 straipsnyje numatyti specialūs su transporto priemonių išmetamųjų teršalų kontrole susiję techniniai reikalavimai, kurie turi būti nustatyti šį reglamentą įgyvendinančiuose teisės aktuose. Todėl tikslinga priimti šiuos reikalavimus.

([1]) OL L 171, 2007 6 29, p. 1.
([2]) OL L 42, 1970 2 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 715/2007.

▼B

(4) Reglamente (EB) Nr. 715/2007 patvirtinus pagrindinius tipo patvirtinimo reikalavimus, būtina nustatyti administracines lengvųjų transporto priemonių EB tipo patvirtinimo nuostatas. Šie administraciniai reikalavimai apima nuostatas dėl produkcijos atitikties ir eksploatuojamų transporto priemonių tinkamumo, kad nuolat būtų užtikrintos tinkamos serijinės gamybos transporto priemonių veikimo charakteristikos.

(5) Pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2007 11 straipsnį būtina nustatyti pakaitinių taršos kontrolės įtaisų tipo patvirtinimo reikalavimus, kad būtų užtikrintas tinkamas šių įtaisų veikimas.

(6) Be to, pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2007 6 ir 7 straipsnius būtina nustatyti reikalavimus, užtikrinančius patogią transporto priemonėje įrengtos diagnostikos (TPĮD) sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą, kad nepriklausomi operatoriai galėtų naudotis šia informacija.

(7) Pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 šiame reglamente nustatytos priemonės, susijusios su transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieiga, informacija apie diagnostikos įrankius ir pakaitinių dalių suderinamumo su transporto priemonės TPĮD sistemomis, turėtų apimti ne tik su teršalų išmetimu susijusias sudedamąsias dalis ir sistemas, bet ir visus transporto priemonės aspektus, susijusius su tipo patvirtinimu pagal šį reglamentą.

(8) Kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 715/2007 14 straipsnio 2 dalyje, nustatomos naujos kietųjų dalelių masės ribinės vertės ir naujos išmetamųjų kietųjų dalelių skaičiaus ribinės vertės.

(9) Šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Motorinių transporto priemonių techninio komiteto, įsteigto pagal 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/46/EB, nustatančios motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (Pagrindų direktyva) ([1]), 40 straipsnį, nuomonę,

(10) Reikėtų įsteigti forumą dėl XIV priedo 2.2 skirsnio įgyvendinimo kylantiems klausimams, susijusiems su prieiga prie informacijos apie transporto priemonių saugos priemones, nagrinėti. Forume keičiantis informacija turėtų būti lengviau sumažinti riziką, kad bus netinkamai naudojama informacija apie transporto priemonių saugą. Dėl nagrinėjamų temų opumo gali prireikti įslaptinti Forume vykstančias diskusijas ir jų rezultatus.

([1]) OL L 263, 2007 10 9, p. 1.

▼B

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos Reglamento (EB) Nr. 715/2007 4, 5 ir 8 straipsnių įgyvendinimo priemonės.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente:

1. „transporto priemonės tipas atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informaciją“ – tai transporto priemonių grupė, kuriai priklausančios transporto priemonės nesiskiria šiais atžvilgiais:

   a) pagal ekvivalentinę inerciją, nustatytą atsižvelgiant į etaloninę masę, kaip nurodyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedo 5.1 punkte ([1]);

   b) pagal variklio ir transporto priemonės charakteristikas, kaip apibrėžta I priedo 3 priedėlyje;

2. „transporto priemonės EB tipo patvirtinimas atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informaciją“ – tai transporto priemonės EB tipo patvirtinimas, atsižvelgiant į transporto priemonės pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekį, karterio išmetamųjų teršalų kiekį, išgaruojančių teršalų kiekį, degalų sąnaudas ir transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą;

3. „dujiniai teršalai“ – tai išmetamosiose dujose esantis anglies vienderginis, azoto oksidai, išreikšti azoto dvideginio (NO_2) ekvivalentu, ir angliavandeniliai tokiu santykiu:

   a) benzinas (E5) – $C_1H_{1,89}O_{0,016}$;

   b) dyzelinas (B5) – $C_1H_{1,86}O_{0,005}$;

   c) suskystintos naftos dujos (SND) – $C_1H_{2,525}$;

   d) gamtinės dujos (GD) ir biometanas – CH_4;

   e) etanolis (E85) – $C_1H_{2,74}O_{0,385}$;

4. „pagalbinė užvedimo priemonė“ – tai kaitinimo žvakės, įpurškimo takto pakeitimai ir kiti įtaisai, padedantys užvesti variklį neriebinant oro ir (arba) variklio degalų mišinio;

5. „variklio darbinis tūris“ – tai vienas iš šių dalykų:

   a) jei tai stūmokliniai vidaus degimo varikliai – vardinis visų variklio cilindrų darbinis tūris;

   b) jei tai varikliai su besisukančiais stūmokliais (Vankelio) – už vardinį variklio cilindrų darbinį tūrį du kartus didesnis tūris;

([1]) OL L 375, 2006 12 27, p. 223.

▼B

6. „reguliariai atsinaujinanti sistema“ – tai deginių filtrai katalizatoriai, kietųjų dalelių gaudyklės arba kiti taršos kontrolės įtaisai, kuriems būtinas reguliaraus atsinaujinimo procesas, transporto priemonei įprastomis eksploatavimo sąlygomis nuvažiavus mažiau kaip 4 000 km;

7. „originalus pakaitinis taršos kontrolės įtaisas“ – tai šio reglamento I priedo 4 priedėlyje nurodytų tipų taršos kontrolės įtaisai arba taršos kontrolės įtaisų mazgai, kuriuos transporto priemonės tipo patvirtinimo turėtojas pateikia į rinką kaip atskirus techninius mazgus;

8. „taršos kontrolės įtaiso tipas“ – tai deginių filtrai katalizatoriai ir kietųjų dalelių gaudyklės, kurios nesiskiria tokiais esminiais aspektais kaip:

   a) substratų kiekis, struktūra ir medžiaga;

   b) kiekvieno substrato veikimo pobūdis;

   c) tūris, priekinės dalies ploto ir substrato ilgio santykis;

   d) katalitinės medžiagos kiekis;

   e) santykinė katalitinės medžiagos dalis;

   f) korių tankis;

   g) matmenys ir forma;

   h) šiluminė apsauga;

9. „vieną degalų rūšį naudojanti transporto priemonė“ – tai transporto priemonė, suprojektuota veikti pirmiausia naudojant vieną degalų rūšį;

10. „vieną degalų rūšį naudojanti dujomis varoma transporto priemonė“ – tai vieną degalų rūšį naudojanti transporto priemonė, pirmiausia varoma SND, GD/biometanu arba vandeniliu, bet galinti turėti ir benzino sistemą, skirtą naudoti tik avariniais arba užvedimo tikslais, kurios degalų bako talpa ne didesnė kaip 15 litrų;

11. „dvi degalų rūšis naudojanti transporto priemonė“ – tai transporto priemonė, turinti dvi atskiras degalų laikymo sistemas ir galinti dalį laiko važiuoti varoma viena degalų rūšimi ir dalį laiko – varoma kita degalų rūšimi, bet suprojektuota vienu metu naudoti tik vieną degalų rūšį;

12. „dvi degalų rūšis naudojanti dujomis varoma transporto priemonė“ – tai dvi degalų rūšis naudojanti transporto priemonė, galinti važiuoti varoma benzinu ir viena iš šių degalų rūšių – SND, GD/biometanu arba vandeniliu;

13. „mišrius degalus naudojanti transporto priemonė“ – tai transporto priemonė, turinti vieną degalų laikymo sistemą ir galinti važiuoti varoma įvairiais dviejų arba daugiau degalų rūšių mišiniais;

14. „mišrius degalus naudojanti etanoliu varoma transporto priemonė“ – tai mišrius degalus naudojanti transporto priemonė, galinti važiuoti varoma benzinu arba benzino ir etanolio mišiniu, kuriame etanolis sudaro ne daugiau kaip 85 % (E85);

▼B

15. „mišrius degalus naudojanti biodyzelinu varoma transporto priemonė“ – tai mišrius degalus naudojanti transporto priemonė, galinti važiuoti varoma mineraliniu dyzelinu arba mineralinio dyzelino ir biodyzelino mišiniu;

▼M3

16. „hibridinė elektra varoma transporto priemonė (HEVTP)“ – transporto priemonė, įskaitant transporto priemones, kurioms energija tiekiama naudojant degalus tik tam, kad būtų perkrautas elektrinis energijos (galios) akumuliavimo įtaisas, varomajai mechaninei traukai energiją gaunanti iš šių transporto priemonėje įtaisytų akumuliuotos energijos (galios) šaltinių:

    a) naudojamų degalų;

    b) akumuliatoriaus, kondensatoriaus, smagračio (generatoriaus) ar kito elektrinio energijos (galios) akumuliavimo įtaiso;

▼B

17. „tinkamai prižiūrima ir naudojama“ – bandomosios transporto priemonės atžvilgiu tai reiškia, kad ši transporto priemonė atitinka atrinktos transporto priemonės priimtinumo kriterijus, išdėstytus II priedo 1 priedėlio 2 skirsnyje;

18. „išmetamųjų teršalų kontrolės sistema“ – TPĮD sistemos atžvilgiu tai elektroninis variklio valdiklis ir kiekviena teršalų išmetimo arba garavimo sistemoje esanti sudedamoji su išmetamųjų teršalų kiekiu susijusi dalis, tam valdikliui teikianti įvesties duomenis arba iš jo gaunanti išvesties duomenis;

19. „veikimo trikčių indikatorius (VTI)“ – tai regimasis arba girdimasis indikatorius, kuris transporto priemonės vairuotojui aiškiai rodo, kad sutriko kurios nors sudedamosios su teršalų išmetimu susijusios dalies, sujungtos su TPĮD sistema, arba pačios TPĮD sistemos veikimas;

20. „veikimo triktis“ – tai sudedamosios su teršalų išmetimu susijusios dalies arba sistemos gedimas, dėl kurio išmetamųjų teršalų kiekis viršija XI priedo 3.3.2 punkte nurodytas ribas, arba TPĮD sistemos negalėjimas įvykdyti pagrindinių XI priede nustatytų stebėjimo reikalavimų;

21. „antrinis oras“ – tai siurbliu, oro vožtuvu ar kitomis priemonėmis į dujų išmetimo sistemą leidžiamas oras, kad geriau vyktų išmetamųjų dujų sraute esančių HC ir CO oksidacija;

22. „važiavimo ciklas“ – TPĮD sistemų atžvilgiu susideda iš variklio užvedimo, važiavimo režimo, turint galimybę nustatyti veikimo triktį, jeigu tokia būtų, ir variklio užgesimo;

23. „informacijos prieiga“ – tai galimybė gauti visus transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros duomenis, reikalingus transporto priemonės dalių patikrai, gedimų nustatymui, techninei priežiūrai arba remontui;

24. „trūkumas“ – transporto priemonių TPĮD sistemų atžvilgiu tai reiškia, kad ne daugiau kaip dviejų stebimų atskirų sudedamųjų dalių ar sistemų laikinos arba nuolatinės veikimo charakteristikos mažina tų sudedamųjų dalių ar sistemų stebėjimo, taikant TPĮD sistemą, galimybes arba kad šios sudedamosios dalys neatitinka visų kitų išsamių TPĮD sistemai taikomų reikalavimų;

▼B

25. „nusidėvėjęs pakaitinis taršos kontrolės įtaisas“ – tai taršos kontrolės įtaisas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2007 3 straipsnio 11 dalyje, kurio nusidėvėjimas dėl ilgo naudojimo arba dirbtinio nudėvėjimo yra tokio laipsnio, kad šis įtaisas atitinka JT/EEK taisyklės Nr. 83 XI priedo 1 priedėlio 1 skirsnyje nustatytus reikalavimus;

26. „transporto priemonės TPĮD sistemos informacija“ – tai informacija, susijusi su transporto priemonėje įrengta visų transporto priemonės elektroninių sistemų diagnostikos sistema;

27. „reagentas“ – tai bet koks produktas, išskyrus degalus, laikomas transporto priemonėje ir išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos nurodymu tiekiamas į išmetamųjų teršalų papildomo apdorojimo sistemą;

28. „parengtos eksploatuoti transporto priemonės masė“ – tai Direktyvos 2007/46/EB I priedo 2.6 punkte aprašyta masė;

29. „variklio uždegimo pertrūkis“ – tai degimo stoka priverstinio uždegimo variklio cilindre dėl to, kad nėra kibirkšties, dėl netinkamo degalų dozavimo, mažo slėgio arba dėl kokios nors kitos priežasties;

30. „šaltojo užvedimo sistema arba įtaisas“ – sistema, kuri laikinai pariebina variklio oro ir degalų mišinį, kad būtų lengviau užvesti variklį;

31. „galios ėmimas (galios ėmimo įrenginys)“ – tai variklio sukuriamos galios tiekimas transporto priemonėje įrengtiems pagalbiniams įtaisams (tokio tiekimo įrenginys);

32. „smulkieji gamintojai“ – transporto priemonių gamintojai, kurių metinė pasaulinės gamybos apimtis mažesnė kaip 10 000 vienetų;

▼M3

33. „elektrinė jėgos pavara“ – sistema, susidedanti iš vieno ar kelių elektros energijos akumuliavimo įtaisų, vieno ar kelių elektros srovės kondicionavimo įtaisų ir vienos ar kelių elektros mašinų, kurie akumuliuotą elektros energiją paverčia mechanine ratams perduodama energija, skirta transporto priemonei varyti;

34. „tik elektra varoma transporto priemonė“ – transporto priemonė, varoma tik elektros pavara;

35. „mišrius H2GD degalus naudojanti transporto priemonė“ – transporto priemonė, kuri gali būti varoma įvairiais vandenilio ir gamtinių dujų bei biometano mišiniais;

36. „vandenilio kuro elementu varoma transporto priemonė“ – transporto priemonė, varoma kuro elementu, kuriame iš vandenilio gauta cheminė energija paverčiama elektros energija, skirta transporto priemonei varyti;

▼M8

37. „naudingoji galia“ – ant bandymų stendo alkūninio veleno arba jam lygiaverčio įtaiso gale perduodama galia, etaloninėmis atmosferos sąlygomis nustatoma pagal XX priedą (Variklio naudingosios galios, naudingosios galios ir elektrinių jėgos pavarų didžiausios 30 minučių galios matavimai) esant atitinkamam variklio su pagalbiniais prietaisais sūkių dažniui;

▼M8

38. „didžiausioji naudingoji galia“ – didžiausioji naudingosios galios vertė, išmatuota varikliui dirbant didžiausiu pajėgumu;

39. „didžiausioji 30 minučių galia“ – elektrinių jėgos pavarų didžiausia naudingoji galia nuolatinės srovės įtampos sąlygomis, kaip nustatyta JT EEK Taisyklės Nr. 85 5.3.2 punkte ([1]);

40. „šaltasis paleidimas“ – variklio aušalo temperatūra (arba lygiavertė temperatūra) paleidus variklį, ne didesnė kaip 35 °C ir ne daugiau kaip 7 K didesnė už aplinkos temperatūrą (jeigu taikoma) paleidus variklį.

▼B

3 straipsnis

Tipo patvirtinimo reikalavimai

▼M8

1. Kad gautų EB tipo patvirtinimą, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informaciją, gamintojas turi įrodyti, kad transporto priemonės atitinka bandymo metodikos reikalavimus, apibrėžtus šio reglamento III–VIII, X–XII, XIV, XVI ir XX prieduose. Be to, gamintojas užtikrina, kad būtų laikomasi šio reglamento IX priede nustatytų etaloninių degalų specifikacijų.

▼B

2. Su transporto priemonėmis turi būti atlikti I priedo I.2.4 lentelėje nurodyti bandymai.

3. Kaip alternatyvą II, III, V–XI ir XVI prieduose pateiktiems reikalavimams smulkieji gamintojai gali paprašyti, kad būtų suteiktas EB tipo patvirtinimas transporto priemonės tipui, kurį patvirtino trečiosios šalies institucija, remdamasi I priedo 2.1 skirsnyje nurodytais teisės aktais.

Tačiau norint pagal šios straipsnio dalies nuostatas gauti EB tipo patvirtinimą atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informaciją, vis tiek reikalaujama atlikti IV priede nustatytus transporto priemonės tinkamumo eksploatuoti keliuose patikrai skirtus išmetamųjų teršalų kiekio bandymus, XII priede nustatytus degalų sąnaudų ir išmetamo CO_2 kiekio bandymus ir laikytis XIV priede nustatytų transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos reikalavimų.

Patvirtinimo institucija praneša Komisijai apie kiekvieno tipo pavirtinimo pagal šios straipsnio dalies nuostatas suteikimo aplinkybes.

4. I priedo 2.2 ir 2.3 skirsniuose nustatyti specialieji degalų bakų pildymo angų ir elektroninės sistemos saugos reikalavimai.

5. Gamintojas imasi techninių priemonių, kad užtikrintų, jog pagal šį reglamentą būtų veiksmingai ribojamas per visą įprastą transporto priemonės eksploatavimo įprastomis sąlygomis laikotarpį pro išmetimo vamzdį išmetamų ir išgaruojančių teršalų kiekis.

([1]) OL L 326, 2006 11 24, p. 55.

▼B

38. Šiomis priemonėmis taip pat turi būti užtikrintas pirminę paskirtį atitinkantis lanksčiųjų vamzdžių, jų sandūrų ir jungčių, naudojamų išmetamųjų teršalų kontrolės sistemose, saugumas.

6. Gamintojas užtikrina, kad išmetamųjų teršalų kiekio bandymo, atlikto šiame reglamente nurodytomis sąlygomis, rezultatai neviršytų taikomos ribinės vertės.

7. Atliekant IV priedo 1 priedėlyje nustatytą 2 tipo bandymą, didžiausias leidžiamas anglies viendeginio kiekis išmetamosiose dujose, varikliui veikiant tuščiąja eiga įprastu sukimosi dažniu, turi būti toks, kokį nurodė transporto gamintojas. Tačiau didžiausias leidžiamas tūrio procentais išreikštas anglies viendeginio kiekis neturi viršyti 0,3 %.

Varikliui veikiant tuščiąja eiga dideliu sukimosi dažniu, tūrio procentais išreikštas anglies viendeginio kiekis išmetamosiose dujose, kai variklis veikia ne mažesniu kaip 2 000 min^{-1} sukimosi dažniu, o lambda vertė yra 1 ± 0,03 arba atitinka gamintojo specifikacijas, neturi viršyti 0,2 %.

8. Gamintojas turi užtikrinti, kad atliekant V priede nustatytą 3 tipo bandymą, per variklio ventiliacijos sistemą į atmosferą nebūtų išleidžiama karterio išmetamųjų dujų.

9. VIII priede nustatyti VI tipo bandymai, kurių metu matuojami teršalų kiekiai, išmetami esant žemai temperatūrai, su dyzelinu varomomis transporto priemonėmis neatliekami.

Tačiau, pateikdami paraiškas patvirtinti tipą, gamintojai patvirtinimo institucijai turi pateikti informaciją, įrodančią, kad NO_x papildomo apdorojimo įtaisas įkaista iki pakankamos temperatūros, kad, užvedus variklį esant – 7 °C temperatūrai, kaip nurodyta VI tipo bandymo aprašyme, veiksmingai veiktų 400 sekundžių.

Be to, gamintojas pateikia patvirtinimo institucijai informaciją apie išmetamųjų dujų recirkuliacijos (IDR) sistemos veikimo strategiją, įskaitant informaciją apie šios sistemos veikimą esant žemai temperatūrai.

Pateikiant šią informaciją, taip pat aprašomas bet koks galimas poveikis išmetamųjų teršalų kiekiams.

Patvirtinimo institucija nesuteikia tipo patvirtinimo, jei pateiktos informacijos nepakanka įrodyti, kad papildomo apdorojimo įtaisas iš tikrųjų įkaista iki pakankamos temperatūros, kad veiksmingai veiktų nustatytą laiką.

Komisijai paprašius, patvirtinimo institucija pateikia informaciją apie NO_x papildomo apdorojimo įtaisų ir IDR sistemos veikimo charakteristikas esant žemai temperatūrai.

4 straipsnis

Tipo patvirtinimo atsižvelgiant į TPĮD sistemą reikalavimai

1. Gamintojas užtikrina, kad visose transporto priemonėse būtų įrengta TPĮD sistema.

▼B

2. TPĮD sistema turi būti suprojektuota, pagaminta ir įrengta transporto priemonėje taip, kad leistų nustatyti nusidėvėjimo arba veikimo trikčių pobūdį visą transporto priemonės eksploatavimo laikotarpį.

3. Įprastomis sąlygomis eksploatuojama TPĮD sistema turi atitikti šio reglamento reikalavimus.

4. Bandant TPĮD sistemą su sugedusia sudedamąja dalimi, kaip nustatyta XI priedo 1 priedėlyje, turi įsijungti šios sistemos veikimo trikčių indikatorius.

46. Atliekant šį testą, TPĮD sistemos veikimo trikčių indikatorius taip pat gali įsijungti, kai išmetamųjų teršalų kiekis yra mažesnis už TPĮD sistemos ribines vertes, nurodytas XI priede.

5. Gamintojas privalo užtikrinti, kad TPĮD sistema visomis pagrįstai numatomomis važiavimo sąlygomis atitiktų eksploatacinių savybių reikalavimus, nustatytus šio reglamento XI priedo 1 priedėlio 3 skirsnyje.

6. Gamintojas turi užtikrinti, kad nacionalinės institucijos ir nepriklausomi operatoriai galėtų lengvai gauti eksploatacinių savybių duomenis, laikomus transporto priemonės TPĮD sistemoje ir jos pateikiamus pagal XI priedo 1 priedėlio 3.6 punktą, ir kad šie duomenys nebūtų koduojami.

▼M2

_____

▼B

5 straipsnis

Paraiška patvirtinti transporto priemonės EB tipą atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą

1. Gamintojas pateikia patvirtinimo institucijai paraišką patvirtinti transporto priemonės EB tipą atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą.

2. 1 dalyje nurodyta paraiška rengiama pagal informacinio dokumento pavyzdį, nustatytą I priedo 3 priedėlyje.

3. Be to, gamintojas pateikia tokią informaciją:

a) jei tai yra priverstinio uždegimo variklį turinčios transporto priemonės – gamintojo deklaraciją dėl variklio uždegimo pertrūkių, dėl kurių išmetamųjų teršalų kiekis viršys XI priedo 2.3 skirsnyje nustatytas ribines vertes, mažiausio procentinio dydžio, apskaičiuoto pagal bendrą varikio uždegimo taktų skaičių, jeigu šis uždegimo pertrūkių procentinis dydis buvo nustatomas nuo I tipo bandymo pradžios, kaip aprašyta šio reglamento III priede, arba variklio uždegimo pertrūkių, dėl kurių išmetamųjų dujų katalizatorius arba katalizatoriai galėtų perkaisti pirmiau, negu bus padaryta nepataisoma žala, mažiausio procentinio dydžio, apskaičiuoto pagal bendrą varikio uždegimo taktų skaičių;

b) išsamią rašytinę informaciją apie TPĮD sistemos veikimo charakteristikas, įskaitant visas svarbias transporto priemonės išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos dalis, kurių veikimą stebi OBD sistema;

c) TPĮD sistemoje naudojamo veikimo trikčių indikatoriaus (VTI), kuris naudojamas pranešti transporto priemonės vairuotojui apie gedimą, aprašą;

▼B

d) gamintojo deklaraciją, kad TPĮD sistema atitinka XI priedo 1 priedėlio 3 skirsnio nuostatas dėl eksploatacinių savybių, esant pagrįstai numatomoms važiavimo sąlygoms;

e) planą, kuriame aprašomi išsamūs techniniai kiekvieno kontrolinio rodmens, turinčio atitikti XI priedo 1 priedėlio 3.2 ir 3.3 skirsniuose nustatytus reikalavimus, skaitiklio ir vardiklio pokyčių, taip pat uždraudimo keisti skaitiklių, vardiklių ir bendrojo vardiklio vertes XI priede 1 priedėlio 3.7 skirsnyje nurodytomis sąlygomis, kriterijai ir pagrindimas;

f) nuostatų, kurių imtasi išmetamųjų teršalų kontrolės kompiuteriui apsaugoti, kad jo rodmenys nebūtų klastojami ir kad nebūtų galima padaryti šio kompiuterio pakeitimų;

g) tam tikrais atvejais – išsamius transporto priemonių šeimos duomenis, kaip nurodyta XI priedo 2 priedėlyje;

h) tam tikrais atvejais – kitų tipo patvirtinimų kopijas su atitinkamais duomenimis, pagal kuriuos būtų galima suteikti tipo išplėtimo patvirtinimą ir nustatyti nusidėvėjimo koeficientus.

4. 3 dalies d punkto tikslais gamintojas turi naudoti gamintojo TPĮD sistemos eksploatacinių savybių reikalavimų atitikties sertifikato pavyzdį, pateiktą I priedo 7 priedėlyje.

5. Suteikianti patvirtinimą patvirtinimo institucija, patvirtinimo institucijoms arba Komisijai paprašius, pateikia joms 3 dalies e punkte nurodytą informaciją.

6. Patvirtinimo institucijos nepatvirtina transporto priemonės, jei gamintojo pagal 3 dalies d ir e punktus pateikta informacija yra netinkama XI priedo 1 priedėlio 3 skirsnio reikalavimams įvykdyti.

56. Būtina užtikrinti, kad visomis pagrįstai numatomomis važiavimo sąlygomis būtų taikomi XI priedo 1 priedėlio 3.2, 3.3 ir 3.7 skirsniai.

57. Vertindamos, kaip laikomasi pirmoje ir antroje pastraipose nustatytų reikalavimų, patvirtinimo institucijos atsižvelgia į technologijų lygį.

7. Vykdant 3 dalies f punkto reikalavimus, nuostatos, kurių imtasi išmetamųjų teršalų kontrolės kompiuteriui apsaugoti, kad jo rodmenys nebūtų klastojami ir kad nebūtų galima padaryti šio kompiuterio pakeitimų, turi apimti atnaujinimo galimybę, taikant gamintojo patvirtintą programą arba kalibravimą.

8. I priedo I.2.4 lentelėje aprašytiems bandymams atlikti gamintojas pateikia už tipo patvirtinimo bandymus atsakingai technikos tarnybai pavyzdinę transporto priemonių tipo, kurį norima patvirtinti, transporto priemonę.

9. Paraiškos patvirtinti vieną degalų rūšį, dvi degalų rūšis ir mišrius degalus naudojančių transporto priemonių tipus turi atitikti papildomus reikalavimus, nustatytus I priedo 1.1 ir 1.2 skirsniuose.

▼B

10. Dėl sistemos, sudedamosios dalies arba atskiro techninio mazgo modelio pakeitimų, padarytų po tipo patvirtinimo, tipo patvirtinimo galiojimas savaime nenutrūksta, jei šių sistemų, sudedamųjų dalių arba atskirų techninių mazgų originalios charakteristikos nepakeičiamos tiek, kad nukentėtų variklio arba taršos kontrolės sistemos veiksmingumas.

6 straipsnis

Administracinės nuostatos dėl transporto priemonės EB tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą

▼M8

1. Jei laikomasi visų susijusių reikalavimų, patvirtinimo institucija išduoda EB tipo patvirtinimą ir pagal Direktyvos 2007/46/EB VII priede nustatytą numeravimo sistemą suteikia tipo patvirtinimo numerį.

Nepažeidžiant Direktyvos 2007/46/EB VII priedo nuostatų, tipo patvirtinimo numerio 3 segmentas sudaromas pagal šio reglamento I priedo 6 priedėlį.

Patvirtinimo institucija nepriskiria to paties numerio kitam transporto priemonės tipui.

Jeigu tai yra transporto priemonės, kurių tipas patvirtintas remiantis Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelėje pateiktomis Euro 5 išmetamųjų teršalų ribinėmis vertėmis, atitinkami reikalavimai laikomi įvykdytais, kai patenkinamos šios sąlygos:

(a) paisoma 13 straipsnyje nustatytų reikalavimų;

(b) transporto priemonė buvo patvirtinta pagal JT EEK taisyklę Nr. 83 su 06 serijos pakeitimais, pagal Taisyklę Nr. 101 su 01 serijos pakeitimais ir, jeigu jos variklis yra slėginio uždegimo, pagal Taisyklės Nr. 24 su 03 serijos pakeitimais III dalį.

Ketvirtoje pastraipoje nurodytu atveju taip pat taikomos 14 straipsnio 4 dalies nuostatos.

▼B

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, gamintojui paprašius, transporto priemonė su įrengta TPĮD sistema gali būti priimta tipo patvirtinimui atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigą, net jei sistema turi vieną trūkumą arba daugiau ir jei dėl to nevisiškai laikomasi XI priedo specialiųjų reikalavimų, bet jeigu laikomasi specialiųjų administracinių nuostatų, nustatytų to priedo 3 skirsnyje.

Patvirtinimo institucija apie savo sprendimą suteikti šį tipo patvirtinimą, laikydamasi Direktyvos 2007/46/EB 8 straipsnyje nustatytų reikalavimų, praneša visoms kitų valstybių narių patvirtinimo institucijoms.

3. Suteikdama EB tipo patvirtinimą pagal 1 dalį, patvirtinimo institucija išduoda EB tipo patvirtinimo liudijimą pagal I priedo 4 priedėlyje nustatytą pavyzdį.

▼B

7 straipsnis

Tipo patvirtinimų pakeitimai

Tipo pavirtinimų pakeitimams taikomi Direktyvos 2007/46/EB 13, 14 ir 16 straipsniai.

Gamintojui paprašius, I priedo 3 skirsnio nuostatos taikomos be papildomo bandymo tik to paties tipo transporto priemonėms.

8 straipsnis

Produkcijos atitiktis

1. Produkcijos atitikties užtikrinimo priemonės taikomos pagal Direktyvos 2007/46/EB 12 straipsnio nuostatas.

2. Produkcijos atitiktis tikrinama remiantis šio reglamento I priedo 4 priedėlyje nustatytame tipo patvirtinimo liudijime pateiktu aprašu.

3. Produkcijos atitikties specialiosios nuostatos išdėstytos šio reglamento I priedo 4 skirsnyje, o susiję statistiniai metodai – to priedo 1 ir 2 priedėliuose.

9 straipsnis

Eksploatuojamų transporto priemonių atitiktis

1. Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties nuostatos išdėstytos šio reglamento II priede, o transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal Tarybos direktyvą 70/220/EEB ([1]), – šio reglamento XV priede.

2. Eksploatuojamų transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal šį reglamentą arba pagal Direktyvą 70/220/EEB, atitikties užtikrinimo priemonės taikomos pagal Direktyvos 2007/46/EB 12 straipsnį.

3. Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties užtikrinimo priemonės turi būti tinkamos tam, kad jas taikant būtų galima patvirtinti taršos kontrolės įtaisų veiksmingumą per įprastą transporto priemonių eksploatavimo įprastomis sąlygomis, nurodyta šio reglamento II priede, laikotarpį.

4. Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties užtikrinimo priemonės tikrinamos tol, kol transporto priemonės amžius pasiekia ne daugiau kaip 5 metus arba kol ji nuvažiuoja 100 000 km (taikoma pirmiau viršyta riba).

5. Gamintojas nėra įpareigojamas atlikti eksploatuojamų transporto priemonių atitikties auditą, jei transporto priemonių parduota per mažai, kad būtų galima gauti pakankamai pavyzdžių bandymui atlikti. Todėl nereikalaujama atlikti audito, jei per metus visoje Bendrijoje parduota mažiau kaip 5 000 to tipo transporto priemonių.

Tačiau šio mažo transporto priemonių kiekio gamintojas turi pateikti patvirtinimo institucijai ataskaitą apie pretenzijas, gautas dėl garantijų ir remonto ir susijusias su išmetamais teršalais, ir apie TPĮD sistemos gedimus, kaip nustatyta šio reglamento II priedo 2.3 punkte. Be to, tipo patvirtinimo institucija gali pareikalauti, kad šie transporto priemonių tipai būtų išbandyti pagal šio reglamento II priedo 1 priedėlį.

([1]) OL L 76, 1970 4 6, p. 1.

▼B

6. Jei patvirtinimo institucijos neįtikina transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal šį reglamentą, bandymų, atliktų pagal II priedo 2 priedėlyje nustatytus kriterijus, rezultatai, eksploatuojamoms transporto priemonėms, priklausančioms tam pačiam transporto priemonių tipui, kuriam tikriausiai bus nustatyti tokie patys trūkumai, pagal II priedo 1 priedėlio 6 skirsnį pradedamos taikyti Direktyvos 2007/46/EB 30 straipsnio 1 dalyje ir X priede nurodytos taisomosios priemonės.

Gamintojo pagal šio reglamento II priedo 1 priedėlio 6.1 skirsnį pateiktą taisomųjų priemonių planą turi pavirtinti patvirtinimo institucija. Gamintojas atsako už patvirtinto taisomojo plano įvykdymą.

Patvirtinimo institucija per 30 dienų visoms valstybėms narėms praneša apie savo sprendimą. Valstybės narės gali reikalauti, kad toks pats taisomųjų priemonių planas būtų taikomas visoms jų teritorijoje registruotoms to paties tipo transporto priemonėms.

7. Patvirtinimo institucija, nustačiusi, kad transporto priemonės tipas neatitinka taikomų 1 priedėlio reikalavimų, pagal Direktyvos 2007/46/EB 30 straipsnio 3 dalį nedelsdama apie tai praneša valstybei narei, suteikusiai pirminį tipo patvirtinimą.

Gavusi šį pranešimą, pirminį patvirtinimą suteikusioji patvirtinimo institucija, vadovaudamasi Direktyvos 2007/46/EB 30 straipsnio 6 dalies nuostata, praneša gamintojui, kad transporto priemonės tipas neatitinka šių nuostatų reikalavimų ir kad gamintojas turi imtis tam tikrų priemonių. Per du mėnesius nuo šio pranešimo gavimo dienos gamintojas pateikia šiai institucijai priemonių, skirtų trūkumams pašalinti, planą, kuris iš esmės turėtų atitikti 1 priedėlio 6.1–6.8 skirsnių reikalavimus. Pirminį patvirtinimą suteikusi patvirtinimo institucija ne ilgiau kaip du mėnesius tariasi su gamintoju dėl priimtino priemonių plano ir jo įgyvendinimo. Jeigu pirminį tipo patvirtinimą suteikusi patvirtinimo institucija nustato, kad susitarti nepavyks, pradedama taikyti procedūra pagal Direktyvos 2007/46/EB 30 straipsnio 3 ir 4 dalis.

10 straipsnis

Taršos kontrolės įtaisai

1. Gamintojas užtikrina, kad pakaitiniams taršos kontrolės įtaisams, kaip atskiriems techniniams mazgams, apibrėžtiems Direktyvos 2007/46/EB 10 straipsnio 2 dalyje ir skirtiems įtaisyti transporto priemonėse, kurioms suteiktas EB tipo patvirtinimas ir kurios patenka į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 taikymo sritį, pagal šio reglamento 12 ir 13 straipsnius bei XI priedą būtų suteiktas EB tipo pavirtinimas.

Šiame reglamente taršos kontrolės įtaisais laikomi deginių filtrai katalizatoriai ir kietųjų dalelių gaudyklės.

▼M1

Atitinkami reikalavimai laikomi įvykdytais, jeigu paisoma visų šių sąlygų:

a) paisoma 13 straipsnyje nustatytų reikalavimų;

b) pakaitiniai taršos kontrolės įtaisai patvirtinti pagal JT EEK taisyklę Nr. 103.

▼M1

Ketvirtoje pastraipoje nurodytu atveju taip pat taikomos 14 straipsnio nuostatos.

▼B

2. Originalios įrangos pakaitiniai taršos kontrolės įtaisai, priklausantys I priedo 4 priedėlio papildymo 2.3 punkte nurodytam tipui ir skirti įtaisyti transporto priemonėje, nurodytoje atitinkamame tipo patvirtinimo dokumente, neprivalo atitikti XIII priedo nuostatų, jeigu jie atitinka to priedo 2.1 ir 2.2 punktų reikalavimus.

3. Gamintojas užtikrina, kad originalus taršos kontrolės įtaisas būtų pažymėtas identifikaciniais ženklais.

4. 3 dalyje paminėtus identifikacinius ženklus sudaro:

a) transporto priemonės arba variklio gamintojo pavadinimas arba prekės ženklas;

b) originalaus taršos kontrolės įtaiso markė ir identifikacinis sudedamosios dalies numeris, įrašytas pateikiant informaciją, minimą I priedo 3 priedėlio 3.2.12.2 punkte.

11 straipsnis

Paraiška patvirtinti pakaitinio taršos kontrolės įtaiso, kaip atskiro techninio mazgo, EB tipą

1. Gamintojas pateikia patvirtinimo institucijai paraišką patvirtinti pakaitinio taršos kontrolės įtaiso, kaip atskiro techninio mazgo, EB tipą.

Paraiška rengiama pagal informacinio dokumento pavyzdį, nustatytą XIII priedo 1 priedėlyje.

2. Be 1 dalyje išdėstytų reikalavimų, gamintojas už tipo patvirtinimo bandymą atsakingai technikos tarnybai turi pateikti:

a) transporto priemonę arba priemones, kurių tipas patvirtintas pagal šį reglamentą, su įrengtu nauju originalios įrangos taršos kontrolės įtaisu;

b) vieną pakaitinio taršos kontrolės įtaiso tipo pavyzdį;

c) jei tai pakaitinis taršos kontrolės įtaisas, skirtas įrengti TPĮD sistemą turinčioje transporto priemonėje, reikia pateikti papildomą to tipo pakaitinio taršos kontrolės įtaiso pavyzdį.

3. 2 dalies a punkto tikslais bandomąsias transporto priemones parenka paraiškos pateikėjas, pritariant technikos tarnybai.

▼B

Bandomosios transporto priemonės turi atitikti JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedo 3.1 skirsnio reikalavimus.

Bandomosios transporto priemonės turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) transporto priemonių išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos turi būti be trūkumų;

b) pernelyg nusidėvėjusios arba prastai veikiančios originalios su teršalų išmetimu susijusios dalys turi būti pataisytos arba pakeistos;

c) prieš tikrinant išmetamųjų teršalų kiekį, jos turi būti tinkamai suderintos ir paruoštos, atsižvelgiant į gamintojo specifikacijas.

4. 2 dalies b ir c punktų tikslais ant pavyzdžio turi būti aiški ir neištrinama žyma, nurodanti paraiškos pateikėjo prekės pavadinimą ar ženklą ir jo komercinę paskirtį.

5. 2 dalies c punkto tikslais pavyzdys turi būti nusidėvėjęs, kaip apibrėžta 2 straipsnio 25 punkte.

12 straipsnis

Administracinės nuostatos dėl pakaitinio taršos kontrolės įtaiso, kaip atskiro techninio mazgo, EB tipo patvirtinimo

1. Jei laikomasi susijusių reikalavimų, tipo patvirtinimo institucija išduoda pakaitinio taršos kontrolės įtaiso, kaip atskiro techninio mazgo, EB tipo patvirtinimą ir pagal Direktyvos 2007/46/EB VII priede nustatytą numeravimo sistemą suteikia tipo patvirtinimo numerį.

Patvirtinimo institucija nepriskiria to paties numerio kitam taršos kontrolės įtaiso tipui.

Tas pats tipo patvirtinimo numeris gali būti taikomas tą taršos kontrolės įtaiso tipą naudojant įvairiuose skirtinguose transporto priemonių tipuose.

2. 1 dalies tikslais patvirtinimo institucija išduoda ES tipo patvirtinimo liudijimą, parengtą pagal XIII priedo 2 priedėlyje nustatytą pavyzdį.

3. Jei paraiškos patvirtinti tipą pateikėjas gali patvirtinimo institucijai arba technikos tarnybai įrodyti, kad pakaitinis taršos kontrolės įtaisas atitinka I priedo 4 priedėlio papildymo 2.3 skirsnyje nurodytą tipą, tipo patvirtinimo suteikimas nepriklauso nuo atitikties XIII priede 4 skirsnyje nustatytiems reikalavimams patikros.

13 straipsnis

Transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieiga

1. Gamintojai pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2007 6 ir 7 straipsnius ir šio reglamento XIV priedą turi įdiegti reikiamas priemones ir procedūras, užtikrinančias, kad būtų galima lengvai gauti transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informaciją.

2. Patvirtinimo institucijos suteikia tipo patvirtinimą tik gavusios iš gamintojo transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos liudijimą.

▼B

3. Transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos liudijimas naudojamas kaip įrodymas, kad laikomasi Reglamento (EB) Nr. 715/2007 6 straipsnio 7 dalies.

4. Transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos liudijimas parengiamas pagal XIV priedo 1 priedėlyje nustatytą pavyzdį.

5. Jei transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija nepateikiama arba neatitinka Reglamento (EB) Nr. 715/2007 6 ir 7 straipsnių ir šio reglamento XIV priedo, pateikęs paraišką patvirtinti tipą, gamintojas pateikia šią informaciją per šešis mėnesius nuo atitinkamos dienos, nustatytos Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 2 dalyje, arba per šešis mėnesius nuo tipo patvirtinimo dienos (atsižvelgiant į tai, kuri diena yra vėlesnė).

6. Prievolės pateikti informaciją 5 dalyje nurodytomis dienomis taikomos tik tada, kai, patvirtinus tipą, transporto priemonė pateikiama į rinką.

92. Jeigu transporto priemonė pateikiama į rinką praėjus daugiau kaip šešiems mėnesiams nuo tipo patvirtinimo, informacija pateikiama transporto priemonės pateikiamo į rinką dieną.

7. Patvirtinimo institucija, remdamasi parengtu transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos liudijimu gali daryti prielaidą, kad gamintojas įdiegė tinkamas priemones ir procedūras, susijusias su transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija, jei nebuvo gauta skundų ir jei gamintojas pateikia šią informaciją per 5 dalyje nustatytą laikotarpį.

8. Be XI priedo 4 skirsnyje nurodytų TPĮD sistemos informacijos prieigos reikalavimų, gamintojas pateikia suinteresuotosioms šalims šią informaciją:

a) susijusią informaciją, leidžiančią tobulinti pakaitines sudedamąsias dalis, kurios yra labai svarbios, kad TPĮD sistema tinkamai veiktų;

b) informaciją, leidžiančią tobulinti bendruosius diagnostikos įrankius.

Pateikiant a punkte nurodytą informaciją, pakaitinių sudedamųjų dalių tobulinimo neturėtų riboti: tinkamos informacijos neturėjimas, techniniai reikalavimai, susiję su veikimo trikčių indikatoriaus veikimo strategijomis, kai viršijamos TPĮD sistemos ribos arba kai TPĮD sistema negali įvykdyti šiame reglamente nustatytų pagrindinių TPĮD sistemos stebėjimo reikalavimų; specifiniai TPĮD sistemos informacijos apdorojimo pakeitimai, kad sistemos veikimas būtų nepriklausomas, transporto priemonei naudojant benziną arba dujas; dujomis varomų transporto priemonių, turinčių keletą nedidelių trūkumų, tipo patvirtinimas.

▼B

Pateikiant b punkte nurodytą informaciją, jei gamintojai jų kontroliuojamuose franšizės tinkluose taiko ISO 22900 „Modulinė transporto priemonių ryšio sąsaja (MTPRS)“ ir ISO 22901 „Atvirasis diagnostikos duomenų perdavimas (ADDP)“ atitinkančias diagnostikos ir tikrinimo priemones, nepriklausomiems operatoriams turi būti sudaryti galimybė iš gamintojo tinklalapio atsisiųsti ODX rinkmenas.

▼M1

9. Įsteigiamas Transporto priemonės informacijos prieigos forumas (toliau – Forumas).

Forumas svarsto, ar informacijos prieiga turi neigiamos įtakos bandymams mažinti transporto priemonių vagysčių skaičių, ir teikia rekomendacijas dėl informacijos prieigos reikalavimų tobulinimo. Visų pirma, Forumas Komisijai teikia rekomendacijas dėl akredituotų organizacijų taikomos nepriklausomų operatorių tvirtinimo ir teisės gauti informaciją apie transporto priemonių saugumą jiems suteikimo tvarkos nustatymo.

Komisijos sprendimu Forumo diskusijos ir išvados gali būti įslaptintos.

▼B

14 straipsnis

Įpareigojimų dėl transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos laikymasis

1. Patvirtinimo institucija savo iniciatyva, gavusi skundą arba remdamasi technikos tarnybos vertinimu bet kada gali patikrinti, kaip gamintojas laikosi Reglamento (EB) Nr. 715/2007, šio reglamento ir transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos liudijime nustatytų sąlygų.

2. Patvirtinimo institucijai nustačius, kad gamintojas nesilaikė įpareigojimų dėl transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos, susijusį tipo patvirtinimą suteikusi patvirtinimo institucija imasi tinkamų veiksmų padėčiai ištaisyti.

3. Šie veiksmai gali būti tipo patvirtinimo panaikinimas arba galiojimo sustabdymas, baudos arba kitos priemonės, patvirtintos pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2007 13 straipsnį.

4. Jei nepriklausomas operatorius arba jiems atstovaujanti prekybos asociacija pateikia patvirtinimo institucijai skundą, patvirtinimo institucija atlieka auditą, kad patikrintų, ar gamintojas laikosi įpareigojimų dėl transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos.

5. Atlikdama auditą, patvirtinimo institucija gali prašyti technikos tarnybos arba kito nepriklausomo eksperto atlikti vertinimą, kad patikrintų, ar laikomasi šių įsipareigojimų.

▼B

15 straipsnis

Specialūs reikalavimai dėl informacijos apie tipo patvirtinimą

1. Nukrypstant nuo Tarybos direktyvos 70/156/EEB ([1]) I priedo ir iki 2009 m. balandžio 29 d. taip pat taikomi šio reglamento XVIII priede nustatyti papildomi reikalavimai.

2. Nukrypstant nuo Tarybos direktyvos 70/156/EEB III priedo ir iki 2009 m. balandžio 29 d. taip pat taikomi šio reglamento XIX priede nustatyti papildomi reikalavimai.

16 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 715/2007 pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 715/2007 iš dalies pakeičiamas, atsižvelgiant į šio reglamento XVII priedą.

17 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tačiau 4 straipsnio 5 ir 6 dalyse ir 5 straipsnio 3 dalies d ir e punktuose nustatytos prievolės taikomos nuo 2011 m. rugsėjo 1 d., suteikiant tipo patvirtinimus naujiems transporto priemonių tipams, o nuo 2014 m. sausio 1 d. – visoms naujoms transporto priemonėms, kurios buvo parduotos, registruotos arba pradėtos eksploatuoti Bendrijoje.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

([1]) OL L 42, 1970 2 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2007/37/EB.

▼B

PRIEDŲ SĄRAŠAS

I PRIEDAS	Administracinės nuostatos dėl EB tipo patvirtinimo
1 priedėlis	Produkcijos atitikties patikra (I statistinis metodas)
2 priedėlis	Produkcijos atitikties patikra (II statistinis metodas)
3 priedėlis	Pavyzdinis informacinis dokumentas
4 priedėlis	Pavyzdinis EB tipo patvirtinimo liudijimas
5 priedėlis	TPĮD sistemos informacija
6 priedėlis	EB tipo patvirtinimo liudijimų numeravimo sistema
7 priedėlis	Gamintojo TPĮD sistemos eksploatacinių savybių reikalavimų atitikties sertifikatas
II PRIEDAS	Eksploatuojamų transporto priemonių atitiktis
1 priedėlis	Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikra
2 priedėlis	Statistinė pro eksploatuojamų transporto priemonių išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atitikties patikros tvarka
3 priedėlis	Atsakomybė už eksploatuojamų transporto priemonių atitiktį
III PRIEDAS	Vidutinio aplinkos sąlygomis išmetamo teršalų kiekio patikra (I tipo bandymas)
IV PRIEDAS	Tipo patvirtinimui atsižvelgiant į transporto priemonės tinkamumą eksploatuoti keliuose suteikti būtini išmetamųjų teršalų kiekio duomenys
1 priedėlis	Anglies viendeginio kiekio, išmetamo varikliui veikiant tuščiąja eiga, matavimas (II tipo bandymas)
2 priedėlis	Dūmų neskaidrumo matavimas
V PRIEDAS	Karterio išmetamųjų dujų kiekio patikra (III tipo bandymas)
VI PRIEDAS	Išgaruojančių teršalų kiekio nustatymas (IV tipo bandymas)
VII PRIEDAS	Taršos kontrolės įtaisų patvarumo patikra (V tipo bandymas)
1 priedėlis	Standartinis bandymų ant stendo ciklas (SBSC)
2 priedėlis	Standartinis bandymų ant dyzelinio stendo ciklas (SBDSC)
3 priedėlis	Standartinis kelio ciklas (SKC)
VIII PRIEDAS	Vidutinio teršalų kiekio, išmetamo esant žemai aplinkos oro temperatūrai, patikra (VI tipo bandymas)
IX PRIEDAS	Etaloninių degalų specifikacijos

▼B

X PRIEDAS	Hibridinių elektra varomų transporto priemonių (HEVTP) išmetamųjų teršalų kiekio bandymo metodika
XI PRIEDAS	Variklinėms transporto priemonėms skirta transporto priemonėje įrengta diagnostikos (TPĮD) sistema
1 priedėlis	TPĮD sistemų veikimo aspektai
2 priedėlis	Transporto priemonių šeimos pagrindinės charakteristikos
XII PRIEDAS	Išmetamo CO_2 kiekio, degalų sąnaudų, elektros energijos sąnaudų ir elektrinės ridos nustatymas
XIII PRIEDAS	Pakaitinių taršos kontrolės įtaisų, kaip atskirų techninio mazgų, EB tipo patvirtinimas
1 priedėlis	Pavyzdinis informacinis dokumentas
2 priedėlis	Pavyzdinis EB tipo patvirtinimo liudijimas
3 priedėlis	Pavyzdinis EB tipo patvirtinimo ženklas
XIV PRIEDAS	Transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieiga
1 priedėlis	Atitikties sertifikatas
XV PRIEDAS	Eksploatuojamų transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal Direktyvą 70/220/EEB, atitiktis
1 priedėlis	Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikra
2 priedėlis	Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros statistinė metodika
XVI PRIEDAS	Transporto priemonių, kurių išmetamųjų teršalų papildomo apdorojimo sistemose naudojamas reagentas, reikalavimai
XVII PRIEDAS	Reglamento (EB) Nr. 715/2007 pakeitimai
XVIII PRIEDAS	Specialios nuostatos dėl Tarybos direktyvos 70/156/EEB I priedo
XIX PRIEDAS	Specialios nuostatos dėl Tarybos direktyvos 70/156/EEB III priedo

▼M8

XX PRIEDAS	Variklio naudingosios galios matavimas

▼B

I PRIEDAS

ADMINISTRACINĖS NUOSTATOS DĖL EB TIPO PATVIRTINIMO

1. PAPILDOMI EB TIPO PATVIRTINIMO REIKALAVIMAI

▼M3

1.1. **Papildomi reikalavimai vienos rūšies degalus naudojančioms dujomis varomoms transporto priemonėms, dviejų rūšių degalus naudojančioms dujomis varomoms transporto priemonėms ir mišrius H2GD degalus naudojančioms transporto priemonėms**

▼B

1.1.1. 1.1 skirsnyje taikomų sąvokų apibrėžimai:

▼M3

1.1.1.1. „šeima“ – SND, GD/biometanu ar H2GD varomų transporto priemonių tipų grupė, identifikuojama pagal pirminę transporto priemonę;

▼B

1.1.1.2. „pirminė transporto priemonė“ – tai tokia transporto priemonė, kuri yra išrinkta jos degalų tiekimo sistemos gebėjimui prisitaikyti išbandyti ir pagal kurią tikrinamos tos pačios šeimos transporto priemonės. Šeimoje gali būti daugiau kaip viena pirminė transporto priemonė;

1.1.1.3. „tos pačios šeimos transporto priemonė“ – tai tokia transporto priemonė, kuri nesiskiria nuo pirminės transporto priemonės šiomis pagrindinėmis savybėmis:

a) yra pagaminta to paties gamintojo;

b) jai taikomi tokie patys teršalų išmetimo apribojimai;

c) jei dujų tiekimo sistemoje yra įrengta centrinė viso variklio matavimo įranga, jos patvirtinta galia skiriasi nuo pirminės transporto priemonės galios 0,7–1,15 karto;

d) jei dujų tiekimo sistemoje yra įrengta atskira kiekvieno cilindro matavimo įranga, jos patvirtinta kiekvieno cilindro galia skiriasi nuo pirminės transporto priemonės variklio galios 0,7–1,15 karto;

e) jeigu ji turi įrengtą katalizatoriaus sistemą, katalizatorius yra tokios pačios rūšies, t. t. trijų pakopų, oksidacinis, NO_x pašalinimo;

f) ji turi to paties gamintojo ir to paties tipo dujų tiekimo sistemą (įskaitant slėgio reguliatorių): indukcinę, garų įleidimo (vienoje vietoje, keliose vietose), skysčio įpurškimo (vientaškę, daugiataškę);

g) šią dujų maitinimo sistemą valdo tokios pačios rūšies ir tokių pačių techninių specifikacijų elektroninio valdymo įrenginys (EVĮ), veikiantis pagal tokius pačius programinės įrangos principus ir valdymo strategiją. Transporto priemonėje gali būti įrengtas antrasis EVĮ, kurio nėra pirminėje transporto priemonėje, jei EVĮ naudojamas tik purkštuvams, papildomiems uždarymo vožtuvams ir duomenų gavimui iš papildomų jutiklių valdyti.

▼B

Dėl c ir d punktų reikalavimų: jei išbandžius paaiškėja, kad dvi dujomis varomos transporto priemonės galėtų priklausyti tai pačiai šeimai, išskyrus jų patvirtintą galią, kuri lygi atitinkamai P_1 ir P_2 ($P_1 < P_2$), ir abi yra bandomos kaip pirminės transporto priemonės, šeimai priskiriamos visos transporto priemonės, kurių patvirtinta galia yra nuo $0,7 \times P_1$ iki $1,15 \times P_2$.

▼M3

1.1.2. Jeigu tai yra SND, GD/biometanu ar H2GD varomos transporto priemonės, EB tipo patvirtinimas suteikiamas pagal šiuos reikalavimus:

▼B

1.1.2.1. Kad būtų galima suteikti tipo patvirtinimą pirminei transporto priemonei, turi būti įrodyta, jog pirminė transporto priemonė gali prisitaikyti prie bet kokios sudėties degalų, galinčių pasitaikyti rinkoje. LPG sudėtis gali skirtis C3 ir C4 santykiu. Gamtinės dujos paprastai būna dviejų rūšių – labai šilumingos (H dujos) ir nešilumingos (L dujos), tačiau abiejų rūšių porūšiai yra labai įvairūs; jų Wobbe indeksas gerokai skiriasi. Šią įvairovę atitinka etaloniniai degalai.

▼M3

Mišrius H2GD degalus naudojančių transporto priemonių atveju, mišinio sudėtyje gali būti nuo 0 proc. iki didžiausios gamintojo nurodytos procentinės vandenilio dalies. Pirminei transporto priemonei turi būti įmanoma pritaikyti bet kurios procentinės dalies mišinį, neviršijant gamintojo nurodyto intervalo. Jai taip pat turi būti įmanoma pritaikyti bet kurios rinkoje esančios sudėties GD/biometano mišinį, nepaisant to, kokia yra procentinė vandenilio dalis mišinyje.

1.1.2.2. Jeigu tai yra SND, GD/biometanu varomos transporto priemonės, pirminė transporto priemonė bandoma taikant 1 tipo bandymą ir naudojant dviejų labiausiai besiskiriančių rūšių etaloninius degalus, nurodytus IX priede. GD/biometano atveju, jeigu nuo vienų dujinių degalų prie kitų pereinama iš esmės naudojant jungiklį, tvirtinant tipą jungiklis nenaudojamas.

Jeigu tai yra H2GD varomos transporto priemonės, pirminė transporto priemonė bandoma taikant 1 tipo bandymą ir naudojant šios sudėties degalus:

— 100 % H dujas;

— 100 % L dujas;

— H dujų ir didžiausios gamintojo nurodytos procentinės vandenilio dalies mišinį;

— L dujų ir didžiausios gamintojo nurodytos procentinės vandenilio dalies mišinį.

1.1.2.3. Transporto priemonė laikoma atitinkančia reikalavimus, jeigu atlikus bandymus, kai naudojami 1.1.2.2 punkte nurodyti etaloniniai degalai, jos išmetamų teršalų kiekis neviršija nustatytų ribų.

1.1.2.4. Jeigu tai yra SND arba GD/biometanu varomos transporto priemonės, išmetamų teršalų kiekio koeficientas „r“, taikomas kiekvienam teršalui, nustatomas taip:

Degalų rūšis	Etaloniniai degalai	r apskaičiavimas
SND	A degalai	$r = \frac{B}{A}$
	B degalai	
GD/biometanas	G20 degalai	$r = \frac{G25}{G20}$
	G25 degalai	

▼M3

1.1.2.5. Jeigu tai yra mišrius H2GD degalus vartojančios transporto priemonės, išmetamų teršalų kiekio koeficientai „r_1“ ir „r_2“, taikomi kiekvienam teršalui, nustatomi taip:

Degalų rūšis	Etaloniniai degalai	r apskaičiavimas
GD/biometanas	G20 degalai	$r_1 = \frac{G25}{G20}$
	G25 degalai	
H2GD	Vandenilio ir G20 mišinys, kurio sudėtyje yra didžiausia gamintojo nurodyta procentinė vandenilio dalis;	$r_2 = \frac{H2G25}{H2G20}$
	Vandenilio ir G25 mišinys, kurio sudėtyje yra didžiausia gamintojo nurodyta procentinė vandenilio dalis;	

▼B

1.1.3. ►M3 Suteikiant tipo patvirtinimą vienos rūšies degalus naudojančiai dujomis varomai transporto priemonei ir dviejų rūšių degalus naudojančioms dujomis varomoms transporto priemonėms, veikiančioms dujų režimu ir varomoms SND arba GD/biometanu, kaip tos pačios šeimos transporto priemonėms, 1 tipo bandymas atliekamas naudojant vienos rūšies etaloninius dujinius degalus. Tie etaloniniai degalai gali būti bet kokios rūšies dujiniai degalai. Transporto priemonė laikoma atitinkančia reikalavimus, jei atitinka šiuos reikalavimus: ◄

a) transporto priemonė atitinka 1.1.1.3 punkte pateiktą tos pačios šeimos transporto priemonės apibrėžtį;

b) jei bandymo degalai yra A etaloniniai degalai (SND) arba G20 (GD/biometanas), kiekvieno teršalo išmetimo rezultatas dauginamas iš atitinkamo r koeficiento, apskaičiuoto 1.1.2.4 skirsnyje, jei r > 1; jei r < 1, jokių pataisų daryti nereikia;

c) jei bandymo degalai yra B etaloniniai degalai (SND) arba G25 (GD/biometanas), kiekvieno teršalo išmetimo rezultatas dalijamas iš atitinkamo r koeficiento, apskaičiuoto 1.1.2.4 skirsnyje, jei r < 1; jei r > 1, jokių pataisų daryti nereikia;

d) gamintojo prašymu I tipo bandymai gali būti atliekami naudojant abiejų rūšių etaloninius degalus, kad nereikėtų daryti jokių pataisų;

e) transporto priemonės išmetamųjų teršalų kiekis (tiek išmatuotas, tiek apskaičiuotas) turi atitikti jos kategorijai nustatytas ribas;

f) jei to paties variklio bandymai kartojami, pirmiausia turi būti apskaičiuoti rezultatų, gautų su etaloniniais degalais G20, arba A, ir su etaloniniais degalais G25, arba B, vidurkiai; paskui, naudojant šiuos vidutinius rezultatus, apskaičiuojamas r koeficientas;

g) atliekant I tipo bandymą, transporto priemonė, veikdama dujų režimu, turi naudoti benziną ne ilgiau kaip 60 sekundžių.

▼M3

1.1.4. pirmasis bandymas atliekamas naudojant 100 % G20 arba G25 degalus, antrasis – vandenilio ir per pirmąjį bandymą naudotų tų pačių GD/biometano degalų mišinį, kurio didžiausią vandenilio procentinę dalį yra nurodęs gamintojas.

▼M3

Transporto priemonė, išbandyta pagal pirmosios dalies sąlygas, laikoma atitinkančia reikalavimus, jeigu be 1.1.3 punkto a, e ir g papunkčiuose pateiktų reikalavimų ji atitinka šiuos reikalavimus:

a) jeigu GD/biometano degalai yra etaloniniai G20 degalai, kiekvieno išmetamo teršalo kiekis dauginamas iš atitinkamo koeficiento (r_1 – jeigu tai pirmasis bandymas ir r_2 – jeigu tai antrasis bandymas), apskaičiuoto vadovaujantis 1.1.2.5 punkto nuostatomis, jeigu atitinkamas koeficientas didesnis už 1; jeigu atitinkamas koeficientas mažesnis už 1, pataisos nereikalingos;

b) jeigu GD/biometano degalai yra etaloniniai G25 degalai, kiekvieno išmetamo teršalo kiekis dalinamas iš atitinkamo koeficiento (r_1 – jeigu tai pirmasis bandymas ir r_2 – jeigu tai antrasis bandymas), apskaičiuoto vadovaujantis 1.1.2.5 punkto nuostatomis, jeigu atitinkamas koeficientas mažesnis už 1; jeigu atitinkamas koeficientas didesnis už 1, pataisos nereikalingos;

c) gamintojui paprašius, 1 tipo bandymas turi būti atliekamas naudojant keturių įmanomų derinių etaloninius degalus, vadovaujantis 1.1.2.5 punkto nuostatomis, kad nereikėtų daryti jokių pataisų;

d) jeigu to paties variklio bandymai kartojami, pirmiausia apskaičiuojami rezultatų, gautų naudojant etaloninius G20 ar H2G20 degalus arba etaloninius G25 ar H2G25 degalus, kurių didžiausią vandenilio procentinę dalį yra nurodęs gamintojas, vidurkiai; vėliau, naudojant šiuos gautus vidurkius, apskaičiuojami r_1 ir r_2 koeficientai.

▼B

1.2. **Papildomi reikalavimai mišrius degalus naudojančioms transporto priemonėms**

1.2.1. Kad būtų galima patvirtinti mišrius degalus naudojančios etanoliu arba biodyzelinu varomos transporto priemonės tipą, transporto priemonės gamintojas turi aprašyti transporto priemonės gebėjimą prisitaikyti prie bet kokio benzino ir etanolio degalų mišinio (kuriame etanolis sudaro ne daugiau kaip 85 %) arba dyzelino ir biodyzelino mišinio, galinčio pasitaikyti rinkoje.

1.2.2. Bandant mišrius degalus naudojančias transporto priemones, tarp bandymų nuo vienų etaloninių degalų prie kitų pereinama nereguliuojant variklio rankiniu būdu.

2. PAPILDOMI TECHNINIAI REIKALAVIMAI IR BANDYMAI

2.1. **Smulkieji gamintojai**

2.1.1. 3 straipsnio 3 dalyje minėtų teisės aktų sąrašas:

Teisės aktas	Reikalavimas
Kalifornijos taisyklių kodekso (kurį išleido leidykla „Barclay's Publishing“) 13 skyriaus 1961 skirsnio a dalis ir 1961 skirsnio b dalies 1 punkto C papunkčio 1 dalis, taikomi 2001 m. pagamintoms ir naujesnių modelių transporto priemonėms, 1968,1, 1968,2, 1968,5, 1976 ir 1975 skirsniai.	Tipo patvirtinimai turi būti suteikti pagal Kalifornijos taisyklių kodeksą, taikomą naujausių modelio metų lengvosioms transporto priemonėms.

2.2. **Degalų bakų pildymo angos**

2.2.1. Degalų bako pildymo anga turi būti suprojektuota taip, kad jo nebūtų galima pildyti degalų siurblio žarna, kurios antgalio išorinis skersmuo yra 23,6 mm arba didesnis.

▼B

2.2.2. 2.2.1 skirsnis netaikomas transporto priemonei, kuri atitinka abi nurodytas sąlygas:

a) transporto priemonė yra suprojektuota ir sukonstruota taip, kad jokiam dujinių teršalų išmetimo kontrolės įtaisui benzinas su švinu neturėtų neigiamo poveikio, ir

b) transporto priemonė ryškiai, įskaitomai ir nenutrinamai yra pažymėta ISO 2575: 1982 standarte nurodytu bešvinio benzino ženklu tokioje vietoje, kurioje šis ženklas būtų iš karto pastebimas degalų baką pildančiam asmeniui. Leidžiama naudoti papildomus ženklus.

2.2.3. Turi būti pasirūpinta, kad degalai pernelyg daug negaruotų ir nenutekėtų, kai nėra degalų pildymo angos dangtelio. Tai galima pasiekti taikant vieną iš šių priemonių:

a) automatiškai atsidarantį ir užsidarantį nenuimamą degalų pildymo angos dangtelį;

b) konstrukcijos ypatybes, kurios padėtų išvengti pernelyg didelio degalų garavimo, kai nėra degalų pildymo angos dangtelio;

c) bet kurias kitas priemones, kurios turėtų tokį patį poveikį. Galimi pavyzdžiai (sąrašas nėra baigtinis): pririšamas degalų pildymo angos dangtelis, grandinėle pritvirtinamas degalų pildymo angos dangtelis arba dangtelis, rakinamas raktu, naudojamu ir transporto priemonės varikliui užvesti. Šiuo atveju raktą iš pildymo angos dangtelio turi būti galima ištraukti tik dangtelį užrakinus.

2.3. **Elektroninės sistemos saugos nuostatos**

▼M1

2.3.1. Kiekvienoje išmetamųjų teršalų kontrolės kompiuterį turinčioje transporto priemonėje turi būti priemonės, neleidžiančios daryti patobulinimų, išskyrus atvejus, kai tai leidžiama gamintojo. Gamintojas leidžia daryti patobulinimus, jei jie būtini transporto priemonės diagnostikos, techninės priežiūros, apžiūros, modernizavimo arba remonto darbams atlikti. Visi kompiuterių kodai ar darbiniai parametrai, kuriuos galima perprogramuoti, turi būti apsaugoti nuo klastojimo, o jų apsaugos lygis turi būti ne mažesnis už nustatytąjį 2001 m. kovo 15 d. ISO 15031–7 standartu (1996 m. spalio mėn., SAE J21186). Visi keičiamieji kalibravimo atmintinės lustai turi būti įdėti į sandarią talpyklą ar korpusą arba apsaugoti elektroniniais algoritmais ir jų neturi būti įmanoma pakeisti be specialių įrankių ar tam tikros metodikos. Leidžiama taip apsaugoti tik tas priemones, kurios yra tiesiogiai susijusios su išmetamųjų teršalų kiekio kalibravimu arba transporto priemonės apsauga nuo vagystės.

▼B

2.3.2. Kompiuterio kodais nustatytų variklio veikimo parametrų neturi būti įmanoma pakeisti be specialių įrankių ar tam tikros metodikos (pvz., turi būti naudojamos užlydytos arba sandarios sudedamosios kompiuterio dalys arba užplombuoti (ar užlydyti) kompiuterių korpusai).

2.3.3. Jei slėginio uždegimo varikliuose yra įrengti mechaniniai degalų įpurškimo siurbliai, gamintojai turi imtis tinkamų veiksmų, kad būtų užtikrinta, jog eksploatuojant transporto priemonę nebūtų įmanoma suklastoti nustatyto didžiausio degalų tiekimo parametro.

▼B

2.3.4. Gamintojai gali pateikti patvirtinimo institucijai prašymus, kad dėl vieno iš 2.3 skirsnyje nurodytų reikalavimų transporto priemonėms, kurioms apsauga atrodo esanti nereikalinga, būtų taikomos išlygos. Tvirtinančioji institucija, svarstydama, ar transporto priemonei taikyti išlygą, atsižvelgia bent į šiuos kriterijus: šiuo metu turimi darbiniai lustai, transporto priemonės tinkamumas veikti pagal aukšto lygio eksploatavimo charakteristikas ir numatomas parduoti transporto priemonių kiekis.

2.3.5. Gamintojai, taikantys programuojamąsias kompiuterio kodų sistemas (pvz., elektriniu būdu trinamą ir programuojamą pastoviąją atmintinę, EEPROM), turi užtikrinti, kad tų sistemų nebūtų įmanoma perprogramuoti be leidimo. Gamintojai turi taikyti patobulintas apsaugos nuo klastojimo strategijas ir rašymo apsaugos priemones, dėl kurių reikėtų turėti elektroninę prieigą prie kitoje vietoje esančio gamintojo prižiūrimo kompiuterio, kuriuo taip pat galėtų naudotis nepriklausomi operatoriai, taikydami apsaugos priemones, pateiktas 2.3.1 skirsnyje ir XIV priedo 2.2 skirsnyje. Tinkamą apsaugos nuo klastojimo lygį užtikrinančius metodus patvirtina patvirtinimo institucija.

▼M8

2.4. **Bandymų atlikimas**

2.4.1. I.2.4 lentelėje parodyta, kaip atliekami transporto priemonės tipo patvirtinimo bandymai. Specialios bandymų metodikos aprašytos II, III, IV, V, VI, VII, VIII, X, XI, XII, XVI ([1]) ir XX prieduose.

([1]) Specialios vandeniliu ir mišriais degalais, kurių sudėtyje yra biodyzelino, varomų transporto priemonių bandymo metodikos bus nustatytos vėliau.

▼M8

1.2.4 lentelė

Bandymų reikalavimų taikymas suteikiant ir išplečiant tipo patvirtinimą-

Transporto priemonės kategorija	Priverstinio uždegimo variklius turinčios transporto priemonės, įskaitant hibridines									Slėginio uždegimo variklį turinčios transporto priemonės, įskaitant naudojančias mišrius degalus		Tik elektra varomos transporto priemonės	Vandenilio kuro elementais varomos transporto priemonės
	Naudojančios vienos rūšies degalus				Naudojančios dviejų rūšių degalus (1)			Naudojančios mišrius degalus (1)		Mišrūs degalai	Vienos rūšies degalai		
Etaloniniai degalai	Benzinas (E5/E10) (5)	SND	GD/biometanas	Vandenilis	Benzinas (E5/E10) (5)	Benzinas (E5/E10) (5)	Benzinas (E5/E10) (5)	Benzinas (E5/E10) (5)	GD/biometanas	Dyzelinas (B5/B7) (5)	Dyzelinas (B5/B7) (5)	—	—
					SND	GD/biometanas	Vandenilis	Etanolis (E85)	H_2GD	Biodyzelinas			
Dujiniai teršalai (1 tipo bandymas)	Taip	Taip	Taip	Taip (4)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys) (4)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (tik B5/B7) (2) (5)	Taip	—	—
Kietųjų dalelių masė ir kiekis (1 tipo bandymas)	Taip	—	—	—	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (abi degalų rūšys)	—	Taip (tik B5/B7) (2) (5)	Taip	—	—
Išmetamieji teršalai varikliui veikiant tuščiąja eiga (2 tipo bandymas)	Taip	Taip	Taip	—	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (tik benzinas)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (tik GD/biometanas)	—	—	—	—
Išmetamosios karterio dujos (3 tipo bandymas)	Taip	Taip	Taip	—	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik GD/biometanas)	—	—	—	—

▼M8

Transporto priemonės kategorija	Priverstinio uždegimo variklius turinčios transporto priemonės, įskaitant hibridines									Slėginio uždegimo variklį turinčios transporto priemonės, įskaitant naudojančias mišrius degalus		Tik elektra varomos transporto priemonės	Vandenilio kuro elementais varomos transporto priemonės
	Naudojančios vienos rūšies degalus				Naudojančios dviejų rūšių degalus ([1])			Naudojančios mišrius degalus ([1])		Mišrūs degalai	Vienos rūšies degalai		
Išgaruojančių teršalų kiekis (4 tipo bandymas)	Taip	—	—	—	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	—	—	—	—	—
Patvarumas (5 tipo bandymas)	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik GD/ biometanas)	Taip (tik B5/ B7) ([2]) ([5])	Taip	—	—
Teršalų išmetamas kiekis esant žemai temperatūrai (6 tipo bandymas)	Taip	—	—	—	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip (tik benzinas)	Taip ([3]) (abi degalų rūšys)	—	—	—	—	—
Eksploatuojamų transporto priemonių atitiktis	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (tik B5/ B7) ([2]) ([5])	Taip	—	—
Transporto priemonėje įrengta diagnostikos sistema	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	—	—
Išmetamas CO_2 kiekis, degalų sąnaudos, elektros energijos sąnaudos ir elektrinė rida	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (abi degalų rūšys)	Taip (tik B5/ B7) ([2]) ([5])	Taip	Taip	Taip

▼M8

Transporto priemonės kategorija	Priverstinio uždegimo variklius turinčios transporto priemonės, įskaitant hibridines									Slėginio uždegimo variklį turinčios transporto priemonės, įskaitant naudojančias mišrius degalus		Tik elektra varomos transporto priemonės	Vandenilio kuro elementais varomos transporto priemonės
	Naudojančios vienos rūšies degalus				Naudojančios dviejų rūšių degalus ([1])			Naudojančios mišrius degalus ([1])		Mišrūs degalai	Vienos rūšies degalai		
Dūmų neskaidrumas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Taip (tik B5/B7) ([2]) ([5])	Taip	—	—
Variklio galia	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

([1]) Jei dviejų rūšių degalus naudojanti transporto priemonė yra pateikta kartu su mišrius degalus naudojančia transporto priemone, taikomi abiejų bandymų reikalavimai.
([2]) Ši nuostata yra laikina, vėliau bus pasiūlyti kiti reikalavimai dėl biodyzelino.
([3]) Bandymas naudojant benziną taikomas tik iki Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 6 dalyje nustatytų datų. Vėliau bandymas atliekamas naudojant abi degalų rūšis. Naudojami IX priedo B skirsnyje nurodyti bandomieji etaloniniai degalai E75.
([4]) Kai transporto priemonė varoma vandeniliu, apskaičiuojamas tik išmetamo NO_x kiekis.
([5]) Transporto priemonės su priverstinio uždegimo varikliu ir su slėginio uždegimo varikliu gamintojo nuožiūra gali būti bandomos naudojant atitinkamai E5/E10 ir B5/B7 degalus. Tačiau:
— nuo Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 4 dalyje nustatytų datų nauji tipo patvirtinimai suteikiami tik naudojant E10 ir B7 degalus;
— ne vėliau kaip po trejų metų nuo Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 5 dalyje nustatytų datų visų naujų transporto priemonių tipai patvirtinami tik naudojant E10 ir B7 degalus.

***Aiškinamoji pastaba*:**

Siekiant sumažinti bandymų naštą, visų naujų transporto priemonių atveju buvo nustatytos E10 ir B7 etaloninių degalų naudojimo datos. Tačiau jeigu gaunama techninių duomenų, rodančių, kad su etaloniniais degalais E5 arba B5 sertifikuotų transporto priemonių išmetamas teršalų kiekis yra gerokai didesnis, nei per jų bandymus su E10 arba B7 degalais, Komisija turėtų pateikti pasiūlymą, kuriuo šios naudojimo pradžios datos būtų paankstintos.

▼B

3. TIPO IŠPLĖTIMO PATVIRTINIMAS

3.1. **Tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas atsižvelgiant į pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekį (I, II ir VI tipo bandymai)**

3.1.1. Skirtingos etaloninės masės transporto priemonės

3.1.1.1. Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas tik toms transporto priemonėms, kurių etaloninei masei reikia naudoti dviejų gretimų didesnių dydžių ekvivalentines inercines apkrovas ar bet kurią mažesnę ekvivalentinę inercinę apkrovą.

3.1.1.2. Jei tai N kategorijos transporto priemonės, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas tik mažesnės etaloninės masės transporto priemonėms, jei patvirtintos transporto priemonės išmetamųjų teršalų kiekis neviršija transporto priemonei, kuriai prašoma suteikti tipo išplėtimo patvirtinimą.

3.1.2. Transporto priemonės su skirtingais bendraisiais perdavimo skaičiais

3.1.2.1. Transporto priemonėms su skirtingais perdavimo skaičiais tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas tik tam tikromis sąlygomis.

3.1.2.2. Norint nustatyti, ar galima suteikti tipo išplėtimo patvirtinimą, kiekvienam I tipo ir VI tipų bandymuose taikomam perdavimo skaičiui apskaičiuojamas santykis

$$E = (V_2 - V_1)/V_1$$

kurioje, kai variklio sukimosi dažnis yra 1 000 sūkių/min, V_1 – transporto priemonės, kurios tipas patvirtintas, greitis, V_2 – transporto priemonės, kurios tipui prašoma suteikti tipo išplėtimo patvirtinimą, greitis.

3.1.2.3. Jei bet kuriam perdavimo skaičiui apskaičiuotas santykis $E \leq 8$ %, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas nekartojant I ir VI tipų bandymų.

3.1.2.4. Jei bent vienam perdavimo skaičiui apskaičiuotas santykis $E < 8$ %, o kiekvienam perdavimo skaičiui apskaičiuotas santykis $E \pm 13$ %, turi būti pakartoti I ir VI tipų bandymai. Bandymai gali būti atliekami gamintojo pasirinktoje laboratorijoje, jei tam pritaria technikos tarnyba. Bandymų ataskaita siunčiama už tipo tvirtinimo bandymus atsakingai technikos tarnybai.

3.1.3. Skirtingos etaloninės masės transporto priemonės ir transporto priemonės su skirtingais perdavimo skaičiais

Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas skirtingos etaloninės masės transporto priemonėms ir transporto priemonėms su skirtingais perdavimo skaičiais, jei laikomasi visų 3.1.1 ir 3.1.2 punktuose nustatytų sąlygų.

3.1.4. Transporto priemonės, turinčios reguliariai atsinaujinančias sistemas

Reguliariai atsinaujinančią sistemą turinčios transporto priemonės tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas kitoms transporto priemonėms, turinčioms reguliariai atsinaujinančias sistemas, kurių toliau aprašyti parametrai yra tokie patys arba neviršija nurodytų leidžiamų nuokrypių. Tipo išplėtimo patvirtinimas susijęs tik su nustatytos reguliariai atsinaujinančios sistemos matmenims.

▼B

3.1.4.1. Parametrai, kurie, norint suteikti tipo išplėtimo patvirtinimą, turi būti vienodi:

(1) variklis;

(2) degimo procesas;

(3) reguliariai atsinaujinanti sistema (t. y. katalizatorius, kietųjų dalelių gaudyklė);

(4) konstrukcija (t. y. korpuso tipas, brangiųjų metalų rūšis, substrato tipas, korių tankis);

(5) tipas ir veikimo principas;

(6) dozavimo ir priedų sistema;

(7) tūris ± 10 procentų;

(8) vieta (temperatūra ± 50 °C, važiuojant 120 km/h greičiu, arba 5 % skirtumas nuo didžiausios temperatūros ir (arba) slėgio).

3.1.4.2. Ki koeficientų taikymas skirtingos etaloninės masės transporto priemonėms

Ki koeficientai, apskaičiuoti pagal JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3 skirsnyje nustatytą transporto priemonės su reguliariai atsinaujinančia sistema tipo patvirtinimo metodiką, gali būti taikomi kitoms transporto priemonėms, kurios atitinka 3.1.4.1 skirsnio kriterijus ir kurių etaloninė masė patenka į toliau einančias dvi didesnes ekvivalentinės inercijos klases arba į bet kurią mažesnę ekvivalentinės inercijos klasę.

3.1.5. Tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas kitoms transporto priemonėms

Jei tipo išplėtimo patvirtinimas suteiktas pagal 3.1.1–3.1.4 punktus, toks tipo išplėtimo patvirtinimas negali būti papildomai suteikiamas kitoms transporto priemonėms.

3.2. **Tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas atsižvelgiant į išgaruojančių teršalų kiekį (IV tipo bandymas)**

3.2.1. Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas transporto priemonėms su įrengta išgaruojančių teršalų kontrolės sistema šiomis sąlygomis:

3.2.1.1. pagrindinis degalų ir (arba) oro matavimo principas (t. y. vientaškis degalų įpurškimas) turi būti toks pats;

3.2.1.2. degalų bako forma, jo ir skystųjų degalų žarnelių gamybos medžiagos turi būti tokios pačios;

3.2.1.3. turi būti bandomas žarnelių skerspjūvio ir apytikslio ilgio atžvilgiu blogiausias transporto priemonės pavyzdys. Už tipo tvirtinimo bandymus atsakinga technikos tarnyba sprendžia, ar galima naudoti nevienodus garų ir skysčio skirtuvus;

3.2.1.4. degalų bako tūris neturi skirtis daugiau kaip 10 %;

3.2.1.5. bako apsauginiai vožtuvai turi būti nustatyti vienodai;

3.2.1.6. degalų garų surinkimo būdas turi būti vienodas, t. t. turi būti vienoda gaudyklės forma ir tūris, laikymo aplinka, oro filtras (jeigu naudojamas degalų garavimui kontroliuoti) ir kt.;

▼B

3.2.1.7. surinktų garų prapūtimo būdai turi būti vienodi (pvz., oro srautas, prapūtimo pradžia arba prapūtimo tūris per transporto priemonės parengimo bandymui ciklą);

3.2.1.8. degalų dozavimo sistemos sandarinimo ir ventiliacijos būdai turi būti vienodi.

3.2.2. Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas šioms transporto priemonėms:

3.2.2.1. su skirtingo darbinio tūrio varikliais;

3.2.2.2. su skirtingos galios varikliais;

3.2.2.3. su automatinėmis ir mechaninėmis pavarų dėžėmis;

3.2.2.4. su dviem arba keturiais varančiaisiais ratais;

3.2.2.5. skirtingos kėbulo formos;

3.2.2.6. su skirtingo dydžio ratais ir padangomis.

3.3. **Tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas atsižvelgiant į taršos kontrolės įtaisų patvarumą (V tipo bandymas)**

3.3.1. Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas skirtingiems transporto priemonių tipams, jei toliau nurodyti transporto priemonės, variklio arba taršos kontrolės sistemos parametrai yra tokie patys arba neviršija nustatytų leidžiamų nuokrypių:

3.3.1.1. Transporto priemonė:

Inercinės apkrovos kategorija: dvi gretimos didesnės inercinės apkrovos kategorijos ir bet kuri mažesnė gretima inercinės apkrovos kategorija.

Bendra kelio apkrova važiuojant 80 km/h greičiu: 5 % didesnė arba bet kokia mažesnė vertė.

3.3.1.2. Variklis:

a) variklio cilindrų tūris (± 15 %);

b) vožtuvų kiekis ir valdymas;

c) degalų sistema;

d) aušinimo sistemos tipas;

e) degimo procesas.

3.3.1.3. Taršos kontrolės sistemos parametrai:

a) deginių filtrai katalizatoriai ir kietųjų dalelių gaudyklės:

deginių filtrų katalizatorių, filtrų ir sudedamųjų dalių kiekis;

deginių filtrų katalizatorių ir filtrų dydis (monolito tūris ± 10 %);

katalizės tipas (oksidacija, trijų pakopų, liesojo NO_x gaudyklė, selektyviosios katalizinės redukcijos (SEK) sistema, liesojo NO_x katalizatorius ar kt.);

brangiųjų metalų kiekis (toks pats arba didesnis);

brangiųjų metalų rūšis ir santykis ((± 15 %);

substratas (struktūra ir medžiaga);

▼B

korių tankis;

temperatūros svyravimas deginių filtro katalizatoriaus arba filtro įleidimo angoje ne didesnis kaip 50 K. Šis temperatūros svyravimas tikrinamas vienodomis sąlygomis, važiuojant 120 km/h greičiu ir taikant I tipo bandymo apkrovą.

b) Oro įpūtimas:

yra/nėra,

tipas (impulsinis oro įleidimas, oro siurbliai, kita).

c) IDR:

taikoma/netaikoma,

tipas (vėsinama ar nevėsinama, aktyvaus ar pasyvaus valdymo, didelio slėgio ar mažo slėgio).

3.3.1.4. Patvarumo bandymas gali būti atliekamas su transporto priemone, kurios kėbulo forma, pavarų dėžė (automatinė arba mechaninė) ir ratų arba padangų dydis skiriasi, palyginti su transporto priemone, kuriai prašoma suteikti tipo patvirtinimą.

3.4. **Tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas atsižvelgiant į transporto priemonės diagnostikos sistemą**

3.4.1. Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas skirtingoms transporto priemonėms, kuriose įrengtas toks pats variklis ir išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos, kaip apibrėžta XI priedo 2 priedėlyje. Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas nepaisant šių transporto priemonės charakteristikų:

a) variklio priedų;

b) padangų;

c) ekvivalentinės inercijos;

d) aušinimo sistemos;

e) bendro perdavimo skaičiaus;

f) transmisijos tipo ir

g) kėbulo tipo.

3.5. **Tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas atsižvelgiant į išmetamą CO_2 kiekį ir degalų sąnaudas**

3.5.1. Vien vidaus degimo varikliu varomos transporto priemonės, išskyrus transporto priemones, kuriose įrengta reguliariai atsinaujinanti išmetamųjų teršalų kontrolės sistema.

3.5.1.1. Jei technikos tarnybos išmatuotas M kategorijos transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekis neviršija patvirtintos tipo vertės daugiau kaip 4 %, o N kategorijos – 6 %, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas transporto priemonėms, kurios skiriasi šiomis charakteristikomis:

— etalonine mase;

— didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės mase;

— kėbulo tipu, kaip apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB II priedo C skirsnyje;

▼B

— bendraisiais perdavimo skaičiais;

— variklio įranga ir jo priedais.

3.5.2. Vien vidaus degimo varikliu varomos transporto priemonės, kuriose įrengta reguliariai atsinaujinanti išmetamųjų teršalų kontrolės sistema

3.5.2.1. Jei technikos tarnybos išmatuotas M kategorijos transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekis neviršija tipo patvirtinimo vertės daugiau kaip 4 %, o N kategorijos – 6 %, ir jei taikomi tokie patys Ki koeficientai, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas transporto priemonėms, kurios skiriasi 3.5.1.1 skirsnyje pateiktomis charakteristikomis, bet neviršija JT/EEK taisyklės Nr. 101 ([1]) 10 priede pateiktų šeimos charakteristikų.

3.5.2.2. Jei technikos tarnybos išmatuotas M kategorijos transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekis neviršija tipo patvirtinimo vertės daugiau kaip 4 %, o N kategorijos – 6 %, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas transporto priemonėms su skirtingais Ki koeficientais.

3.5.3. Tik elektros pavara varomos transporto priemonės

Tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas pritarus už bandymus atsakingai technikos tarnybai.

3.5.4. Hibridine elektros pavara varomos transporto priemonės

Jei technikos tarnybos išmatuotas M kategorijos transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekis ir elektros energijos sąnaudos neviršija tipo patvirtinimo vertės daugiau kaip 4 %, o N kategorijos – 6 %, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas transporto priemonėms, kurios skiriasi šiomis charakteristikomis:

— etalonine mase;

— didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės mase;

— kėbulo tipu, kaip apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB II priedo C skirsnyje;

— pasikeitus kurioms nors kitoms charakteristikoms, patvirtinimas gali būti išplėstas pritarus už bandymus atsakingai technikos tarnybai.

3.5.5. N kategorijos transporto priemonių tipo išplėtimo patvirtinimo suteikimas tos pačios šeimos transporto priemonėms:

3.5.5.1. Jei tai N kategorijos transporto priemonės, kurios pagal 3.6.2 skirsnyje nustatytą tvarką yra patvirtintos kaip tos pačios šeimos transporto priemonės, tipo išplėtimo patvirtinimas suteikiamas tos pačios šeimos transporto priemonėms tik tuomet, jei, technikos tarnybos įvertinimo duomenimis, naujos transporto priemonės degalų sąnaudos neviršija tos šeimos transporto priemonėms nustatyto degalų sąnaudų standarto.

Tipo išplėtimo patvirtinimas taip pat gali būti suteiktas šioms transporto priemonėms:

— kurių masė ne daugiau kaip 110 kg didesnė už tos šeimos transporto priemonės, su kuria atliktas bandymas, jei tų transporto priemonių masė ne daugiau kaip 220 kg didesnė už lengviausią tos šeimos transporto priemonę;

([1]) OL L 158, 2007 6 19, p. 34.

▼B

— kurių bendras perdavimo skaičius mažesnis negu šeimos transporto priemonės, su kuria atliktas bandymas, tik dėl kitokio padangų dydžio; ir

— kurios visais kitais požiūriais atitinka šeimos transporto priemonių charakteristikas.

3.5.5.2. Jei tai N kategorijos transporto priemonės, o jų kaip priklausančių vienai transporto priemonių šeimai tipas patvirtintas pagal 3.6.3 punkte nustatytą tvarką, tipo išplėtimo patvirtinimas gali būti suteikiamas tos pačios šeimos transporto priemonėms be papildomų bandymų tik tuomet, jei technikos tarnybos įvertinimo duomenimis naujos transporto priemonės degalų sąnaudos įsitenka į tos šeimos dviejų transporto priemonių, kurių degalų sąnaudos atitinkamai yra mažiausios ir didžiausios, degalų sąnaudų ribas.

3.6. **N kategorijos tos pačios šeimos transporto priemonių tipo patvirtinimas atsižvelgiant į degalų sąnaudas ir išmetamą CO_2 kiekį**

N kategorijos transporto priemonių, kaip tos pačios šeimos transporto priemonių, tipas patvirtinamas, kaip apibrėžta 3.6.1 punkte, taikant vieną iš dviejų 3.6.2 ir 3.6.3 punktuose aprašytų alternatyvių būdų.

3.6.1. N kategorijos transporto priemonės, atsižvelgiant į išmatuotas degalų sąnaudas ir išmetamą CO_2 kiekį, gali būti priskiriamos vienai šeimai, jei toliau nurodyti parametrai yra vienodi arba atitinka nurodytas ribas:

3.6.1.1. Vienodi parametrai:

— 4 priedėlio I skirsnyje nustatytas gamintojas ir tipas;

— variklio darbinis tūris,

— išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos tipas;

— 4 priedėlio 1.10.2 punkte nustatytas degalų sistemos tipas.

3.6.1.2. Toliau išvardyti parametrai turi atitikti šias ribas:

— 4 priedėlio 1.13.3 nustatytus bendruosius perdavimo skaičius (ne daugiau kaip 8 % didesnė už mažiausiąjį);

— etaloninę masę (ne daugiau kaip 220 kg mažesnė už didžiausiąją);

— priekinės dalies plotą (ne daugiau kaip 15 % mažesnis už didžiausiąjį);

— variklio galią (ne daugiau kaip 10 % mažesnė už galingiausią variklį).

3.6.2. Transporto priemonės šeima, kaip apibrėžta 3.6.1. punkte, gali būti patvirtinta atsižvelgiant į visoms tos šeimos transporto priemonėms būdingus išmetamo CO_2 kiekio ir degalų sąnaudų duomenis. Technikos tarnyba bandymui turi atrinkti tokią tos šeimos transporto priemonę, kurios, technikos tarnybos manymu, išmetamas CO_2 kiekis yra didžiausias. Matavimai atliekami taip, kaip aprašyta XII priede, o taikant JT/EEK taisyklės Nr. 101 5.5 skirsnyje aprašytą būdą gauti rezultatai naudojami kaip tipo patvirtinimo vertės, būdingos visoms tos šeimos transporto priemonėms.

▼B

3.6.3. Transporto priemonės, priskirtos vienai šeimai, kaip apibrėžta 3.6.1 punkte, gali būti patvirtinamos pagal individualius kiekvienos tos šeimos transporto priemonės išmetamo CO_2 kiekio ir degalų sąnaudų duomenis. Technikos tarnyba bandymui atrenka dvi transporto priemones: vieną, kurios išmetamo CO_2 kiekis, tarnybos manymu, yra didžiausias, o kitą, kurios išmetamo CO_2 kiekis, tarnybos manymu, yra mažiausias. Matavimai atliekami taip, kaip aprašyta XII priede. Jei gamintojo duomenys apie šias dvi transporto priemones atitinka JT/EEK taisyklės Nr. 101 5.5 skirsnyje nurodytus leidžiamus nuokrypius, gamintojo deklaruojami visų tos šeimos transporto priemonių išmetami CO_2 kiekiai gali būti naudojami kaip tipo patvirtinimo vertės. Jei gamintojo duomenys neatitinka leidžiamų nuokrypių, taikant JT/EEK taisyklės Nr. 101 5.5 skirsnyje aprašytą būdą gauti rezultatai naudojami kaip tipo patvirtinimo vertės, o technikos tarnyba atrenka tinkamą kitų tos šeimos transporto priemonių skaičių papildomiems bandymams.

4. PRODUKCIJOS ATITIKTIS

4.1. **Įvadas**

4.1.1. Prireikus pagal 2.4 skirsnį atliekami I, II, III, IV tipų bandymai, TPĮD sistemos bandymas, išmetamo CO_2 kiekio ir degalų sąnaudų bandymas ir dūmų neskaidrumo bandymas. Specialiosios produkcijos atitikties metodikos nustatytos 4.2–4.10 skirsniuose.

4.2. **Transporto priemonės atitikties patikra atliekant I tipo bandymą**

4.2.1. I tipo bandymas atliekamas su tokios pačios specifikacijos transporto priemone, kaip aprašyta tipo patvirtinimo liudijime. Jei turi būti atliekamas I tipo bandymas, susijęs su transporto priemonės tipo pirmo išplėtimo arba vėlesnių išplėtimų patvirtinimu, I tipo bandymai atliekami su transporto priemone, aprašyta pradiniame informacinių dokumentų rinkinyje, arba su transporto priemone, aprašyta su atitinkamu tipo išplėtimo patvirtinimu susijusiame informacinių dokumentų rinkinyje.

4.2.2. Patvirtinimo institucijai pasirinkus transporto priemones, gamintojui draudžiama jas reguliuoti.

4.2.2.1. Iš partijos atsitiktine tvarka parenkamos trys transporto priemonės ir bandomos, kaip aprašyta šio reglamento III punkte. Nusidėvėjimo koeficientai taikomi vienodai. Ribinės vertės pateiktos Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 ir 2 lentelėse.

4.2.2.2. Jei patvirtinimo institucijai pagal Direktyvos 2007/46/EB X priedo nuostatas yra priimtinas gamintojo nurodytas nuokrypis nuo produkcijos standarto, bandymai atliekami vadovaujantis šio priedo 1 priedėlio nuostatomis.

Jei patvirtinimo institucijai pagal Direktyvos 2007/46/EB X priedo nuostatas yra nepriimtinas gamintojo nurodytas nuokrypis nuo produkcijos standarto, bandymai atliekami vadovaujantis šio priedo 2 priedėlio nuostatomis.

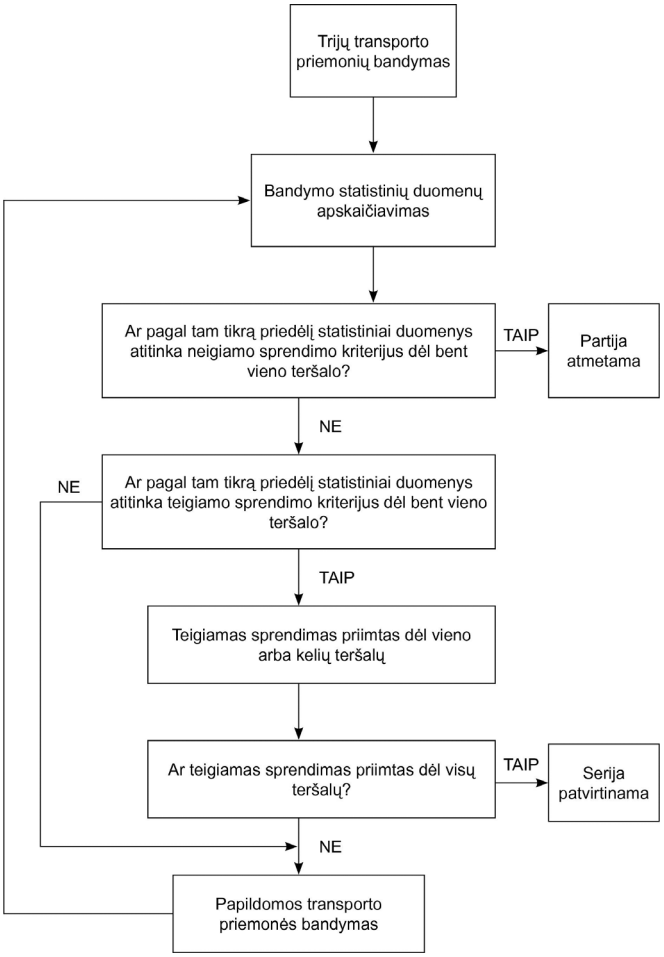
4.2.2.3. Remiantis atrinktų transporto priemonių bandymu, partijos gaminiai laikomi tinkamais, jei pagal atitinkamame priedėlyje taikomus kriterijus dėl visų teršalų priimtas teigiamas sprendimas, ir netinkamais, jei dėl kurio nors teršalo priimtas neigiamas sprendimas.

▼B

Kai dėl kurio nors teršalo priimtas teigiamas sprendimas, šis sprendimas negali būti pakeistas remiantis jokiais papildomais bandymais, kuriais norima nuspręsti dėl kitų teršalų.

Jei dėl visų teršalų nepriimta nė vieno teigiamo sprendimo ir jei dėl kurio nors teršalo nepriimta neigiamo sprendimo, bandomas kitas variklis (žr. I.4.2 schemą).

I.4.2 schema

4.2.3. Nepaisant III priedo reikalavimų, bandymai atliekami su tiesiai iš gamybos linijos pristatytomis transporto priemonėmis.

4.2.3.1. Tačiau gamintojo prašymu bandymus galima atlikti su transporto priemonėmis, kurių rida:

a) ne didesnė kaip 3 000 km, jei tai transporto priemonės su priverstinio uždegimo varikliais;

b) ne didesnė kaip 15 000 km, jei tai transporto priemonės su slėginio uždegimo varikliais.

Transporto priemones įvažinėja gamintojas, kuris turi įsipareigoti nedaryti jokių šių transporto priemonių pakeitimų.

▼B

4.2.3.2. Jei gamintojas pageidauja įvažinėti transporto priemones (x km, čia x ≤ 3 000 km transporto priemonėms su priverstinio uždegimo varikliu ir x ≤ 15 000 km transporto priemonėms su slėginio uždegimo varikliu), taikoma tokia metodika:

a) išmatuojamas pirmosios bandomos transporto priemonės išmetamųjų teršalų kiekis (I tipas), kai jos rida 0 km ir kai jos rida x km;

b) apskaičiuojamas kiekvieno teršalo išmetimo raidos koeficientas, ridai pasikeitus nuo 0 iki x km:

Išmetamųjų teršalų kiekis, kai rida x km/Išmetamųjų teršalų kiekis, kai rida 0 km

Šis koeficientas gali būti mažesnis už 1; ir

c) kitos transporto priemonės nebus įvažinėjamos, bet jų išmetamas teršalų kiekis, kai rida 0 km, bus dauginamas iš teršalų išmetimo raidos koeficiento. Šiuo atveju naudojamos vertės:

i) pirmajai transporto priemonei – vertės, kai rida x km;

ii) kitoms transporto priemonėms – vertės, kai rida 0 km, padaugintos iš raidos koeficiento.

4.2.3.3. Visi šie bandymai atliekami naudojant komercinius degalus. Tačiau gamintojo prašymu galima naudoti IX priede aprašytus etaloninius degalus.

4.3. **Transporto priemonės atitikties patikra atsižvelgiant į išmetamą CO_2 kiekį**

4.3.1. Jei transporto priemonės tipui buvo suteiktas tipo išplėtimo patvirtinimas vieną kartą arba daugiau kartų, bandymai atliekami su transporto priemone (-ėmis), aprašyta (-omis) pradiniame informacinių dokumentų rinkinyje, pateiktame su pirmąja paraiška patvirtinti tipą, arba su transporto priemone, aprašyta informacinių dokumentų rinkinyje, pateiktame suteikiant atitinkamą tipo išplėtimo patvirtinimą.

4.3.2. Jei patvirtinimo institucijai nepriimtina gamintojo audito metodika, taikomi Direktyvos 2007/46/EB X priedo 3.3 ir 3.4 punktai.

4.3.3. Šiame skirsnyje ir 1 bei 2 priedėliuose „teršalo“ sąvoka apima kontroliuojamus teršalus (nurodytus Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 ir 2 lentelėse) ir išmetamą CO_2.

4.3.4. Transporto priemonės atitiktis, atsižvelgiant į išmetamą CO_2 kiekį, nustatoma pagal 4.2.2 punkte nustatytą metodiką su šiomis išimtimis:

4.3.4.1. 4.2.2.1 skirsnio nuostatos pakeičiamos šia nuostata:

Iš partijos atsitiktine tvarka parenkamos trys transporto priemonės ir bandomos, kaip aprašyta XII punkte.

4.3.4.2. 4.2.3.1 skirsnio nuostatos pakeičiamos šiomis:

Tačiau gamintojo prašymu bandymus galima atlikti su transporto priemonėmis, kurių rida ne didesnė kaip 15 000 km.

Tokiu atveju transporto priemones įvažinėja gamintojas, kuris turi įsipareigoti nedaryti jokių šių transporto priemonių pakeitimų.

▼B

4.3.4.3. skirsnio nuostatos pakeičiamos šiomis:

Jei gamintojas pageidauja įvažinėti transporto priemones (x km, čia x ≤ 15 000 km), taikoma tokia metodika:

a) išmatuojamas pirmosios bandomos transporto priemonės išmetamųjų teršalų kiekis, kai jos rida 0 km ir kai jos rida x km;

b) apskaičiuojamas kiekvieno teršalo išmetimo raidos koeficientas, ridai pasikeitus nuo 0 iki x km:

Išmetamųjų teršalų kiekis, kai rida x km/Išmetamųjų teršalų kiekis, kai rida 0 km

Šis koeficientas gali būti mažesnis už 1; ir

c) kitos transporto priemonės nebus įvažinėjamos, bet jų išmetamas teršalų kiekis nepradėjus įvažinėti bus dauginamas iš teršalų išmetimo raidos koeficiento. Šiuo atveju naudojamos vertės:

i) pirmajai transporto priemonei – vertės, kai rida x km;

ii) kitoms transporto priemonėms – vertės, kai rida 0 km, padaugintos iš raidos koeficiento.

4.3.4.4. 4.2.3.3 skirsnio nuostatos pakeičiamos šia nuostata:

Atliekant bandymą, naudojami šio reglamento IX priede nustatyti etaloniniai degalai.

4.3.4.5. Tikrindamas transporto priemonės atitiktį atsižvelgiant į išmetamą CO_2 kiekį, kaip alternatyvą 4.3.4.3 skirsnyje nurodytai metodikai transporto priemonės gamintojas gali taikyti pastovų raidos koeficientą EC = 0,92 ir iš jo dauginti visas išmetamo CO_2 vertes, kurios buvo nustatytos tada, kai transporto priemonės rida buvo 0 kilometrų.

▼M6

4.3.5. Transporto priemonė, kurioje įdiegtos ekologinės naujovės

4.3.5.1. Transporto priemonių, kuriose įdiegta viena ar daugiau ekologinių naujovių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 443/2009 ([1]) 12 straipsnyje ir Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 725/2011 ([2]), tipo gamybos atitiktis, atsižvelgiant į ekologines naujoves, įrodoma atliekant bandymus, nustatytus Komisijos sprendime (-uose), kuriuo (-iais) patvirtinama (-os) konkreti (-čios) ekologinė(s) naujovė(s).

4.3.5.2. Taikomi 4.3.1, 4.3.2 ir 4.3.4 punktai.

▼B

4.4. **Tik elektros pavara varomos transporto priemonės**

Produkcijos atitikties atsižvelgiant į elektros energijos sąnaudas užtikrinimo priemonės tikrinamos remiantis šio priedo 4 priedėlyje nustatytame tipo patvirtinimo liudijime pateiktu aprašu.

4.4.1. Patvirtinimo turėtojas pirmiausia turi:

4.4.1.1. užtikrinti, kad būtų taikoma veiksmingos produkcijos kokybės kontrolės metodika;

4.4.1.2. turėti būtiną įrangą atitikčiai kiekvienam patvirtintam tipui patikrinti;

4.4.1.3. užtikrinti, kad būtų užregistruoti bandymų rezultatų duomenys ir kad su administravimo tarnyba sutartu laikotarpiu būtų galima gauti pridėtus dokumentus;

4.4.1.4. analizuoti kiekvieno tipo bandymų duomenis, kad būtų stebimos gaminio charakteristikos ir užtikrinamas jų pastovumas, atsižvelgiant į pramoninėje gamyboje leidžiamus nuokrypius;

([1]) OL L 140, 2009 6 5, p. 1.
([2]) OL L 194, 2011 7 26, p. 19.

▼B

4.4.1.5. užtikrinti, kad su kiekvieno tipo transporto priemonėmis būtų atlikti šio reglamento XII priede nurodyti bandymai; nepaisant JT/EEK taisyklės Nr. 101 7 priedo 2.3.1.6 skirsnio reikalavimų, gamintojo prašymu bandymai atliekami su dar nevažinėtomis transporto priemonėmis;

4.4.1.6. jeigu bet kokie pavyzdžių rinkiniai arba bandymų dalys rodo neigiamus rezultatus dėl atitikties nagrinėjamam tipui, pasirūpinti, kad būtų imami kiti pavyzdžiai ir atliekami papildomi bandymai. Turi būti imamasi visų būtinų priemonių, kad produkcija vėl atitiktų reikalavimus.

4.4.2. Patvirtinimo institucijos bet kuriuo metu gali patikrinti kiekviename gamybos padalinyje taikomus metodus.

4.4.2.1. Kiekvieno patikrinimo metu apsilankiusiam inspektoriui perduodami bandymų ir produkcijos kontrolės dokumentai.

4.4.2.2. Inspektorius gali atsitiktine tvarka pasirinkti pavyzdžius, kurie bus išbandyti gamintojo laboratorijoje. Mažiausiasis pavyzdžių skaičius nustatomas remiantis paties gamintojo atliktų patikrų rezultatais.

4.4.2.3. Jei kokybės standartas pasirodo netinkamas arba atrodo, kad būtina patikrinti pagal 4.4.2.2 skirsnį atliktų bandymų patikimumą, inspektorius surenka pavyzdžius, kurie bus siunčiami patvirtinimo bandymus atlikusiai technikos tarnybai.

4.4.2.4. Patvirtinimo institucijos gali atlikti visus šiame reglamente nustatytus bandymus.

4.5. **Hibridine elektros pavara varomos transporto priemonės**

4.5.1. Produkcijos atitikties, atsižvelgiant į hibridinės elektra varomos transporto priemonės išmetamą CO_2 kiekį ir elektros energijos sąnaudas, užtikrinimo priemonės tikrinamos remiantis 4 priedėlyje pateiktą pavyzdį atitinkančiame tipo patvirtinimo liudijime pateiktu aprašu.

4.5.2. Produkcijos atitikties kontrolė grindžiama patvirtinimo institucijos atliekamu gamintojo audito metodikos, kuria siekiama užtikrinti transporto priemonės tipo atitiktį, atsižvelgiant į išmetamą CO_2 kiekį ir elektros energijos sąnaudas, vertinimu.

4.5.3. Jei patvirtinimo institucijai nepriimtinas gamintojo audito metodikos lygis, ji gali pareikalauti atlikti gaminamų transporto priemonių patikros bandymus.

4.5.4. Atitiktis atsižvelgiant į išmetamą CO_2 kiekį tikrinama taikant 4.3 skirsnyje ir 1 bei 2 priedėliuose aprašytą statistinę metodiką. Transporto priemonės bandomos taikant XII priede nurodytą metodiką.

4.6. **Transporto priemonės atitikties patikra atliekant III tipo bandymą**

4.6.1. Prireikus atlikti III tipo bandymą, jis atliekamas su visomis transporto priemonėmis, kurios buvo atrinktos I tipo produkcijos atitikties bandymui, nustatytam 4.2 skirsnyje. Taikomos V priede nustatytos sąlygos.

4.7. **Transporto priemonės atitikties patikra atliekant IV tipo bandymą**

4.7.1. Prireikus atlikti IV tipo bandymą, jis atliekamas pagal VI priedą.

▼B

4.8. **Transporto priemonės atitikties patikra atsižvelgiant į transporto priemonėje įrengtą diagnostikos (TPĮD) sistemą**

4.8.1. Prireikus atlikti TPĮD sistemos eksploatacinių savybių patikrą, ji atliekama laikantis šių reikalavimų:

4.8.1.1. Patvirtinimo institucijai nustačius, kad produkcijos kokybė atrodo netinkama, iš transporto priemonių partijos atsitiktine tvarka atrenkama viena transporto priemonė, ir su ja atliekami XI priedo 1 priedėlyje aprašyti bandymai.

4.8.1.2. Produkcija laikoma atitinkančia nustatytus reikalavimus, jeigu ši transporto priemonė atitinka XI priedo 1 priedėlyje aprašytų bandymų reikalavimus.

4.8.1.3. Jeigu iš transporto priemonių partijos atrinkta transporto priemonė neatitinka 4.8.1.1 skirsnio reikalavimų, iš tos partijos atsitiktine tvarka atrenkamos kitos keturios transporto priemonės ir su jomis atliekami XI priedo 1 priedėlyje aprašyti bandymai. Bandymus galima atlikti su transporto priemonėmis, kurių rida ne didesnė kaip 15 000 km.

4.8.1.4. Produkcija laikoma atitinkančia nustatytus reikalavimus, jeigu ne mažiau kaip 3 transporto priemonės atitinka XI priedo 1 priedėlyje aprašytų bandymų reikalavimus.

▼M3

4.9. **SND, gamtinėmis dujomis arba H2GD varomos transporto priemonės atitikties patikra**

4.9.1. Produkcijos atitikties bandymai gali būti atliekami naudojant komercinius degalus, kurių C3 ir C4 koeficientas patenka į etaloninių degalų koeficientų intervalą (SND atveju) arba kurių Wobbe indeksas patenka į labiausiai besiskiriančių rūšių etaloninių degalų indeksų intervalą (GD ar H2GD atveju). Tokiu atveju patvirtinimo institucijai pateikiama degalų analizė.

▼B

4.10. **Transporto priemonės atitikties patikra, atsižvelgiant į dūmų neskaidrumą**

4.10.1. Transporto priemonės atitiktis patvirtintam tipui atsižvelgiant į teršalų, išmetamų iš slėginio uždegimo variklių, kiekį tikrinama remiantis rezultatais, išvardytais 4 priedėlio 2.4 punkte nustatyto tipo patvirtinimo liudijimo papildyme.

4.10.2. Be 10.1 punkto, jei tikrinama iš partijos paimta transporto priemonė, bandymai atliekami laikantis šių reikalavimų:

4.10.2.1. Su neįvažinėta transporto priemone atliekamas bandymas greitėjimo be apkrovos režimu, kaip aprašyta IV priedo 2 priedėlio 4.3 skirsnyje. Laikoma, kad transporto priemonė atitinka patvirtintą tipą, jei nustatytas absorbcijos koeficientas ant patvirtinimo žymens nurodytą skaičių viršija ne daugiau kaip 0,5 m^{-1}.

4.10.2.2. Jei atlikus 4.10.2.1 punkte nurodytą bandymą nustatytas skaičius daugiau kaip 0,5 m^{-1} viršija patvirtinimo ženkle nurodytą skaičių, su nagrinėjamo tipo transporto priemone arba varikliu atliekamas bandymas pastovaus sukimosi dažnio režimu visoje visos apkrovos kreivėje, kaip aprašyta IV priedo 2 priedėlio 4.2 skirsnyje. Išmetamųjų teršalų kiekis neturi viršyti JT/EEK taisyklės Nr. 24 ([1]) 7 priede nustatytų ribų.

([1]) OL L 326, 2006 11 24, p. 1.

▼B

1 priedėlis

Produkcijos atitikties patikra – Pirmasis statistinis metodas

1. Pirmasis statistinis metodas taikomas norint patikrinti produkcijos atitiktį atliekant I tipo bandymą, kai gamintojo produkcijos standartinis nuokrypis yra priimtinas. Taikytinas statistinis metodas nustatytas JT/EEK taisyklės Nr. 83 1 priedėlyje. Šios metodikos išimtys:

1.1. 3 punkte pateikta nuoroda į 5.3.1.4 punktą turi būti suprantama kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priede pateiktą taikytiną lentelę;

1.2. 3 punkte pateikta nuoroda į 2 schemą turi būti suprantama kaip nuoroda į šio reglamento I.4.2 schemą.

▼B

2 priedėlis

Produkcijos atitikties patikra – Antrasis statistinis metodas

1. Antrasis statistinis metodas taikomas norint patikrinti, ar laikomasi produkcijos atitikties reikalavimų, taikomų atliekant I tipo bandymą, kai gamintojo produkcijos standartinis nuokrypis yra nepriimtinas arba nenurodytas. Taikytinas statistinis metodas nustatytas JT/EEK taisyklės Nr. 83 2 priedėlyje. Šios metodikos išimtys:

1.1. 3 punkte pateikta nuoroda į 5.3.1.4 punktą turi būti suprantama kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priede pateiktą taikytiną lentelę.

▼B

3 priedėlis

PAVYZDINIS

INFORMACINIS DOKUMENTAS NR. …

dėl paraiškos patvirtinti transporto priemonės EB tipą atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą

Toliau pateikta informacija, jei tinka, turi būti pateikiama trimis egzemplioriais; juose turi būti pateiktas turinys. Brėžiniai turi būti atitinkamo mastelio ir pakankamai išsamūs, jie pateikiami A4 formato lapuose arba A4 formato aplanke. Nuotraukos, jeigu pateikiamos, turi būti pakankamai detalios.

Jeigu sistemos, sudedamosios dalys arba atskiri techniniai mazgai turi elektroninius valdiklius, turi būti pateikti tų valdiklių techninių savybių duomenys.

0.	BENDRIEJI DUOMENYS
0.1.	Gamybinė markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....
0.2.	Tipas: .....
0.2.1.	Komercinis (-iai) pavadinimas (ai), jei yra .....
0.3.	Tipo identifikavimo priemonės, jeigu pažymėta ant transporto priemonės ([1]) ([a]) .....
0.3.1.	Tokio žymens vieta: .....
0.4.	Transporto priemonės kategorija ([b]) .....
0.5.	Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
0.8.	Surinkimo gamyklos (-ų) pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai): .....
0.9.	Gamintojo atstovo (jei toks yra) pavadinimas ir adresas .....
1.	BENDROSIOS TRANSPORTO PRIEMONĖS KONSTRUKCIJOS CHARAKTERISTIKOS
1.1.	Pavyzdinės transporto priemonės nuotraukos ir (arba) brėžiniai: .....
1.3.3.	Varančiosios ašys (kiekis, vieta, tarpusavio sujungimas): .....
2.	MASĖ IR MATMENYS ([c]) (kg ir mm)
	(Nurodomas brėžinys, jei taikoma)

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

([a]) Jeigu tipo identifikavimo priemonėse yra rašmenų, nesusijusių su transporto priemonių, sudedamųjų dalių ar atskirų techninių mazgų tipų, kuriems taikomas šis informacinis dokumentas, apibūdinimu, dokumentuose tokie rašmenys žymimi simboliu „?“ (pvz., ABC??123??).

([b]) Suklasifikuota atsižvelgiant į II priedo A skirsnyje pateiktas sąvokų apibrėžtis.

([c]) Jeigu viena versija turi įprastą, o kita – miegamąją kabiną, turi būti nurodyta kiekvienos versijos masė ir matmenys.

▼B

2.6. Parengtos eksploatuoti transporto priemonės kėbulo ir, jei tai yra M_1 kategorijai nepriklausantis vilkikas, vilkties, jei ji įrengta gamintojo, masė arba važiuoklės ar važiuoklės su kabina masė, be kėbulo ir (arba) vilkties, jeigu gamintojas neįrengia kėbulo ir (arba) vilkties (įskaitant skysčius, įrankius, atsarginį ratą, jei yra, ir vairuotoją bei, jei tai yra autobusai ir turistiniai autobusai, įgulos nario masė, jeigu transporto priemonėje yra sėdynė įgulos nariui) ([a]) (didžiausia ir mažiausia kiekvieno varianto masė): .....

2.8. Didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė, kurią nurodo gamintojas ([b]) (*) .....

▼M4

2.17. Transporto priemonė pateikta patvirtinti pagal pakopinę tipo patvirtinimo procedūrą (tik jeigu tai yra nekomplektinės ir sukomplektuotos N_1 kategorijos transporto priemonės, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007): taip/ne ([1])

2.17.1. Parengtos eksploatuoti bazinės transporto priemonės masė: ..... kg

2.17.2. Standartinė pridėtoji masė, apskaičiuota pagal Reglamento (EB) Nr. 692/2008 XII priedo 5 skirsnį: .... kg

▼B

3. VARIKLIS ([c]) (jeigu transporto priemonė gali būti varoma benzinu, dyzelinu, ir kt. arba naudojant derinį su kitu kuru, punktai pakartojami (**))

3.1. Gamintojas: .....

3.1.1. Gamintojo variklio kodas, pažymėtas ant variklio: .....

3.2. Vidaus degimo variklis

3.2.1.1. Veikimo principas: priverstinis uždegimasi/slėginis uždegimas ([1]) .....

keturių taktų/dviejų taktų/rotorinis ciklas ([1]) ..... .

3.2.1.2. Cilindrų skaičius ir jų išdėstymas: .....

3.2.1.2.1. Cilindro skersmuo ([d]): ..... mm

3.2.1.2.2. Stūmoklio eiga ([d]): ..... mm

3.2.1.2.3. Cilindrų uždegimo seka: .....

3.2.1.3. Variklio darbinis tūris([s]): ..... cm^3

([a]) Laikoma, kad vairuotojo masė ir, jei taikoma, įgulos nario masė yra 75 kg (sudaryta iš 68 kg transporto priemonėje esančio asmens ir 7 kg bagažo masės pagal ISO standartą 2416–1992), degalų bakas pripildytas iki 90 %, o kitos skysčius naudojančios sistemos (išskyrus panaudotą vandenį naudojančias sistemas) pripildytos iki 100 % talpos, kurią yra nurodęs gamintojas.

([b]) Jeigu tai yra priekabos arba puspriekabės ar transporto priemonės, sukabintos su priekaba arba puspriekabe, kurios vilktį ar balninę vilktį veikia didele vertikalia apkrova, ši apkrova, padalinta iš standartinės sunkio jėgos, įtraukiama į didžiausią techniškai leidžiamą masę.

(*) Įrašykite kiekvieno varianto didžiausią ir mažiausią vertę.

([c]) Jeigu tai yra neįprasti varikliai ir sistemos, gamintojas pateikia duomenis, kurie būtų lygiaverčiai čia nurodytiesiems.

(**) Transporto priemonėse galima naudoti tiek benziną, tiek dujinius degalus, bet, jeigu benzino sistema yra pritaikyta avariniams tikslams arba tik užvedimui ir jeigu benzino bake telpa ne daugiau kaip 15 litrų benzino, tokios transporto priemonės bandymo metu bus laikomos transporto priemonėmis, kuriose galima naudoti tik dujinius degalus.

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

([d]) Šį skaičių reikia suapvalinti dešimtosios milimetro dalies tikslumu.

▼B

3.2.1.4.	Tūrinio suspaudimo laipsnis ([1]) . . .

▼B

3.2.4.2.4.2.1.	Degalų tiekimo nutraukimo momentas taikant apkrovą: ..... min^{-1}
3.2.4.2.4.2.2.	Degalų tiekimo nutraukimo momentas netaikant apkrovos ..... min^{-1}
3.2.4.2.6.	Purkštuvas (-ai)
3.2.4.2.6.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.4.2.6.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.4.2.7.	Šaltojo paleidimo sistema
3.2.4.2.7.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.4.2.7.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.4.2.7.3.	Aprašas: .....
3.2.4.2.8.	Pagalbinis paleidimo įtaisas:
3.2.4.2.8.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.4.2.8.2.	Tipas (-ai) .....
3.2.4.2.8.3.	Sistemos apibūdinimas .....
3.2.4.2.9.	Įpurškimo elektroninio valdymo įrenginys: yra/nėra ([1])
3.2.4.2.9.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.4.2.9.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.4.2.9.3.	Sistemos aprašas; jei tai ne nuolatinio įpurškimo sistema, pateikiami lygiaverčiai išsamūs duomenys: .....
3.2.4.2.9.3.1.	Valdymo įrenginio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.2.	Degalų reguliatoriaus gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.3.	Oro srauto jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.4.	Degalų skirstytuvo gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.5.	Droselio korpuso gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.6.	Vandens temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.7.	Oro temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.8.	Oro slėgio jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.	Degalų įpurškimas (tik priverstinio uždegimo varikliams): yra/nėra ([1])
3.2.4.3.1.	Veikimo principas: įsiurbimo kolektorius (vientaškis/daugiataškis ([1]))/tiesioginis įpurškimas/kitokia sistema (nurodyti) ([1]) .....
3.2.4.3.2.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.4.3.3.	Tipas (-ai): .....
3.2.4.3.4.	Sistemos aprašas; jei tai ne nuolatinio įpurškimo sistema, pateikiami lygiaverčiai išsamūs duomenys: .....
3.2.4.3.4.1.	Valdymo įrenginio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.3.	Oro srauto jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.6.	Mikrojungiklio gamybinė markė ir tipas: .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.4.3.4.8.	Droselio korpuso gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.9.	Vandens temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.10.	Oro temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.11.	Oro slėgio jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.5.	Purkštuvai: atidarymo slėgis ([1]): ..... kPa arba parametrų grafikas:
3.2.4.3.5.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės.....
3.2.4.3.5.2.	Tipas (-ai) .....
3.2.4.3.6.	Įpurškimo taktas .....
3.2.4.3.7.	Šaltojo paleidimo sistema
3.2.4.3.7.1.	Veikimo principas (-ai): .....
3.2.4.3.7.2.	Eksploatavimo apribojimai ir (arba) nustatymai ([2]) ([1]).....
3.2.4.4.	Degalų siurblys
3.2.4.4.1.	Slėgis ([1]): ..... kPa arba parametrų grafikas ([1]): .....
3.2.5.	Elektros sistema
3.2.5.1.	Vardinė įtampa: .... V, teigiamas/neigiamas įžeminimas ([2])
3.2.5.2.	Generatorius
3.2.5.2.1.	Tipas: .....
3.2.5.2.2.	Vardinė galia: ..... VA
3.2.6.	Uždegimas
3.2.6.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.6.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.6.3.	Veikimo principas: .....
3.2.6.4.	Įpurškimo paskubos kreivė ([1]): .....
3.2.6.5.	Statinis uždegimo taktas ([1]): ..... laipsnių iki viršutinio rimties taško
3.2.7.	Aušinimo sistema: skysčiu/oru ([2])
3.2.7.1.	Variklio temperatūros kontrolės mechanizmo vardinis nustatymas: .....
3.2.7.2.	Skystis
3.2.7.2.1.	Skysčio rūšis: .....
3.2.7.2.2.	Cirkuliacinis(–iai) siurblys (-iai): yra/nėra ([2])
3.2.7.2.3.	Charakteristikos ..... arba:
3.2.7.2.3.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.7.2.3.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.7.2.4.	Pavaros perdavimo skaičius (-iai): .....
3.2.7.2.5.	Ventiliatoriaus ir jo varomojo mechanizmo aprašas: .....

([1]) Nurodyti leidžiamą nuokrypį.
([2]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.7.3.	Oras
3.2.7.3.1.	Pūstuvas: yra/nėra ([1])
3.2.7.3.2.	Charakteristikos ..... arba:
3.2.7.3.2.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.7.3.2.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.7.3.3.	Pavaros perdavimo skaičius (-iai): .....
3.2.8.	Įsiurbimo sistema
3.2.8.1.	Kompresorius: yra/nėra ([1])
3.2.8.1.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės) .....
3.2.8.1.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.8.1.3.	Sistemos aprašas (pvz., didžiausias pūtimo slėgis: kPa, išmetamųjų dujų sklendė, jei tinka): .....
3.2.8.2.	Tarpinis aušintuvas: yra/nėra ([1])
3.2.8.2.1.	Tipas: oras–oras/oras–vanduo ([1])
3.2.8.3.	Įsiurbimo slėgio sumažėjimas, varikliui sukantis vardiniu sukimosi dažniu ir taikant 100 % apkrovą (tik slėginio uždegimo varikliams):
	mažiausias leidžiamas: ..... kPa
	didžiausias leidžiamas: ..... kPa
3.2.8.4.	Įleidimo vamzdžių ir jų priedų (slėgio kameros, kaitinimo įtaiso, papildomų oro įleidimo angų ir kt.) aprašas ir brėžiniai: .....
3.2.8.4.1.	Įsiurbimo kolektoriaus aprašas (įskaitant brėžinius ir (arba) nuotraukas): .....
3.2.8.4.2.	Oro filtras, brėžiniai: ..... arba:
3.2.8.4.2.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.8.4.2.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.8.4.3.	Įsiurbimo duslintuvas, brėžiniai: ..... arba:
3.2.8.4.3.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.8.4.3.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.9.	Išmetimo sistema
3.2.9.1.	Išmetimo kolektoriaus aprašas ir (arba) brėžinys: .....
3.2.9.2.	Išmetimo sistemos aprašas ir (arba) brėžinys: .....
3.2.9.3.	Didžiausias leidžiamas išmetimo sistemos priešslėgis, varikliui veikiant vardiniu sukimosi dažniu ir taikant 100 % apkrovą (tik slėginio uždegimo varikliams): ..... kPa
3.2.10.	Mažiausias įsiurbimo ir išmetimo angų skerspjūvio plotas: .....
3.2.11.	Vožtuvų uždarymo ir atidarymo taktas arba lygiaverčiai duomenys

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.11.1.	Didžiausias vožtuvų pakilimo aukštis, atidarymo kampai arba išsami informacija apie alternatyvių paskirstymo sistemų veikimo taktą, atsižvelgiant į rimties taškus. Jei tai kintamo takto sistema, mažiausias ir didžiausias taktas: .....
3.2.11.2.	Etaloniniai ir (arba) nustatymo intervalai ([1]) .....
3.2.12.	Oro taršos mažinimo priemonės
3.2.12.1.	Karterio dujų perdirbimo įtaisas (aprašas ir brėžiniai): .....
3.2.12.2.	Papildomi taršos mažinimo įtaisai (jei yra ir jei nenurodyti kituose skirsniuose)
3.2.12.2.1.	Deginių filtras katalizatorius: yra/nėra ([1])
3.2.12.2.1.1.	Deginių filtrų katalizatorių ir sudedamųjų dalių kiekis (toliau pateikiama informacija apie kiekvieną atskirą mazgą): .....
3.2.12.2.1.2.	Deginių filtro katalizatoriaus matmenys, forma ir tūris: .....
3.2.12.2.1.3.	Katalizinio poveikio tipas: .....
3.2.12.2.1.4.	Bendras brangiųjų metalų kiekis: .....
3.2.12.2.1.5.	Santykinė koncentracija: .....
3.2.12.2.1.6.	Substratas (struktūra ir medžiaga): .....
3.2.12.2.1.7.	Korių tankis: .....
3.2.12.2.1.8.	Deginių filtro (-ų) katalizatoriaus (-ių) korpuso tipas: .....
3.2.12.2.1.9.	Deginių filtro (-ų) katalizatoriaus (-ių) padėtis (-ys) (vieta ir santykinis atstumas išmetimo vamzdyne): .....
3.2.12.2.1.10.	Šiluminė apsauga: yra/nėra ([1])
3.2.12.2.1.11.	Atnaujinimo sistemų ir (arba) išmetamųjų teršalų papildomo apdorojimo sistemų veikimo principo aprašas: .....
3.2.12.2.1.11.1.	I tipo veikimo ciklų arba lygiaverčių variklio bandymų stendo ciklų skaičius tarp dviejų ciklų, kai atsinaujinimo etapai įvyksta I tipo bandymui lygiavertėmis sąlygomis (JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 1 schemoje nurodytas D intervalas): .....
3.2.12.2.1.11.2.	Ciklų skaičiaus tarp dviejų ciklų, kai įvyksta atsinaujinimo etapai, nustatymo metodika: .....
3.2.12.2.1.11.3.	Apkrovos, būtinos, kad įvyktų atsinaujinimas, lygio nustatymo parametrai (t. y. temperatūra, slėgis ir kt.): .....
3.2.12.2.1.11.4.	JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3.1 skirsnyje aprašyto bandymo metu taikomos sistemos apkrovos metodikos apibūdinimas: .....
3.2.12.2.1.11.5.	Įprastas darbo temperatūros intervalas (K):
3.2.12.2.1.11.6.	Naudojami reagentai (jei naudojami):
3.2.12.2.1.11.7.	Katalizei reikalingo reagento rūšis ir koncentracija (jei taikoma):

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.12.2.1.11.8. Įprastas reagento veikimo temperatūros intervalas (jei taikoma):

3.2.12.2.1.11.9. Tarptautinis standartas (jei taikoma):

3.2.12.2.1.11.10. Reagento papildymo dažnumas: nuolat/techninės priežiūros darbų metu ([1]) (jei taikoma):

3.2.12.2.1.12. Deginių filtro katalizatoriaus gamybinė markė:

3.2.12.2.1.13. Identifikacinis sudedamosios dalies numeris:

3.2.12.2.2. Deguonies jutiklis: yra/nėra ([1])

3.2.12.2.2.1. Tipas: .....

3.2.12.2.2.2. Vieta: .....

3.2.12.2.2.3. Kontrolės intervalas: .....

3.2.12.2.2.4. Deguonies jutiklio gamybinė markė:

3.2.12.2.2.5. Identifikacinis sudedamosios dalies numeris:

3.2.12.2.3. Oro įpūtimas: yra/nėra ([1])

3.2.12.2.3.1. Tipas (impulsinis oro įleidimas, oro siurblys ir kt.): .....

3.2.12.2.4. Išmetamųjų dujų recirkuliacija: taikoma/netaikoma ([1])

3.2.12.2.4.1. Charakteristikos (debitas ir kt.): .....

3.2.12.2.4.2. Aušinimo vandeniu sistema: yra/nėra ([1])

3.2.12.2.5. Išgaruojančių teršalų kontrolės sistema: yra/nėra ([1])

3.2.12.2.5.1. Išsamus įtaisų aprašas ir jų sureguliavimo būklė: .....

3.2.12.2.5.2. Išgaruojančių teršalų kontrolės sistemos brėžinys: .....

3.2.12.2.5.3. Anglies filtro brėžinys: .....

3.2.12.2.5.4. Sausų medžio anglių masė: ..... g

3.2.12.2.5.5. Scheminis degalų bako brėžinys, kuriame nurodyta talpa ir medžiaga: .....

3.2.12.2.5.6. Šiluminės apsaugos, esančios tarp bako ir išmetimo sistemos, brėžinys: .....

3.2.12.2.6. Kietųjų dalelių gaudyklė: yra/nėra ([1])

3.2.12.2.6.1. Kietųjų dalelių gaudyklės matmenys, forma ir talpa: .....

3.2.12.2.6.2. Kietųjų dalelių gaudyklės tipas ir konstrukcija: .....

3.2.12.2.6.3. Padėtis (santykinis atstumas išmetimo vamzdyne): .....

3.2.12.2.6.4. Atsinaujinimo metodo arba sistemos aprašas ir (arba) brėžinys: .....

3.2.12.2.6.4.1. I tipo veikimo ciklų arba lygiaverčių variklio bandymų stendo ciklų skaičius tarp dviejų ciklų, kai atsinaujinimo etapai įvyksta I tipo bandymui lygiavertėmis sąlygomis (JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 1 schemoje nurodytas D intervalas): .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.12.2.6.4.2. Ciklų skaičiaus tarp dviejų ciklų, kai įvyksta atsinaujinimo etapai, nustatymo metodika: .....

3.2.12.2.6.4.3. Apkrovos, būtinos, kad įvyktų atsinaujinimas, lygio nustatymo parametrai (t. y. temperatūra, slėgis ir kt.): .....

3.2.12.2.6.4.4. JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3.1 skirsnyje aprašyto bandymo metu taikomos sistemos apkrovos metodikos apibūdinimas: .....

3.2.12.2.6.5. Kietųjų dalelių gaudyklės gamybinė markė:

3.2.12.2.6.6. Identifikacinis sudedamosios dalies numeris:

3.2.12.2.7. Transporto priemonėje įrengta diagnostikos (TPĮD) sistema: (yra/nėra) ([1])

3.2.12.2.7.1. Veikimo trikčių indikatoriaus (VTI) aprašas ir (arba) brėžinys: .....

3.2.12.2.7.2. Visų TPĮD sistemos stebimų sudedamųjų dalių sąrašas ir paskirtis: .....

3.2.12.2.7.3. Aprašas (pagrindinių veikimo principų): .....

3.2.12.2.7.3.1. Priverstinio uždegimo variklių ([1])

3.2.12.2.7.3.1.1. Katalizatoriaus stebėjimas ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.1.2. Uždegimo pertrūkių nustatymas ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.1.3. Deguonies jutiklio stebėjimas ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.1.4. Kitos TPĮD sistemos stebimos sudedamosios dalys ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.2. Slėginio uždegimo variklių ([1])

3.2.12.2.7.3.2.1. Katalizatoriaus stebėjimas ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.2.2. Kietųjų dalelių gaudyklės stebėjimas ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.2.3. Elektroninės degalų tiekimo sistemos stebėjimas ([1]): .....

3.2.12.2.7.3.2.4. Kitos TPĮD sistemos stebimos sudedamosios dalys ([1]): .....

3.2.12.2.7.4. VTI įjungimo kriterijai (nustatytas važiavimo ciklų skaičius arba statistinis metodas): .....

3.2.12.2.7.5. TPĮD sistemos naudojamų išvesties kodų ir formų sąrašas (pateikiant kiekvieno paaiškinimą): .....

3.2.12.2.7.6. Toliau nurodytą papildomą informaciją transporto priemonės gamintojas pateikia tam, kad būtų galima gaminti TPĮD sistemai tinkamas pakaitines arba atsargines dalis, diagnostikos įrankius ir bandymų įrangą.

Šiame skirsnyje pateikta informacija pakartotinai pateikiama šio priedo 5 priedėlyje (EB tipo patvirtinimo liudijimo papildymas dėl transporto priemonės TPĮD sistemos informacijos):

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.12.2.7.6.1. Parengiamųjų ciklų, taikytų tos transporto priemonės tipo pirminio patvirtinimo metu, tipo ir skaičiaus aprašymas.

3.2.12.2.7.6.2. TPĮD sistemos parodomojo ciklo, kuris buvo taikomas transporto priemonės pirminio patvirtinimo atsižvelgiant į TPĮD sistemos stebimą komponentą metu, tipo aprašymas.

3.2.12.2.7.6.3. Išsamus dokumentas, kuriame apibūdinamos visos stebimos sudedamosios dalys ir gedimų nustatymo bei VTI įjungimo strategija (nustatytas važiavimo ciklų skaičius arba statistinis metodas), įskaitant kiekvienos sudedamosios dalies, kurią stebi TPĮD sistema, susijusių stebimų antrinių parametrų sąrašą. Visų naudojamų TPĮD sistemos išvesties kodų ir formų (pateikiant kiekvieno iš jų paaiškinimą), siejamų su atskiromis jėgos pavaros sudedamosiomis dalimis, susijusiomis su išmetamųjų teršalų kiekiu, ir su atskiromis su dujinių teršalų kiekiu nesusijusiomis sudedamosiomis dalimis, jeigu stebint sudedamąją dalį siekiama nustatyti, ar būtina įjungti VTI, sąrašas. Ypač išsamiai reikia paaiškinti $05 techninės priežiūros ID $21 bandymo FF bei $06 techninės priežiūros duomenis. Jei tai transporto priemonių tipai, naudojantys ryšio jungtį pagal ISO 15765–4 „Kelių transporto priemonės. Vietinių tinklų valdiklio (CAN) diagnostika. 4 dalis. Su išmetamaisiais teršalais susijusių sistemų reikalavimai“, reikia išsamiai paaiškinti $06 techninės priežiūros ID $00 bandymo FF duomenis apie kiekvieną palaikomą TPĮD sistemos kontrolinio rodmens ID.

3.2.12.2.7.6.4. Informaciją, kurią reikia pateikti pagal šio skirsnio nuostatas, galima nurodyti toliau pateiktoje lentelėje, kuri pridedama prie šio priedo.

Sudedamoji dalis	Gedimo kodas	Stebėjimo strategija	Gedimo nustatymo kriterijai	VTI įjungimo kriterijai	Antriniai parametrai	Parengimas	Parodomasis bandymas
Katalizatorius	PO420	1 ir 2 deguonies jutiklių signalai	1 ir 2 jutiklių signalų skirtumas	III ciklas	Variklio sukimosi dažnis, variklio apkrova, O/D režimas, katalizatoriaus temperatūra	Du I tipo ciklai	I tipas

3.2.12.2.8. Kitos sistemos (aprašas ir veikimas): .....

3.2.13. Absorbcijos koeficiento ženklo vieta (tik slėginio uždegimo varikliams): .....

3.2.14. Išsamūs duomenys apie bet kokius įtaisus, turinčius įtakos degalų taupymui (jeigu nenurodyti kituose punktuose): .....

▼B

3.2.15.	SND tiekimo sistema: yra/nėra ([1])
3.2.15.1.	EB tipo patvirtinimo numeris pagal Tarybos direktyvą 70/221/EEB (OL L 76, 1970 4 6, p. 23) (kai bus padaryti direktyvos pakeitimai, kad ji būtų taikoma dujinių degalų bakams) arba patvirtinimo numeris pagal JT/EEK taisyklę Nr. 67:
3.2.15.2.	SND tiekimo sistemai skirtas elektroninis variklio valdymo įrenginys
3.2.15.2.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.15.2.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.15.2.3.	Išmetamųjų teršalų kiekio reguliavimo galimybės: .....
3.2.15.3.	Kiti dokumentai
3.2.15.3.1.	Katalizatoriaus apsaugos priemonių, taikomų pereinant nuo benzino prie SND ar atvirkščiai, aprašas: .....
3.2.15.3.2.	Sistemos schema (elektros jungtys, vakuuminių jungčių papildomos žarnos ir kt.): .....
3.2.15.3.3.	Ženklo brėžinys: .....
3.2.16.	GD tiekimo sistema: yra/nėra ([1])
3.2.16.1.	EB tipo patvirtinimo numeris pagal Direktyvą 70/221/EEB (kai bus padaryti direktyvos pakeitimai, kad ji būtų taikoma dujinių degalų bakams) arba patvirtinimo numeris pagal JT/EEK taisyklę Nr. 110: .....
3.2.16.2.	GD tiekimo sistemai skirtas elektroninis variklio valdymo įrenginys
3.2.16.2.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.2.16.2.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.16.2.3.	Išmetamųjų teršalų kiekio reguliavimo galimybės: .....
3.2.16.3.	Kiti dokumentai
3.2.16.3.1.	Katalizatoriaus apsaugos priemonių, taikomų pereinant nuo benzino prie GD ar atvirkščiai, aprašas: .....
3.2.16.3.2.	Sistemos schema (elektros jungtys, vakuuminių jungčių papildomos žarnos ir kt.): .....
3.2.16.3.3.	Ženklo brėžinys: .....

▼M3

3.2.18.	Vandenilio tiekimo sistema: yra/nėra ([1])
3.2.18.1.	EB tipo patvirtinimo numeris pagal Reglamentą (EB) Nr. 79/2009: .....
3.2.18.2.	Vandenilio tiekimo sistemai skirtas elektroninis variklio valdymo įrenginys
3.2.18.2.1.	Gamyklinė(-s) markė(-s): .....
3.2.18.2.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.18.2.3.	Išmetamųjų teršalų kiekio reguliavimo galimybės: .....
3.2.18.3.	Kiti dokumentai
3.2.18.3.1.	Katalizatoriaus apsaugos priemonių, taikomų pereinant nuo benzino prie vandenilio ar atvirkščiai, aprašas: .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼M3

3.2.18.3.2.	Sistemos schema (elektros jungtys, vakuuminių jungčių papildomos žarnos ir kt.): .....
3.2.18.3.3.	Ženklo brėžinys: .....
3.2.19.	H2GD tiekimo sistema: yra/nėra ([1])
3.2.19.1.	Vandenilio procentinė dalis degaluose (gamintojo nurodyta didžiausia dalis):
3.2.19.2.	EB tipo patvirtinimo numeris pagal JT EEK taisyklę Nr. 110 ([2]) .....
3.2.19. 3.	H2GD tiekimo sistemai skirtas elektroninis variklio valdymo įrenginys
3.2.19. 3.1.	Gamyklinė(-s) markė(-s): .....
3.2.19. 3.2.	Tipas (-ai): .....
3.2.19. 3.3.	Išmetamųjų teršalų kiekio reguliavimo galimybės: .....
3.2.19. 4.	Kiti dokumentai
3.2.19. 4.1.	Katalizatoriaus apsaugos priemonių, taikomų pereinant nuo benzino prie H2GD ar atvirkščiai, aprašas: .....
3.2.19. 4.2.	Sistemos schema (elektros jungtys, vakuuminių jungčių papildomos žarnos ir kt.): .....
3.2.19. 4.3.	Ženklo brėžinys: ..... ;
3.3.	Elektrinis variklis
3.3.1.	3.3.1. Tipas (apvija, sužadinimas): .....

▼M8

3.3.1.1.	Didžiausia valandinė galia: ..... kW (gamintojo nurodyta vertė)
3.3.1.1.1.	Didžiausia naudingoji galia ([a]) ..... kW (gamintojo nurodyta vertė)
3.3.1.1.2.	Didžiausioji 30 minučių galia (a) ..... kW (gamintojo nurodyta vertė)

▼M3

3.3.1.2.	Darbinė įtampa: V
3.3.2.	Akumuliatorius
3.3.2.1.	Akumuliatoriaus elementų kiekis: .....
3.3.2.2.	Masė: ..... kg
3.3.2.3.	Galia: ..... Ah (ampervalandėmis)
3.3.2.4.	Padėtis: .....

▼B

3.4.	Variklių arba motorų deriniai
3.4.1.	Hibridinė elektra varoma transporto priemonė: taip/ne ([1])
3.4.2.	Hibridinės elektra varomos transporto priemonės kategorija įkraunama iš išorės/įkraunama ne iš išorės ([1])
3.4.3.	Veikimo režimo jungiklis: yra/nėra ([1])
3.4.3.1.	Pasirenkami režimai
3.4.3.1.1.	Tik elektra: yra/nėra ([1])

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nereikia nieko išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).
([2]) OL L 72, 2008 3 14, p. 113.

▼B

3.4.3.1.2.	Tik degalai: yra/nėra ([1])
3.4.3.1.3.	Hibridiniai režimai: yra/nėra ([1])
	(jei yra, trumpas aprašas) .....
3.4.4.	Energijos kaupimo įtaiso aprašas: (akumuliatorius, kondensatoriaus, smagratis arba generatorius)
3.4.4.1.	Gamybinė (-ės) markė(–s): .....
3.4.4.2.	Tipas (-ai): .....
3.4.4.3.	Identifikacinis numeris: .....
3.4.4.4.	Elektrocheminės poros rūšis: .....
3.4.4.5.	Energija: ..... (jei akumuliatorius: įtampa ir galia Ah per 2 h; jei kondensatorius: J, …)
3.4.4.6.	Įkroviklis: vidinis/išorinis/nėra ([1])
3.4.5.	Elektros generatoriai (atskirai aprašomas kiekvienas elektros generatoriaus tipas)
3.4.5.1.	Gamybinė markė: .....
3.4.5.2.	Tipas: .....
3.4.5.3.	Pagrindinė paskirtis: traukos variklis/generatorius
3.4.5.3.1.	Jei naudojamas kaip traukos variklis: vienas variklis/keletas variklių (skaičius): .....
3.4.5.4.	Didžiausia galia: ..... kW
3.4.5.5.	Veikimo principas:
3.4.5.5.1.	nuolatinė srovė/kintamoji srovė/fazių skaičius:
3.4.5.5.2.	nepriklausomas sužadinimas/nuoseklus/mišrus ([1])
3.4.5.5.3.	sinchroninis/asinchroninis ([1])
3.4.6.	Valdymo įrenginys:
3.4.6.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....
3.4.6.2.	Tipas (-ai): .....
3.4.6.3.	Identifikacinis numeris: .....
3.4.7.	Galios valdiklis
3.4.7.1.	Gamybinė markė: .....
3.4.7.2.	Tipas: .....
3.4.7.3.	Identifikacinis numeris: .....

▼M3

3.4.8.	Transporto priemonės elektrinė rida … … km (pagal JT EEK taisyklės Nr. 101 9 priedą) ([2])

▼B

3.4.9.	Gamintojo rekomendacija dėl išankstinio parengimo: .....
3.5.	Išmetamas CO_2 kiekis/degalų sąnaudos ([a]) (gamintojo deklaruota vertė)
3.5.1.	Išmetama CO_2 masė (nurodyti kiekvienai išbandytų etaloninių degalų rūšiai):
3.5.1.1.	Išmetama CO_2 masė (miesto sąlygomis): ..... g/km
3.5.1.2.	Išmetama CO_2 masė (užmiesčio sąlygomis): ..... g/km
3.5.1.3.	Išmetama CO_2 masė (bendra): ..... g/km

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).
([2]) OL L 158, 2007 6 19, p. 34.
([a]) Nustatoma pagal Direktyvos 80/1268/EEB reikalavimus.

▼B

3.5.2. Degalų sąnaudos (nurodyti kiekvienai išbandytų etaloninių degalų rūšiai):

▼M3

3.5.2.1. Degalų sąnaudos (miesto sąlygomis) ..... l/100 km arba m^3/100 km arba kg/100 km (1)

3.5.2.2. Degalų sąnaudos (užmiesčio sąlygomis) ..... l/100 km arba m^3/100 km arba kg/100 km (1)

3.5.2.3. Degalų sąnaudos (bendros) ..... l/100 km arba m^3/100 km arba kg/100 km (1)

▼M8

3.5.3. Elektros energija varomų transporto priemonių elektros energijos sąnaudos

▼M5

3.5.3.1. Bazinės transporto priemonės tipas/variantas/versija, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 725/2011 5 straipsnyje (2)

▼M8

3.5.3.1. Tik elektra varomų transporto priemonių elektros energijos sąnaudos … Wh/km

▼M5

3.5.3.2. Skirtingų ekologinių naujovių sąveika: taip/ne (3)

▼M8

3.5.3.2. Iš išorės įkraunamų hibridinių elektra varomų transporto priemonių elektros energijos sąnaudos

3.5.3.2.1. Elektros energijos sąnaudos (A sąlyga, bendra vertė) ..... Wh/km

3.5.3.2.2. Elektros energijos sąnaudos (B sąlyga, bendra vertė) ..... Wh/km

3.5.3.2.3. Elektros energijos sąnaudos (svertinė bendra vertė) ..... Wh/km

▼M5

3.5.3.3. Išmetamųjų teršalų duomenys, susiję su ekologinių naujovių naudojimu (4) (5)

Ekologinės naujovės patvirtinimo sprendimas (1)	Ekologinės naujovės kodas (2)	1. Bazinės transporto priemonės išmetamas CO_2 kiekis (g/km)	2. Transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, išmetamas CO_2 kiekis (g/km)	3. Bazinės transporto priemonės išmetamas CO_2 kiekis per 1 tipo bandymo ciklą (3)	4. Transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, išmetamas CO_2 kiekis per 1 tipo bandymo ciklą (= 3.5.1.3)	5. Panaudos koeficientas (UF), t. y. technologijos naudojimas laiko atžvilgiu įprastinėmis veikimo sąlygomis	Sumažėjęs išmetamas CO_2 kiekis $((1 - 2) - (3 - 4)) * 5$
xxxx/201x (1)							
					Visas sumažėjęs išmetamas CO_2 kiekis (g/km) (4)		

(1) Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinama ekologinė naujovė, numeris.
(2) Priskirtas Komisijos sprendimu, kuriuo patvirtinama ekologinė naujovė.
(3) Jeigu vietoj 1 tipo bandymo ciklo taikomas modeliavimo metodas, tipo patvirtinimo institucijai pritarus ši vertė turi būti modeliavimo metodu gauta vertė.
(4) Dėl visų atskirų ekologinių naujovių visas sumažėjęs išmetamų teršalų kiekis.

(1) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nereikia nieko išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).
(2) Jei taikoma.
(3) Išbraukti, kas netaikoma.
(4) Kiekvieniems bandomiems etaloniniams degalams pateikiama po atskirą lentelę.
(5) Prireikus lentelę galima išplėsti, vienai ekologinei naujovei skiriant po vieną eilutę.

▼M8

_____

▼M6

3.5.6. Transporto priemonė, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 443/2009 12 straipsnyje ir Įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 725/2011: taip/ne (1)

3.5.6.1. Bazinės transporto priemonės tipas / variantas / versija, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 725/2011 5 straipsnyje (2): .....

3.5.6.2. Skirtingų ekologinių naujovių sąveika: taip / ne (1)

3.5.6.3. Išmetamųjų teršalų duomenys, susiję su ekologinių naujovių naudojimu (3) (4)

Ekologinės naujovės patvirtinimo sprendimas (1)	Ekologinės naujovės kodas (2)	1. Bazinės transporto priemonės išmetamas CO_2 kiekis (g/km)	2. Transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, išmetamas CO_2 kiekis (g/km)	3. Bazinės transporto priemonės išmetamas CO_2 kiekis per 1 tipo bandymo ciklą (3)	4. Transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, išmetamas CO_2 kiekis per 1 tipo bandymo ciklą (= 3.5.1.3)	5. Panaudos koeficientas (UF), t. y. technologijos naudojimo trukmė įprastinėmis veikimo sąlygomis	CO_2 kiekio sumažėjimas $((1 - 2) - (3 - 4)) * 5$
xxxx/201x (1)							
					Sumažėjęs bendras išmetamas CO_2 kiekis (g/km) (4)		

(1) Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinama ekologinė naujovė, numeris.
(2) Priskirtas Komisijos sprendimu, kuriuo patvirtinama ekologinė naujovė.
(3) Jeigu vietoj 1 tipo bandymo ciklo taikomas modeliavimo metodas, tipo patvirtinimo institucijai pritarus ši vertė turi būti modeliavimo metodu gauta vertė.
(4) Dėl visų atskirų ekologinių naujovių sumažėjęs bendras išmetamų teršalų kiekis.

▼B

3.6. Gamintojo leidžiama temperatūra

3.6.1. Aušinimo sistema

3.6.1.1. Aušinimas skysčiu

Didžiausia temperatūra ties išleidimo anga: ..... K

3.6.1.2. Aušinimas oru

3.6.1.2.1. Atskaitos taškas: .....

3.6.1.2.2. Didžiausia temperatūra ties atskaitos tašku: ..... K

3.6.2. Didžiausia temperatūra ties įleidžiamojo tarpinio aušintuvo išleidimo angos: ..... K

3.6.3. Didžiausia išmetamųjų dujų temperatūra ties išmetimo vamzdžio (-ių) tašku, esančiu prie išmetimo kolektoriaus išorinės (-ių) jungės (-ių): ..... K

3.6.4. Degalų temperatūra:

mažiausia: ..... K

didžiausia: ..... K

3.6.5. Alyvos temperatūra

mažiausia: ..... K

didžiausia: ..... K

(1) Išbraukti, kas netaikoma.
(2) Jei taikoma.
(3) Kiekvienos rūšies bandomiems etaloniniams degalams užpildoma po atskirą lentelę.
(4) Prireikus lentelę galima išplėsti, atskirai ekologinei naujovei skiriant papildomą eilutę.

▼B

3.8. Tepimo sistema

3.8.1. Sistemos aprašas

3.8.1.1. Alyvos rezervuaro vieta: .....

3.8.1.2. Tiekimo sistema (siurblys/įpurškimas į tiekimo angą/maišymas su degalais ir kt.) ([1])

3.8.2. Alyvos tiekimo siurblys

3.8.2.1. Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....

3.8.2.2. Tipas (-ai): .....

3.8.3. Mišinys su degalais

3.8.3.1. Procentinis santykis: .....

3.8.4. Alyvos aušintuvas: yra/nėra ([1])

3.8.4.1. Brėžinys (-iai): ..... arba:

3.8.4.1.1. Gamybinė (-ės) markė (-ės): .....

3.8.4.1.2. Tipas (-ai): .....

4. PAVARA ([a])

4.3. Variklio smagračio inercijos momentas: .....

4.3.1. Papildomas inercijos momentas (neįjungus pavaros): .....

4.4. Sankaba (tipas): .....

4.4.1. Didžiausias sukimo momento perdavimas: .....

4.5. Pavarų dėžė

4.5.1. Tipas (rankinė/automatinė/BP (belaipsnė pavara)) ([1]) .....

4.6. Perdavimo skaičiai

Pavara	Vidiniai pavarų dėžės perdavimo skaičiai (variklio ir pavarų dėžės išėjimo veleno sūkių santykis)	Galinis pavaros perdavimo skaičius (-ai) (pavarų dėžės išėjimo veleno ir varančiųjų ratų sūkių santykis)	Bendrieji perdavimo skaičiai
Didžiausia BP			
1			
2			
3			
…			
Žemiausia BP (*)			
Atgalinė pavara			

(*) BP – belaipsnė pavara

6. PAKABA

6.6. Padangos ir ratai

6.6.1. Padangų/ratų derinys (-iai)

a) visiems padangų variantams nurodomas dydžio ženklinimas, padangos apkrovos indeksas, greičio kategorijos ženklas; pasipriešinimas riedėjimui pagal ISO 28580 (jei taikoma);

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

([a]) Nurodyti duomenys turi būti pateikiami apie kiekvieną siūlomą variantą.

▼B

b) Z kategorijos padangoms, skirtoms montuoti į transporto priemones, kurių didžiausias greitis viršija 300 km/h, pateikiami atitinkami duomenys; nurodomas ratlankio (-ių) dydis (-žiai) ir rato iškyša (-os).

6.6.1.1. Ašys

6.6.1.1.1. I ašis: .....

6.6.1.1.2. II ašis: .....

ir t. t.

6.6.2. Didžiausia ir mažiausia riedėjimo spindulio riba

6.6.2.1. I ašis: .....

6.6.2.2. II ašis: .....

ir t. t.

6.6.3. Transporto priemonės gamintojo rekomenduojamas (-i) padangų slėgis (-iai): ..... kPa

9. KĖBULAS

9.1. Kėbulo tipas: (naudojami Direktyvos 2007/46/EB II priedo C skirsnyje nustatyti kodai): .....

9.10.3. Sėdynės

9.10.3.1. Numeris: .....

16. TRANSPORTO PRIEMONĖS REMONTO IR PRIEŽIŪROS INFORMACIJOS PRIEIGA

16.1. Pagrindinės interneto svetainės, kurioje pateikta transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija, adresas: .....

16.1.1. Diena, nuo kurios ši informacija teikiama (ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo tipo patvirtinimo dienos):

16.2. 16.1 skirsnyje nurodytos interneto svetainės prieigos sąlygos: .....

16.3. 16.1 skirsnyje nurodytoje interneto svetainėje teikiamos transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos forma: .....

▼B

Informacinio dokumento priedėlis

INFORMACIJA APIE BANDYMŲ SĄLYGAS

1. **Uždegimo žvakės**

1.1. Gamybinė markė: .....

1.2. Tipas: .....

1.3. Kibirkšties tarpo nustatymas: .....

2. **Uždegimo ritė**

2.1. Gamybinė markė: .....

2.2. Tipas: .....

3. **Naudojama alyva**

3.1. Gamybinė markė:

3.2. Tipas:

(nurodyti alyvos procentinį santykį mišinyje, jei alyva ir degalai yra maišomi)

4. **Informacija apie dinamometro apkrovos parametrus (pakartotinai pateikti informaciją apie kiekvieną dinamometro bandymą)**

4.1. Transporto priemonės kėbulo tipas (variantas/versija)

4.2. Pavarų dėžės tipas (rankinė, automatinė/BP)

4.3. Informacija apie pastovios apkrovos kreivės dinamometro parametrus (jei naudojama)

4.3.1. Alternatyvus dinamometro apkrovos nustatymo metodas (yra/nėra)

4.3.2. Inercinė masė (kg)

4.3.3. Važiuojant 80 km/h greičiu absorbuota naudingoji galia, įskaitant transporto priemonei važiuojant ant dinamometro patirtus nuostolius (kW)

4.3.4. Važiuojant 50 km/h greičiu absorbuota naudingoji galia, įskaitant transporto priemonei važiuojant ant dinamometro patirtus nuostolius (kW)

4.4. Informacija apie reguliuojamos apkrovos kreivės dinamometro parametrus (jei naudojama)

4.4.1. Bandymų kelyje gauta saviriedos informacija.

4.4.2. Padangų gamybinė markė ir tipas:

4.4.3. Padangų matmenys (priekinių/galinių):

4.4.4. Padangų slėgis (priekinių/galinių) (kPa)

4.4.5. Bandomos transporto priemonės masė su vairuotoju (kg):

▼B

4.4.6. Saviriedos kelyje duomenys (jei naudojama)

V (km/h)	V_2 (km/h)	V_1 (km/h)	Vidutinė pataisytoji saviriedos trukmė (s)
120			
100			
80			
60			
40			
20			

4.4.7. Vidutinė pataisytoji važiavimo galia (jei naudojama)

V (km/h)	Pataisytoji galia (kW)
120	
100	
80	
60	
40	
20	

▼B

4 priedėlis

PAVYZDINIS EB TIPO PATVIRTINIMO LIUDIJIMAS

(Didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

EB TIPO PATVIRTINIMO LIUDIJIMAS

Administracijos antspaudas

Informacija, susijusi su:

— EB tipo patvirtinimu ([1]),

— EB tipo išplėtimo patvirtinimu ([1]),

— atsisakymu suteikti EB tipo patvirtinimą ([1]),

— EB tipo patvirtinimo panaikinimu ([1]),

— dėl sistemos tipo/transporto priemonės tipo atsižvelgiant į sistemą ([1])

— atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 ([2]) ir Reglamentą (EB) Nr. 692/2008 ([3])

EB tipo patvirtinimo numeris: .....

Tipo išplėtimo priežastis: .....

I SKIRSNIS

0.1. Gamybinė markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

0.2. Tipas: .....

0.2.1. Komercinis (-iai) pavadinimas (-ai) (jeigu yra): .....

0.3. Tipo identifikavimo priemonės (jei transporto priemonė pažymėta tipo ženklu) ([4])

0.3.1. Tokio žymens vieta: .....

0.4. Transporto priemonės kategorija ([5])

0.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

0.8. Surinkimo gamyklos (-ų) pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai): .....

0.9. Gamintojo atstovas: .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).
([2]) OL L 171, 2007 6 29, p. 1.
([3]) OL L 199, 2008 7 28, p. 1
([4]) Jeigu tipo identifikavimo priemonėse yra rašmenų, nesusijusių su transporto priemonių, sudedamųjų dalių ar atskirų techninių mazgų tipų, kuriems taikomas šis informacinis dokumentas, apibūdinimu, dokumentuose tokie rašmenys žymimi simboliu „?“ (pvz., ABC??123??).
([5]) Kaip apibrėžta A skirsnio II priede.

▼B

II SKIRSNIS

1. Papildoma informacija (kai taikoma): (žr. papildymą)
2. Už bandymų atlikimą atsakinga technikos tarnyba: .....
3. Bandymų ataskaitos data: .....
4. Bandymų ataskaitos numeris: .....
5. Pastabos (jei yra): (žr. papildymą)
6. Vieta: .....
7. Data: .....
8. Parašas: .....

Priedai: Informacinių dokumentų rinkinys.
Bandymų ataskaita.

▼B

EB tipo patvirtinimo liudijimo Nr. ... papildymas

susijęs su transporto priemonės EB tipo patvirtinimu atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007

1. **Papildoma informacija**

1.1. Parengtos važiuoti transporto priemonės masė: .....

1.2. Didžiausia masė: .....

1.3. Etaloninė masė: .....

1.4. Sėdynių skaičius: .....

1.6. Kėbulo tipas:

1.6.1. jei tai M_1, M_2 kategorija: sedanas, hečbekas, universalas, dvivietis, kabrioletas, daugiafunkcinė transporto priemonė ([1])

1.6.2. jei tai N_1, N_2 kategorija: sunkvežimis, furgonas ([1])

1.7. Varomieji ratai: priekiniai, galiniai, visi ([1])

1.8. Tik elektra varoma transporto priemonė: taip/ne ([1])

1.9. Hibridinė elektra varoma transporto priemonė: taip/ne ([1])

1.9.1. Hibridinės elektra varomos transporto priemonės kategorija: įkraunama iš išorės/įkraunama ne iš išorės ([1])

1.9.2. Veikimo režimo jungiklis: yra/nėra ([1])

1.10. Variklio identifikacinis numeris:

1.10.1. Variklio darbinis tūris:

1.10.2. Degalų tiekimo sistema: tiesioginis įpurškimas/netiesioginis įpurškimas ([1])

1.10.3. Gamintojo rekomenduojami degalai:

1.10.4. Didžiausia galia: kW, kai variklio sukimosi dažnis min^{-1}

1.10.5. Kompresorius: yra/nėra ([1])

1.10.6. Uždegimo sistema: slėginio uždegimo/priverstinio uždegimo ([1])

1.11. Jėgos pavara (tik elektra varomos arba hibridinės elektra varomos transporto priemonės) ([1])

1.11.1. Didžiausia naudingoji galia: ..... kW, kai variklio sukimosi dažnis: nuo ..... iki ..... min^{-1}

1.11.2. Didžiausioji 30 minučių galia: kW

▼M8

1.11.3 Didžiausias naudingasis sukimo momentas: ..... Nm, ... min^{-1}

▼B

1.12. Varomasis akumuliatorius (tik elektra varomos arba hibridinės elektra varomos transporto priemonės)

1.12.1. Vardinė įtampa: V

1.12.2. Talpa (2 h klasė): Ah

1.13. Pavara: ....., ...

1.13.1. Pavarų dėžės tipas: rankinė/automatinė/belaipsnė ([1])

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

1.13.2. Pavarų skaičius:

1.13.3. Bendrieji perdavimo skaičiai (įskaitant apkrautos padangos riedėjimo apskritimo ilgį): greitis važiuojant keliu (km/h), kai variklio sukimosi dažnis 1 000 min^{-1}

Pirmoji pavara: ..... Šeštoji pavara: .....

Antroji pavara: ..... Septintoji pavara: .....

Trečioji pavara: ..... Aštuntoji pavara: .....

Ketvirtoji pavara: ..... Greitinančioji pavara: .....

Penktoji pavara: .....

1.13.4. Galutinis perdavimo skaičius:

1.14. Padangos: ....., ...

Tipas: ..... Matmenys: .....

Riedėjimo apskritimas veikiant apkrovai:

I tipo bandyme naudotų padangų riedėjimo apskritimo ilgis

2. **Bandymo rezultatai:**

2.1. Iš išmetimo vamzdžio išmetamų teršalų kiekio bandymo rezultatai

Išmetamųjų teršalų kiekio klasifikacija: euro 5/euro 6 ([1])

I tipo bandymo rezultatai, jei taikoma

Tipo patvirtinimo numeris, jei tai ne pirminė transporto priemonė ([1]): .....

I tipo bandymo rezultatai	Bandymo Nr.	Anglies viendegi-nio (CO) masė (mg/km)	Visų angliavan-denilių (THC) masė (mg/km)	Anglia-vandenilių be metano (NMHC) masė (mg/km)	Azoto oksidų (NO_x) masė (mg/km)	Bendra angliavan-denilių ir azoto oksidų (THC + NO_x) masė (mg/km)	Kietųjų dalelių masė (mg/km)	Kietųjų dalelių skaičius (vnt./km)
Išmatuotoji vertė ([i]) ([iv])	1							
	2							
	3							
Vidutinė išmatuotoji vertėBendra angliavan-denilių ir azoto oksidų (THC + NOx) masė (M) ([i]) ([iv])								
Ki ([i]) ([v])						([ii])		
Vidutinė išmatuotoji vertė, apskaičiuota taikant Ki (M.Ki) ([iv])						([iii])		
Nusidėvėjimo koeficientas (NK) ([i]) ([v])								

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

I tipo bandymo rezultatai	Bandymo Nr.	Anglies viendegi-nio (CO) masė (mg/km)	Visų angliavan-denilių (THC) masė (mg/km)	Angliavandenilių be metano (NMHC) masė (mg/km)	Azoto oksidų (NO_x) masė (mg/km)	Bendra angliavan-denilių ir azoto oksidų (THC + NO_x) masė (mg/km)	Kietųjų dalelių masė (mg/km)	Kietųjų dalelių skaičius (vnt./km)
Galutinė vidutinė vertė, apskaičiuota taikant Ki ir NK (M.Ki.NK) (vi)								
Ribinė vertė								

(i) Kai taikoma
(ii) Netaikoma
(iii) Vidutinė vertė, apskaičiuota pridedant vidutines vertes (M.Ki), apskaičiuotas THC ir NO_x
(iv) Apvalinama iki šimtųjų dalių
(v) Apvalinama iki keturių skaitmenų po kablelio
(vi) Apvalinama taip, kad skaitmenų po kablelio skaičius būtų vienu didesnis nei ribinės vertės

Informacija apie atsinaujinimo strategiją

Veikimo ciklų D skaičius tarp dviejų ciklų, kuriais vyksta atsinaujinimo etapai: .....

Veikimo ciklų d skaičius, būtinas, kad įvyktų atsinaujinimas: .....

II tipas: ..... %

III tipas: .....

IV tipas: ..... g per bandymą

V tipas:
— patvarumo bandymas: visos transporto priemonės bandymas/sendinimo bandymas ant stendo/neatliekamas (1)
— nusidėvėjimo koeficientas NK: apskaičiuotas/priskirtas (1)
— nurodyti vertes: .....

▼M6

6 tipas	CO (g/km)	THC (g/km)
Išmatuota vertė		

2.1.1. Jeigu transporto priemonės varomos dviejų rūšių degalais, abiejų rūšių degalams užpildoma po atskirą 1 tipo lentelę. Jeigu transporto priemonės varomos mišriais degalais ir 1 tipo bandymas turi būti atliekamas naudojant abiejų rūšių degalus pagal Reglamento (EB) Nr. 692/2008 I priedo I.2.4 paveikslą ir jei transporto priemonės varomos dviejų rūšių arba vienos rūšies degalais – SND arba GD/biometanu, visoms bandymui naudojamoms skirtingoms etaloninėms dujoms užpildoma po atskirą lentelę, o papildomoje lentelėje nurodomi gauti blogiausi rezultatai. Jeigu taikoma, remiantis Reglamento (EB) Nr. 692/2008 I priedo 1.1.2.4 ir 1.1.2.5 punktais nurodoma, ar rezultatai buvo išmatuoti, ar apskaičiuoti.

▼B

2.1.2. Veikimo trikčių indikatoriaus (VTI) aprašas ir (arba) brėžinys: .....

2.1.3. Visų TPĮD sistemos stebimų sudedamųjų dalių sąrašas ir paskirtis: .....

(1) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

2.1.4. Aprašas (pagrindinių veikimo principų): .....

2.1.4.1. Uždegimo pertrūkių nustatymas ([1]): .....

2.1.4.2. Katalizatoriaus stebėjimas ([1]):

2.1.4.3. Deguonies jutiklio stebėjimas ([1]): .....

2.1.4.4. Kitos TPĮD sistemos stebimos sudedamosios dalys ([1]):

2.1.4.5. Katalizatoriaus stebėjimas ([2]) .....

2.1.4.6. Kietųjų dalelių gaudyklės stebėjimas ([2]): .....

2.1.4.7. Elektroninės degalų tiekimo sistemos vykdomojo įtaiso stebėjimas ([2]): .....

2.1.4.8. Kitos TPĮD sistemos stebimos sudedamosios dalys .....

2.1.5. VTI įjungimo kriterijai (nustatytas važiavimo ciklų skaičius arba statistinis metodas): .....

2.1.6. TPĮD sistemos naudojamų išvesties kodų ir formų sąrašas (pateikiant kiekvieno paaiškinimą): .....

2.2. Transporto priemonės tinkamumo eksploatuoti keliuose bandymams atlikti reikalingi išmetamųjų teršalų kiekio duomenys

Bandymas	CO vertė (tūrio %)	Lambda vertė	Variklio sukimosi dažnis (min^{-1})	Variklio alyvos temperatūra (°C)
Bandymas varikliui veikiant tuščiąja eiga mažu sukimosi dažniu		Netaikoma		
Bandymas varikliui veikiant tuščiąja eiga dideliu sukimosi dažniu				

2.3. Deginių filtrai katalizatoriai: yra/nėra ([3])

2.3.1. Originalus deginių filtras katalizatorius, išbandytas pagal visus susijusius šio reglamento reikalavimus: yra/nėra ([3])

2.4. Dūmų neskaidrumo bandymo rezultatai ([3])

2.4.1. Bandymai pastovaus variklio sukimosi dažnio režimu: Žr. technikos tarnybos bandymų ataskaitą Nr. .....

2.4.2. Bandymai greitėjimo be apkrovos režimu

2.4.2.1. Išmatuotoji absorbcijos koeficiento vertė: ..... m^{-1}

2.4.2.2. Pataisytoji absorbcijos koeficiento vertė: ..... m^{-1}

2.4.2.3. Absorbcijos koeficiento ženklo vieta transporto priemonėje: .....

2.5. Išmetamo CO_2 kiekio ir degalų sąnaudų bandymų rezultatai:

2.5.1. Transporto priemonė su vidaus degimo varikliu ir ne iš išorės įkraunama (NIIĮ) hibridinė elektra varoma transporto priemonė

2.5.1.1. Išmetama CO_2 masė (nurodyti kiekvienai išbandytų etaloninių degalų rūšiai deklaruotas vertes)

2.5.1.1.1. Išmetama CO_2 masė (miesto sąlygomis): ..... g/km

2.5.1.1.2. Išmetama CO_2 masė (užmiesčio sąlygomis): ..... g/km

2.5.1.1.3. Išmetama CO_2 masė (bendra): ..... g/km

2.5.1.2. Degalų sąnaudos (nurodyti kiekvienai išbandytų etaloninių degalų rūšiai deklaruotas vertes)

([1]) Transporto priemonėms su priverstinio uždegimo varikliais.
([2]) Transporto priemonėms su slėginio uždegimo varikliais.
([3]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

2.5.1.2.1. Degalų sąnaudos (miesto sąlygomis): ..... l/100 km ([1]))

2.5.1.2.2. Degalų sąnaudos (užmiesčio sąlygomis): ..... l/100 km

2.5.1.2.3. Degalų sąnaudos (bendros): ..... l/100 km ([1])

2.5.1.3. Jei tai tik vidaus degimo varikliu varomos transporto priemonės, kuriose įrengtos reguliariai atsinaujinančios sistemos, kaip apibrėžta šio reglamento 2 straipsnio 6 dalyje, bandymų rezultatai dauginami iš Ki koeficiento, kaip nurodyta JT/EEK taisyklės Nr. 101 10 priede.

2.5.1.3.1. Informacija apie atsinaujinimo strategiją, taikomą išmetamam CO_2 kiekiui ir degalų sąnaudoms

Veikimo ciklų D skaičius tarp dviejų ciklų, kuriais vyksta atsinaujinimo etapai: .....

Veikimo ciklų d skaičius, būtinas, kad įvyktų atsinaujinimas: .....

	Miesto sąlygomis	Užmiesčio sąlygomis	Bendra vertė
Ki išmetamo CO_2 kiekio ir degalų sąnaudų vertės ([1])			

([1]) Apvalinama iki keturių skaitmenų po kablelio

2.5.2. Tik elektra varomos transporto priemonės ([2])

2.5.2.1. Elektros energijos sąnaudos (deklaruota vertė)

2.5.2.1.1. Elektros energijos sąnaudos: ..... Wh/km

2.5.2.1.2. Bendras laikas, kai vykdant ciklą nesilaikoma leidžiamų nuokrypių: ..... s

2.5.2.2. Rida (deklaruota vertė): ..... km

2.5.3. Iš išorės įkraunama (IIĮ) hibridinė elektra varoma transporto priemonė:

2.5.3.1. Išmetama CO_2 masė (A sąlyga, bendra vertė) ([3]): ..... g/km

2.5.3.2. Išmetama CO_2 masė (B sąlyga, bendra vertė) ([3]): ..... g/km

2.5.3.3. Išmetama CO_2 masė (svertinė, bendra vertė) ([3]): ..... g/km

2.5.3.4. Degalų sąnaudos (A sąlyga, bendra vertė) ([3]): ..... l/100 km

2.5.3.5. Degalų sąnaudos (B sąlyga, bendra vertė) ([3]): ..... l/100 km

2.5.3.6. Degalų sąnaudos (svertinės, bendra vertė) ([3]): ..... l/100 km

2.5.3.7. Elektros energijos sąnaudos (A sąlyga, bendra vertė) ([3]): ... Wh/km

2.5.3.8. Elektros energijos sąnaudos (B sąlyga, bendra vertė) ([3]): ... Wh/km

([1]) Jei transporto priemonė varoma dujomis, matavimo vienetas pakeičiamas į m^3/km.
([2]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).
([3]) Matuojama per visą ciklą, t. t. nustatomas bendras pirmosios dalies (miesto sąlygomis) ir antrosios dalies (užmiesčio sąlygomis) rezultatas.

▼B

2.5.3.9. Elektros energijos sąnaudos (svertinės, bendra vertė) ([1]): .... Wh/km

2.5.3.10. Tik elektrinė rida: ..... km

▼M6

2.6. Ekologinių naujovių bandymų rezultatai ([2]) ([3])

Ekologinės naujovės patvirtinimo sprendimas ([1])	Ekologinės naujovės kodas ([2])	1. Bazinės transporto priemonės išmetamas CO_2 kiekis (g/km)	2. Transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, išmetamas CO_2 kiekis (g/km)	3. Bazinės transporto priemonės išmetamas CO_2 kiekis per 1 tipo bandymo ciklą ([3])	4. Transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, išmetamas CO_2 kiekis per 1 tipo bandymo ciklą (= 3.5.1.3)	5. Panaudos koeficientas (UF), t. y. technologijos naudojimo trukmė įprastinėmis veikimo sąlygomis	CO_2 kiekio sumažėjimas $((1 - 2) - (3 - 4)) * 5$
xxxx/201x							
Sumažėjęs bendras išmetamas CO_2 kiekis (g/km) ([4])							

([1]) Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinama ekologinė naujovė, numeris.
([2]) Priskirtas Komisijos sprendimu, kuriuo patvirtinama ekologinė naujovė.
([3]) Jeigu vietoj 1 tipo bandymo ciklo taikomas modeliavimo metodas, tipo patvirtinimo institucijai pritarus ši vertė turi būti modeliavimo metodu gauta vertė.
([4]) Dėl visų atskirų ekologinių naujovių sumažėjęs bendras išmetamų teršalų kiekis.

2.6.1. Bendrasis ekologinės (-ių) naujovės (-ių) kodas ([4]): .....

▼B

3. Transporto priemonės remonto informacija

3.1. Interneto svetainės, kurioje pateikta transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija, adresas: .....

3.1.1. Diena, nuo kurios ši informacija teikiama (ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo tipo patvirtinimo dienos): .....

▼M1

3.2. Prieigos prie 3.1 punkte minėtų svetainių sąlygos (t. y. prieigos trukmė, prieigos kaina už valandą, dieną, mėnesį, metus ar sandorį): .....

([1]) Matuojama per visą ciklą, t. t. nustatomas bendras pirmosios dalies (miesto sąlygomis) ir antrosios dalies (užmiesčio sąlygomis) rezultatas.
([2]) Kiekvienos rūšies bandomiems etaloniniams degalams užpildoma po atskirą lentelę.
([3]) Prireikus lentelę galima išplėsti, atskirai ekologinei naujovei skiriant papildomą eilutę.
([4]) Bendrąjį ekologinės (-ių) naujovės (-ių) kodą sudaro toliau nurodyti elementai, atskirti tuščiais tarpais:
— tipo patvirtinimo institucijos kodas, kaip apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB VII priede,
— atskiras kiekvienos transporto priemonėje įdiegtos ekologinės naujovės kodas, nurodytas chronologine Komisijos patvirtinimo sprendimų tvarka
(Pvz. bendrasis Vokietijos tipo patvirtinimo institucijos patvirtintoje transporto priemonėje įdiegtų trijų ekologinių naujovių, chronologiškai patvirtintų kaip 10, 15 ir 16, kodas turėtų būti „e1 10 15 16“.)

▼B

3.3. 3.1 skirsnyje nurodytoje interneto svetainėje teikiamos transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos forma: .....

3.4. Gamintojo liudijimas dėl teikiamos transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos:

▼M8

4. Galios matavimas

Vidaus degimo variklio didžiausioji naudingoji variklio galia, naudingoji galia ir elektrinių jėgos pavarų didžiausia 30 minučių galia

4.1. Vidaus degimo variklio naudingoji galia

4.1.1. Variklio sukimosi dažnis (sūkių/min) .....

4.1.2. Išmatuotasis degalų debitas (g/h) .....

4.1.3. Išmatuotasis sukimo momentas (Nm) .....

4.1.4. Išmatuotoji galia (kW) .....

4.1.5. Barometrinis slėgis (kPa) .....

4.1.6. Vandens garų slėgis (kPa) .....

4.1.7. Įsiurbiamo oro temperatūra (K) .....

4.1.8. Galios pataisos koeficientas, kai taikoma .....

4.1.9. Pataisytoji galia (kW) .....

4.1.10. Pagalbinė galia (kW) .....

4.1.11. Naudingoji galia (kW) .....

4.1.12. Naudingasis sukimo momentas (Nm) .....

4.1.13. Pataisytosios specifinės degalų sąnaudos (g/kWh) .....

4.2. Elektrinė jėgos pavara (-os):

4.2.1. Pateikti duomenys

4.2.2. Didžiausia naudingoji galia: ..... kW, ... min^{-1}

4.2.3. Didžiausias naudingasis sukimo momentas ..... Nm, ... min^{-1}

4.2.4. Didžiausias naudingasis sukimo momentas, esant nuliniam greičiui: ..... Nm

4.2.5. Didžiausia 30 minučių galia: ..... kW

4.2.6. Pagrindinės elektrinės jėgos pavaros charakteristikos

4.2.7. Bandymo nuolatinė įtampa: V

4.2.8. Veikimo principas: .....

4.2.9. Aušinimo sistema:

4.2.10. Variklis: skysčiu / oru ([1])

4.2.11. Variatorius: skystis / oras ([1])

5. Pastabos: .....

([1]) Nereikalinga išbraukti.

▼B

5 priedėlis

Transporto priemonės TPĮD sistemos informacija

1. Šiame priedėlyje nurodytą informaciją transporto priemonės gamintojas pateikia tam, kad būtų galima gaminti TPĮD sistemai tinkamas pakaitines arba atsargines dalis, diagnostikos įrankius ir bandymų įrangą.

2. Gavus prašymą, toliau pateikta informacija nediskriminuojant suteikiama kiekvienam suinteresuotam sudedamosios dalies, diagnostikos įrankių arba bandymų įrangos gamintojui:

2.1. Parengiamųjų ciklų, taikytų tos transporto priemonės tipo pirminio patvirtinimo metu, tipo ir skaičiaus aprašas;

2.2. TPĮD sistemos parodomojo ciklo, kuris buvo taikomas transporto priemonės pirminio patvirtinimo atsižvelgiant į TPĮD sistemos stebimą komponentą metu, tipo aprašas;

2.3. Išsamus dokumentas, kuriame apibūdinamos visos stebimos sudedamosios dalys ir gedimų nustatymo bei VTI įjungimo strategija (nustatytas važiavimo ciklų skaičius arba statistinis metodas), įskaitant kiekvienos sudedamosios dalies, kurią stebi TPĮD sistema, susijusių stebimų antrinių parametrų sąrašą, ir visų naudojamų TPĮD sistemos išvesties kodų ir formų (pateikiant kiekvieno iš jų paaiškinimą), siejamų su atskiromis jėgos pavaros sudedamosiomis dalimis, susijusiomis su išmetamųjų teršalų kiekiu, ir su atskiromis su dujinių teršalų kiekiu nesusijusiomis sudedamosiomis dalimis, jeigu stebint sudedamąją dalį siekiama nustatyti, ar būtina įjungti VTI, sąrašas. Ypač išsamiai reikia paaiškinti $05 techninės priežiūros ID $21 bandymo FF bei $06 techninės priežiūros duomenis. Jei tai transporto priemonių tipai, naudojantys ryšio jungtį pagal ISO 15765–4 „Kelių transporto priemonės. Vietinių tinklų valdiklio (CAN) diagnostika. 4 dalis. Su išmetamaisiais teršalais susijusių sistemų reikalavimai“, reikia išsamiai paaiškinti $06 techninės priežiūros ID $00 bandymo FF duomenis apie kiekvieną palaikomą TPĮD sistemos kontrolinio rodmens ID.

Ši informacija gali būti pateikiama tokioje lentelėje:

Sudedamoji dalis	Gedimo kodas	Stebėjimo strategija	Gedimo nustatymo kriterijai	VTI įjungimo kriterijai	Antriniai parametrai	Parengimas	Parodomasis bandymas
Katalizatorius	P0420	1 ir 2 deguonies jutiklių signalai	1 ir 2 jutiklių signalų skirtumas	III ciklas	Variklio sukimosi dažnis, variklio apkrova, O/D režimas, katalizatoriaus temperatūra	Du I tipo ciklai	I tipas

3. **Diagnostikos įrankiams gaminti reikalinga informacija**

Kad būtų lengviau įvairių markių transporto priemonių remontininkams tiekti bendruosius diagnostikos įrankius, transporto priemonių gamintojai turi sudaryti galimybę jiems priklausančiose remonto informacijos interneto svetainėse gauti 3.1–3.3 punktuose nurodytą informaciją. Ši informacija apima visas diagnostikos įrankių funkcijas ir visas nuorodas į remonto informaciją ir gedimų šalinimo instrukcijas. Naudotis šia informacija turi būti galima sumokėjus pagrįstą mokestį.

▼B

3.1. *Ryšių protokolo informacija*

Toliau nurodyta informacija turi būti indeksuojama pagal transporto priemonės gamybinę markę, modelį ir variantą arba kitas tinkamas apibrėžtis, pvz., TPIN arba transporto priemonių ir sistemų identifikacinius numerius:

a) visos papildomos protokolo informacijos sistemos, būtinos tam, kad, palyginti su XI priedo 4 skirsnio reikalavimais, papildomai būtų galima atlikti išsamią diagnostiką, nurodant šių sistemų papildomą techninės arba programinės įrangos protokolo informaciją, parametrų atpažinimą, perdavimo funkcijas, aktyvaus režimo palaikymo reikalavimus arba klaidingų rezultatų gavimo sąlygas;

b) išsamūs duomenys, kaip gauti ir aiškinti visus gedimų kodus, neatitinkančius XI priedo 4 skirsnyje nustatytų reikalavimų;

c) visų galimų realiu laiku gaunamų duomenų parametrai, įskaitant skalių ir prieigos informaciją;

d) visų galimų funkcinių bandymų sąrašas, įskaitant įtaisų įjungimą arba valdymą ir šių bandymų atlikimo priemones;

e) išsamūs duomenys, kaip gauti visą informaciją apie sudedamąsias dalis ir jų būklę, laiko žymas, numatomus bendruosius diagnostikos trikčių kodus (BDTK) ir užfiksuotą informaciją;

f) prisitaikymo parametrų nustatymas iš naujo, variantų kodavimas, pakaitinių sudedamųjų dalių surinkimas ir klientų prioritetai;

g) EVĮ identifikaciniai ženklai ir variantų kodavimas;

h) išsamūs duomenys, kaip iš naujo nustatyti techninės priežiūros lemputes;

i) diagnostikos sistemos jungiklio vieta ir duomenys;

j) variklio kodo identifikacinis žymuo.

3.2. *TPĮD sistemos stebimų sudedamųjų dalių bandymas ir diagnozė*

Turi būti pateikta ši informacija:

a) TPĮD sistemos veikimo patvirtinimo bandymų aprašymas pagal atskiras sudedamąsias dalis arba visos sistemos lygiu;

b) bandymų metodika, įskaitant bandymų parametrus ir informaciją apie sudedamąsias dalis;

c) išsamūs prijungimo duomenys, įskaitant didžiausią ir mažiausią leidžiamas įvesties ir išvesties vertes, važiavimo ir apkrovos vertes;

d) vertės, kurios turėtų būti gautos tam tikromis važiavimo sąlygomis, įskaitant variklio veikimą tuščiąja eiga;

e) sudedamųjų dalių elektros parametrų vertės, esant statinei ir dinaminei būklei;

f) kiekvieno pirmiau nurodyto scenarijaus gedimų režimo vertės;

g) gedimų režimo diagnostikos etapai, įskaitant gedimų sąsajas ir nurodymus, kaip pašalinti gedimus.

▼B

3.3. *Remontui atlikti reikalingi duomenys*

Turi būti pateikta ši informacija:

a) EVĮ ir sudedamųjų dalių paleidimas (jei įrengtos pakaitinės sudedamosios dalys);

b) naujų arba pakeistų EVĮ paleidimas, jei tinka, taikant patikrinamojo programavimo (perprogramavimo) metodiką.

▼B

6 priedėlis

EB tipo patvirtinimo liudijimų numeravimo sistema

1. Pagal 6 straipsnio 1 dalį suteikto EB patvirtinimo numerio 3 segmentas susideda iš EB tipo patvirtinimui taikomo įgyvendinančiojo teisės akto arba naujausio teisės akto, kuriuo daromi pakeitimai, numerio. ►M2 Po šio numerio rašoma viena arba keletas raidžių, žyminčių įvairias transporto priemonių kategorijas, remiantis 1 lentele. ◄ Šios abėcėlės raidės taip pat žymi atskiras euro 5 ir euro 6 išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes, kurioms suteiktas patvirtinimas.

▼M8

1 lentelė

Raidė	Išm. terš. kiekio standartas	TPĮD Standartinė	Transp. priemonės kategorija ir klasė	Variklis:	Įgyvendinimo data: nauji tipai	Įgyvendinimo data: naujos transp. priemonės	Paskutinė registracijos data
A	Euro 5 a	Euro 5	M, N_1 I klasė	PU, SU	2009 9 1	2011 1 1	2012 2 31
B	Euro 5 a	Euro 5	M_1, skirta spec. soc. reikmėms (išskyrus M_1G)	SU	2009 9 1	2012 1 1	2012 2 31
C	Euro 5 a	Euro 5	M_1G, skirta spec. soc. reikmėms	SU	2009 9 1	2012 1 1	2012 8 31
D	Euro 5 a	Euro 5	N_1, II klasė	PU, SU	2010 9 1	2012 1 1	2012 2 31
E	Euro 5 a	Euro 5	N_1, III klasė, N_2	PU, SU	2010 9 1	2012 1 1	2012 2 31
F	Euro 5b	Euro 5	M, N_1, I klasė	PU, SU	2011 9 1	2013 1 1	2013 2 31
G	Euro 5b	Euro 5	M_1, skirta spec. soc. reikmėms (išskyrus M_1G)	SU	2011 9 1	2013 1 1	2013 2 31
H	Euro 5b	Euro 5	N_1, II klasė	PU, SU	2011 9 1	2013 1 1	2013 2 31
I	Euro 5b	Euro 5	N_1, III klasė, N_2	PU, SU	2011 9 1	2013 1 1	2013 2 31
J	Euro 5b	Euro 5+	M, N_1, I klasė	PU, SU	2011 9 1	2014 1 1	2015 8 31
K	Euro 5b	Euro 5+	M_1, skirta spec. soc. reikmėms (išskyrus M_1G)	SU	2011 9 1	2014 1 1	2015 8 31
L	Euro 5b	Euro 5+	N_1, II klasė	PU, SU	2011 9 1	2014 1 1	2016 8 31
M	Euro 5b	Euro 5+	N_1 III klasė, N_2	PU, SU	2011 9 1	2014 1 1	2016 8 31
N	Euro 6 a	Euro 6-	M, N_1 I klasė	SU			2012 2 31
O	Euro 6 a	Euro 6-	N_1 II klasė	SU			2012 2 31
P	Euro 6 a	Euro 6-	N_1 III klasė, N_2	SU			2012 2 31

▼**M8**

Raidė	Išm. terš. kiekio standartas	TPĮD Standartinė	Transp. priemonės kategorija ir klasė	Variklis:	Įgyvendinimo data: nauji tipai	Įgyvendinimo data: naujos transp. priemonės	Paskutinė registracijos data
Q	Euro 6b	Euro 6-	M, N_1 I klasė	SU			2013 2 31
R	Euro 6b	Euro 6-	N_1 II klasė	SU			2013 2 31
S	Euro 6b	Euro 6-	N_1 III klasė, N_2	SU			2013 2 31
T	Euro 6b	Euro 6-plius ESK	M, N_1 I klasė	SU			2015 8 31
U	Euro 6b	Euro 6-plius ESK	N_1 II klasė	SU			2016 8 31
V	Euro 6b	Euro 6-plius ESK	N_1 III klasė, N_2	SU			2016 8 31
W	Euro 6b	Euro 6-1	M, N_1 I klasė	PU, SU	2014 9 1	2015 9 1	2018 8 31
X	Euro 6b	Euro 6-1	N_1 II klasė	PU, SU	2015 9 1	2016 9 1	2019 8 31
Y	Euro 6b	Euro 6-1	N_1 III klasė, N_2	PU, SU	2015 9 1	2016 9 1	2019 8 31
ZA	Euro 6c	Euro 6-1	M, N_1 I klasė	PU, SU			2018 8 31
ZB	Euro 6c	Euro 6-1	N_1 II klasė	PU, SU			2019 8 31
ZC	Euro 6c	Euro 6-1	N_1 III klasė, N_2	PU, SU			2019 8 31
ZD	Euro 6c	Euro 6-2	M, N_1 I klasė	PU, SU	2017 9 1	2018 9 1	
ZE	Euro 6c	Euro 6-2	N_1 II klasė	PU, SU	2018 9 1	2019 9 1	
ZF	Euro 6c	Euro 6-2	N_1 III klasė, N_2	PU, SU	2018 9 1	2019 9 1	
ZX	netaikoma	netaikoma	Visos transporto priemonės	Visiškai elektrinė baterija	2009 9 1	2011 1 1	
ZY	netaikoma	netaikoma	Visos transporto priemonės	Visiškai elektrinis kuro elementas	2009 9 1	2011 1 1	

▼M8

Raidė	Išm. terš. kiekio standartas	TPĮD Standartinė	Transp. priemonės kategorija ir klasė	Variklis:	Įgyvendinimo data: nauji tipai	Įgyvendinimo data: naujos transp. priemonės	Paskutinė registracijos data
ZZ	netaiko-ma	netaiko-ma	Visos transporto priemonės, kurioms taikomi liudijimai pagal I priedo 2.1.1 punktą	PU, SU	2009 9 1	2011 1 1	

Paaiškinimas:

Euro 5a išmetamųjų teršalų kiekio standartas – neįtraukiama persvarstyta kietųjų dalelių, jų kiekio ribinių verčių ir mišrius degalus naudojančių transporto priemonių teršalų kiekio, išmetamo esant žemai temperatūrai, bandymų naudojant biodegalus matavimo metodika;
Euro 5b išmetamųjų teršalų kiekio standartas – visi pagal Euro 5 standartą išmetamųjų teršalų kiekiui taikomi reikalavimai, įskaitant persvarstytą kietųjų dalelių, jų kiekio ribinių verčių ir mišrius degalus naudojančių transporto priemonių teršalų kiekio, išmetamo esant žemai temperatūrai, bandymų naudojant biodegalus matavimo metodiką;
Euro 6 a išmetamųjų teršalų kiekio standartas – neįtraukiama persvarstyta kietųjų dalelių, jų kiekio ribinių verčių ir mišrius degalus naudojančių transporto priemonių teršalų kiekio, išmetamo esant žemai temperatūrai, bandymų naudojant biodegalus matavimo metodika;
Euro 6b išmetamųjų teršalų kiekio standartas – pagal Euro 6 standartą išmetamųjų teršalų kiekiui taikomi reikalavimai, įskaitant persvarstytą kietųjų dalelių, jų kiekio ribinių verčių (laikinųjų verčių, taikomų transporto priemonėms, kuriose sumontuoti PU varikliai) ir mišrius degalus naudojančių transporto priemonių teršalų kiekio, išmetamo esant žemai temperatūrai, bandymų naudojant biodegalus matavimo metodiką;
Euro 6c išmetamųjų teršalų kiekio standartas – visi pagal Euro 6 standartą išmetamųjų teršalų kiekiui taikomi reikalavimai, t. y. Euro 6b išmetamųjų teršalų kiekio standartas ir galutinės kietųjų dalelių kiekio ribinės vertės, taikomi transporto priemonėms, kuriose sumontuoti PU varikliai, ir E10 ir B7 etaloninių degalų naudojimas (kai taikytina);
Euro 5 TPĮD sistemos standartas – baziniai Euro 5 TPĮD sistemos reikalavimai, išskyrus eksploatacinių savybių koeficientą (ESK), benzinu varomų transporto priemonių NOx stebėjimą ir griežtesnes dyzelinu varomų transporto priemonių išmetamų kietųjų dalelių masės ribines vertes;
Euro 5+ TPĮD sistemos standartas – įtraukiamas ne toks griežtas eksploatacinių savybių koeficientas (ESK), benzinu varomų transporto priemonių NOx stebėjimas ir griežtesnės dyzelinu varomų transporto priemonių išmetamų kietųjų dalelių masės ribinės vertės;
Euro 6- TPĮD sistemos standartas – ne tokios griežtos TPĮD sistemos ribinės vertės;
Euro 6- ir ESK TPĮD sistemos standartas – įtraukiamos ne tokios griežtos TPĮD sistemos ribinės vertės ir ne toks griežtas eksploatacinių savybių koeficientas (ESK);
Euro 6-1 TPĮD standartas – visi Euro 6 TPĮD sistemos reikalavimai, tačiau taikomos laikinosios TPĮD sistemos ribinės vertės, kaip apibrėžta XI priedo 2.3.4 punkte, ir ne toks griežtas ESK;
Euro 6-2 TPĮD standartas – visi Euro 6 TPĮD sistemos reikalavimai, tačiau taikomos galutinės TPĮD sistemos ribinės vertės, kaip apibrėžta XI priedo 2.3.3 punkte.

▼B

2. **Tipo patvirtinimo liudijimų numerių pavyzdžiai**

2.1. Toliau pateiktas pavyzdys, kai euro 5 lengvajai keleivinei transporto priemonei suteikiamas pirmasis patvirtinimas be išplėtimo. Patvirtinimas suteiktas pagal pagrindinį reglamentą ir jį įgyvendinantįjį reglamentą, todėl ketvirtasis segmentas yra 0001. Transporto priemonė yra M_1 kategorijos, kuri žymima A raide. Patvirtinimas suteiktas Nyderlanduose:

e4*715/2007*692/2008A*0001*00

2.2. Antrasis pavyzdys rodo, koks bus numeris, kai M_1G kategorijos euro 5 lengvajai keleivinei transporto priemonei, atitinkančiai specialių socialinių reikmių reikalavimus (C raidė), suteikiamas ketvirtasis antrojo išplėtimo patvirtinimas. Patvirtinimas suteiktas 2009 m. Vokietijoje pagal pagrindinį reglamentą ir jį iš dalies keičiantį reglamentą:

e1*715/2007*…/2009C*0004*02

▼B

7 priedėlis

Gamintojo TPĮD sistemos eksploatacinių savybių reikalavimų atitikties sertifikatas

(Gamintojas): .....

(Gamintojo adresas): .....

patvirtina, kad:

— Šio sertifikato priede išvardyti transporto priemonių tipai atitinka Reglamento (EB) Nr. 692/2008 XI priedo 1 priedėlio 3 skirsnio nuostatas dėl TPĮD sistemos eksploatacinių savybių visomis pagrįstai numatomomis važiavimo sąlygomis.

— Prie šio sertifikato pridedamas (-i) planas (-ai), kuriame (-uose) aprašomi išsamūs techniniai kiekvieno kontrolinio rodmens skaitiklio ir vardiklio pokyčių kriterijai yra teisingi ir išsamūs visų transporto priemonių tipų, kuriems taikomas šis sertifikatas, atžvilgiu.

Patvirtinta [..... vieta]

[..... data]

.....

[gamintojo atstovo parašas]

Priedai:

— Transporto priemonių tipų, kuriems taikomas šis sertifikatas, sąrašas

— Planas (-ai), kuriame (-uose) aprašomi išsamūs techniniai kiekvieno kontrolinio rodmens skaitiklio ir vardiklio pokyčių kriterijai ir draudimo keisti skaitiklių, vardiklių ir bendrojo vardiklio vertes planas (-ai).

▼**M1**

II PRIEDAS

EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ ATITIKTIS

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede nustatomi eksploatuojamų transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal šį reglamentą, pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio ir TPĮD (įskaitant ESKR) atitikties reikalavimai.

2. EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ ATITIKTIES AUDITAS

2.1. Patvirtinimo institucija, remdamasi gamintojo turima susijusia informacija ir taikydama į produkcijos atitikties kontrolę, apibrėžtą Direktyvos 2007/46/EB 12 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir tos direktyvos X priedo 1 ir 2 punktuose, panašią tvarką, atlieka eksploatuojamų transporto priemonių atitikties auditą. Gamintojo pateikta eksploatuojamos transporto priemonės stebėjimo ataskaita gali būti papildyta patvirtinimo institucijos ir valstybės narės priežiūros bandymų informacija.

2.2. Šio priedo 2 priedėlio 9 punkte pateiktoje schemoje ir JT EEK taisyklės Nr. 83 (tik pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atveju) 4 priedėlio 4/2 paveiksle pateikiama eksploatuojamos transporto priemonės atitikties patikros tvarka. Eksploatuojamos transporto priemonės atitikties patikros tvarka aprašyta šio priedo 3 priedėlyje.

2.3. Patvirtinimo institucijai paprašius, gamintojas, teikdamas eksploatuojamos transporto priemonės atitikties kontrolei atlikti reikiamą informaciją, tipo patvirtinimo metu sutarta forma pateikia jai informaciją apie pretenzijas dėl garantijos, garantinius remonto darbus ir TPĮD sistemos gedimus, užregistruotus atliekant techninės priežiūros darbus. Pateikiant šią informaciją, išsamiai apibūdinamas su išmetamųjų teršalų kiekiu susijusių komponentų ir sistemų gedimų dažnumas ir esmė. Ataskaitos apie kiekvieną transporto priemonės modelį šio reglamento 9 straipsnio 4 punkte nustatytu laikotarpiu teikiamos ne rečiau kaip kartą per metus.

2.4. **Pro šeimai priskiriamos eksploatuojamos transporto priemonės išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekį apibrėžiantys parametrai**

Eksploatuojamų transporto priemonių šeimą galima apibrėžti pagrindiniais projektiniais parametrais, kurie turi būti bendri visoms tos šeimos transporto priemonėms. Vadovaujantis šia nuostata, laikoma, kad transporto priemonių tipai priklauso vienai eksploatuojamų transporto priemonių šeimai, jeigu jie turi toliau nurodytus bendrus parametrus arba jei šie parametrai neviršija nustatyto leidžiamo nuokrypio:

2.4.1. degimo procesas (dviejų taktų, keturių taktų, rotorinis);

2.4.2. cilindrų skaičius;

2.4.3. cilindrų bloko išdėstymo tvarka (linijinė, V formos, radialinė, horizontaliai priešpriešinė, kitokia; cilindrų palinkimas ar orientacija nėra kriterijus);

2.4.4. degalų tiekimo varikliui būdas (pvz., netiesioginis arba tiesioginis įpurškimas);

2.4.5. aušinimo sistemos tipas (aušinimas oru, vandeniu, alyva);

2.4.6. oro įsiurbimo būdas (natūralus, slėginis);

2.4.7. degalai, kuriems variklis suprojektuotas (benzinas, dyzelinas, GD, SND ir kt.); dvi degalų rūšis naudojančias transporto priemones galima grupuoti kartu su paskirtąją degalų rūšį naudojančiomis transporto priemonėmis, jei viena iš degalų rūšių yra bendra;

▼**M1**

2.4.8. degalų filtro katalizatoriaus tipas (trijų pakopų, liesojo NO_x gaudyklė, selektyviosios katalizinės redukcijos (SEK) sistema, liesojo NO_x katalizatorius ar kt.);

2.4.9. kietųjų dalelių gaudyklės (yra/nėra) tipas;

2.4.10. išmetamųjų dujų recirkuliacija (taikoma/netaikoma, aušinama/neaušinama); ir

2.4.11. didžiausio šeimos variklio cilindrų darbinis tūris, sumažintas 30 %.

2.5. **Informacijos reikalavimai**

Patvirtinimo institucija, remdamasi gamintojo pateikta informacija, atlieka eksploatuojamų transporto priemonių atitikties auditą. Pateikiant šią informaciją pirmiausia nurodoma:

2.5.1. gamintojo pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas;

2.5.2. gamintojo įgalioto atstovo, dirbančio tose srityse, apie kurias gamintojas pateikia informaciją, pavadinimas (vardas, pavardė), adresas, telefono ir fakso numeriai bei el. pašto adresas;

2.5.3. į gamintojo informaciją įtraukto (-ų) transporto priemonių modelio (-ių) pavadinimas (-ai);

2.5.4. tam tikrais atvejais transporto priemonių tipų, apie kuriuos gamintojas pateikia informaciją, sąrašas, t. y. vadovaujantis 2.4 punktu, pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atveju – eksploatuojamų transporto priemonių šeima, o, vadovaujantis XI priedo 2 priedėliu, TPĮD ir ESKR atveju – TPĮD šeima;

2.5.5. transporto priemonės identifikacinių numerių (TPIN) kodai, taikomi tos šeimos transporto priemonių tipams (TPIN priešdėlis);

2.5.6. tipo patvirtinimų, taikomų tos šeimos transporto priemonių tipams, numeriai, įskaitant prireikus visų tipo išplėtimo patvirtinimų ir lauko sąlygomis atlikto remonto ir (arba) transporto priemonių susigrąžinimo (atnaujinimo darbų) numeriai;

2.5.7. informacija apie šių transporto priemonių, apie kurias gamintojas pateikia informaciją (jeigu to prašo patvirtinimo institucija), tipo išplėtimo patvirtinimus, lauko sąlygomis atliktą remontą ir (arba) transporto priemonių susigrąžinimą;

2.5.8. laikotarpis, per kurį buvo surinkta gamintojo informacija;

2.5.9. transporto priemonės konstravimo laikotarpis, apie kurį gamintojas pateikia informaciją (pvz., transporto priemonės pagamintos 2001 kalendoriniais metais);

2.5.10. gamintojo taikoma eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros tvarka, įskaitant:

i) transporto priemonių buvimo vietos nustatymo būdą;

ii) transporto priemonių atrankos ir atmetimo kriterijus;

iii) programoje naudojamų bandymų tipus ir atlikimo tvarką;

iv) gamintojo taikomus eksploatuojamų transporto priemonių šeimų grupės priėmimo ir atmetimo kriterijus;

v) geografinę teritoriją (-as), iš kurios (-ių) gamintojas surinko informaciją;

vi) imties dydį ir naudotą imties planą;

▼M1

2.5.11. gamintojo atliktos eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros rezultatai, įskaitant:

i) programoje dalyvaujančių transporto priemonių (išbandytų ar neišbandytų) identifikacinius duomenis. Pateikiami šie identifikaciniai duomenys:

— modelio pavadinimas,

— transporto priemonės identifikacinis numeris (TPIN),

— transporto priemonės registracijos numeris,

— pagaminimo data,

— regionas, kuriame transporto priemonė naudojama (jei žinomas),

— sumontuotos padangos (tik pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atveju);

ii) priežastį (-is), dėl kurios (-ių) transporto priemonė neįtraukta į imtį;

iii) kiekvienos į imtį įtrauktos transporto priemonės techninės priežiūros istoriją (įskaitant informaciją apie bet kokius atnaujinimo darbus);

iv) kiekvienos į imtį įtrauktos transporto priemonės remonto istoriją (jei žinoma);

v) bandymų duomenis, įskaitant:

— bandymų datą (pavykusią užklausą),

— bandymų vietą (pavykusią užklausą),

— transporto priemonės ridos skaitiklio rodmenis;

vi) tik pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio bandymų duomenis:

— bandymams naudojamų degalų specifikacijas (pvz., bandomieji etaloniniai degalai ar rinkoje parduodami degalai),

— bandymų sąlygas (temperatūra, oro drėgmė, dinamometro inercinis svoris),

— dinamometro parametrus (pvz., galios parametrus),

— bandymų rezultatus (ne mažiau kaip trijų skirtingų vienos šeimos transporto priemonių);

vii) tik ESKR bandymų duomenis:

— visus reikiamus duomenis, parsisiųstus iš transporto priemonės,

— pranešamas kiekvieno rodmens eksploatacinių savybių koeficientas (ESKR);

2.5.12. užfiksuoti TPĮD sistemos rodmenys;

2.5.13. dėl ESKR atrankos:

— kiekvieno visų atrinktų transporto priemonių rodmens vidutinis ESKR, vadovaujantis XI priedo 1 priedėlio 3.1.4 ir 3.1.5 punktais,

— procentinė atrinktų transporto priemonių, kurių ESKR ne mažesnis kaip rodmeniui taikoma mažiausia vertė, dalis, vadovaujantis XI priedo 1 priedėlio 3.1.4 ir 3.1.5 punktais.

▼M1

3. EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ ATRANKA ATITIKTIES PATIKRAI

3.1. Gamintojo surinkta informacija turi būti pakankamai išsami, kad būtų užtikrinta galimybė įvertinti eksploatuojamų transporto priemonių charakteristikas įprastomis eksploatavimo sąlygomis. Gamintojo atliekama atranka turi apimti ne mažiau kaip dvi valstybes nares, kuriose transporto priemonių eksploatavimo sąlygos iš esmės skiriasi (nebent parduodama tik vienoje valstybėje narėje). Parenkant valstybes nares, turi būti atsižvelgiama į tokius veiksnius kaip degalų, aplinkos sąlygų, vidutinio greičio kelyje skirtumai, taip pat į važiavimo mieste ir (arba) greitkeliu skirtumus.

Atliekant TPĮD sistemos ESK_R bandymus, į bandinių imtį įtraukiamos tik 1 priedėlio 2.2.1 punkto kriterijus atitinkančios transporto priemonės.

3.2. Parinkdamas valstybes nares, iš kurių bus atrenkamos transporto priemonės, gamintojas gali pasirinkti transporto priemones iš valstybės narės, kuri laikoma ypač reprezentatyvi. Tokiu atveju gamintojas tipo patvirtinimą suteikusiai patvirtinimo institucijai turi įrodyti, kad atranka yra reprezentatyvi (pvz., toje rinkoje per metus parduodamų tos šeimos transporto priemonių dalis yra didžiausia Sąjungoje). Jei norint patikrinti transporto priemonių šeimą reikia išbandyti daugiau kaip vieną bandinių partiją, kaip apibrėžta 3.5 punkte, antrajai ir trečiajai bandinių partijai priskiriamų transporto priemonių veikimo sąlygos turi skirtis nuo pirmajai bandinių partijai priskiriamų transporto priemonių.

3.3. Išmetamųjų teršalų kiekio bandymai gali būti atliekami ne tai pačiai rinkai ar regionui, kuriame buvo atrinktos transporto priemonės, priskiriamoje bandymų vietoje.

3.4. Gamintojas pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atitikties bandymus atlieka nuolat, kad jie atitiktų konkrečiai eksploatuojamų transporto priemonių šeimai priklausančių tipų transporto priemonių gamybos ciklą. Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros turi būti atliekamos ne rečiau kaip kas 18 mėnesių. Jei tai yra transporto priemonių tipai, kurių išplėtimo patvirtinimas suteiktas nenustačius reikalavimo atlikti išmetamųjų teršalų kiekio bandymą, šis laikotarpis gali būti pratęstas iki 24 mėnesių.

3.5. **Imties dydis**

3.5.1. Taikant 2 priedėlyje nustatytą statistinę metodiką (pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atveju), bandinių partijų skaičius nustatomas pagal metinę šeimai priskiriamų eksploatuojamų transporto priemonių pardavimo apimtį Sąjungoje, kaip nustatyta šioje lentelėje:

ES registracijos — per kalendorinius metus (atliekant pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio bandymus) — transporto priemonių su ESK, priskiriamų TPĮD sistemai priklausančių transporto priemonių šeimai atrankiniu laikotarpiu	Bandinių partijų skaičius
iki 100 000	1
100 001–200 000	2
virš 200 000	3

▼M1

3.5.2. ESK atveju atrenkamų bandinių partijų skaičius yra nurodytas 3.5.1 punkte pateiktoje lentelėje ir pagrįstas patvirtintų TPĮD sistemai priklausančių transporto priemonių šeimai priskiriamų transporto priemonių su ESK skaičiumi (taikoma atranka).

Pirmuoju transporto priemonių, priskiriamų TPĮD sistemai priklausančių transporto priemonių šeimai, atrankos laikotarpiu laikoma, kad atranka turi būti taikoma visų tipų patvirtintoms transporto priemonėms su ESK, priskiriamoms šeimai. Vėlesniais atrankos laikotarpiais atranka taikoma tik tų tipų transporto priemonėms, kurios anksčiau nebuvo išbandytos arba kurioms nuo ankstesnio atrankos laikotarpio taikomi išplėtimo patvirtinimai.

Bandinių partijoje turi būti mažiausia šešios transporto priemonės, priskiriamos transporto priemonių, kurių ES užregistruojama mažiau nei 5 000, šeimoms, kurioms atrankos laikotarpiu turi būti taikoma atranka. Visų kitų transporto priemonių šeimų atveju bandinių partijoje turi būti mažiausia penkiolika atrinktų transporto priemonių.

Kiekviena bandinių partija tinkamai atspindi pardavimo modelį, t. y. bent jau atsižvelgiama į labai parduodamo tipo transporto priemones (ne mažiau kaip 20 % viso transporto priemonių šeimos skaičiaus).

4. Patvirtinimo institucija, remdamasi 2 skirsnyje nurodytu auditu, priima vieną iš šių sprendimų arba imasi vieno iš šių veiksmų:

a) nusprendžia, kad eksploatuojamų transporto priemonių tipo, eksploatuojamų transporto priemonių šeimos arba TPĮD sistemai priklausančių transporto priemonių šeimos atitiktis yra patenkinama, ir nesiima jokių papildomų veiksmų;

b) nusprendžia, kad gamintojo pateiktų duomenų nepakanka sprendimui priimti, ir prašo, kad gamintojas pateiktų papildomos informacijos arba bandymų duomenis;

c) nusprendžia, kad remiantis patvirtinimo institucijos pateiktais duomenimis arba valstybės narės priežiūros bandymų programomis, gamintojo pateiktos informacijos nepakanka sprendimui priimti, ir prašo, kad gamintojas pateiktų papildomos informacijos arba bandymų duomenis;

d) nusprendžia, kad eksploatuojamų transporto priemonių, kurios priklauso eksploatuojamų transporto priemonių šeimai arba TPĮD sistemai priklausančiai transporto priemonių šeimai, tipo atitiktis yra nepatenkinama, ir imasi priemonių, kad minėto tipo arba TPĮD sistemai priklausančios šeimos transporto priemonės būtų išbandytos pagal 1 priedėlį.

Jeigu remiantis ESK_R audito rezultatais bandinių partijai priskirtos transporto priemonės atitinka 1 priedėlio 6.1.2 punkto a ar b papunkčio bandymų kriterijus, tipo patvirtinimo institucija privalo papildomai imtis šio punkto d papunktyje aprašytų veiksmų.

4.1. Jeigu manoma, kad būtina atlikti 1 tipo bandymus ir patikrinti, ar eksploatavimo metu išmetamųjų teršalų kontrolės įtaisai atitinka jiems taikomus eksploatavimo charakteristikų reikalavimus, minėti bandymai atliekami taikant 2 priedėlyje apibrėžtus statistinius kriterijus atitinkančią bandymų metodiką.

4.2. Patvirtinimo institucija, bendradarbiaudama su gamintoju, atrenka keletą transporto priemonių, kurių rida yra pakankama ir kurių eksploatavimą įprastomis sąlygomis galima tinkamai užtikrinti. Su gamintoju turi būti tariamasi, kurios transporto priemonės priskirtinos imčiai, ir jam leidžiama dalyvauti atliekant patvirtinamąją transporto priemonių patikrą.

4.3. Jei transporto priemonių išmetamųjų teršalų kiekis viršija ribines vertes, gamintojui leidžiama atlikti šių transporto priemonių patikras (netgi ardomojo pobūdžio), prižiūrint patvirtinimo institucijai, kad būtų galima nustatyti galimas gedimų, dėl kurių gamintojas nėra kaltas, priežastis (pvz., benzino su švinu naudojimas iki bandymų dienos). Jei patikrų rezultatai patvirtina šias priežastis, minėti bandymų rezultatai neįtraukiami į atitikties patikrą.

▼M1

1 priedėlis

Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikra

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priedėlyje nustatomi 4 skirsnyje nurodyti kriterijai, taikomi atrenkant transporto priemones bandymams, ir eksploatuojamų transporto priemonių atitikties kontrolės metodika.

2. ATRANKOS KRITERIJAI

Atrinktos transporto priemonės priėmimo, atsižvelgiant į pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekį, kriterijai apibrėžiami 2.1–2.8 punktuose, o atsižvelgiant į ESK_R – 2.1–2.5 punktuose.

2.1. Transporto priemonė turi priklausyti transporto priemonių tipui, patvirtintam pagal šį reglamentą ir nurodytam atitikties sertifikate, išduotame pagal Direktyvą 2007/46/EB. Tikrinant ESKR, transporto priemonė tvirtinama pagal TPĮD sistemos standartus euro 5+, euro 6- (įskaitant TPĮD) arba vėlesnės laidos. Transporto priemonė turi būti registruota ir naudojama Sąjungoje.

2.2. Transporto priemone turi būti nuvažiuota ne mažiau kaip 15 000 km arba ji turi būti eksploatuota ne mažiau kaip 6 mėnesius (taikoma vėliau pasiekta riba) ir transporto priemone turi būti nuvažiuota ne daugiau kaip 100 000 km arba ji turi būti eksploatuota ne daugiau kaip 5 metus (taikoma anksčiau pasiekta riba).

2.2.1. Tikrinant ESKR, į bandinių imtį įtraukiamos tik toliau nurodytos transporto priemonės.

a) Transporto priemonės, kurias naudojant buvo surinkta pakankamai duomenų apie transporto priemonės veikimą, kad būtų galima atlikti rodmens bandymą.

Kalbant apie rodmenis, kurie, remiantis XI priedo 1 priedėlio 3.6.1 punktu, turi atitikti rodmens eksploatacinių savybių koeficientą ir kurie turi registruoti ir pateikti duomenis apie koeficientą, pakankamais duomenimis apie transporto priemonės veikimą laikoma tai, kad vardiklis atitinka toliau nurodytus kriterijus. Kaip apibrėžta XI priedo 1 priedėlio 3.3 ir 3.5 punkte, bandomo rodmens vardiklio vertė turi būti bent jau ne mažesnė už vieną iš šių verčių:

i) 75, jei tai yra garavimo sistemų rodmenys, pagalbinių oro tiekimo sistemų rodmenys ir rodmenys, kuriems taikomas pagal XI priedo 1 priedėlio 3.3.2 punkto a, b ar c papunkčius didinamas vardiklis (pvz., šaltojo paleidimo rodmenys, oro kondicionavimo sistemų rodmenys ir kt.); arba

ii) 25, jei tai yra kietųjų dalelių filtrų rodmenys ir oksidacijos katalizatoriaus rodmenys, kuriems taikomas pagal XI priedo 1 priedėlio 3.3.2 punkto d papunktį didinamas vardiklis; arba

iii) 150, jei tai yra katalizatoriaus, deguonies jutiklio, IDR, KVUAT ir visų kitų komponentų rodmenys;

b) transporto priemonės, kurių veikimo charakteristikos nebuvo suklastotos arba kuriose nebuvo įrengta papildomų ar patobulintų dalių, dėl kurių TPĮD sistema nebeatitiktų XI priedo reikalavimų.

2.3. Turi būti pateikti techninės priežiūros dokumentai, pagal kuriuos būtų galima įrodyti, kad transporto priemonė buvo tinkamai eksploatuojama (pvz., kad ji buvo prižiūrima pagal gamintojo rekomendacijas).

▼M1

2.4. Transporto priemonėje neturi būti nustatyta jokių požymių, patvirtinančių, kad ji buvo netinkamai eksploatuojama (pvz., su ja dalyvauta lenktynėse, ją veikė perkrovos, jai naudoti netinkami degalai arba kitaip pažeisti jos eksploatavimo reikalavimai), arba kitų veiksnių (pvz., klastojimo), galinčių turėti įtakos išmetamųjų teršalų kiekiui. Atsižvelgiama į gedimo kodą ir kompiuteryje saugomus ridos duomenis. Transporto priemonė nepasirenkama bandymui, jeigu pagal kompiuteryje saugomą informaciją nustatoma, kad transporto priemonė buvo eksploatuojama ir tada, kai buvo užregistruotas gedimo kodas, ir kad ji ilgokai nebuvo remontuojama.

2.5. Transporto priemonės variklis arba pati transporto priemonė neturi būti iš esmės remontuoti be leidimo.

2.6. Švino ir sieros koncentracija iš transporto priemonės bako paimtame degalų ėminyje turi atitikti galiojančius standartus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/70/EB ([1]), neturi būti požymių, kad buvo naudojami netinkami degalai. Galima atlikti patikras išmetimo vamzdžio viduje.

2.7. Neturi būti jokių požymių, kad yra kokių nors problemų, galinčių kelti pavojų laboratorijos darbuotojams.

2.8. Visos transporto priemonės taršos mažinimo sistemos sudedamosios dalys turi atitikti taikomo tipo patvirtinimo reikalavimus.

3. DIAGNOSTIKA IR TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

Prieš pradedant matuoti bandymui atlikti tinkamų transporto priemonių išmetamųjų teršalų kiekį, 3.1–3.7 punktuose nustatyta tvarka turi būti atlikta diagnostika ir visi įprasti techninės priežiūros darbai.

3.1. Turi būti patikrinta: oro filtras, visi pavaros diržai, visų skysčių lygis, radiatoriaus dangtelis, ar nepažeisti visi su taršos mažinimo sistema susiję vakuuminiai vamzdeliai ir elektros laidai; uždegimas, degalų dozavimo ir taršos kontrolės įtaisų sudedamosios dalys, ar šie įtaisai tinkamai sureguliuoti ir ar nesuklastotos jų veikimo charakteristikos. Visi neatitikimai turi būti registruojami.

3.2. Patikrinama, ar TPĮD sistema tinkamai veikia. Visi TPĮD sistemos atmintinėje įrašyti veikimo trikčių indikatoriaus rodmenys turi būti užregistruoti ir turi būti atlikti būtini remonto darbai. Jeigu TPĮD sistemos veikimo trikčių indikatorius per transporto priemonės parengimo bandymui ciklą užregistruoja veikimo triktį, gedimas gali būti nustatytas ir pašalintas. Bandymą galima pakartoti iš naujo ir galima naudoti tos suremontuotos transporto priemonės rezultatus.

3.3. Turi būti patikrinta uždegimo sistema ir pakeisti sugedę komponentai, pvz., uždegimo žvakės, laidai ir kt.

3.4. Turi būti patikrinta kompresija. Jei rezultatas yra nepatenkinamas, transporto priemonė yra atmetama.

3.5. Pagal gamintojo specifikacijas turi būti patikrinti ir prireikus sureguliuoti variklio parametrai.

3.6. Jeigu iki planinių techninės priežiūros darbų transporto priemonei yra likę nuvažiuoti ne daugiau kaip 800 km, minėti techninės priežiūros darbai turi būti atlikti pagal gamintojo nurodymus. Alyvos ir oro filtrai gali būti pakeisti gamintojo prašymu, nepaisant ridos skaitiklio rodmenų.

3.7. Pasirinkus transporto priemonę, jos degalai turi būti pakeisti atitinkamais išmetamųjų teršalų kiekio bandymo reikalavimus atitinkančiais etaloniniais degalais, jeigu gamintojas nesutinka, kad būtų naudojami rinkoje parduodami degalai.

([1]) OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

▼M1

4. EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ BANDYMAI

4.1. Jeigu manoma, kad transporto priemones būtina patikrinti, vadovaujantis III priedu, atliekami pagal šio priedėlio 2 ir 3 skirsniuose nustatytus reikalavimus pasirinktų ir parengtų transporto priemonių bandymai išmetamųjų teršalų kiekiui nustatyti. Jei tai yra euro 6 išmetamųjų teršalų kiekio standartus atitinkančios transporto priemonės, priklausančios W, X ir Y kategorijoms, kaip apibrėžta I priedo 6 priedėlio 1 lentelėje, per šį bandymą matuojamas tik išmetamųjų kietųjų dalelių skaičius. Be JT EEK taisyklės Nr. 83 4 priedo 5.3 punkte numatytų parengiamųjų ciklų papildomai leidžiama taikyti tik tokius parengiamuosius ciklus, kurie atitinka įprasto važiavimo sąlygas.

4.2. Galima patikrinti, ar, eksploatuojant transporto priemones, kuriose įrengta TPĮD sistema, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekio lygį remiantis patvirtinto tipo specifikacijomis (pvz., XI priede apibrėžtas veikimo trikčių indikatoriaus rodmenų ribas), tinkamai veikia veikimo trikčių indikatorius ir kt.

4.3. Pavyzdžiui, TPĮD sistemą galima patikrinti dėl trikčių nerodymo, kai išmetamųjų teršalų kiekis viršija taikomas ribines vertes, dėl nuolatinio klaidingo veikimo trikčių indikatoriaus įsijungimo ir TPĮD sistemos komponentų gedimų ir susidėvėjimo nustatymo.

4.4. Jeigu komponentas arba sistema veikia tipo patvirtinimo liudijime ir (arba) minėto tipo transporto priemonių informacinių dokumentų rinkinyje nenurodytu būdu ir tai nėra leidžiama vadovaujantis Direktyvos 2007/46/EB 13 straipsnio 1 ar 2 dalimis, o TPĮD sistema nerodo jokios veikimo trikties, komponentas arba sistema neturi būti keičiami prieš išmetamųjų teršalų kiekio bandymą, išskyrus tada, kai nustatoma, kad komponentas arba sistema buvo klastojami arba netinkamai naudojami taip, kad TPĮD sistema nenustato paskui atsiradusios veikimo trikties.

5. IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ KIEKIO BANDYMO REZULTATŲ VERTINIMAS

5.1. Bandymo rezultatai pateikiami vertinti 2 priedėlyje nurodyta tvarka.

5.2. Bandymo rezultatai iš nusidėvėjimo koeficientų nedauginami.

6. TAISOMŲJŲ PRIEMONIŲ PLANAS

6.1. Patvirtinimo institucija turi pareikalauti, kad gamintojas pateiktų planą, pagal kurį jis sieks ištaisyti padėtį, kai:

6.1.1. kalbant apie pro išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekį, nustatoma daugiau nei viena kurią nors iš toliau nurodytų sąlygų atitinkanti transporto priemonė, kurios išmetamųjų teršalų kiekis viršija nustatytas ribas:

a) JT EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlio 3.2.3 punkte nustatytas sąlygas, jei patvirtinimo institucija ir gamintojas sutaria, kad pernelyg didelio išmetamųjų teršalų kiekio priežastis yra ta pati; arba

b) JT EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlio 3.2.4 punkte nustatytas sąlygas, jei patvirtinimo institucija nustato, kad pernelyg didelio išmetamųjų teršalų kiekio priežastis yra ta pati.

▼M1

6.1.2. sudarant bandinių imtį, kurios dydis nustatomas pagal šio priedo 3.5 punktą, laikomasi toliau nurodomų konkretaus R rodmens ESKR taikomų statistinių kriterijų:

a) pateikti transporto priemonių, kurios, vadovaujantis XI priedo 1 priedėlio 3.1.5 punktu, sertifikuotos taikant koeficientą 0,1, duomenys rodo, kad bent pagal vieną bandinių imties R rodmenį vidutinis bandinių imties ESK yra mažesnis kaip 0,1 arba ne mažiau kaip 66 % į bandinių imtį įtrauktų transporto priemonių ESK yra mažesnis kaip 0,1;

b) pateikti transporto priemonių, kurios, vadovaujantis XI priedo 1 priedėlio 3.1.4 punktu, sertifikuotos taikant visą koeficientą, duomenys rodo, kad bent pagal vieną bandinių imties R rodmenį vidutinis bandinių imties ESK yra mažesnis kaip Bandmin(R) vertė arba ne mažiau kaip 66 % į bandinių imtį įtrauktų transporto priemonių ESK yra mažesnis kaip $Band_{min}(R)$.

$Band_{min}(R)$ vertė:

i) 0,230, jeigu R rodmens ESK turi būti 0,26;

ii) 0,460, jeigu R rodmens ESK turi būti 0,52;

iii) 0,297, jeigu R rodmens ESK turi būti 0,336;

vadovaujantis XI priedo 1 priedėlio 3.1.4 punktu.

6.2. Taisomųjų priemonių planas tipo patvirtinimo institucijai pateikiamas ne vėliau kaip per 60 darbo dienų nuo 6.1 punkte nurodyto pranešimo datos. Tipo patvirtinimo institucija per 30 darbo dienų paskelbia, ar pritaria taisomųjų priemonių planui. Tačiau, jei gamintojas kompetentingai patvirtinimo institucijai gali įrodyti, kad reikia daugiau laiko neatitikimams ištirti, jog būtų galima pateikti taisomųjų priemonių planą, terminas pratęsiamas.

6.3. Taisomosios priemonės taikomos visoms transporto priemonėms, kurioms gali būti būdingi tokie patys trūkumai. Turi būti įvertinta būtinybė padaryti tipo patvirtinimo dokumentų pakeitimus.

6.4. Gamintojas pateikia visų pranešimų, susijusių su taisomųjų priemonių planu, kopijas, taip pat tvarko transporto priemonių susigrąžinimo kampanijos duomenų apskaitą ir patvirtinimo institucijai reguliariai teikia būklės ataskaitas.

6.5. Į taisomųjų priemonių planą įtraukiami 6.5.1–6.5.11 punktuose nustatyti reikalavimai. Gamintojas taisomųjų priemonių planui suteikia atskirą identifikacinį pavadinimą arba numerį.

6.5.1. Kiekvieno į taisomųjų priemonių planą įtrauktų transporto priemonių tipo aprašas.

6.5.2. Specialių atliekamų patobulinimų, pertvarkymo, remonto, pataisymų, reguliavimų arba kitokių pakeitimų, kuriais siekiama, kad transporto priemonės atitiktų reikalavimus, aprašas su trumpa duomenų ir techninių tyrimų, reikalingų gamintojo sprendimui dėl konkrečių neatitikčiai pataisyti taikytinų priemonių pagrįsti, santrauka.

6.5.3. Būdo, kuriuo gamintojas informuoja transporto priemonių savininkus, aprašas.

▼M1

6.5.4. Tinkamos techninės priežiūros arba eksploatavimo sąlygų (jeigu jos yra), kurias gamintojas nustato, kad transporto priemonę būtų galima remontuoti pagal taisomųjų priemonių planą, aprašas ir priežasčių, dėl kurių gamintojas nustato kurią nors iš pirmiau minėtų sąlygų, paaiškinimas. Techninės priežiūros arba eksploatavimo sąlygų nustatyti negalima, jeigu jos aiškiai nebus susijusios su neatitiktimi ir taisomosiomis priemonėmis.

6.5.5. Tvarkos, kurios turi laikytis transporto priemonės savininkai, kad būtų pašalinta jų transporto priemonės neatitiktis, aprašas. Šiame apraše turi būti nurodyta data, nuo kurios galima taikyti taisomąsias priemones, apskaičiuotas laikas, per kurį dirbtuvės turi atlikti remontą, ir nurodyta vieta, kur tas remontas gali būti atliktas. Remontas atliekamas tinkamai per pagrįstą laiką nuo transporto priemonės pristatymo.

6.5.6. Transporto priemonės savininkui perduoto informacinio pranešimo kopija.

6.5.7. Trumpas sistemos, kurią gamintojas taiko, kad užtikrintų tinkamą komponentų arba sistemų tiekimą ir įgyvendintų taisomąsias priemones, aprašas. Nurodoma, kada sudedamosios dalys arba sistemos bus pradėtos tinkamai tiekti, kad būtų galima pradėti kampaniją.

6.5.8. Visų nurodymų, kurie perduodami turintiems atlikti remontą asmenims, kopija.

6.5.9. Siūlomų taisomųjų priemonių poveikio kiekvieno tipo transporto priemonės, kuriai taikoma minėtų taisomųjų priemonių planas, išmetamųjų teršalų kiekiui, degalų sąnaudoms, bendrosioms važiavimo charakteristikoms ir saugai, aprašymas ir šias išvadas pagrindžiantys duomenys bei techniniai tyrimai.

6.5.10. Visa kita informacija, ataskaitos arba duomenys, kuriuos patvirtinimo institucija pagrįstai gali laikyti būtinais, kad būtų galima įvertinti taisomųjų priemonių planą.

6.5.11. Jeigu pagal taisomųjų priemonių planą numatoma susigrąžinti transporto priemones, patvirtinimo institucijai pateikiamas duomenų apie remontą apskaitos metodikos aprašas. Jeigu naudojama etiketė, pateikiamas jos pavyzdys.

6.6. Gamintojo gali būti prašoma atlikti tinkamai parengtus ir būtinus sudedamųjų dalių ir transporto priemonių, kurios, kaip buvo siūlyta, pakeistos, suremontuotos ar patobulintos, bandymus pakeitimo, remonto ar patobulinimo veiksmingumui įrodyti.

6.7. Gamintojas yra atsakingas už įrašų apie kiekvieną grąžintą ir suremontuotą transporto priemonę ir remontą atlikusias dirbtuves apskaitą. Tipo patvirtinimo institucijos prašymu jai turi būti pateikti 5 metų taisomųjų priemonių plano įgyvendinimo apskaitos duomenys.

6.8. Informacija apie remontą ir modifikavimą arba naujos įrangos įrengimą įrašoma sertifikate, kurį gamintojas pateikia transporto priemonės savininkui.

▼M1

2 priedėlis

Statistinė pro eksploatuojamų transporto priemonių išmetimo vamzdį išmetamų teršalų kiekio atitikties patikros tvarka

1. Ši metodika taikoma norint nustatyti, ar eksploatuojama transporto priemonė atitinka 1 tipo bandymo reikalavimus. Taikomas statistinis metodas, nustatytas JT EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlyje, su šio priedėlio 2–9 skirsniuose aprašytomis išimtimis.

2. 1 pastaba netaikoma.

3. 3.2 punktas suprantamas taip:

   Laikoma, kad transporto priemonės išmetamųjų teršalų kiekio ribos viršijamos, jei ji atitinka 3.2.2 punkto sąlygas.

4. 3.2.1 punktas netaikomas.

5. 3.2.2 punkto nuoroda į 5.3.1.4 punkte pateiktos lentelės B eilutę suprantama kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelę, jei tai yra euro 5 transporto priemonės, ir į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelę, jei tai yra euro 6 transporto priemonės.

6. 3.2.3.2.1 ir 3.2.4.2 punktų nuorodos į 3 priedėlio 6 punktą suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento II priedo 1 priedėlio 6 skirsnį.

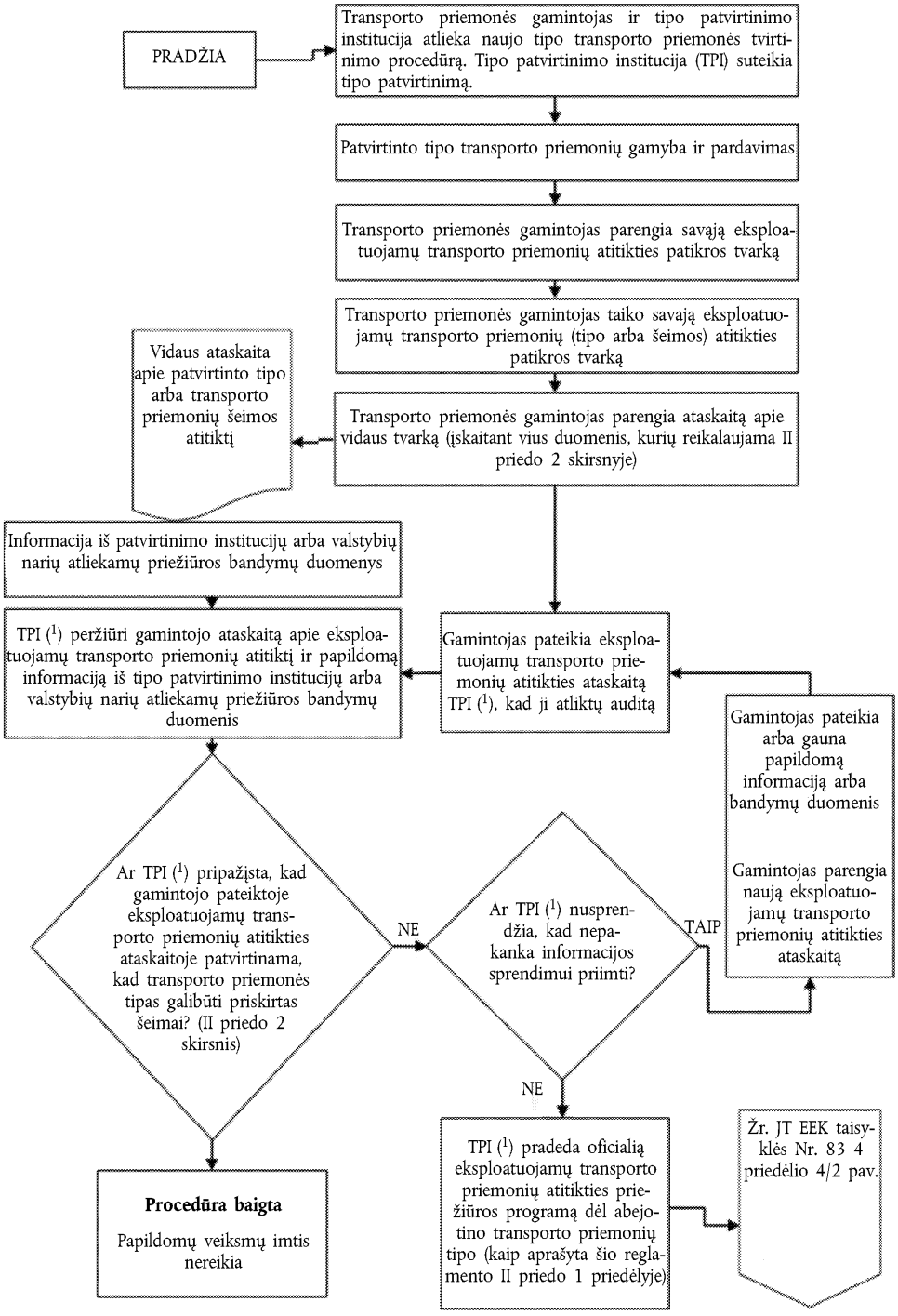
7. 2 ir 3 pastabų nuorodos į 5.3.1.4 punkte pateiktos lentelės A eilutę suprantamos kaip nuorodos į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelę, jei tai yra euro 5 transporto priemonės, ir į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelę, jei tai yra euro 6 transporto priemonės.

8. 4.2 punkto nuoroda į 5.3.1.4 punktą suprantama kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelę, jei tai yra euro 5 transporto priemonės, ir į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelę, jei tai yra euro 6 transporto priemonės.

9. 4/1 paveikslas pakeičiamas šiuo paveikslu:

▼M1

„4/1 paveikslas

(1) Čia TPI – tai pagal šį reglamentą tipo patvirtinimą suteikusi patvirtinimo institucija.“

▼M1

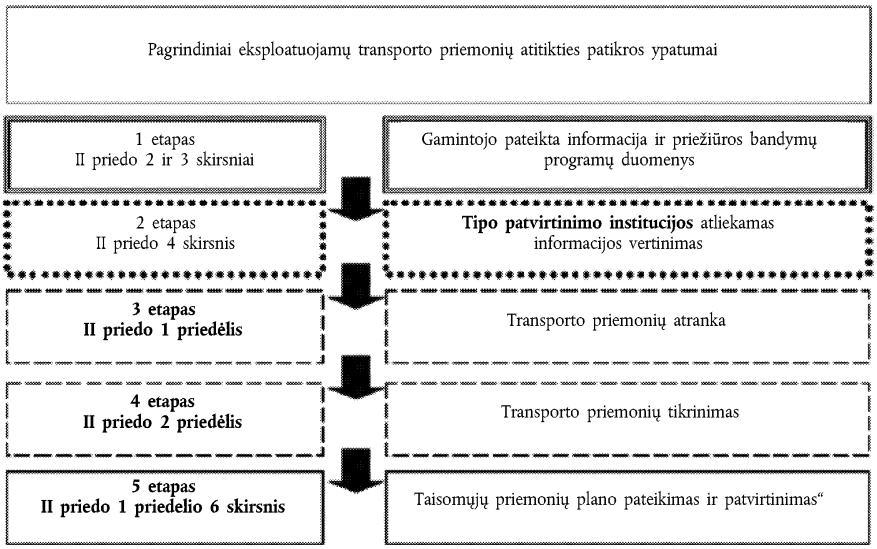
3 priedėlis

Atsakomybė už eksploatuojamų transporto priemonių atitiktį

1. Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros metodika parodyta 1 schemoje.
2. Gamintojas surenka visą būtiną informaciją, kad galėtų laikytis šio priedo reikalavimų. Be to, patvirtinimo institucija gali atsižvelgti į informaciją, gautą pagal susijusias priežiūros programas.
3. Patvirtinimo institucija atlieka visas būtinas procedūras ir bandymus, kad užtikrintų eksploatuojamų transporto priemonių atitikties reikalavimų laikymąsi (2–4 etapai).
4. Jei pateikta informacija vertinama skirtingai arba prieštaringai, patvirtinimo institucija paprašo tipo patvirtinimo bandymą atlikusios technikos tarnybos, kad ši pateiktų paaiškinimą.
5. Gamintojas turi parengti ir įgyvendinti taisomųjų priemonių planą. Prieš pradedant įgyvendinti šį planą, jį turi patvirtinti patvirtinimo institucija (5 etapas).

1 schema

Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros procedūra

▼B

III PRIEDAS

VIDUTINIO APLINKOS SĄLYGOMIS IŠMETAMO TERŠALŲ KIEKIO PATIKRA

(I TIPO BANDYMAS)

1. ĮVADAS

Šiame priede aprašoma I tipo bandymo, kuriuo tikrinamas vidutinis aplinkos sąlygomis išmetamas teršalų kiekis, metodika.

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Bendrieji reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 5.3.1 punkte, su 2.2–2.5 skirsniuose aprašytomis išimtimis.

2.2. Transporto priemonės, su kuriomis turi būti atliktas 5.3.1.1 punkte nustatytas bandymas, turi būti suprantamos kaip visos transporto priemonės, patenkančios į šio reglamento taikymo sritį.

2.3. 5.3.1.2.4 punkte nurodyti teršalai turi būti suprantami kaip visi teršalai, aprašyti Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 ir 2 lentelėse.

2.4. 5.3.6–5.3.1.4 punktuose minimi nusidėvėjimo koeficientai turi būti suprantami kaip šio reglamento VII priede nurodyti nusidėvėjimo koeficientai.

2.5. 5.3.1.4 punkte minimos išmetamųjų teršalų kiekio ribos turi būti suprantamos kaip nuoroda į išmetamųjų teršalų kiekio ribas, nustatytas Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelėje euro 5 transporto priemonėms ir Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelėje euro 6 transporto priemonėms.

2.6. SND, gamtinėmis dujomis arba biometanu varomų transporto priemonių reikalavimai

2.6.1. Bendrieji SND, gamtinėmis dujomis arba biometanu varomų transporto priemonių bandymų reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 12 priedo 1 skirsnyje.

3. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

▼M1

3.1. Techniniai reikalavimai atitinka nustatytuosius JT EEK taisyklės Nr. 83 4 priede su 3.2–3.12 punktuose nustatytomis išimtimis. Nuo Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 6 dalies antrajame sakinyje nustatytų datų kietųjų dalelių masė ir kietųjų dalelių kiekis nustatomas taikant išmetamųjų teršalų kiekio bandymų atlikimo tvarką, nustatytą JT EEK taisyklės Nr. 83 (05 serijos pakeitimai, padaryti 07 papildymu) 4a priedo 6 dalyje, naudojant 4.4 ir 4.5 punktuose aprašytą bandymų įrangą.

▼B

3.2. 3.2 punkte nurodyti etaloniniai degalai turi būti suprantami kaip nuoroda į atitinkamas etaloninių degalų specifikacijas, pateiktas šio reglamento IX priede.

▼M3

3.3. 4.3.1.1 pastraipoje nurodytos išmetamosios dujos suprantamos kaip dujos, įskaitant metaną, vandenį ir vandenilį:

„… (HFID). Jis sukalibruojamas propano dujomis, išreikštomis anglies atomų (C_1) ekvivalentu.

▼M3

Metano (CH_4) analizė:

Kaip analizatorius naudojamas dujų chromatografas, sujungtas su liepsnos jonizacijos detektoriumi (FID), arba angliavandenilių be metano atskyrimo tipo liepsnos jonizacijos detektorius (FID), sukalibruotas metano dujomis, išreikštomis anglies atomų (C_1) ekvivalentu.

Vandens (H_2O) analizė:

Analizatoriai turi būti nedispersinio infraraudonųjų spindulių (NDIR) sugėrimo tipo. NDIR sukalibruojamas vandens garais arba propilenu (C3H6). Jei NDIR sukalibruotas vandens garais, užtikrinama, kad kalibravimo metu vamzdžiuose ir sujungimuose nesikondensuoja vanduo. Jei NDIR sukalibruotas propilenu, analizatoriaus gamintojas pateikia informaciją propileno koncentracijos pavertimui atitinkama vandens garų koncentracija. Analizatoriaus gamintojas periodiškai ir ne rečiau kaip kartą per metus tikrina konvertavimo vertes.

Vandenilio (H_2) analizė:

Analizatorius yra sektoriaus masės spektrometrijos tipo, sukalibruotas vandeniliu.

Azoto oksidas (NO_x) …“

3.3.a. 4.5.1 pastraipoje nurodytos grynosios dujos suprantamos kaip dujos, įskaitant propileną:

„… propanas: (mažiausia koncentracija – 99,5 proc.).

propilenas: (mažiausia koncentracija – 99,5 proc.).“

▼M8

3.4. 8.2 punkte minimi angliavandenilių santykiniai kiekiai turi būti tokie:

benzinas (E5) ($C_1H_{1,89}O_{0,016}$)	d = 0,631 g/l
benzinas (E10) ($C_1H_{1,93}O_{0,033}$)	d = 0,645 g/l
dyzelinas (B5) ($C_1H_{1,86}O_{0,005}$)	d = 0,622 g/l
dyzelinas (B5) ($C_1H_{1,86}O_{0,007}$)	d = 0,623 g/l
SND ($C_1H_{2,525}$)	d = 0,649 g/l
GD/ biometanas (CH_4)	d = 0,714 g/l
etanolis (E85) ($C_1H_{2,74}O_{0,385}$)	d = 0,932 g/l
etanolis (E75) ($C_1H_{2,61}O_{0,329}$)	d = 0,886 g/l
H_2GD	$d = \frac{9,104 \cdot A + 136}{1524,152 - 0,583A}$ g/l

A – GD/biometano kiekis H_2GD mišinyje, išreikštas tūrio procentais.

▼B

3.5. Nuo atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytų datų 4 priedo 3 priedėlio 4.1.2 punktas turi būti suprantamas taip:

„Padangos

Padangos parenkamos atsižvelgiant į pasipriešinimą riedėjimui. Pasirenkamos padangos, kurių pasipriešinimas riedėjimui, išmatuotas pagal ISO 28580, yra didžiausias.

Jei yra daugiau negu trys padangų pasipriešinimo riedėjimui vertės, pasirenkama padanga, kurios pasipriešinimas riedėjimui yra antras pagal stiprumą.

Gaminamose transporto priemonėse naudojamų padangų pasipriešinimo judėjimui charakteristikos turi atitikti suteikiant tipo patvirtinimą naudotų padangų charakteristikas.“

▼B

3.6. 4 priedo 5 priedėlio 2.2.2 punktas turi būti suprantamas kaip apimantis:

„ … CO_2, CO, THC, CH_4 ir NO_X koncentracijos vertes …“.

3.7. 4 priedo 8 priedėlio 1 punktas pakeičiamas taip:

„ … Korekcijos dėl drėgnio koeficientas netaikomas THC, CH_4 ir CO, …“.

▼M3

3.8. 4 priedo 8 priedėlio 1.3 punkto antroji pastraipa turi būti suprantama taip:

„… Skiedimo koeficientas apskaičiuojamas taip:

Visiems etaloniniams degalams, išskyrus vandenilį:

$$DF = \frac{X}{C_{CO2} + (C_{HC} + C_{CO}) \cdot 10^{-4}}$$

Degalams, kurių sudėtis yra CxHyOz, taikoma bendroji formulė:

$$X = 100 \frac{x}{x + \frac{y}{2} + 3,76 \cdot \left(x + \frac{y}{4} - \frac{z}{2} \right)}$$

H2GD visų pirma taikoma ši formulė:

$$X = \frac{65,4 \cdot A}{4,922A + 195,84}$$

Vandenilio skiedimo koeficientas apskaičiuojamas taip:

$$DF = \frac{X}{C_{H2O} - C_{H2O-DA} + C_{H2} \cdot 10^{-4}}$$

IX priede nurodytų etaloninių degalų X vertės:

▼M8

Degalai	X
Benzinas (E5)	13,4
Benzinas (E10)	13,4
Dyzelinas (B5)	13,5
Dyzelinas (B7)	13,5
SND	11,9
GD/biometanas	9,5
Etanolis (E85)	12,5
Etanolis (E75)	12,7

▼M3

Šiose lygtyse:

C_{CO2} = CO_2 koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, esančiose mėginių surinkimo maiše, išreikšta tūrio procentais;

C_{HC} = HC koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, esančiose mėginių surinkimo maiše, išreikšta milijoninėmis anglies ekvivalento dalimis;

C_{CO} = CO koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, esančiose mėginių surinkimo maiše, išreikšta milijoninėmis dalimis;

C_{H20} = H_2O koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, esančiose mėginių surinkimo maiše, išreikšta tūrio procentais;

▼M3

C_{H20-DA} = H_2O koncentracija skiedimui naudojamame ore, išreikšta tūrio procentais;

C_{H2} = vandenilio koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, esančiose mėginių surinkimo maiše, išreikšta milijoninėmis dalimis,

A = GD/biometano kiekis H2GD mišinyje, išreikštas tūrio procentais.“;

▼B

3.9. Be 4 priedo 8 priedėlio 1.3 punkto reikalavimų, taikomi šie reikalavimai:

Angliavandenilių be metano koncentracija apskaičiuojama taip:

$C_{NMHC} = C_{THC} - (Rf_{CH4} \times C_{CH4})$,

kurioje:

C_{NMHC} = pataisytoji NMHC koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, išreikšta milijoninėmis anglies ekvivalento dalimis;

C_{THC} = THC koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, išreikšta milijoninėmis anglies ekvivalento dalimis ir pataisyta atsižvelgiant į skiedimo ore esantį THC kiekį;

C_{CH4} = CH_4 koncentracija atskiestose išmetamosiose dujose, išreikšta milijoninėmis anglies ekvivalento dalimis ir pataisyta atsižvelgiant į skiedimo ore esantį CH_4 kiekį;

Rf_{CH4} = LJD atsako į metaną koeficientas, kaip apibrėžta 4 priedo 6 priedėlio 2.3 punkte.

3.10. 4 priedo 8 priedėlio 1.5.2.3 punktas turi būti suprantamas kaip apimantis:

Q_{THC} = 0,932 etanoliui (E85)

▼M1

Q_{THC} = 0,886 jei tai etanolis (E75)

▼B

3.11. Nuorodos į HC turi būti suprantamos kaip nuorodos į THC šiuose punktuose:

a) 4.3.1.1 punkte;

b) 4.3.2 punkte;

c) 6 priedėlio 2.2 punkte;

d) 8 priedėlio 1.3 punkte;

e) 8 priedėlio 1.5.1.3 punkte;

▼B

f) 8 priedėlio 1.5.2.3 punkte;

g) 8 priedėlio 2.1 punkte.

3.12. „Angliavandeniliai“ turi būti suprantam kaip „visi angliavandeniliai“ šiuose punktuose:

a) 4.3.1.1 punkte;

b) 4.3.2 punkte;

c) 7.2.8 punkte.

3.13. Transporto priemonės, kurioje įrengta reguliariai atsinaujinanti sistema, techniniai reikalavimai

3.13.1. Techniniai reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3 skirsnyje, su 3.13.2–3.13.4 skirsniuose nustatytomis išimtimis.

3.13.2. 3.1.3 skirsnyje pateiktos nuorodos į 1 priedo 4.2.11.2.1.10.1–4.2.11.2.1.10.4 punktus arba 4.2.11.2.5.4.1–4.2.11.2.5.4.4 punktus turi būti suprantamos kaip nuorodos į Reglamento (EB) Nr. 692/2008 I priedo 3 priedėlio 3.2.12.2.1.11.1–3.2.12.2.1.11.4 arba 3.2.12.2.6.4.1–3.2.12.2.6.4.4 punktus.

3.13.3. Gamintojui paprašius ir technikos tarnybai pritarus, speciali reguliariai atsinaujinančių sistemų bandymų metodika netaikoma atsinaujinančiam įtaisui, jei gamintojas pateikia patvirtinimo institucijai duomenis, kad ciklų, per kuriuos įvyksta atsinaujinimas, metu išmetamųjų teršalų kiekis neviršija Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 arba 2 lentelėje nustatytų standartų, taikomų susijusiai transporto priemonių kategorijai.

3.13.4. Jeigu tai yra reguliariai atsinaujinantis įtaisas, ciklų, per kuriuos įvyksta atsinaujinimas, metu išmetamųjų teršalų kiekio standartai gali būti viršyti. Jeigu I tipo bandymo metu bent vieną kartą įvyksta taršos kontrolės įtaiso atsinaujinimas ir jeigu įtaisas jau buvo bent vieną kartą atsinaujinęs transporto priemonės parengimo ciklo metu, laikoma, kad šis įtaisas yra nuolat atsinaujinanti sistema, kuriai nereikia taikyti specialios bandymų metodikos.

▼M1

3.14. Nuo Komisijos direktyvos 2008/89/EB ([1]) 2 straipsnyje nustatytų datų transporto priemonės dienos žibintai, kaip apibrėžta JT EEK taisyklės Nr. 48 ([2]) 2 skirsnyje, bandymų ciklo metu išjungiami. Bandomoje transporto priemonėje įrengiama dienos žibintų sistema, kurios elektros energijos sąnaudos yra didžiausios iš visų dienos žibintų sistemų, gamintojo įrengiamų tose transporto priemonėse, kurių grupei priklauso reprezentatyvi patvirtinto tipo transporto priemonė. Gamintojas tipo patvirtinimo institucijoms šiuo atveju pateikia atitinkamus techninius dokumentus.

([1]) OL L 257, 2008 9 25, p. 14.
([2]) OL L 135, 2008 5 23, p. 1.

▼B

IV PRIEDAS

TIPO PATVIRTINIMUI ATSIŽVELGIANT Į TRANSPORTO PRIEMONĖS TINKAMUMĄ EKSPLOATUOTI KELIUOSE SUTEIKTI BŪTINI IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ KIEKIO DUOMENYS

1 priedėlis

ANGLIES VIENDEGINIO KIEKIO, IŠMETAMO VARIKLIUI VEIKIANT TUŠČIĄJA EIGA, MATAVIMAS

(II TIPO BANDYMAS)

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priedėlyje aprašoma II tipo bandymo metodika, pagal kurią matuojamas anglies viendeginio kiekis, išmetamas varikliui veikiant tuščiąja eiga (įprastu ir dideliu sukimosi dažniu)

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Bendrieji reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 5.3.7.1–5.3.7.4. punktuose, su 2.2, 2.3 ir 2.4 skirsniuose nustatytomis išimtimis.

▼M8

2.2. 5.3.7.3 punkte nurodyti atomų santykiai turi būti suprantami taip:

Hcv = vandenilio ir anglies atomų santykis:

— benzinas (E5) – 1,89;

— benzinas (E10) – 1,93;

— SND – 2,53;

— GD / biometanas – 4,0;

— etanolis (E85) – 2,74;

— etanolis (E75) – 2,61;

Ocv = deguonies ir anglies atomų santykis:

— benzinas (E5) – 0,016;

— benzinas (E10) – 0,033;

— SND – 0,0;

— GD / biometanas – 0,0;

— etanolis (E85) – 0,39;

— etanolis (E75) – 0,329.

▼B

2.3. Šio reglamento I priedo 4 priedėlio 2.2 punkte pateikta lentelė pildoma laikantis šio priedo 2.2 ir 2.4 skirsniuose nustatytų reikalavimų.

2.4. Gamintojas per 24 mėnesius nuo technikos tarnybos suteikto patvirtinimo dienos turi patvirtinti, kad patvirtinant šio priedėlio 2.1 punkte nurodytą tipą užregistruota lambda vertė yra tiksli ir atitinka serijinės gamybos transporto priemonių tipinę vertę. Įvertinimas atliekamas remiantis serijinės gamybos transporto priemonių apžiūromis ir tyrimais.

▼B

3. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

3.1. Techniniai reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 5 priede, su 3.2 skirsnyje nustatytomis išimtimis.

3.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 5 priedo 2.1 punkte nurodyti etaloniniai degalai turi būti suprantami kaip nuoroda į atitinkamas etaloninių degalų specifikacijas, pateiktas šio reglamento IX priede.

▼B

2 priedėlis

DŪMŲ NESKAIDRUMO MATAVIMAS

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priedėlyje aprašomi išmetamųjų dujų neskaidrumo matavimo reikalavimai.

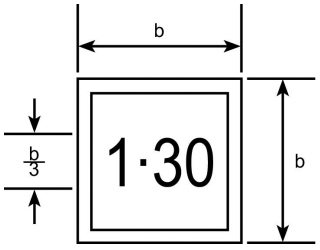
2. PATAISYTOJO ABSORBCIJOS KOEFICIENTO ŽENKLAS

2.1. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios transporto priemonės tipą, kuriai taikomas šis bandymas, tvirtinamas pataisytojo absorbcijos koeficiento ženklas. Šis ženklas – tai stačiakampis, įrėminantis skaičių, rodantį m^{-1} išreikštą pataisytąjį absorbcijos koeficientą, gautą patvirtinimo metu atlikus bandymą greitėjimo be apkrovos režimu. Bandymo metodas aprašytas 4 skirsnyje.

2.2. Ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir neištrinamas. Jis tvirtinamas gerai matomoje ir lengvai pasiekiamoje vietoje, kuri nurodoma I priedo 4 priedėlyje pateikto tipo patvirtinimo liudijimo papildyme.

2.3. IV.2.1 paveiksle pateiktas ženklo pavyzdys.

IV.2.1 pav.

Mažiausi matmenys: b = 5,6 mm

Viršuje pateiktas ženklas rodo, kad pataisytas absorbcijos koeficientas yra 1,30 m^{-1}.

3. SPECIFIKACIJOS IR BANDYMAI

3.1. Specifikacijos ir bandymai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 24 III dalies 24 skirsnyje, su 3.2 skirsnyje nustatyta šios metodikos išimtimi.

3.2. JT/EEK taisyklės Nr. 24 24.1 punkto nuoroda į 2 priedą turi būti suprantama kaip nuoroda į šio reglamento X priedo 2 priedėlį.

4. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

4.1. Techniniai reikalavimai tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 24 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 prieduose, su 4.2, 4.3 ir 4.4 skirsniuose nustatytomis išimtimis.

4.2. **Bandymai pastovaus sukimosi dažnio režimu visoje visos apkrovos kreivėje**

4.2.1. JT/EEK taisyklės Nr. 24 4 priedo 3.1 punkto nuorodos į 1 priedą turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento I priedo 3 priedėlį.

4.2.2. JT/EEK taisyklės Nr. 24 4 priedo 3.2 punkte minimi etaloniniai degalai turi būti suprantami šio reglamento IX priede nurodyti etaloniniai degalai, atitinkantys išmetamųjų teršalų kiekio ribas, dėl kurių transporto priemonei norima suteikti tipo patvirtinimą.

▼B

4.3. **Bandymas greitėjimo be apkrovos režimu**

4.3.1. JT/EEK taisyklės Nr. 24 5 priedo 2.2 punkto nuorodos į 2 priedo 2 lentelę turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento I priedo 4 priedėlio 2.4.2.1 punkte pateiktą lentelę.

4.3.2. JT/EEK taisyklės Nr. 24 5 priedo 2.3 punkto nuorodos į 1 priedo 7.3 punktą turi būti suprantamos kaip nuoroda į šio reglamento I priedo 3 priedėlį.

4.4. **„EEK“ metodas SU variklių naudingajai galiai matuoti**

4.4.1. JT/EEK taisyklės Nr. 24 10 priedo 7 punkto nuoroda į „šio priedo priedėlį“ ir JT/EEK taisyklės Nr. 24 10 priedo 7 ir 8 punktų nuorodos į 1 priedą turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento I priedo 3 priedėlį.

▼B

V PRIEDAS

KARTERIO IŠMETAMŲJŲ DUJŲ KIEKIO PATIKRA

(III TIPO BANDYMAS)

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede aprašoma III tipo bandymų metodika, pagal kurią tikrinamas karterio išmetamųjų dujų kiekis.

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Bendrieji III tipo bandymo reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 6 priedo 2 skirsnyje.

3. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

3.1. Techniniai reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 6 priedo 3–6 skirsniuose.

▼B

VI PRIEDAS

IŠGARUOJANČIŲ TERŠALŲ KIEKIO NUSTATYMAS

(IV TIPO BANDYMAS)

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede aprašoma IV tipo bandymų metodika, pagal kurią nustatomas iš transporto priemonių degalų sistemų išgaruojantis angliavandenilių kiekis.

2. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

2.1. Techniniai reikalavimai ir specifikacijos yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 7 priedo 2–7 skirsniuose ir 1 bei 2 priedėliuose, su 2.2 ir 2.3 skirsniuose nustatytomis išimtimis.

2.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 7 priedo 3.2 punkte nurodyti etaloniniai degalai turi būti suprantami kaip nuoroda į atitinkamas etaloninių degalų specifikacijas, pateiktas šio reglamento IX priede.

2.3. JT/EEK taisyklės Nr. 83 7 priedo 7.5.2 punkto nuoroda į 8.2.5 punktą turi būti suprantama kaip nuoroda į šio reglamento I priedo 4 skirsnį.

▼B

VII PRIEDAS

TARŠOS KONTROLĖS ĮTAISŲ PATVARUMO PATIKRA

(V TIPO BANDYMAS)

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede aprašomi bandymai, kuriais tikrinamas taršos kontrolės įtaisų patvarumas. Patvarumo reikalavimų laikymasis įrodomas taikant vieną iš trijų galimų būdų, nustatytų 1.2, 1.3 ir 1.4 punktuose.

1.2. Visas transporto priemonės patvarumo bandymas susideda iš sendinimo bandymo, kuris atliekamas bandymų keliu, keliu arba ant važiuoklės dinamometro nuvažiuojant 160 000 km.

1.3. Gamintojas gali pasirinkti atlikti patvarumo bandymą ant sendinimo stendo.

1.4. Kaip alternatyvą patvarumo bandymams, gamintojas gali pasirinkti taikyti toliau lentelėje pateiktus priskirtuosius nusidėvėjimo koeficientus.

Variklio kategorija	Priskirtieji nusidėvėjimo koeficientai						
	CO	THC	NMHC	NO_x	HC + NO_x	Kietųjų dalelių masė	Kietųjų dalelių skaičius
Priverstinio uždegimo	1,5	1,3	1,3	1,6	—	1,0	1,0
Slėginio uždegimo (euro 5)	1,5	—	—	1,1	1,1	1,0	1,0
Slėginio uždegimo (euro 6) [1]							

[1] euro 6 nusidėvėjimo koeficientai dar bus nustatomi.

1.5. Gamintojo prašymu technikos tarnyba, taikydama pirmiau pateiktoje lentelėje nurodytus priskirtuosius nusidėvėjimo koeficientus, gali atlikti I tipo bandymą nelaukdama, kol bus baigtas visos transporto priemonės bandymas arba patvarumo bandymas ant sendinimo stendo. Baigusi visos transporto priemonės bandymą arba patvarumo bandymą ant sendinimo stendo, technikos tarnyba gali pataisyti I priedo 4 priedėlyje nurodytame dokumente užregistruotus tipo patvirtinimo rezultatus, priskirtuosius nusidėvėjimo koeficientus pakeisdama išmatuotais atliekant visos transporto priemonės bandymą arba patvarumo bandymą ant sendinimo stendo.

1.6. Jeigu euro 6 transporto priemonėms su slėginio uždegimo varikliais priskirtieji nusidėvėjimo koeficientai nenustatyti, gamintojai taiko visos transporto priemonės bandymų arba patvarumo bandymų ant sendinimo stendo metodikas, kad nustatytų nusidėvėjimo koeficientus.

1.7. Nusidėvėjimo koeficientai nustatomi pagal 1.2 ir 1.3 punktuose nustatytą metodiką arba taikant 1.4 punkte pateiktas priskirtąsias vertes. Nusidėvėjimo koeficientai taikomi norint nustatyti, ar eksploatuojama transporto priemonė atitinka reikalavimus dėl atitinkamų išmetamųjų teršalų kiekio ribų, nustatytų Reglamento (EB) Nr. 715/2007 1 priedo 1 ir 2 lentelėse.

2. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

2.1. Techniniai reikalavimai ir specifikacijos yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 9 priedo 2–6 skirsniuose, su 2.1.1–2.1.4 punktuose nustatytomis išimtimis.

▼B

2.1.1. Kaip alternatyvą JT/EEK taisyklės Nr. 83 9 priedo 5.1 punkte nustatytam veikimo ciklui, taikomam atliekant visos transporto priemonės patvarumo bandymą, transporto priemonės gamintojas gali taikyti standartinį kelio ciklą (SKC), aprašytą šio priedo 3 priedėlyje. Bandymų ciklas tęsiamas, kol transporto priemonės rida pasiekia bent 160 000 km.

2.1.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 9 priedo 6 punkte ir 5.3 punkte nurodytieji 80 000 km keičiami į 160 000 km.

2.1.3. JT/EEK taisyklės Nr. 83 9 priedo 6 punkto pirmoje pastraipoje pateikta nuoroda į 5.3.1.4 punktą suprantama kaip nuoroda į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelę, jei tai yra euro 5 transporto priemonės, ir į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelę, jei tai yra euro 6 transporto priemonės.

2.1.4. JT/EEK taisyklės Nr. 83 9 priedo 6 skirsnio šešta pastraipa suprantama taip:

Multiplikacinis išmetamųjų teršalų kiekio didėjimo koeficientas kiekvienam teršalui apskaičiuojamas taip:

$$D.E.F. = \frac{Mi_2}{Mi_1}$$

Gamintojo prašymu pridėtinis išmetamųjų teršalų kiekio didėjimo koeficientas kiekvienam teršalui apskaičiuojamas taip:

$$D.E.F. = Mi_2 - Mi_1$$

2.2. **Patvarumo bandymas ant sendinimo stendo**

2.2.1. Be 1.3 skirsnyje nustatytų techninių patvarumo bandymų ant sendinimo stendo reikalavimų, taikomi šiame skirsnyje nustatyti techniniai reikalavimai.

Bandymo metu naudojami Taisyklės Nr. 83 9 priedo 3 punkte nurodyti degalai.

2.3.1. *Transporto priemonės su priverstinio uždegimo varikliais*

2.3.1.1. Transporto priemonėms su priverstinio uždegimo varikliais, įskaitant hibridines transporto priemones, kuriose kaip pagrindinis išmetamųjų teršalų papildomo apdorojimo įtaisas naudojamas katalizatorius, taikoma toliau pateikta sendinimo ant stendo metodika.

Pagal sendinimo ant stendo metodiką būtina ant katalizatoriaus sendinimo stendo įrengti katalizatoriaus ir deguonies jutiklio sistemą.

Sendinimas ant stendo atliekamas pagal standartinį bandymų ant stendo ciklą (SBSC), kurio trukmė apskaičiuojama pagal sendinimo ant stendo trukmės (SST) lygtį. SST lygtyje būtina įvesti katalizatoriaus temperatūros kitimo pagal laiką duomenis, išmatuotus taikant standartinį kelio ciklą (SKC), aprašytą šio priedo 3 priedėlyje.

2.3.1.2. Standartinis bandymų ant stendo ciklas (SBSC). Standartinis katalizatoriaus sendinimas ant stendo atliekamas pagal SBSC. SBSC trukmė apskaičiuojama pagal SST lygtį. SBSC aprašytas šio priedo 1 priedėlyje.

▼B

2.3.1.3. Katalizatoriaus temperatūros kitimo pagal laiką duomenys. Katalizatoriaus temperatūra matuojama ne mažiau kaip dviejų ištisų SKC ciklų metu, kaip aprašyta šio priedo 3 priedėlyje.

Katalizatoriaus temperatūra matuojama bandomosios transporto priemonės karščiausio katalizatoriaus karščiausioje vietoje. Arba temperatūrą galima matuoti kitoje vietoje, jeigu ji, vadovaujantis gera inžinerine nuovoka, sureguliuota taip, kad atitiktų karščiausioje vietoje išmatuotą temperatūrą.

Katalizatoriaus temperatūra matuojama ne mažiau kaip vieno herco dažniu (vieną kartą per sekundę).

Katalizatoriaus temperatūros matavimo rezultatai pateikiami kaip lentelės formos histograma, suskirstant ne į didesnius kaip 25 °C temperatūros intervalus.

2.3.1.4. Sendinimo ant stendo trukmė. Sendinimo ant stendo trukmė apskaičiuojama pagal šią sendinimo ant stendo trukmės (SST) lygtį:

Temperatūros intervalo te = th e((R/Tr)-(R/Tv)),

Bendra te = visų temperatūros intervalų te suma,

Sendinimo ant stendo trukmė = A × (Bendra te),

kuriose:

A	=	1,1; šiuo dydžiu katalizatoriaus sendinimo trukmė pataisoma atsižvelgiant į tai, kad katalizatoriaus nusidėvėjimą lemia ne tik sendinimas veikiant temperatūrai, bet ir kiti veiksniai;
R	=	katalizatoriaus terminis reaktyvumas = 17 500;
th	=	laikas (valandomis), išmatuotas nustatytame transporto priemonės katalizatoriaus temperatūros histogramos, pataisytos atsižvelgiant į visą naudingos eksploatacijos ridą, temperatūros intervale; pvz., jei histogramos duomenys atitinka 400 km ridą, o naudingos eksploatacijos rida yra 160 000 km, visos histogramos laiko vertės dauginamos iš 400 (160 000/400);
Bendras te	=	laiko ekvivalentas (valandomis), per kurį katalizatorius, veikiamas Tr temperatūros, nusendinamas ant katalizatoriaus sendinimo stendo, taikant katalizatoriaus sendinimo ciklą, kuriuo siekiama nudėvėti katalizatorių tiek pat, kiek jis nusidėvėtų veikiamas temperatūros, transporto priemonei nuvažiavus 160 000 km;
intervalo te	=	laiko ekvivalentas (valandomis), per kurį katalizatorius, veikiamas Tr temperatūros, nusendinamas ant katalizatoriaus sendinimo stendo, taikant katalizatoriaus sendinimo ciklą, kuriuo siekiama nudėvėti katalizatorių tiek pat, kiek jis nusidėvėtų veikiamas temperatūros, patenkančios į Tv temperatūros intervalą, transporto priemonei nuvažiavus 160 000 km;

▼B

Tr = naudingoji etaloninė katalizatoriaus, įrengto ant katalizatoriaus bandymų stendo, naudojamo per sendinimo ant stendo ciklą, temperatūra (°K). Naudingoji temperatūra yra pastovi temperatūra, kurią taikant būtų pasiektas toks pat nusendinimo lygis, koks būtų pasiektas sendinimo ant stendo ciklo metu veikiant įvairiai temperatūrai;

Tv = kelyje bandomos transporto priemonės katalizatoriaus temperatūros histogramos temperatūros (°K) intervalo vidurio taškas.

2.3.1.5. SBSC naudingoji etaloninė temperatūra. Standartinio bandymų ant stendo ciklo (SBSC) naudingoji etaloninė temperatūra nustatoma konkrečiai konstrukcijos katalizatorių sistemai ir konkrečiam sendinimo stendui, kurie bus naudojami pagal šią metodiką:

a) Taikant SBSC, matuojami ant katalizatorių sendinimo stendo įrengtos katalizatorių sistemos temperatūros kitimo pagal laiką duomenys. Katalizatoriaus temperatūra matuojama karščiausio sistemos katalizatoriaus karščiausioje vietoje. Arba temperatūrą galima matuoti kitoje vietoje, jeigu ji sureguliuota taip, kad atitiktų karščiausioje vietoje matuojamą temperatūrą.

Katalizatoriaus temperatūra matuojama ne mažiau kaip vieno herco dažniu (vieną kartą per sekundę) ir ne mažiau kaip 20 minučių sendinimo ant stendo metu. Katalizatoriaus temperatūros matavimo rezultatai pateikiami kaip lentelės formos histograma, rezultatus suskirstant ne į didesnius kaip 10 °C temperatūros intervalus.

b) SST lygtis naudojama naudingajai etaloninei temperatūrai apskaičiuoti, taikant pasikartojančius etaloninės temperatūros (Tr) pokyčius, kol apskaičiuotoji sendinimo trukmė pasiekia tikrąją trukmę, pateiktą katalizatoriaus temperatūros histogramoje, arba ją viršija. Gautoji temperatūra yra katalizatorių sistemos ir sendinimo stendo SBSC naudingoji etaloninė temperatūra.

2.3.1.6. Katalizatoriaus sendinimo stendas. Katalizatoriaus sendinimo stendas turi veikti pagal SBSC ir užtikrinti tinkamo dydžio, sudėties ir temperatūros išmetamųjų dujų srautą, nukreipiamą į katalizatoriaus priekį.

Visa sendinimo ant stendo įranga ir metodika turi užtikrinti, kad būtų užregistruota tinkama informacija (pvz., išmatuotas oro ir degalų (O/D) santykis katalizatoriuje ir katalizatoriaus temperatūros pagal laiką duomenys) ir kad iš tikrųjų būtų pasiektas pakankamas sendinimo laipsnis.

2.3.1.7. Būtini bandymai. Norint apskaičiuoti nusidėvėjimo koeficientus, su bandomąja transporto priemone turi būti atlikti ne mažiau kaip 2 I tipo bandymai prieš nusendinant techninę išmetamųjų teršalų kontrolės įrangą ir 2 I tipo bandymai pakartotinai įrengus ant stendo nusendintą techninę išmetamųjų teršalų kontrolės įrangą.

Gamintojas gali atlikti papildomus bandymus. Nusidėvėjimo koeficientai apskaičiuojami pagal skaičiavimo metodiką, nurodytą JT/EEK taisyklės Nr. 83 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 9 priedo 6 punkte.

▼B

2.3.2. *Transporto priemonės su slėginio uždegimo varikliais*

2.3.2.1. Toliau pateikta sendinimo ant stendo metodika taikoma slėginio uždegimo transporto priemonėms, įskaitant hibridines transporto priemones.

Pagal sendinimo ant stendo metodiką būtina ant papildomo apdorojimo sistemos sendinimo stendo įrengti papildomo apdorojimo sistemą.

Sendinimas ant stendo atliekamas pagal standartinį bandymų ant dyzelinio stendo ciklą (SBDSC), kurio metu įvyksta pagal sendinimo ant stendo trukmės (SDST) lygtį apskaičiuotas atsinaujinimų ir (arba) sieros pašalinimo atvejų skaičius.

2.3.2.2. Standartinis bandymų ant dyzelinio stendo ciklas (SBDSC). Standartinis sendinimas ant stendo atliekamas pagal SBDSC. SBDSC trukmė apskaičiuojama pagal sendinimo ant stendo trukmės (SDST) lygtį. SBDSC aprašytas šio priedo 2 priedėlyje.

2.3.2.3. Atsinaujinimo duomenys. Atsinaujinimo intervalai matuojami taikant ne mažiau kaip 10 ištisų standartinių kelio ciklų (SKC), kaip aprašyta 3 priedėlyje. Kaip alternatyvą galima taikyti Ki nustatymo intervalus.

Jei taikoma, remiantis gamintojo duomenimis, atsižvelgiama ir į sieros pašalinimo intervalus.

2.3.2.4. Sendinimo ant dyzelinio stendo trukmė. Sendinimo ant stendo trukmė apskaičiuojama pagal šią SDST lygtį:

Sendinimo ant stendo trukmė = atsinaujinimo ir (arba) sieros pašalinimo ciklų (skaičiuojami tie, kurie ilgiau trunka) skaičius, atitinkantis 160 000 km ridą.

2.3.2.5. Sendinimo stendas. Sendinimo stendas turi veikti pagal SBDSC ir užtikrinti tinkamo dydžio, sudėties ir temperatūros išmetamųjų dujų srautą, nukreipiamą į papildomo apdorojimo sistemos įleidimo angą.

Gamintojas registruoja atsinaujinimo ir (arba) sieros pašalinimo atvejus (jei taikoma), kad užtikrintų, jog iš tikrųjų būtų pasiektas pakankamas nusendinimo laipsnis.

2.3.2.6. Būtini bandymai. Norint apskaičiuoti nusidėvėjimo koeficientus, turi būti atlikti ne mažiau kaip 2 I tipo bandymai prieš nusendinant techninę išmetamųjų teršalų kontrolės įrangą ir 2 I tipo bandymai pakartotinai įrengus ant bandymų stendo nusendintą techninę išmetamųjų teršalų kontrolės įrangą. Gamintojas gali atlikti papildomus bandymus. Nusidėvėjimo koeficientai apskaičiuojami pagal skaičiavimo metodiką, nustatytą JT/EEK taisyklės Nr. 83 9 priedo 6 punkte, atsižvelgiant į papildomus šio reglamento reikalavimus.

▼B

1 priedėlis

Standartinis bandymų ant stendo ciklas (SBSC)

1. **Įvadas**

Standartinė patvarumo (sendinimo) bandymų metodika susideda iš katalizatoriaus ir deguonies jutiklio sistemos sendinimo ant sendinimo stendo pagal šiame priedėlyje aprašytą standartinį bandymų ant stendo ciklą (SBSC). Taikant SBSC, būtina naudoti sendinimo stendą su įrengtu varikliu, kuris yra katalizatoriui tiekiamų dujų šaltinis. SBSC yra 60 sekundžių ciklas, prireikus ant sendinimo stendo kartojamas tiek, kiek reikia, kad būtų atliktas sendinimas. SBSC apibūdinamas remiantis katalizatoriaus temperatūra, variklio oro ir degalų (O/D) santykiu ir įpučiamu antrinio oro kiekiu, įpūtimo įtaisą įrengiant priešais pirmąjį katalizatorių.

2. **Katalizatoriaus temperatūros kontrolė**

2.1. Katalizatoriaus temperatūra matuojama katalizatoriaus sluoksnyje, karščiausio katalizatoriaus karščiausioje vietoje. Arba tiekiamų dujų temperatūrą galima matuoti ir perskaičiuoti į katalizatoriaus sluoksnio temperatūrą, taikant tiesinę lygtį, apskaičiuojamą remiantis koreliacijos duomenimis, surinktais apie katalizatoriaus konstrukciją ir sendinimo stendą, kurie bus naudojami sendinimo metu.

2.2. Parenkant tinkamą variklio sukimosi dažnį, apkrovą ir uždegimo taktą, kontroliuojama, kad katalizatoriaus stechiometrinio proceso (1–40 sekundžių per ciklą) temperatūra būtų ne mažesnė kaip 800 °C (± 10 °C). Toliau pateiktoje lentelėje aprašyto „riebiojo mišinio“ etapo metu, parenkant tinkamą variklio O/D santykį, kontroliuojama, kad ciklo metu didžiausia katalizatoriaus temperatūra pasiektų 890 °C (± 10 °C).

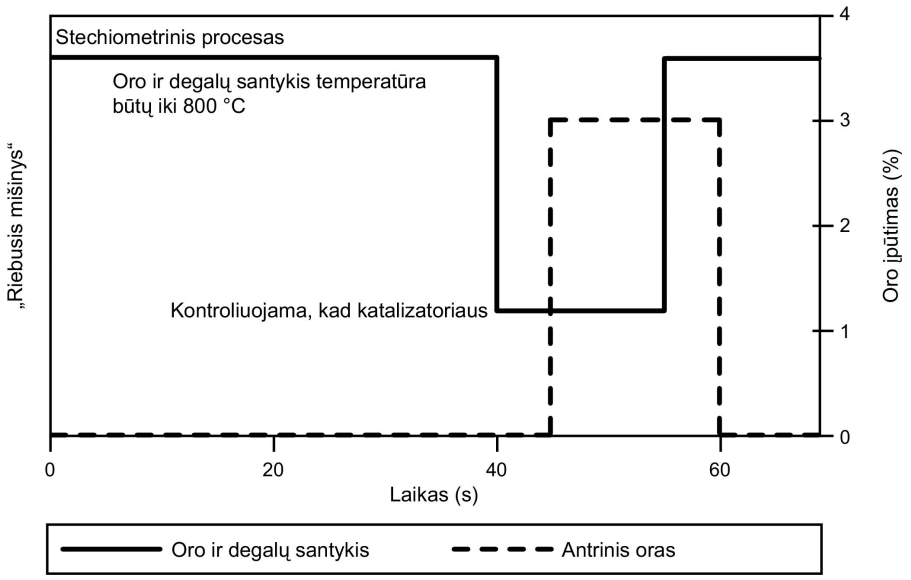
2.3. Jei taikoma mažesnė nei 800 °C kontroliuojama žemoji temperatūra, kontroliuojama aukštoji temperatūra turi būti 90 °C didesnė už kontroliuojamą žemąją temperatūrą.

Standartinis bandymų ant stendo ciklas (SBSC)

Laikas (sek.)	Variklio oro ir degalų santykis	Antrinio oro įpūtimas
1–40	Stechiometrinis procesas su apkrova, uždegimo taktas ir variklio sukimosi dažnis reguliuojami taip, kad būtų pasiekta ne mažesnė kaip 800 °C katalizatoriaus temperatūra	Nėra
41–45	„Riebusis mišinys“ (parenkamas toks O/D santykis, kad didžiausia katalizatoriaus temperatūra viso ciklo metu būtų didesnė kaip 890 °C arba 90 °C didesnė už kontroliuojamą žemąją temperatūrą	Nėra
46–55	„Riebusis mišinys“ (parenkamas toks O/D santykis, kad didžiausia katalizatoriaus temperatūra viso ciklo metu būtų didesnė kaip 890 °C arba 90 °C didesnė už kontroliuojamą žemąją temperatūrą	3 % (± 1 %)
56–60	Stechiometrinis procesas su apkrova, uždegimo taktas ir variklio sukimosi dažnis reguliuojami taip, kad būtų pasiekta ne mažesnė kaip 800 °C katalizatoriaus temperatūra	3 % (± 1 %)

▼B

Standartinis bandymų ant stendo ciklas

3. **Sendinimo stendo įranga ir jos naudojimo metodika**

3.1. Sendinimo stendo sąranka. Sendinimo stendas turi užtikrinti tinkamą išmetamųjų dujų srautą, temperatūrą, oro ir degalų santykį, išmetamųjų dujų sudėtį ir antrinio oro įpūtimą ties katalizatoriaus priekine įleidimo anga.

Standartinis sendinimo stendas susideda iš variklio, variklio valdiklio ir variklio dinamometro. Gali būti priimtina ir kitokia sąranka (pvz., ant dinamometro įtaisoma visa transporto priemonė arba degiklis, tiekiantis tinkamas išmetamąsias dujas), jei laikomasi šiame priedėlyje nustatytų sąlygų dėl katalizatorių įleidimo angų ir kontrolės priemonių.

Vieno sendinimo stendo išmetamas dujų srautas gali būti padalytas į kelis atskirus srautus, jei kiekvienas iš jų atitinka šio priedėlio reikalavimus. Jei bandymų stendas išmeta daugiau nei vieną dujų srautą, vienu metu gali būti sendinamos kelios katalizatorių sistemos.

3.2. Išmetamųjų teršalų sistemos įrengimas. Ant bandymų stendo įrengiama katalizatoriaus (-ių) ir deguonies jutiklio (-ių) sistema bei visi išmetimo vamzdžiai, jungiantys minėtas sudedamąsias dalis. Jei tai kelis dujų srautus išmetantys varikliai (pvz., kai kurie V6 ir V8 varikliai), kiekvienas išmetimo sistemos blokas ant bandymų stendo įrengiamas atskirai ir lygiagrečiai.

Jei išmetimo sistemose yra keletas nuosekliai išdėstytų katalizatorių, visa katalizatorių sistema su visais katalizatoriais, deguonies jutikliais ir susijusiais išmetimo vamzdžiais įrengiama kaip vienas sendinti skirtas blokas. Arba kiekvieną atskirą katalizatorių atitinkamą laiką galima sendinti atskirai.

▼B

3.3. Temperatūros matavimas. Katalizatoriaus temperatūra matuojama termoelementu, įrengtu katalizatoriaus sluoksnyje, karščiausio katalizatoriaus karščiausioje vietoje. Arba tiekiamų dujų temperatūrą galima matuoti ties katalizatoriaus priekine įleidimo anga ir perskaičiuoti į katalizatoriaus sluoksnio temperatūrą, taikant tiesinę lygtį, apskaičiuojamą remiantis koreliacijos duomenimis, surinktais apie katalizatoriaus konstrukciją ir sendinimo stendą, kurie bus naudojami sendinant. Katalizatoriaus temperatūra registruojama skaitmeniniu būdu vieno herco dažniu (vienas matavimas per sekundę).

3.4. Oro ir degalų santykio matavimas. Kiek įmanoma arčiau katalizatoriaus įleidimo ir išleidimo jungių turi būti įrengtos oro ir degalų (O/D) santykio matavimo priemonės (pvz., plataus diapazono deguonies jutiklis). Šių jutiklių duomenys registruojami skaitmeniniu būdu vieno herco dažniu (vienas matavimas per sekundę).

3.5. Išmetamųjų dujų srauto pusiausvyra. Turi būti numatytos priemonės, užtikrinančios, kad per kiekvieną ant bandymų stendo sendinamą katalizatorių sistemą tekėtų tinkamo dydžio išmetamųjų dujų srautas (matuojamas gramais per sekundę stechiometrinio proceso metu, taikant ± 5 gramų per sekundę leidžiamą nuokrypį).

Tinkamas srauto debitas nustatomas pagal išmetamųjų dujų srautą, kuris būtų išmetamas iš originalios transporto priemonės variklio, veikiančio pastovaus sukimosi dažnio režimu, ir taikant apkrovą, parenkamą šio priedėlio 3.6 punkte aprašytam sendinimo stendui.

3.6. Sąranka. Variklio sukimosi dažnis, apkrova ir uždegimo taktas parenkamas taip, kad pastovaus stechiometrinio proceso metu katalizatoriaus sluoksnio temperatūra būtų 800 °C (± 10 °C).

Oro įpūtimo sistema sureguliuojama taip, kad tiektų reikiamą oro srautą 3,0 % (± 0,1 %) deguonies mišiniui pagaminti pastoviame per stechiometrinį procesą išmetamame dujų sraute, nukreiptame tiesiai į pirmąjį katalizatorių. Tipinis lambda rodmuo pradiniame O/D santykio matavimo taške (kaip reikalaujama 5 pastraipoje) yra 1,16 (tai reiškia, kad deguonies dalis mišinyje yra apie 3 %).

Įjungę oro įpūtimą, nustatykite tokį „riebaus mišinio“ O/D santykį, kad temperatūra katalizatoriaus sluoksnyje būtų 890 °C (± 10 °C). Tipinė O/D santykio lambda vertė šiame etape yra 0,94 (apie 2 % CO).

3.7. Sendinimo ciklas. Standartinės sendinimo ant stendo metodikos taikomos pagal standartinį bandymo ant stendo ciklą (SBSC). SBSC kartojamas tol, kol pasiekiamas pagal sendinimo ant stendo trukmės (SST) lygtį apskaičiuotas nusendinimo laipsnis.

3.8. Kokybės užtikrinimas. Šio priedėlio 3.3 ir 3.4 punktuose aprašyta temperatūra ir O/D santykis sendinimo metu periodiškai patikslinami (ne rečiau kaip kas 50 valandų). Siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi SBSC, turi būti padarytos reikiamos pataisos.

Baigus sendinti, sendinimo proceso metu surinkti katalizatoriaus temperatūros kitimo pagal laiką duomenys pateikiami kaip lentelės formos histograma, suskirstant ne į didesnius kaip 10 °C intervalus. Siekiant nustatyti, ar iš tikrųjų buvo pasiektas tinkamas katalizatoriaus terminio nusendinimo lygis, taikoma SST lygtis ir pagal VII priedo 2.3.1.4 punktą apskaičiuota sendinimo ciklo naudingoji etaloninė temperatūra. Jei apskaičiuotosios sendinimo trukmės terminis poveikis yra ne didesnis kaip 95 % reikiamo terminio nusendinimo lygio, sendinimas ant stendo tęsiamas.

▼B

3.9. Įjungimas ir išjungimas. Reikia imtis atsargos priemonių, kad įjungiant arba išjungiant bandymų įrangą nebūtų viršyta greitajam nudėvėjimui numatyta didžiausia leidžiama katalizatoriaus temperatūra (pvz., 1 050 °C). Šis pavojus turėtų būti mažinamas taikant specialią įjungimo ir išjungimo esant žemai temperatūrai metodiką.

4. **Eksperimentinis R koeficiento, reikalingo taikant sendinimo patvarumo ant stendo bandymų metodiką, nustatymas**

4.1. R koeficientas yra katalizatoriaus terminio reaktyvumo koeficientas, naudojamas sendinimo ant stendo trukmės (SST) lygtyje. Gamintojai gali nustatyti R vertę eksperimentiniu būdu, taikydami toliau nurodytas metodikas.

4.1.1. Taikant tinkamą bandymų ant stendo ciklą ir sendinimo stendo įrangą, veikiant įvairiai kontroliuojamai temperatūrai, kintančiai nuo įprastos veikimo temperatūros iki didžiausios nepavojingos temperatūros, nusendinama keletas katalizatorių (ne mažiau kaip trys tokios pačios konstrukcijos katalizatoriai). Išmatuojamas kiekvienos išmetamųjų teršalų sudedamosios dalies kiekis (arba katalizatoriaus neveiksmingumas (1 katalizatoriaus veiksmingumas)). Užtikrinama, kad atliekant galutinius bandymus būtų gauti duomenys, siekiantys išmetamųjų teršalų kiekio standarto ribinę vertę arba ją viršijantys, bet ne daugiau kaip 2 kartus.

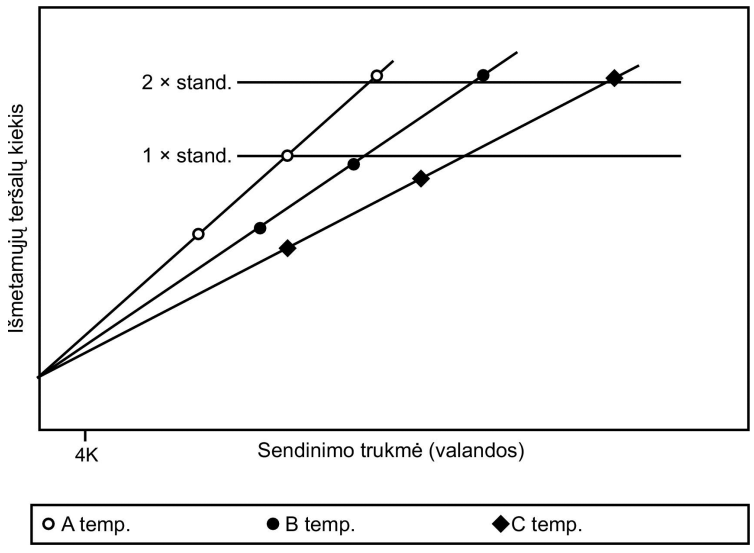
4.1.2. Pagal VII priedo 2.4.4 punktą nustatoma R vertė ir kiekvienai kontroliuojamai temperatūrai apskaičiuojama sendinimo ant stendo ciklo naudingoji etaloninė temperatūra (Tr).

4.1.3. Nubrėžiama kreivė, rodanti kiekvieno katalizatoriaus išmetamųjų teršalų kiekio (arba katalizatoriaus neveiksmingumo) kitimą, atsižvelgiant į sendinimo laiką. Pagal mažiausių kvadratų metodą apskaičiuojama tinkamiausia duomenų kitimo funkcija. Šiam tikslui skirto duomenų rinkinio intervalas nuo 0 iki 6 400 km turėtų beveik sutapti. Kaip pavyzdį žr. toliau pateiktą grafiką.

4.1.4. Apskaičiuojamas tinkamiausios kreivės nuolydžio kampas kiekvienai sendinimo temperatūros vertei.

4.1.5. Nubrėžiama kiekvienos tinkamiausios kreivės nuolydžio (kaip nustatyta 4.1.4 punkte) natūrinio logaritmo grafikas, natūrinio logaritmo vertes pateikiant vertikalioje ašyje, o sendinimo temperatūros verčių atvirkštinius dydžius – horizontalioje ašyje; pagal mažiausių kvadratų metodą apskaičiuojamos tinkamiausios duomenų kitimo funkcijos. Kreivės nuolydžio kampas yra R koeficientas. Kaip pavyzdį žr. toliau pateiktą grafiką.

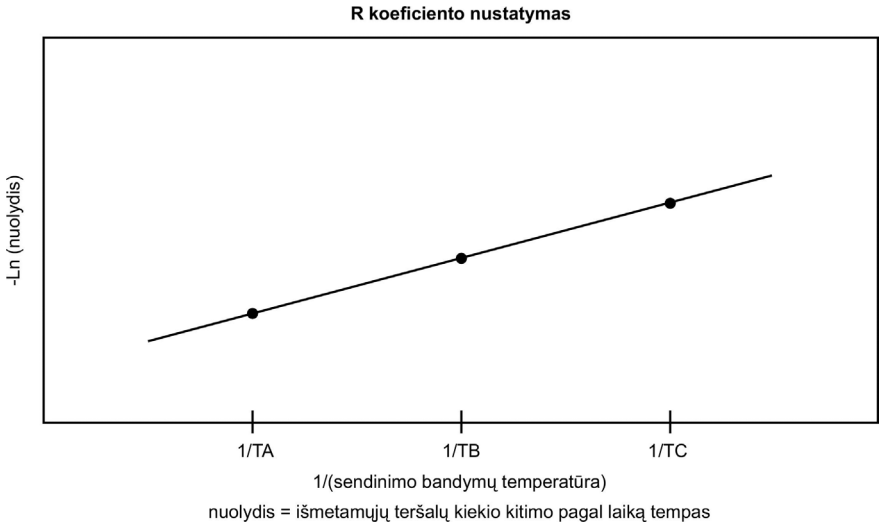
Katalizatoriaus sendinimas

▼B

4.1.6. R koeficientas lyginamas su pradine verte, kuri buvo taikoma 4.1.2 punkte. Jei apskaičiuotasis R koeficientas skiriasi nuo pradinės vertės daugiau kaip 5 %, pasirenkamas naujas R koeficientas, patenkantis tarp pradinės ir apskaičiuotosios vertės, ir kartojant 2–6 punktų nurodymus, apskaičiuojamas naujas R koeficientas. Procedūra kartojama, kol apskaičiuotasis R koeficientas nesiskiria nuo pradinio R koeficiento daugiau kaip 5 %.

4.1.7. Nustatytasis R koeficientas lyginamas pagal kiekvieną išmetamųjų dujų sudedamąją dalį. SST lygtyje naudokite mažiausią (blogiausio atvejo) R koeficientą.

▼B

2 priedėlis

Standartinis bandymų ant dyzelinio stendo ciklas (SBDSC)

1. **Įvadas**

Kietųjų dalelių gaudyklių sendinimo procesui didelės įtakos turi atsinaujinimų skaičius. Be to, šis procesas yra svarbus sistemoms, kurioms būtini sieros pašalinimo ciklai (pvz., katalizatoriams su NO_x saugyklomis).

Standartinė patvarumo bandymų ant dyzelinio sendinimo stendo metodika susideda iš papildomo apdorojimo sistemos sendinimo ant sendinimo stendo pagal šiame priedėlyje aprašytą standartinį bandymų ant stendo ciklą (SBDSC). Taikant SBDSC, būtina naudoti sendinimo stendą su įrengtu varikliu, kuris yra sistemai tiekiamų dujų šaltinis.

SBDSC metu sistemos atsinaujinimo ir (arba) sieros pašalinimo strategijos turi veikti įprastu būdu.

2. Standartinio bandymo ant stendo ciklo metu sukuriamos tokios pačios variklio sukimosi dažnio ir apkrovos sąlygos, kaip ir SKC metu, atitinkančios laikotarpį, per kurį turi būti nustatytas patvarumas. Norint pagreitinti sendinimo procesą, variklio nustatymus ant stendo galima pakeisti taip, kad sumažėtų sistemos apkrovų skaičius. Pavyzdžiui, galima pakeisti degalų įpurškimo taktą arba IDR strategiją.

3. **Sendinimo stendo įranga ir taikymo metodika**

3.1. Standartinis sendinimo stendas susideda iš variklio, variklio valdiklio ir variklio dinamometro. Gali būti priimtina ir kitokia sąranka (pvz., ant dinamometro įtaisoma visa transporto priemonė arba degiklis, tiekiantis tinkamas išmetamąsias dujas), jei laikomasi šiame priedėlyje nustatytų sąlygų dėl papildomo apdorojimo sistemos įleidimo angų ir kontrolės priemonių.

Vieno sendinimo stendo išmetamas dujų srautas gali būti padalytas į kelis atskirus srautus, jei kiekvienas iš jų atitinka šio priedėlio reikalavimus. Jei bandymų stendas išmeta daugiau nei vieną dujų srautą, vienu metu gali būti sendinamos kelios papildomo apdorojimo sistemos.

3.2. Išmetamųjų teršalų sistemos įrengimas. Ant bandymų stendo įrengiama papildomo apdorojimo sistema ir visi išmetimo vamzdžiai, jungiantys šios sistemos sudedamąsias dalis. Jei tai yra kelis dujų srautus išmetantys varikliai (pvz., kai kurie V6 ir V8 varikliai), kiekvienas išmetimo sistemos blokas ant bandymų stendo įrengiamas atskirai ir lygiagrečiai.

Visa papildomo apdorojimo sistema įrengiama kaip vienas sendinti skirtas blokas. Arba kiekvieną atskirą sudedamąją dalį atitinkamą laiką galima sendinti atskirai.

▼B

3 priedėlis

Standartinis kelio ciklas (SKC)

Įvadas

Standartinis kelio ciklas (SKC) yra ridos kaupimo ciklas. Transporto priemonė gali būti įvažinėjama bandymo kelyje arba ant ridos kaupimo dinamometro.

Ciklą sudaro 7 ratai, kurių bendras ilgis – 6 km. Rato ilgį galima keisti, siekiant prisiderinti prie bandymui skirto ridos kaupimo kelio ilgio.

Standartinis kelio ciklas

Ratas	Apibūdinimas	Tipinis pagreitis, m/s^2
1	(Variklio paleidimas) 10 s veikimas tuščiąja eiga	0
1	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 48 km/h	1,79
1	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 48 km/h greičiu	0
1	Nuosaikus lėtėjimas iki 32 km/h	– 2,23
1	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 48 km/h	1,79
1	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 48 km/h greičiu	0
1	Nestaigus sustabdymas	– 2,23
1	5 s veikimas tuščiąja eiga	0
1	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 56 km/h	1,79
1	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 56 km/h greičiu	0
1	Nuosaikus lėtėjimas iki 40 km/h	– 2,23
1	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 56 km/h	1,79
1	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 56 km/h greičiu	0
1	Nestaigus sustabdymas	– 2,23
2	10 s veikimas tuščiąja eiga	0
2	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 64 km/h	1,34
2	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 64 km/h greičiu	0
2	Nuosaikus lėtėjimas iki 48 km/h	– 2,23
2	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 64 km/h	1,34
2	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 64 km/h greičiu	0
2	Nestaigus sustabdymas	– 2,23
2	5 s veikimas tuščiąja eiga	0
2	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 72 km/h	1,34

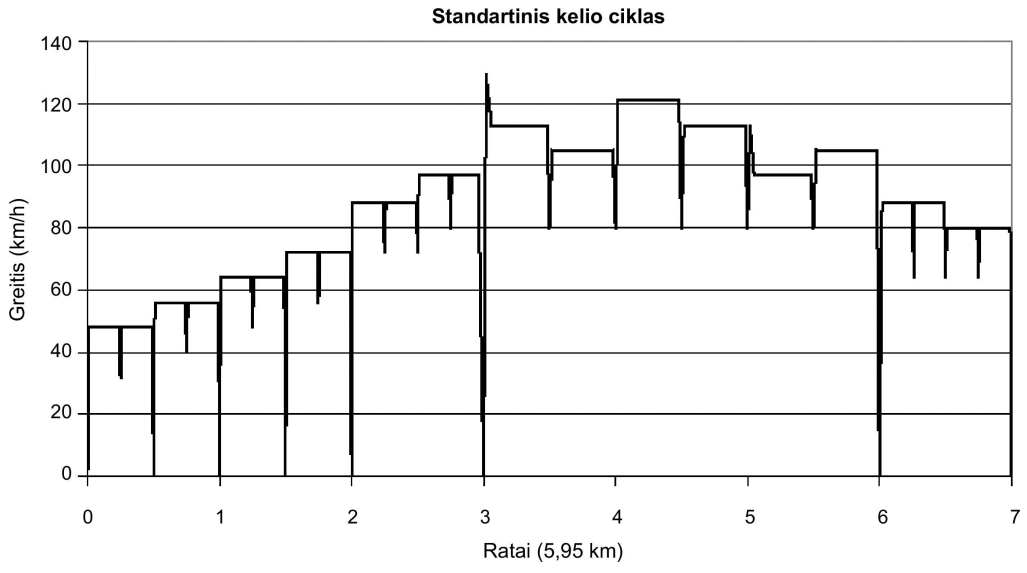
▼B

Ratas	Apibūdinimas	Tipinis pagreitis, m/s^2
2	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 72 km/h greičiu	0
2	Nuosaikus lėtėjimas iki 56 km/h	– 2,23
2	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 72 km/h	1,34
2	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 72 km/h greičiu	0
2	Nestaigus sustabdymas	– 2,23
3	10 s veikimas tuščiąja eiga	0
3	Staigus įsibėgėjimas iki 88 km/h	1,79
3	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 88 km/h greičiu	0
3	Nuosaikus lėtėjimas iki 72 km/h	– 2,23
3	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 88 km/h	0,89
3	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 88 km/h greičiu	0
3	Nuosaikus lėtėjimas iki 72 km/h	– 2,23
3	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 97 km/h	0,89
3	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 97 km/h greičiu	0
3	Nuosaikus lėtėjimas iki 80 km/h	– 2,23
3	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 97 km/h	0,89
3	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 97 km/h greičiu	0
3	Nestaigus sustabdymas	– 1,79
4	10 s veikimas tuščiąja eiga	0
4	Staigus įsibėgėjimas iki 129 km/h	1,34
4	Važiavimas neminant pedalo, kol greitis sumažėja iki 113 km/h	– 0,45
4	Pusės rato važiavimas vienodu 113 km/h greičiu	0
4	Nuosaikus lėtėjimas iki 80 km/h	– 1,34
4	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 105 km/h	0,89
4	Pusės rato važiavimas vienodu 105 km/h greičiu	0
4	Nuosaikus lėtėjimas iki 80 km/h	– 1,34
5	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 121 km/h	0,45
5	Pusės rato važiavimas vienodu 121 km/h greičiu	0
5	Nuosaikus lėtėjimas iki 80 km/h	– 1,34
5	Lengvas įsibėgėjimas iki 113 km/h	0,45
5	Pusės rato važiavimas vienodu 113 km/h greičiu	0
5	Nuosaikus lėtėjimas iki 80 km/h	– 1,34

▼B

Ratas	Apibūdinimas	Tipinis pagreitis, m/s^2
6	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 113 km/h	0,89
6	Važiavimas neminant pedalo, kol greitis sumažėja iki 97 km/h	– 0,45
6	Pusės rato važiavimas vienodu 97 km/h greičiu	0
6	Nuosaikus lėtėjimas iki 80 km/h	– 1,79
6	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 104 km/h	0,45
6	Pusės rato važiavimas vienodu 104 km/h greičiu	0
6	Nestaigus sustabdymas	– 1,79
7	45 s veikimas tuščiąja eiga	0
7	Staigus įsibėgėjimas iki 88 km/h	1,79
7	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 88 km/h greičiu	0
7	Nuosaikus lėtėjimas iki 64 km/h	– 2,23
7	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 88 km/h	0,89
7	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 88 km/h greičiu	0
7	Nuosaikus lėtėjimas iki 64 km/h	– 2,23
7	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 80 km/h	0,89
7	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 80 km/h greičiu	0
7	Nuosaikus lėtėjimas iki 64 km/h	– 2,23
7	Nuosaikus įsibėgėjimas iki 80 km/h	0,89
7	Ketvirtadalio rato važiavimas vienodu 80 km/h greičiu	0
7	Nestaigus sustabdymas	– 2,23

Standartinis kelio ciklas grafiškai parodytas šiame paveiksle:

▼B

VIII PRIEDAS

VIDUTINIO TERŠALŲ KIEKIO, IŠMETAMO ESANT ŽEMAI APLINKOS ORO TEMPERATŪRAI, PATIKRA

(VI TIPO BANDYMAS)

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede aprašoma VI tipo bandymo įranga ir metodika, taikoma teršalų kiekiui, išmetamam esant žemai temperatūrai, patikrinti.

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. VI tipo bandymo bendrieji reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 5.3.5.1.1–5.3.5.3.2 punktuose, su toliau nurodytomis išimtimis.

2.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 5.3.5.1.4 punkte minimi „angliavandeniliai“ turi būti suprantami kaip „visi angliavandeniliai“.

▼M1

2.3. JT EEK taisyklės Nr. 83 5.3.5.2 punkte nurodytos ribinės vertės atitinka ribines vertes, pateiktas Reglamento (EB) Nr. 715/2007 1 priedo 4 lentelėje.

▼B

3. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

3.1. Techniniai reikalavimai ir specifikacijos yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 8 priedo 2–6 skirsniuose, su tolesniuose skirsniuose aprašytomis išimtimis.

3.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 8 priedo 3.4.1 punkto nuoroda į 10 priedo 3 punktą turi būti suprantama kaip nuoroda į šio reglamento IX priedo B skirsnį.

3.3. Toliau nurodytuose JT/EEK taisyklės Nr. 83 8 priedo skirsniuose minimi „angliavandeniliai“ turi būti suprantami kaip „visi angliavandeniliai“:

2.4.1 skirsnyje;

5.1.1 skirsnyje.

▼B

IX PRIEDAS

ETALONINIŲ DEGALŲ SPECIFIKACIJOS

A. ETALONINIAI DEGALAI

1. **Transporto priemonių su priverstinio uždegimo varikliais bandymams skirtų degalų techniniai duomenys**

Tipas: Benzinas (E5)

Parametras	Vienetas	Ribos ([1])		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius, TMNOS		95,0	—	EN 25164 Pr. EN ISO 5164
Varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius, VMNOS		85,0	—	EN 25163 Pr. EN ISO 5163
Tankis, esant 15 °C temperatūrai	kg/m^3	743	756	EN ISO 3675 EN ISO 12185
Garų slėgis	kPa	56,0	60,0	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Vandens kiekis	% v/v		0,015	ASTM E 1064
Distiliavimas:				
— išgarinta 70 °C temperatūroje	% v/v	24,0	44,0	EN-ISO 3405
— išgarinta 100 °C temperatūroje	% v/v	48,0	60,0	EN-ISO 3405
— išgarinta 150 °C temperatūroje	% v/v	82,0	90,0	EN-ISO 3405
— virimo pabaigos temperatūra	°C	190	210	EN-ISO 3405
Likutis	% v/v	—	2,0	EN-ISO 3405
Angliavandenilių analizė:				
— alkenai	% v/v	3,0	13,0	ASTM D 1319
— aromatiniai junginiai	% v/v	29,0	35,0	ASTM D 1319
— benzolas	% v/v	—	1,0	EN 12177
— prisotintieji angliavandeniliai	% v/v	Ataskaita		ASTM 1319
Anglies ir vandenilio santykis		Ataskaita		
Anglies ir deguonies santykis		Ataskaita		
Indukcijos periodas ([2])	min.	480	—	EN-ISO 7536
Deguonies kiekis ([3])	% m/m	Ataskaita		EN 1601
Dervų kiekis	mg/ml	—	0,04	EN-ISO 6246
Sieros kiekis ([4])	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Vario korozija		—	1 klasė	EN-ISO 2160

▼B

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Švino kiekis	mg/l	—	5	EN 237
Fosforo kiekis (5)	mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanolis (3)	% v/v	4,7	5,3	EN 1601 EN 13132

(1) Specifikacijose nurodytos „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausią teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausią ir mažiausią vertes, mažiausias skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jei reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Degaluose gali būti antioksidacinių priedų ir metalų dezaktyvatorių, kurie paprastai naudojami benzino distiliavimo srautui stabilizuoti, bet į degalus neturi būti pridėta valymo ir (arba) sklaidymo priedų ir tirpiklinių alyvų.

(3) EN 15376 specifikaciją atitinkantis etanolis yra vienintelis oksidatorius, kurio galima specialiai dėti į etaloninius degalus.

(4) Pranešama apie tikrąjį sieros kiekį degaluose, naudojamuose I tipo bandymui atlikti.

(5) Į šiuos etaloninius degalus negalima specialiai dėti junginių, kurių sudėtyje yra fosforo, geležies, mangano arba švino.

▼M8

Tipas: Benzinas (E10)

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius, TMNOS (3)		95,0	98,0	EN ISO 5164
Varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius, VMNOS (3)		85,0	89,0	EN ISO 5163
Tankis, esant 15 °C	kg/m^3	743,0	756,0	EN ISO 12185
Garų slėgis (DVPE)	kPa	56,0	60,0	EN 13016-1
Vandens kiekis		max 0,05. Išvaizda, esant – 7 °C: švarus ir šviesus		EN 12937
Distiliavimas:				
— išgarinta, esant 70 °C	% v/v	34,0	46,0	EN ISO 3405
— išgarinta, esant 100 °C	% v/v	54,0	62,0	EN ISO 3405
— išgarinta, esant 150 °C	% v/v	86,0	94,0	EN ISO 3405
— galutinė virimo temperatūra	°C	170	195	EN ISO 3405
Likutis	% v/v	—	2,0	EN ISO 3405
Angliavandenilių analizė:				
— alkenai	% v/v	6,0	13,0	EN 22854
— aromatiniai junginiai	% v/v	25,0	32,0	EN 22854
— benzenas	% v/v	—	1,00	EN 22854 EN 238

▼M8

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
— prisotintieji angliavandeniliai	% v/v	Nurodyti		EN 22854
Anglies/vandenilio santykis		Nurodyti		
Anglies/deguonies santykis		Nurodyti		
Indukcijos periodas (4)	min.	480	—	EN ISO 7536
Deguonies kiekis (5)	% m/m	3,3	3,7	EN 22854
Dervų kiekis (išvalius tirpikliais)	mg/ 100ml	—	4	EN ISO 6246
Sieros kiekis (6)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Vario korozija (per 3 val., esant 50 °C)		—	1 klasė	EN ISO 2160
Švino kiekis	mg/l	—	5	EN 237
Fosforo kiekis (7)	mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanolis (5)	% v/v	9,0	10,0	EN 22854

(1) Specifikacijose nurodytos vertės yra „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausiąją vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausiąjį teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausiąją ir mažiausiąją vertes, mažiausiasis skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jeigu reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Bus patvirtinti lygiaverčiai EN ir (arba) ISO metodai, kai tik jie bus nustatyti pirmiau nurodytoms savybėms.

(3) Pagal EN 228:2008 skaičiuojant galutinį rezultatą, atimamas pataisos koeficientas 0,2, taikytinas VMNOS ir TMNOS.

(4) Degaluose gali būti antioksidacinių priedų ir metalų dezaktyvatorių, kurie paprastai naudojami benzino distiliavimo srautui stabilizuoti, bet į degalus neturi būti pridėta valymo ir (arba) sklaidymo priedų ir tirpiklinių alyvų.

(5) Etanolis yra vienintelis oksigenatas, kurio galima specialiai dėti į etaloninius degalus. Naudojamas etanolis turi atitikti standartą EN 15376.

(6) Nurodomas faktinis sieros kiekis degaluose, naudojamuose 1 tipo bandymui atlikti.

(7) Į šiuos etaloninius degalus negalima specialiai dėti junginių, kurių sudėtyje yra fosforo, geležies, mangano arba švino.

▼B

Tipas: Etanolis (E85)

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas (2)
		Mažiausia	Didžiausia	
Tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius, TMNOS		95,0	—	EN ISO 5164
Varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius, VMNOS		85,0	—	EN ISO 5163
Tankis, esant 15 °C temperatūrai	kg/m^3	Ataskaita		ISO 3675
Garų slėgis	kPa	40,0	60,0	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Sieros kiekis (3) (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Atsparumas oksidacijai	min.	360		EN ISO 7536
Dervų kiekis (išvalius tirpikliais)	mg/ 100ml	—	5	EN-ISO 6246

▼B

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas (2)
		Mažiausia	Didžiausia	
Išvaizda Nustatoma esant aplinkos temperatūrai arba esant 15 °C temperatūrai (taikomas didesnis dydis)		Švarus ir šviesus, iš pažiūros be plaukiojančių ar nusėdusių teršalų		Apžiūra
Etanolis ir aukštesnieji alkoholiai (7)	% (V/V)	83	85	EN 1601 EN 13132 EN 14517
Aukštesnieji alkoholiai (C3–C8)	% (V/V)	—	2,0	
Metanolis	% (V/V)		0,5	
Benzinas (5)	% (V/V)	Likutis		EN 228
Fosforas	mg/l	0,3 (6)		ASTM D 3231
Vandens kiekis	% (V/V)		0,3	ASTM E 1064
Neorganiniai chloridai	mg/l		1	ISO 6227
pHe		6,5	9,0	ASTM D 6423
Vario plokštelės korozija (per 3 h, esant 50 °C temperatūrai)	Klasė	1 klasė		EN ISO 2160
Rūgštingumas (skaičiuojamas kaip acto rūgštis CH_3COOH)	% (m/m) (mg/l)	—	0,005(40)	ASTM D 1613
Anglies ir vandenilio santykis		Ataskaita		
Anglies ir deguonies santykis		Ataskaita		

(1) Specifikacijose nurodytos „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausią teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausią ir mažiausią vertes, mažiausias skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jei reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Kilus ginčams, taikoma EN ISO 4259 aprašyta ginčų sprendimo ir rezultatų aiškinimo remiantis bandymo metodo tikslumu tvarka.

(3) Kilus nacionalinio masto ginčams dėl sieros kiekio, atsižvelgiant į EN 228 nacionalinį priedą, remiamasi EN ISO 20846 arba EN ISO 20884.

(4) Pranešama apie tikrąjį sieros kiekį degaluose, naudojamuose I tipo bandymui atlikti.

(5) Bešvinio benzino kiekis gali būti nustatomas kaip skaičius, gautas iš 100 atėmus vandens ir alkoholių kiekį.

(6) Į šiuos etaloninius degalus negalima specialiai dėti junginių, kurių sudėtyje yra fosforo, geležies, mangano arba švino.

(7) EN 15376 specifikaciją atitinkantis etanolis yra vienintelis oksidatorius, kurio galima specialiai dėti į šiuos etaloninius degalus.

Tipas: SND

Parametras	Vienetas	A degalai	B degalai	Bandymo metodas
Sudėtis:				ISO 7941
C_3 kiekis	Tūrio %	30 ± 2	85 ± 2	
C_4 kiekis	Tūrio %	Likutis	Likutis	
$< C_3, > C_4$	Tūrio %	Ne daugiau kaip 2	Ne daugiau kaip 2	

▼B

Parametras	Vienetas	A degalai	B degalai	Bandymo metodas
Alkenai	Tūrio %	Ne daugiau kaip 12	Ne daugiau kaip 15	
Garinimo likutis	mg/kg	Ne daugiau kaip 50	Ne daugiau kaip 50	Pr. EN 15470
Vanduo esant 0 °C		Nėra	Nėra	Pr. EN 15469
Bendras sieros kiekis	mg/kg	Ne daugiau kaip 10	Ne daugiau kaip 10	ASTM 6667
Vandenilio sulfidas		Nėra	Nėra	ISO 8819
Varinės plokštelės korozija	Klasė	1 klasė	1 klasė	ISO 6251 (1)
Kvapas		Būdingas	Būdingas	
Varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius		Ne mažesnis kaip 89	Ne mažesnis kaip 89	EN 589 B priedas

(1) Jei ėminyje yra antikorozinių priemonių arba kitų cheminių medžiagų, kurios mažina ėminio korozijos poveikį varinei plokštelei, gali būti, kad šiuo būdu bus netiksliai nustatyta, ar yra koroziją sukeliančių medžiagų. Todėl dėti tokių junginių, stengiantis iškreipti bandymo rezultatus, yra draudžiama.

Tipas: GD/biometanas

Charakteristikos	Vienetai	Pagrindas	Ribos		Bandymo metodas
			Mažiausia	Didžiausia	
Etaloniniai degalai G20					
Sudėtis:					
Metanas	Molio %	100	99	100	ISO 6974
Likutis (1)	Molio %	—	—	1	ISO 6974
N_2	Molio %				ISO 6974
Sieros kiekis	mg/m^3 (2)	—	—	10	ISO 6326–5
Wobbe indeksas (grynasis)	MJ/m^3 (3)	48,2	47,2	49,2	
Etaloniniai degalai G25					
Sudėtis:					
Metanas	Molio %	86	84	88	ISO 6974
Likutis (1)	Molio %	—	—	1	ISO 6974
N_2	Molio %	14	12	16	ISO 6974
Sieros kiekis	mg/m^3 (2)	—	—	10	ISO 6326–5
Wobbe indeksas (grynasis)	MJ/m^3 (3)	39,4	38,2	40,6	

(1) Inertinės dujos (ne N_2) $+C_2 + C_{2+}$.
(2) Vertė nustatoma esant 293,2 K (20 °C) temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui.
(3) Vertė nustatoma esant 273,2 K (0 °C) temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui.

▼M3

Tipas: vidaus degimo varikliams skirtas vandenilis

Parametras	Vienetas	Ribos		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Vandenilio grynumas	Molio proc.	98	100	ISO 14687-1
Visas angliavandenilių kiekis	µmol/mol	0	100	ISO 14687-1
Vanduo (1)	µmol/mol	0	(2)	ISO 14687-1
Deguonis	µmol/mol	0	(2)	ISO 14687-1
Argonas	µmol/mol	0	(2)	ISO 14687-1
Azotas	µmol/mol	0	(2)	ISO 14687-1
CO	µmol/mol	0	1	ISO 14687-1
Siera	µmol/mol	0	2	ISO 14687-1
Kietosios dalelės (3)				ISO 14687-1

(1) Neturi būti kondensuotas.
(2) Bendrai vandens, deguonies, azoto ir argono: 1 900 µmol/mol.
(3) Vandenilio sudėtyje neturi būti dulkių, smėlio, purvo, lipų, aliejaus ar kitų medžiagų, kurių kiekis galėtų būti žalingas transporto priemonės (variklio), kuriai tiekiama energija, tiekimo sistemos įrangai.

Tipas: kuro elementu varomoms transporto priemonėms skirtas vandenilis

Parametras	Vienetas	Ribos		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Vandeniliniai degalai (1)	Molio proc.	99,- 99	100	ISO 14687-2
Visas dujų kiekis (2)	µmol/mol	0	100	
Visas angliavandenilių kiekis	µmol/mol	0	2	ISO 14687-2
Vanduo	µmol/mol	0	5	ISO 14687-2
Deguonis	µmol/mol	0	5	ISO 14687-2
Helis (He), azotas (N_2), argonas (Ar)	µmol/mol	0	100	ISO 14687-2
CO_2	µmol/mol	0	2	ISO 14687-2
CO	µmol/mol	0	0,2	ISO 14687-2
Bendras sieros junginių kiekis	µmol/mol	0	0,004	ISO 14687-2
Formaldehidas (HCHO)	µmol/mol	0	0,01	ISO 14687-2
Skruzdžių rūgštis (HCOOH)	µmol/mol	0	0,2	ISO 14687-2
Amoniakas (NH_3)	µmol/mol	0	0,1	ISO 14687-2
Bendras halogenintų junginių kiekis	µmol/mol	0	0,05	ISO 14687-2
Kietųjų dalelių dydis	µm	0	10	ISO 14687-2
Kietųjų dalelių koncentracija	µg/l	0	1	ISO 14687-2

(1) Vandenilio degalų indeksas nustatomas iš 100 molio procentų atimant visą lentelėje išvardytų (visos dujos) ne vandenilio dujinių komponentų kiekį, išreikštą molio procentais. Jis mažesnis nei visų lentelėje nurodytų ne vandenilio komponentų didžiausių leidžiamų ribinių verčių suma.
(2) Visų dujų vertė – tai lentelėje nurodytų ne vandenilio komponentų, išskyrus kietąsias daleles, susumavimas.

▼M3

Tipas: H2GD

Vandenilio ir GD/biometano degalai, sudarantys H2GD mišinį, turi atskirai atitikti atitinkamus šiame priede pateiktus parametrus.

▼B

2. **Transporto priemonių su slėginio uždegimo varikliais bandymams skirtų degalų techniniai duomenys**

Tipas: Dyzelinas (B5)

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Cetaninis skaičius (2)		52,0	54,0	EN-ISO 5165
Tankis, esant 15 °C temperatūrai	kg/m^3	833	837	EN-ISO 3675
Distiliavimas:				
— esant 50 % temperatūrai	°C	245	—	EN-ISO 3405
— esant 95 % temperatūrai	°C	345	350	EN-ISO 3405
— galutinė virimo temperatūra	°C	—	370	EN-ISO 3405
Pliūpsnio temperatūra	°C	55	—	EN 22719
Šaltojo filtro užsikimšimo temperatūra (CFPP)	°C	—	– 5	EN 116
Klampa, esant 40 °C temperatūrai	mm^2/s	2,3	3,3	EN-ISO 3104
Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai	% m/m	2,0	6,0	EN 12916
Sieros kiekis (3)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846/EN ISO 20884
Vario korozija		—	1 klasė	EN-ISO 2160
Anglies likutis, nustatytas Conradson metodu (10 % distiliacijos likučio)	% m/m	—	0,2	EN-ISO 10370
Peleningumas	% m/m	—	0,01	EN-ISO 6245
Vandens kiekis	% m/m	—	0,02	EN-ISO 12937
Neutralizacijos (stipriųjų rūgščių) skaičius	mg KOH/g	—	0,02	ASTM D 974
Atsparumas oksidacijai (4)	mg/ml	—	0,025	EN-ISO 12205
Tepalingumas (paviršiaus, kurio atsparumas dilimui tiriamas naudojant aukšto dažnio slankiojamojo judesio įrangą (HFRR), skersmuo esant 60 °C)	µm	—	400	EN ISO 12156
Atsparumas oksidacijai esant 110 °C temperatūrai (4) (6)	h	20,0		EN 14112

▼B

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Riebiųjų rūgščių metilo esteris (FAME) (5)	% v/v	4,5	5,5	EN 14078

(1) Specifikacijose nurodytos „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausią teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausią ir mažiausią vertes, mažiausias skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jei reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Cetaninio skaičiaus intervalas neatitinka mažiausio 4R intervalo reikalavimų. Tačiau, jei tarp degalų tiekėjo ir vartotojo kyla nesutarimų, tokiems ginčams spręsti galima taikyti ISO 4259 sąlygas, jeigu reikiamam tikslumui užtikrinti taikomi ne pavieniai nustatymai, o pakankamas kartotinių matavimų skaičius.

(3) Pranešama apie tikrąjį sieros kiekį degaluose, naudojamuose I tipo bandymui atlikti.

(4) Nors atsparumas oksidacijai yra kontroliuojamas, tikėtina, kad laikymo trukmė bus ribota. Dėl laikymo sąlygų ir trukmės reikėtų pasitarti su tiekėju.

(5) FAME kiekis turi atitikti EN 14214 specifikaciją.

(6) Atsparumą oksidacijai galima įrodyti taikant EN–ISO 12205 arba EN 14112. Šis reikalavimas persvarstomas atsižvelgiant į CEN/TC19 atsparumo oksidacijai vertinimus ir bandymų apribojimus.

▼M8

Tipas: Dyzelinas (B7)

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Cetaninis indeksas		46,0		EN ISO 4264
Cetaninis skaičius (2)		52,0	56,0	EN ISO 5165
Tankis esant 15 °C	kg/m^3	833,0	837,0	EN ISO 12185
Distiliavimas:				
— esant 50 % temperatūrai	°C	245,0	—	EN ISO 3405
— esant 95 % temperatūrai	°C	345,0	360,0	EN ISO 3405
— galutinė virimo temperatūra	°C	—	370,0	EN ISO 3405
Pliūpsnio temperatūra	°C	55	—	EN ISO 2719
Drumstimosi taškas	°C	—	– 10	EN 23015
Klampa esant 40 °C	mm^2/s	2,30	3,30	EN ISO 3104
Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai	% m/m	2,0	4,0	EN 12916
Sieros kiekis	mg/kg	—	10,0	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Vario korozija (per 3 val., esant 50 °C)		—	1 klasė	EN ISO 2160
Kokso likutis pagal Conradson'ą (10 % distiliacijos likučio)	% m/m	—	0,20	EN ISO 10370
Peleningumas	% m/m	—	0,010	EN ISO 6245
Bendras teršalų kiekis	mg/kg	—	24	EN 12662
Vandens kiekis	mg/kg	—	200	EN ISO 12937

▼M8

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Rūgščių skaičius	mg KOH/g	—	0,10	EN ISO 6618
Tepalingumas (paviršiaus, kurio atsparumas dilimui tiriamas naudojant aukštadažnio slankiojamojo judesio įrangą (HFRR), skersmuo esant 60 °C)	µm	—	400	EN ISO 12156
Atsparumas oksidacijai esant 110 °C (3)	h	20,0		EN 15751
Riebiųjų rūgščių metilo esteris (RRME) (4)	% v/v	6,0	7,0	EN 14078

(1) Specifikacijose nurodytos vertės yra „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausiąją vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausiąjį teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausiąją ir mažiausiąją vertes, mažiausiasis skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jeigu reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Cetaninio skaičiaus intervalas neatitinka mažiausiojo 4R intervalo reikalavimų. Tačiau, jeigu tarp degalų tiekėjo ir vartotojo kyla nesutarimų, tokiems ginčams spręsti galima taikyti ISO 4259 sąlygas, jeigu reikiamam tikslumui užtikrinti taikomi ne pavieniai nustatymai, o pakankamas kartotinių matavimų skaičius.

(3) Nors atsparumas oksidacijai yra kontroliuojamas, tikėtina, kad laikymo trukmė bus ribota. Dėl laikymo sąlygų ir trukmės reikėtų pasitarti su tiekėju.

(4) RRME kiekis turi atitikti EN 14214 specifikaciją.

▼B

B. ETALONINIAI DEGALAI, SKIRTI TERŠALŲ KIEKIO, IŠMETAMO ESANT ŽEMAI APLINKOS TEMPERATŪRAI, BANDYMAMS – VI TIPO BANDYMAS

Tipas: Benzinas (E5)

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius, TMNOS		95,0	—	EN 25164 Pr. EN ISO 5164
Varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius, VMNOS		85,0	—	EN 25163 Pr. EN ISO 5163
Tankis, esant 15 °C temperatūrai	kg/m3	743	756	ISO 3675 EN ISO 12185
Garų slėgis	kPa	56,0	95,0	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Vandens kiekis	% v/v		0,015	ASTM E 1064
Distiliavimas:				
— išgarinta 70 °C temperatūroje	% v/v	24,0	44,0	EN-ISO 3405
— išgarinta 100 °C temperatūroje	% v/v	50,0	60,0	EN-ISO 3405
— išgarinta 150 °C temperatūroje	% v/v	82,0	90,0	EN-ISO 3405
— galutinė virimo temperatūra	°C	190	210	EN-ISO 3405

▼B

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Likutis	% v/v	—	2,0	EN-ISO 3405
Angliavandenilių analizė:				
— alkenai	% v/v	3,0	13,0	ASTM D 1319
— aromatiniai junginiai	% v/v	29,0	35,0	ASTM D 1319
— benzolas	% v/v	—	1,0	EN 12177
— prisotintieji angliavandeniliai	% v/v	Ataskaita		ASTM D 1319
Anglies ir vandenilio santykis		Ataskaita		
Anglies ir deguonies santykis		Ataskaita		
Indukcijos periodas (2)	min.	480	—	EN-ISO 7536
Deguonies kiekis (3)	% m/m	Ataskaita		EN 1601
Dervų kiekis	mg/ml	—	0,04	EN-ISO 6246
Sieros kiekis (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Vario korozija		—	1 klasė	EN-ISO 2160
Švino kiekis	Mg/l	—	5	EN 237
Fosforo kiekis (5)	Mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanolis (3)	% v/v	4,7	5,3	EN 1601 EN 13132

(1) Specifikacijose nurodytos „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausią teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausią ir mažiausią vertes, mažiausias skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jei reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Degaluose gali būti antioksidacinių priedų ir metalų dezaktyvatorių, kurie paprastai naudojami benzino distiliavimo srautui stabilizuoti, bet į degalus neturi būti pridėta valymo ir (arba) sklaidymo priedų ir tirpiklinių alyvų.

(3) EN 15376 specifikaciją atitinkantis etanolis yra vienintelis oksidatorius, kurio galima specialiai dėti į šiuos etaloninius degalus.

(4) Pranešama apie tikrąjį sieros kiekį degaluose, naudojamuose VI tipo bandymui atlikti.

(5) I šiuos etaloninius degalus negalima specialiai dėti junginių, kurių sudėtyje yra fosforo, geležies, mangano arba švino.

▼M8

Tipas: Benzinas (E10)

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius, TMNOS (3)		95,0	98,0	EN ISO 5164
Varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius, VMNOS (3)		85,0	89,0	EN ISO 5163

▼**M8**

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Tankis, esant 15 °C	kg/m^3	743,0	756,0	EN ISO 12185
Garų slėgis (DVPE)	kPa	56,0	95,0	EN 13016-1
Vandens kiekis		max 0,05. Išvaizda, esant – 7 °C: skaidrus ir blizgus		EN 12937
Distiliavimas:				
— išgarinta, esant 70 °C	% v/v	34,0	46,0	EN ISO 3405
— išgarinta, esant 100 °C	% v/v	54,0	62,0	EN ISO 3405
— išgarinta, esant 150 °C	% v/v	86,0	94,0	EN ISO 3405
— galutinė virimo temperatūra	°C	170	195	EN ISO 3405
Likutis	% v/v	—	2,0	EN ISO 3405
Angliavandenilių analizė:				
— alkenai	% v/v	6,0	13,0	EN 22854
— aromatiniai junginiai	% v/v	25,0	32,0	EN 22854
— benzenas	% v/v	—	1,00	EN 22854 EN 238
— prisotintieji angliavandeniliai	% v/v	Nurodyti		EN 22854
Anglies/vandenilio santykis		Nurodyti		
Anglies/deguonies santykis		Nurodyti		
Indukcijos periodas (4)	min.	480	—	EN ISO 7536
Deguonies kiekis (5)	% m/m	3,3	3,7	EN 22854
Dervų kiekis (išvalius tirpikliais)	mg/100ml	—	4	EN ISO 6246
Sieros kiekis (6)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Vario korozija (per 3 val., esant 50 °C)		—	1 klasė	EN ISO 2160
Švino kiekis	mg/l	—	5	EN 237

▼M8

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymo metodas
		Mažiausia	Didžiausia	
Fosforo kiekis (7)	mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanolis (5)	% v/v	9,0	10,0	EN 22854

(1) Specifikacijose nurodytos vertės yra „tikrosios vertės“. Nustatant ribines jų vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos, o nustatant mažiausiąją vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausiąjį teigiamą skirtumą 2R; nustatant didžiausiąją ir mažiausiąją vertes, mažiausiasis skirtumas buvo lygus 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šio mato, būtino techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinės vertės, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jeigu reikėtų nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, turėtų būti taikomos ISO 4259 sąlygos.
(2) Bus patvirtinti lygiaverčiai EN ir (arba) ISO metodai, kai tik jie bus nustatyti pirmiau nurodytoms savybėms.
(3) Pagal EN 228:2008 skaičiuojant galutinį rezultatą, atimamas pataisos koeficientas 0,2, taikytinas VMNOS ir TMNOS.
(4) Degaluose gali būti antioksidacinių priedų ir metalų dezaktyvatorių, kurie paprastai naudojami benzino distiliavimo srautui stabilizuoti, bet į degalus neturi būti pridėta valymo ir (arba) sklaidymo priedų ir tirpiklinių alyvų.
(5) Etanolis yra vienintelis oksigenatas, kurio galima specialiai dėti į etaloninius degalus. Naudojamas etanolis turi atitikti standartą EN 15376.
(6) Nurodomas faktinis sieros kiekis degaluose, naudojamuose 6 tipo bandymui atlikti.
(7) Į šiuos etaloninius degalus negalima specialiai dėti junginių, kurių sudėtyje yra fosforo, geležies, mangano arba švino.

▼B

Tipas: Etanolis (E75)

▼M1

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymų metodas (2)
		Mažiausia	Didžiausia	
Tiriamasis oktaninis skaičius (TOS)		95	—	EN ISO 5164
Variklinis oktaninis skaičius (VOS)		85	—	EN ISO 5163
Tankis, esant 15 °C temperatūrai	kg/m^3	ataskaita		EN ISO 12185
Garų slėgis	kPa	50	60	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Sieros kiekis (3) (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Atsparumas oksidacijai	minutės	360	—	EN ISO 7536
Dervų kiekis (išvalius tirpikliais)	mg/100ml	—	4	EN ISO 6246
Nustatoma esant aplinkos temperatūrai arba esant 15 °C temperatūrai (taikomas didesnis dydis)		Švarus ir šviesus, iš pažiūros be plaukiojančių ar nusėdusių teršalų		Apžiūra
Etanolis ir aukštesnieji alkoholiai (7)	% (V/V)	70	80	EN 1601 EN 13132 EN 14517
Aukštesnieji alkoholiai (C_3 – C_8)	% (V/V)	—	2	
Metanolis		—	0,5	
Benzinas (5)	% (V/V)	Likutis		EN 228
Fosforas	mg/l	0,30 (6)		ASTM D 3231 EN 15487

▼M1

Parametras	Vienetas	Ribos (1)		Bandymų metodas (2)
		Mažiausia	Didžiausia	
Vandens kiekis	% (V/V)	—	0,3	ASTM E 1064 EN 15489
Neorganiniai chloridai	mg/l	—	1	ISO 6227, EN 15492
pHe		6,50	9	ASTM D 6423 EN 15490
Vario plokštelės korozija (per 3 val., esant 50 °C temperatūrai)	Įvertinimas	1 klasė		EN ISO 2160
Rūgštingumas (skaičiuojamas kaip acto rūgštis CH_3COOH)	% (m/m)		0,005	ASTM D1613 EN 15491
	mg/l		40	
Anglies ir vandenilio santykis		ataskaita		
Anglies ir deguonies santykis		ataskaita		

(1) Specifikacijose nurodytos „tikrosios vertės“. Nustatant jų ribines vertes buvo taikytos ISO 4259 standarto „Naftos produktai. Bandymo metodų tikslumo duomenų nustatymas ir taikymas“ sąlygos. Nustatant mažiausią vertę buvo skaičiuojama pagal mažiausią teigiamą skirtumą 2R. Nustatant didžiausią ir mažiausią vertę, mažiausias skirtumas yra 4R (R – atkuriamumas). Nepaisant šios procedūros, būtinos techniniais sumetimais, degalų gamintojas vis dėlto turi siekti, kad vertė būtų lygi nuliui, jei nustatyta didžiausia vertė lygi 2R, ir vidutinei vertei, jei nurodomos didžiausia ir mažiausia ribos. Jei reikia nustatyti, ar degalai atitinka specifikacijų reikalavimus, taikomos ISO 4259 sąlygos.

(2) Kilus ginčams, taikoma EN ISO 4259 aprašyta ginčų sprendimo ir rezultatų aiškinimo remiantis bandymo metodo tikslumu tvarka.

(3) Kilus nacionalinio masto ginčams dėl sieros kiekio, atsižvelgiant į EN 228 nacionalinį priedą, remiamasi EN ISO 20846 arba EN ISO 20884.

(4) Pranešama apie tikrąjį sieros kiekį degaluose, naudojamuose 6 tipo bandymui atlikti.

(5) Bešvinio benzino kiekis gali būti nustatomas kaip skaičius, gautas iš 100 atėmus vandens ir alkoholių kiekį.

(6) Į šiuos etaloninius degalus negalima specialiai dėti junginių, kurių sudėtyje yra fosforo, geležies, mangano arba švino.

(7) EN 15376 specifikaciją atitinkantis etanolis yra vienintelis oksidatorius, kurio galima specialiai dėti į šiuos etaloninius degalus.

▼B

X PRIEDAS

HIBRIDINIŲ ELEKTRA VAROMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ (HEVTP) IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ KIEKIO BANDYMO METODIKA

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede nustatomos papildomos specialiosios nuostatos, susijusios su hibridinės elektra varomos transporto priemonės (HEVTP) tipo patvirtinimu.

2. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

2.1. Techniniai reikalavimai ir specifikacijos yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 14 priede, su kitame skirsnyje aprašytomis išimtimis.

2.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 14 priedo 3.1.2.6, 3.1.3.5, 3.2.2.7 ir 3.2.3.5 skirsnių nuorodos į 5.3.1.4 punktą suprantamos kaip nuorodos į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelę, jei tai yra euro 5 transporto priemonės, ir į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelę, jei tai yra euro 6 transporto priemonės.

▼B

XI PRIEDAS

VATIKLINĖMS TRANSPORTO PRIEMONĖMS SKIRTA TRANSPORTO PRIEMONĖJE ĮRENGTA DIAGNOSTIKOS (TPĮD) SISTEMA

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede nustatomi teršalų kiekiui, išmetamam iš variklinių transporto priemonių, kontroliuoti skirtų transporto priemonėje įrengtų diagnostikos (TPĮD) sistemų veikimo aspektai.

2. REIKALAVIMAI IR BANDYMAI

2.1. TPĮD sistemų bandymai ir reikalavimai yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3 skirsnyje. Šių reikalavimų išimtys ir papildomi reikalavimai aprašyti tolesniuose skirsniuose.

2.2. JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.1 ir 3.3.1 skirsniuose minimas patvarumo bandymo atstumas turi būti suprantamas kaip nuoroda į šio reglamento VII priedo reikalavimus.

2.3. JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.2 skirsnyje nurodytos ribinės vertės turi būti suprantamos kaip nuoroda į toliau pateikiamas lenteles:

2.3.1. TPĮD sistemos ribinės vertės, taikomos transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes, nustatytas Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelėje, pateiktos šioje lentelėje:

euro 5 TPĮD sistemos ribinės vertės

		Etalonin masė (EM) (kg)	Anglies viendeginio masė (CO) (mg/km)		Angliavandenilių be metano masė (NMHC) (mg/km)		Azoto oksidų masė (NO_x) (mg/km)		Kietųjų dalelių masė (KD) (mg/km)	
Kategorija	Klasė		PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU [1]	SU [2]
M	—	Visos	1 900	1 900	250	320	300	540	50	50
N_1 [3]	I	EM ≤ 1 305	1 900	1 900	250	320	300	540	50	50
	II	1 305 < EM ≤ 1 760	3 400	2 400	330	360	375	705	50	50
	III	1 760 < EM	4 300	2 800	400	400	410	840	50	50
N_2	—	Visos	4 300	2 800	400	400	410	840	50	50

Paaiškinimas: PU – priverstinis uždegimas, SU – slėginis uždegimas.

(1) Priverstinio uždegimo sistemos išmetamų kietųjų dalelių masės standartai taikomi tik transporto priemonėms su tiesioginio įpurškimo varikliais.

(2) Iki 17 straipsnyje nustatytų datų M ir N kategorijų transporto priemonėms, kurių etalonin masė didesnė kaip 1 760 kg, taikoma 80 mg/km kietųjų dalelių masės ribinė vertė.

(3) Įtraukiamos M_1 kategorijos transporto priemonės, atitinkančios „specialių socialinių reikmių“ apibrėžtį, pateiktą Reglamente (EB) Nr. 715/2007.

2.3.2. TPĮD sistemos ribinės vertės, taikomos slėginio uždegimo variklį turinčioms transporto priemonėms, kurios atitinka Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelėje nustatytas euro 6 išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes ir kurių tipas patvirtintas iki Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 4 dalyje nurodytų datų, pateiktos šioje lentelėje. Šios ribinės vertės nuo Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 5 dalyje nustatytų datų netaikomos naujoms registruotoms, parduotoms arba pradėtoms eksploatuoti transporto priemonėms.

▼B

Laikinosios euro 6 TPĮD sistemos ribinės vertės

		Etaloninė masė (EM) (kg)	Anglies viendeginio masė	Angliavandenilių be metano masė	Azoto oksidų masė	Kietųjų dalelių masė
			(CO) (mg/km)	(NMHC) (mg/km)	(NO_x) (mg/km)	(KD) (mg/km)
Kategorija	Klasė		SU	SU	SU	SU
M	—	Visos	1 900	320	240	50
N_1	I	EM ≤ 1 305	1 900	320	240	50
	II	1 305 < EM ≤ 1 760	2 400	360	315	50
	III	1 760 < EM	2 800	400	375	50
N_2	—	Visos	2 800	400	375	50

*Paaiškinimas:*SU – slėginis uždegimas

▼M2

2.3.3. TPĮD sistemos ribinės vertės, taikomos transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelėje nustatytas euro 6 išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes po trejų metų nuo to Reglamento 10 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų datų, pateiktos šioje lentelėje:

▼M8

Galutinės Euro 6 TPĮD sistemos ribinės vertės

		Etaloninė masė (EM) (kg)	Anglies monoksido masė		Neturinčių metano angliavandenilių masė		Azoto oksidų masė		Kietųjų dalelių masė ([1])		Kietųjų dalelių skaičius ([1])	
			(CO) (mg/km)		(NMHC) (mg/km)		(NO_x) (mg/km)		(PM) (mg/km)		(PN) (#/km)	
Kategorija	Klasė		PU	SU	PU	SU	PU	SU	SU	PU	SU	PU
M	—	Visos	1 900	1 750	170	290	90	140	12	12		
N_1	I	EM ≤ 1 305	1 900	1 750	170	290	90	140	12	12		
	II	1 305 < EM ≤ 1 760	3 400	2 200	225	320	110	180	12	12		
	III	1 760 < EM	4 300	2 500	270	350	120	220	12	12		
N_2	—	Visos	4 300	2 500	270	350	120	220	12	12		

Paaiškinimas: PU – priverstinis uždegimas, SU – slėginis uždegimas.
([1]) Priverstinio uždegimo sistemos išmetamų kietųjų dalelių masės ir kiekio ribinės vertės taikomos tik transporto priemonėms, kuriose sumontuoti tiesioginio įpurškimo varikliai.

▼M2

Paaiškinimas

Iki 2014 m. rugsėjo 1 d. lentelėje pateiktos OBD sistemos ribinės vertės bus peržiūrėtos Komisijos. Kai paaiškėja, kad techniniu požiūriu ribinių verčių neįmanoma laikytis, vertės arba privaloma jų taikymo data turi būti iš dalies pakeistos, atsižvelgiant į euro 6 standartų reikalavimus atitinkančioms transporto priemonėms nustatytų kitų naujų reikalavimų ir bandymų poveikį. Kai atlikus peržiūrą tampa akivaizdūs su aplinkosauga susiję interesai, techninės galimybės ir grynoji finansinė nauda, turi būti nustatytos griežtesnės vertės ir TPĮD sistemos ribinės vertės arba, kai taikytina, kiti reglamentuojami teršalai. Tai atliekant, pramonei turi būti suteikta pakankamai laiko pasirengti techniniams pokyčiams.

▼M2

2.3.4. Kol nepraeis treji metai nuo Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų datų, taikomų naujų tipų patvirtinimui ir naujoms transporto priemonėms, gamintojo nuožiūra transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelėje nustatytas euro 6 išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes, taikomos šios TPĮD sistemos išmetamųjų teršalų ribinės vertės:

▼M8

Laikinosios Euro 6 TPĮD sistemos ribinės vertės

		Etaloninė masė (EM) (kg)	Anglies monoksido masė		Neturinčių metano angliavandenilių masė		Azoto oksidų masė		Kietųjų dalelių masė ([1])	
			(CO) (mg/km)		(NMHC) (mg/km)		(NOx) (mg/km)		(PM) (mg/km)	
Kategorija	Klasė		PU	SU	PU	SU	PU	SU	SU	PU
M	—	Visos	1 900	1 750	170	290	150	180	25	25
N_1	I	EM ≤ 1 305	1 900	1 750	170	290	150	180	25	25
	II	1 305 < EM ≤ 1 760	3 400	2 200	225	320	190	220	25	25
	III	1 760 < EM	4 300	2 500	270	350	210	280	30	30
N_2	—	Visos	4 300	2 500	270	350	210	280	30	30

Paaiškinimas: PU – priverstinis uždegimas, SU – slėginis uždegimas.

([1]) Priverstinio uždegimo sistemos dalelių masės ribinės vertės taikomos tik transporto priemonėms su tiesioginio įpurškimo varikliais.

▼M2

2.4. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.2.1 skirsnio nuostatų, gamintojas gali laikinai išjungti TPĮD sistemą šiomis sąlygomis:

a) jei tai mišrius degalus naudojanti transporto priemonė arba dvi degalų rūšis naudojanti dujomis varoma transporto priemonė – 1 minutei po to, kai buvo papildyta degalų, kad EVĮ galėtų nustatyti degalų kokybę ir sudėtį;

b) jei tai dvi degalų rūšis naudojanti transporto priemonė – 5 sekundėms po to, kai buvo pereita nuo vienos degalų rūšies prie kitos, kad būtų galima priderinti variklio parametrus.

Gamintojas gali nukrypti nuo šių laiko ribų, jei gali įrodyti, kad degalų sistemos stabilizavimas papildžius degalų arba perėjus prie kitos degalų rūšies trunka ilgiau dėl pateisinamų techninių priežasčių. Bet kuriuo atveju TPĮD sistema turi būti įjungta iš karto, kai tik nustatoma degalų kokybė ir sudėtis arba kai priderinami variklio parametrai.

▼M8

2.5 JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.3.1 skirsnis turi būti suprantamas taip:

TPĮD sistema turi stebėti deginių filtro katalizatoriaus veiksmingumo sumažėjimą, atsižvelgiant į išmetamą NMHC ir NO_x kiekį. Gamintojai gali stebėti priekinį katalizatorių atskirai arba kartu su toliau esančiu (-iais) katalizatoriumi (-iais). Laikoma, kad kiekvienas stebimas katalizatorius arba katalizatorių derinys yra sugedęs, jei išmetamųjų teršalų kiekis viršija šio priedo 2.3 skirsnyje nustatytas NMHC arba NO_x ribines vertes. Tačiau, taikant išimtį, reikalavimas stebėti deginių filtro katalizatoriaus veiksmingumo sumažėjimą, atsižvelgiant į išmetamą NO_x kiekį, taikomas tik nuo 17 straipsnyje nustatytų datų.

▼B

2.6. JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.3.3 skirsnis reiškia, kad turi būti stebimas visų įrengtų ir deginių filtro katalizatoriaus veikimo triktims stebėti pagal šio priedo reikalavimus naudojamų deguonies jutiklių nusidėvėjimas.

2.7. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.3 skirsnio reikalavimų, turi būti stebima bet kokia tiesioginio įpurškimo priverstinio uždegimo variklio veikimo triktis, dėl kurios išmetamųjų teršalų kiekis gali viršyti kietųjų dalelių ribines vertes, nustatytas šio priedo 2.3 skirsnyje, ir kuri turi būti stebima pagal šio priedo reikalavimus, taikomus slėginio uždegimo varikliams.

2.8. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.4 skirsnio reikalavimų, turi būti stebimos IDR sistemos veikimo triktys ir jos veiksmingumo sumažėjimas.

2.9. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.4 skirsnio reikalavimų, turi būti stebimos naudojančios reagentą NO_x papildomo apdorojimo sistemos ir reagento dozavimo posistemės veikimo triktys ir veiksmingumo sumažėjimas.

2.10. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.4 skirsnio reikalavimų, turi būti stebimos nenaudojančios reagento NO_x papildomo apdorojimo sistemos veikimo triktys ir veiksmingumo sumažėjimas.

2.11. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.3.2 skirsnio reikalavimų, gamintojas TPĮD sistemos patvirtinimo bandymo metu turi įrodyti, kad ši sistema geba nustatyti IDR srauto ir aušintuvo veikimo triktis.

2.12. JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.4.1.2 skirsnyje „HC“ (angliavandeniliai) turi būti suprantama kaip „NMHC“ (angliavandeniliai be metano).

2.13. Be JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.5.1.3 skirsnio reikalavimų, turi būti sudaryta galimybė, naudojant JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.5.3 skirsnyje pateiktas specifikacijas atitinkančią standartizuotos duomenų perdavimo linijos nuosekliojo prievado jungtį, gauti visus pagal šio priedo 1 priedėlio 3.6 skirsnio nuostatas TPĮD sistemos registruotinus eksploatacinių savybių duomenis.

▼M2

2.14. Skirtingai nei nustatyta JT EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.5 punkte, stebima, ar toliau nurodyta įranga visiškai nesugedo ir ar nebuvo išmontuota dėl to, kad buvo viršytos taikomos išmetamųjų teršalų ribinės vertės:

— nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. – kietųjų dalelių gaudyklė, įrengta slėginio uždegimo varikliuose kaip atskiras įtaisas arba integruota į sujungtą išmetamųjų teršalų kontrolės prietaisą,

— transporto priemonių, kurios patvirtintos pagal 2.3.3 arba 2.3.4 punkte pateiktoje lentelėje nurodytas TPĮD sistemos ribines vertes, NO_x papildomo apdorojimo sistema, įrengta slėginio uždegimo varikliuose kaip atskiras įtaisas arba integruota į sujungtus išmetamųjų teršalų kontrolės prietaisus,

— transporto priemonių, kurios patvirtintos pagal 2.3.3 arba 2.3.4 punktuose pateiktose lentelėse nurodytas TPĮD sistemos ribines vertes, dyzelino oksidacijos katalizatorius (DOC), sumontuotas slėginio uždegimo varikliuose kaip atskiras įtaisas arba integruotas į sujungtą išmetamųjų teršalų kontrolės prietaisą.

▼M2

Taip pat stebima, ar pirmoje dalyje minėti prietaisai nesugedo taip, kad būtų viršytos taikomos TPĮD sistemos ribinės vertės.

▼B

3. ADMINISTRACINĖS NUOSTATOS DĖL TPĮD SISTEMŲ TRŪKUMŲ

3.1. Patvirtinimo institucija, svarstydama prašymą suteikti tipo patvirtinimą transporto priemonei, turinčiai vieną trūkumą arba daugiau, kaip nustatyta 6 straipsnio 2 dalyje, nustato, ar šio priedo reikalavimai yra neįvykdomi arba nepagrįsti.

3.2. Patvirtinimo institucija atsižvelgia į gamintojo pateiktus duomenis, išsamiai apibūdinančius bent šiuos veiksnius: techninį pagrįstumą, pasirengimo trukmę ir gamybos ciklus, įskaitant variklių arba transporto priemonių konstrukcijos ir atnaujintos kompiuterių programinės įrangos įdiegimą ir jos taikymo nutraukimą, į tai, kiek sukurta TPĮD sistema būtų tinkama laikytis šios reglamento reikalavimų, ir į tai, ar gamintojas įrodė, kad ėmėsi tinkamų priemonių, jog būtų laikomasi šio reglamento reikalavimų.

▼M1

3.3. Patvirtinimo institucija nepriima prašymų dėl trūkumų, jeigu trūkumai susiję su tuo, kad visiškai nėra reikiamo diagnostikos sistemos rodmens arba privalomųjų įrašų arba duomenų, susijusių su rodmeniu.

▼B

3.4. Patvirtinimo institucija nepriima prašymų dėl trūkumų, jei dėl šių trūkumų nesilaikoma 2.3 skirsnyje nustatytų TPĮD sistemos ribinių verčių.

3.5. Sudarant nustatytų trūkumų eilės tvarką, pirmiausia nustatomi trūkumai, susiję su JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.3.1, 3.3.3.2 ir 3.3.3.3 skirsniais, jei tai priverstinio uždegimo varikliai, ir JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.4.1, 3.3.4.2 ir 3.3.4.3 skirsniais, jei tai slėginio uždegimo varikliai.

3.6. Prieš patvirtinant tipą arba tipo patvirtinimo metu negali būti jokių trūkumų, dėl kurių nesilaikoma JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.5 skirsnio reikalavimų, išskyrus 6.5.3.4 skirsnio reikalavimus.

3.6. **Laikotarpis, per kurį trūkumai turi būti ištaisyti**

3.6.1. Trūkumą reikia ištaisyti per dvejų metų laikotarpį nuo transporto priemonių tipo patvirtinimo dienos, išskyrus atvejus, kai galima tinkamai įrodyti, jog trūkumui ištaisyti reikalingi esminiai transporto priemonės techninės įrangos pakeitimai ir papildomas diegimas truktų ilgiau nei dvejus metus. Tokiu atveju trūkumą reikia ištaisyti ne ilgiau kaip per trejus metus.

3.6.2. Jei trūkumas nustatomas po pirminio tipo patvirtinimo, gamintojas gali prašyti, kad patvirtinimo institucija trūkumo ištaisymo laiką skaičiuotų nuo trūkumo nustatymo datos. Tokiu atveju trūkumą reikia ištaisyti per dvejų metų laikotarpį nuo pranešimo patvirtinimo institucijai išsiuntimo dienos, išskyrus atvejus, kai galima tinkamai įrodyti, jog trūkumui ištaisyti reikalingi esminiai transporto priemonės techninės įrangos pakeitimai ir papildomas diegimas truktų ilgiau nei dvejus metus. Tokiu atveju trūkumą reikia ištaisyti ne ilgiau kaip per trejus metus.

▼B

3.7. Patvirtinimo institucija apie savo sprendimą patenkinti prašymą dėl trūkumo praneša pagal 6 straipsnio 2 dalį.

4. TPĮD SISTEMOS INFORMACIJOS PRIEIGA

4.1. Reikalavimai dėl TPĮD sistemos informacijos prieigos yra nustatyti JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 5 skirsnyje. Šių reikalavimų išimtys aprašytos tolesniuose skirsniuose.

4.2. Nuorodos į JT/EEK taisyklės Nr. 83 2 priedo 1 priedėlį turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento I priedo 5 priedėlį.

4.3. Nuorodos į JT/EEK taisyklės Nr. 83 1 priedo 4.2.11.2.7.6 skirsnį turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento I priedo 3 priedėlio 3.2.12.2.7.6 skirsnį.

4.4. „Susitariančiosios šalys“ turi būti suprantamos kaip „valstybės narės“.

4.5. Nuorodos į patvirtinimą, suteiktą pagal taisyklę Nr. 83, turi būti suprantamos kaip nuorodos į tipo patvirtinimą, suteiktą pagal šį reglamentą ir Tarybos direktyvą 70/220/EEB ([1]).

4.6. JT/EEK tipo pavirtinimas turi būti suprantamas kaip EB tipo patvirtinimas.

([1]) OL L 76, 1971 4 6, p. 1.

▼B

1 priedėlis

TRANSPORTO PRIEMONĖSE ĮRENGTŲ DIAGNOSTIKOS (TPĮD) SISTEMŲ VEIKIMO ASPEKTAI

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede aprašoma šio priedo 2 skirsnyje nustatyto bandymo metodika.

2. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

2.1. Techniniai reikalavimai ir specifikacijos yra tokie, kaip nustatyta JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlyje, su tolesniuose skirsniuose aprašytomis išimtimis ir papildomais reikalavimais.

2.2. Nuorodos į JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.2 punkte nustatytas TPĮD sistemos ribines vertes turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio priedo 2.3 skirsnyje nustatytas ribines vertes.

2.3. JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 3.2 punkte nurodyti etaloniniai degalai turi būti suprantami kaip nuoroda į atitinkamas etaloninių degalų specifikacijas, pateiktas šio reglamento IX priede.

2.4. JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.5.1.4 punkto nuoroda į 11 priedą turi būti suprantama kaip nuoroda į šio reglamento IX priedą.

2.5. Transporto priemonėms, patvirtintoms atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 715/2007 1 priedo 2 lentelėje pateiktas euro 6 ribines vertes, JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.5.3.1 skirsnis pakeičiamas šia nuostata:

„Išmetamųjų teršalų diagnostikos sistemai skirtai transporto priemonėje įrengtai arba išorinei ryšio jungčiai turi būti taikomi šie standartai:

ISO 15765–4 „Kelių transporto priemonės. Vietinių tinklų valdiklio (CAN) diagnostika. 4 dalis. Su išmetamaisiais teršalais susijusių sistemų reikalavimai“, patvirtintas 2005 m. sausio 10 d.“

3. EKSPLOATACINĖS SAVYBĖS

3.1. **Bendrieji reikalavimai**

3.1.1. Kiekvienas TPĮD sistemos kontrolinis rodmuo įjungiamas bent kartą per važiavimo ciklą, kurio metu sudaromos 3.2 skirsnyje nurodytos stebėjimo sąlygos. Gamintojai negali taikyti apskaičiuoto santykio (arba bet kurios jo sudedamosios dalies) arba kitokių kontrolinio rodmens dažnio rodiklių, kurie turėtų įtakos bet kurio kontrolinio rodmens stebėjimo sąlygoms.

▼B

3.1.2. 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos TPĮD sistemos tam tikro kontrolinio rodmens M eksploatacinių savybių koeficientas (ESK) apskaičiuojamas taip:

$$ESK_M = Skaitiklis_M/Vardiklis_M$$

3.1.3. Skaitiklio ir vardiklio santykis rodo, kaip dažnai veikia tam tikras kontrolinis rodmuo, palyginti su transporto priemonės veikimu. Siekiant užtikrinti, kad visi gamintojai vienodai registruotų ESK_M, nustatyti išsamūs šių matuoklių apibrėžties ir verčių didinimo reikalavimai.

3.1.4. Jei pagal šio priedo reikalavimus transporto priemonėje yra įrengtas tam tikras kontrolinis rodmuo M, ESK_M turi būti ne mažesnis už šias mažiausias vertes:

i) 0,260, jei tai antrinio oro sistemos kontroliniai rodmenys ir kiti su šaltuoju užvedimu susiję kontroliniai rodmenys;

ii) 0,520, jei tai išgaruojančių teršalų valymo kontroliniai rodmenys;

iii) 0,336, jei tai visi kiti kontroliniai rodmenys.

3.1.5. Transporto priemonės turi atitikti 3.1.4 skirsnio reikalavimą dėl ne mažesnės kaip 160 000 km ridos. Nukrypstant nuo šio reikalavimo, transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas arba kurios įregistruotos, parduotos arba pradėtos eksploatuoti iki atitinkamų datų, nustatytų Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 4 ir 5 dalyse, visų M kontrolės rodmenų ESK_M turi būti ne mažesnis kaip 0,1. ►**M2** Kol nepraeis treji metai nuo datų, nurodytų Reglamento (EB) Nr. 715/2007 10 straipsnio 4 ir 5 dalyse, šio priedo 2.9 punkte nustatyto naujų tipų patvirtinimo ir naujų transporto priemonių ESK turi būti ne mažesnis kaip 0,1. ◄

3.1.6. Laikoma, kad šio skirsnio reikalavimų, taikomų tam tikram kontroliniam rodmeniui M, yra laikomasi, jei visos tam tikrai TPĮD sistemos šeimai priklausančios transporto priemonės, pagamintos tam tikrais kalendoriniais metais, atitinka šiuos statistinius kriterijus:

a) vidutinis ESK_M yra ne mažesnis už mažiausiąją kontroliniam rodmeniui taikomą vertę;

b) daugiau kaip pusės visų transporto priemonių ESK_M vertė yra ne mažesnė už mažiausiąją kontroliniam rodmeniui taikomą vertę.

▼M1

3.1.7. Ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo pirmosios nustatyto tipo transporto priemonės su ESK, priskiriamos TPĮD sistemai priklausančių transporto priemonių šeimai, pateikimo rinkai dienos ir vėliau kas 18 mėnesių gamintojas turi įrodyti patvirtinimo institucijai ir, pateikus prašymą, Komisijai, kad visi rodmenys, kuriuos turi nurodyta TPĮD sistema, atitinka statistinius kriterijus, vadovaujantis šio priedėlio 3.6 punktu. Nepažeidžiant šio priedėlio 3.1.9 punkto nuostatų, šiuo tikslu TPĮD sistemai priklausančių transporto priemonių, kurių Sąjungoje užregistruojama daugiau nei 1 000, šeimoms, kurioms atrankos laikotarpiu turi būti taikoma atranka, taikoma ši II priede aprašyta tvarka.

▼M1

Be II priede nustatytų reikalavimų ir nepriklausomai nuo to, kokie yra II priedo 2 skirsnyje aprašyto audito rezultatai, patvirtinimą suteikusi institucija atlieka eksploatuojamų transporto priemonių ESK atitikties patikrą, kaip aprašyta II priedo 1 priedėlyje, atsitiktine tvarka atrenkant atitinkamą skaičių bandinių. „Atsitiktine tvarka atrenkant atitinkamą skaičių bandinių“ reiškia, kad šia priemone siekiama atgrasomojo poveikio, jeigu nesilaikoma šio priedo 3 skirsnio reikalavimų arba manipuliuojama auditui pateikiamais duomenimis, jie klastojami arba yra nereprezentatyvūs. Jeigu nėra jokių specialių aplinkybių ir tipo patvirtinimo institucijos gali tai įrodyti, laikoma, kad užtenka atlikti atitikties patikrą atsitiktinės atrankos būdu ir patikrinti, ar šį reikalavimą atitinka 5 % TPĮD šeimai priklausančių transporto priemonių, kurių tipas yra patvirtintas. Šiuo tikslu tipo patvirtinimo institucijos gali susitarti su gamintoju, kaip išvengti tam tikros TPĮD šeimos bandymų dubliavimo, jeigu tik šiuo susitarimu nesumažinamas pačios tipo patvirtinimo institucijos taikomos eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros atgrasomasis poveikis, tikrinant atitiktį šio priedo 3 skirsnio reikalavimams. Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikroms galima naudoti duomenis, surinktus valstybių narių priežiūros bandymų programų metu. Gavusios prašymą, tipo patvirtinimo institucijos Komisijai ir kitoms tipo patvirtinimo institucijoms praneša informaciją apie auditą ir atsitiktine tvarka atliktas eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikras, įskaitant tiems atvejams, kuriems turi būti taikoma atsitiktine tvarka atliekama eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikra, nustatyti taikomą metodologiją.

3.1.8. Gamintojas privalo pranešti atitinkamoms institucijoms visus duomenis apie eksploatacines savybes, susijusias su visa bandomų transporto priemonių imtimi, kurie TPĮD sistemos pranešami vadovaujantis šio priedėlio 3.6 punktu, kartu su bandomos transporto priemonės identifikaciniais duomenimis ir bandomų transporto priemonių atrankos iš eksploatuojamų transporto priemonių metodologija. Gavusi prašymą, tipo patvirtinimą suteikianti institucija šiuos duomenis ir statistinio vertinimo rezultatus pateikia Komisijai ir kitoms patvirtinimo institucijoms.

▼B

3.1.9. Kad patikrintų, ar laikomasi šio priedo reikalavimų, valdžios institucijos ir jų atstovai gali siekti, kad būtų atlikti papildomi transporto priemonių bandymai, arba rinkti reikiamus transporto priemonių užregistruotus duomenis.

▼M1

3.1.10. 3.1.7 ar 3.1.9 punkte aprašytais bandymais nustačius, jog nesilaikoma 3.1.6 punkte nustatytų reikalavimų, tai laikoma pažeidimu, už kurį taikomos Reglamento (EB) Nr. 715/2007 13 straipsnyje nustatytos sankcijos. Šia nuostata nepažeidžiama teisė taikyti minėtas sankcijas už kitus Reglamento (EB) Nr. 715/2007 ar šio reglamento nuostatų pažeidimus, kurie nėra aiškiai nurodyti Reglamento (EB) Nr. 715/2007 13 straipsnyje.

▼B

3.2. **Skaitiklis$_M$**

3.2.1. Tam tikro kontrolinio rodmens skaitiklis yra matuoklis, matuojantis, kiek kartų transporto priemone buvo važiuota taip, kad susidarė visos stebėjimo sąlygos, būtinos tam, kad tam tikras kontrolinis rodmuo nustatytų veikimo triktį ir įspėtų vairuotoją, kaip tai numatė gamintojas. Per vieną važiavimo ciklą skaitiklis neturėtų padidėti daugiau kaip vienetu, išskyrus atvejus, kai tai yra techniškai pagrįsta.

▼B

3.3. **Vardiklis$_M$**

3.3.1. Vardiklio paskirtis – atsižvelgiant į tam tikras konkretaus kontrolinio rodmens veikimo sąlygas, matuoti ir rodyti, kiek kartų transporto priemone buvo važiuota. Vardiklio vertė padidinama ne mažiau kaip vieną kartą per važiavimo ciklą, jei šio važiavimo ciklo metu susidaro tokios sąlygos, o bendrojo vardiklio vertė didinama taip, kaip nurodyta 3.5 skirsnyje, išskyrus atvejus, kai pagal šio priedėlio 3.7 skirsnį uždraudžiama keisti vardiklio vertę.

3.3.2. Be 3.3.1 skirsnio reikalavimų, taikomi šie:

(a) antrinio oro sistemos kontrolinio rodmens vardiklis (-iai) padidinamas, kai duodama komanda „įjungti“ antrinio oro sistemą ne trumpesniam kaip 10 sekundžių laikotarpiui; TPĮD sistema, nustatydama komandos „įjungti“ vykdymo trukmę, gali neįskaičiuoti laiko, kurį antrinio oro sistema priverstinai veikia tik stebėjimo tikslais;

(b) sistemų, kurios veikia tik šaltojo užvedimo metu, kontrolinių rodmenų vardikliai padidinami, jei duodama komanda „įjungti“ sudedamąją dalį ne trumpesniam kaip 10 sekundžių laikotarpiui arba taikyti tam tikrą strategiją ne trumpiau kaip 10 sekundžių;

(c) kintamo vožtuvų uždarymo ir atidarymo takto (KVUAT) kontrolinių rodmenų ir (arba) kontrolės sistemų vardiklis (-ai) padidinamas (-i), jei važiavimo ciklo metu sudedamajai daliai komanda veikti (pvz., komanda „įjungti“, „atidaryti“, „uždaryti“, „blokuoti“ ir kt.) duodama du kartus arba daugiau arba ne trumpesnį kaip 10 sekundžių laikotarpį (taikoma pirmoji įvykdyta sąlyga);

(d) be šio skirsnio reikalavimų dėl ne mažiau kaip vieno važiavimo ciklo, toliau nurodytų kontrolinių rodmenų vardikliai padidinami vienetu, transporto priemonei iš viso nuvažiavus ne mažiau kaip 800 km nuo to laiko, kai vardiklis buvo padidintas paskutinį kartą:

i) dyzelinu varomų transporto priemonių oksidacijos katalizatoriaus;

ii) dyzelinu varomų transporto priemonių kietųjų dalelių gaudyklės;

▼M1

(e) nepažeidžiant reikalavimo padidinti kitų rodmenų vardiklių vertę, toliau nurodytų komponentų rodmenų vardiklių vertė padidinama išimtinai tik tuo atveju, jeigu važiavimo ciklas pradedamas šaltuoju paleidimu:

i) skysčių (alyvos, variklio aušalo, degalų, SEK reagento) temperatūros jutiklių;

ii) švaraus oro (aplinkos oro, įsiurbiamo oro, pripučiamo oro, įleidimo kolektoriaus) temperatūros jutiklių;

iii) išmetimo vamzdyno (IDR sistemos vykdomos recirkuliacijos ir (arba) aušinimo, išmetamųjų dujų turbopripūtimo, katalizatoriaus) temperatūros jutiklių;

(f) įpurškimo slėgio reguliavimo sistemos rodmenų vardiklių vertės didinamos, jeigu paisoma visų šių sąlygų:

i) paisoma bendriesiems vardikliams taikomų sąlygų;

ii) įpurškimo slėgio reguliavimo sistema aktyvuota ne trumpiau kaip 15 sekundžių.

▼B

3.3.3. Hibridinių transporto priemonių, transporto priemonių, kuriose taikoma alternatyvi techninė variklio užvedimo įranga arba strategijos (pvz., integruotas starteris ir generatoriai), arba alternatyvius degalus naudojančių transporto priemonių (pvz., naudojančių paskirtuosius degalus, dvi degalų rūšis arba sudėtinius degalus) gamintojas gali prašyti patvirtinimo institucijos, kad ji leistų taikyti kitokius skaitiklio ir vardiklio padidinimo kriterijus nei nustatyta šiame skirsnyje. Apskritai patvirtinimo institucija netvirtina kitokių kriterijų transporto priemonėms, kurių variklis išjungiamas tik varikliui veikiant tuščiąja eiga ir (arba) transporto priemonei sustojus arba kai susidaro labai panašios į šias aplinkybes sąlygos. Patvirtinimo institucija alternatyvius kriterijus patvirtina remdamasi principu, kad alternatyvūs transporto priemonės eksploatavimo apimties nustatymo kriterijai būtų lygiaverčiai šiame skirsnyje nustatytiems įprasto transporto priemonės eksploatavimo apimties nustatymo kriterijams.

3.4. **Uždegimo ciklo matuoklis**

3.4.1. Uždegimo ciklų matuoklis rodo faktinį transporto priemonės uždegimo ciklų skaičių. Per vieną važiavimo ciklą uždegimo ciklo matuoklio vertė negali būti padidinta daugiau kaip vienetu.

3.5. **Bendrasis vardiklis**

3.5.1. Bendrasis vardiklis yra matuoklis, matuojantis, kiek kartų transporto priemone buvo važiuota. Vardiklio vertė padidinama per 10 sekundžių tiktai tuo atveju, jei įvykdomi šie vieno važiavimo ciklo kriterijai:

— bendras laikas, praėjęs nuo variklio užvedimo, ne mažesnis kaip 600 sekundžių, esant mažesniame kaip 2 440 m virš jūros lygio aukštyje ir aplinkos temperatūrai esant ne mažesnei kaip – 7 °C;

— bendra transporto priemonės važiavimo 40 km/h greičiu trukmė ne trumpesnė kaip 300 sekundžių, važiuojant mažesniame kaip 2 440 m virš jūros lygio aukštyje ir aplinkos temperatūrai esant ne mažesnei kaip – 7 °C;

— transporto priemonė nenutrūkstamai veikia tuščiąja eiga (t. y. vairuotojui nenuspaudus greičio pedalo ir transporto priemonei važiuojant ne greičiau kaip 1,6 km/h greičiu) ne trumpiau kaip 30 sekundžių, esant mažesniame kaip 2 440 m virš jūros lygio aukštyje ir aplinkos temperatūrai esant ne mažesnei kaip – 7 °C.

3.6. **Matuoklių rodmenys ir verčių didinimas**

3.6.1. TPĮD sistema pagal ISO 15031–5 specifikacijas turi pateikti uždegimo ciklo matuoklio rodmenis ir bendrąjį vardiklį, taip pat atskirus toliau nurodytų kontrolinių rodmenų skaitiklius ir vardiklius, jei šiame priede reikalaujama, kad jie būtų įrengti transporto priemonėje:

— katalizatorių (atskirai pateikiama informacija apie kiekvieną bloką);

— deguonies ir (arba) išmetamųjų dujų jutiklių, įskaitant antrinio deguonies jutiklius (atskirai pateikiama informacija apie kiekvieną jutiklį);

— teršalų garavimo sistemos;

— IDR sistemos;

— KVT sistemos;

▼B

— antrinio oro sistemos;

— kietųjų dalelių gaudyklės;

— NO_x papildomo apdorojimo sistemos (pvz., NO_x sugertuvo, NO_x reagentų ir (arba) katalizatorių sistemos);

— slėgio didinimo kontrolės sistemos.

▼M1

3.6.2. Jei tai yra specialūs komponentai ar sistemos, kurių rodmenų yra keletas ir juos reikia pateikti vadovaujantis šiuo punktu (pvz., 1 deguonies jutiklių bloko rodmenų, rodančių jutiklių atsaką ir kitas jutiklių charakteristikas, gali būti keletas), TPĮD sistema turėtų atskirai registruoti specialių rodmenų, išskyrus trumpojo jungimo ar atviros grandinės gedimų rodmenis, skaitiklius ir vardiklius ir pateikti tik tą specialaus rodmens skaitiklio ir vardiklio derinį, kurio skaitinis santykis yra mažiausias. Jeigu ne mažiau kaip dviejų specialių rodmenų santykiai yra vienodi, pateikiamas su specialiu komponentu susijusio specialaus rodmens skaitiklio ir vardiklio derinys, kurio vardiklis yra didžiausias.

▼B

3.6.3. Didinant matuoklių vertes, jos didinamos vienetu.

3.6.4. Mažiausia kiekvieno matuoklio vertė yra 0, o didžiausia – ne mažesnė kaip 65 535, nepaisant jokių kitų reikalavimų dėl standartizuoto TPĮD sistemos duomenų saugojimo ir pateikimo.

3.6.5. Specifinio kontrolinio rodmens skaitikliui arba vardikliui pasiekus didžiausiąją vertę, abiejų specifinio kontrolinio rodmens matuoklių vertės, prieš jas vėl padidinant pagal 3.2 ir 3.3 skirsnių nuostatas, dalijamos iš dviejų. Jei uždegimo ciklų matuoklio vertė arba bendrojo vardiklio vertė pasiekia didžiausią vertę, kitą kartą atitinkamai pagal 3.4 ir 3.5 skirsnių nuostatas prireikus padidinti vertę, atitinkama matuoklio vertė pakeičiama nuliu.

3.6.6. Kiekvieno matuoklio vertė grąžinama į nulinę vertę, jei ištrinama pastovioji atmintis (pvz., perprogramavimo atveju ir kt.) arba jei skaičiai yra laikomi „palaikymo“ atmintyje (angl. *keep-alive memory*, KAM) ir ši atmintis ištrinama nutrūkus elektros tiekimui į kontrolės modulį (pvz., atsijungia baterija ir pan.).

3.6.7. Gamintojas turi imtis priemonių, kad užtikrintų, jog skaitiklio ir vardiklio vertės nebūtų grąžintos į pradinę padėtį arba pakeistos, išskyrus šiame skyriuje aiškiai numatytus atvejus.

3.7. **Skaitiklių, vardiklių ir bendrojo vardiklio verčių keitimo uždraudimas**

3.7.1. Per 10 sekundžių nuo veikimo trikties, dėl kurios nustoja veikti kontrolinis rodmuo, turintis atitikti šiame priede nustatytus stebėjimo reikalavimus (t. y. įrašomas nepatvirtintas arba patvirtintas kodas), nustatymo momento TPĮD sistema turi uždrausti toliau didinti kiekvieno nustojusio veikti kontrolinio rodmens skaitiklio ir vardiklio vertes. Jei veikimo trikties nebenustatoma (t. y. nepatvirtintas kodas ištrinamas automatiškai arba taikant skaitytuvo komandą), per 10 sekundžių vėl leidžiama didinti visų atitinkamų skaitiklių ir vardiklių vertes.

▼B

3.7.2. Per 10 sekundžių nuo energijos paėmimo (angl. *power take-off*, PTO) operacijos, dėl kurios nustoja veikti kontrolinis rodmuo, turintis atitikti šio priedo reikalavimus, pradžios TPĮD sistema turi uždrausti toliau didinti kiekvieno nustojusio veikti kontrolinio rodmens skaitiklio ir vardiklio vertes. Baigus PTO operaciją, per 10 sekundžių vėl leidžiama didinti visų atitinkamų skaitiklių ir vardiklių vertes.

3.7.3. TPĮD sistema per 10 sekundžių turi uždrausti toliau didinti specifinio kontrolinio rodmens skaitiklio ir vardiklio vertes, jei nustatoma kurios nors sudedamosios dalies, naudojamos nustatyti, ar vykdomi tam tikro kontrolinio rodmens vardiklio apibrėžtį atitinkantys kriterijai (pvz., transporto priemonės greitis, aplinkos temperatūra, aukštis virš jūros lygio, veikimas tuščiąja eiga, šaltasis variklio užvedimas arba veikimo trukmė), veikimo triktis ir įrašomas atitinkamas nepatvirtintas gedimo kodas. Jei veikimo trikties nebenustatoma (t. y. nepatvirtintas kodas ištrinamas automatiškai arba taikant skaitytuvo komandą), per 10 sekundžių vėl leidžiama didinti skaitiklio ir vardiklio vertes.

3.7.4. TPĮD sistema per 10 sekundžių turi uždrausti toliau didinti bendrojo vardiklio vertę, jei nustatoma kurios nors sudedamosios dalies, naudojamos nustatyti, ar vykdomi 3.5 skirsnyje nustatyti kriterijai (pvz., transporto priemonės greitis, aplinkos temperatūra, aukštis virš jūros lygio, veikimas tuščiąja eiga arba veikimo trukmė), veikimo triktis ir įrašomas tam tikras nepatvirtintas gedimo kodas. Jokiomis kitomis aplinkybėmis negalima uždrausti didinti bendrojo vardiklio vertės. Jei veikimo trikties nebenustatoma (t. y. nepatvirtintas kodas ištrinamas automatiškai arba pagal skaitytuvo komandą), per 10 sekundžių vėl leidžiama didinti bendrojo vardiklio vertę.

▼B

2 priedėlis

TRANSPORTO PRIEMONIŲ ŠEIMOS PAGRINDINĖS CHARAKTERISTIKOS

1. TPĮD SISTEMOS ŠEIMĄ APIBŪDINANTYS PARAMETRAI

1.1. TPĮD sistemos šeima – tai gamintojo nustatyta transporto priemonių grupė, kuriai priklausančios transporto priemonės dėl savo konstrukcijos yra panašios išmetamo teršalų kiekio ir TPĮD sistemos charakteristikų požiūriu. Kiekvienas šios šeimos variklis turi atitikti šio reglamento reikalavimus.

1.2. TPĮD sistemos šeimą galima apibrėžti pagrindiniais projektiniais parametrais, kurie turi būti bendri visoms tos šeimos transporto priemonėms. Tam tikrais atvejais parametrai gali būti susiję. Siekiant užtikrinti, kad TPĮD sistemos šeimai būtų priskirtos tik tos transporto priemonės, kurių išmetamųjų teršalų charakteristikos yra panašios, į šį poveikį taip pat būtina atsižvelgti.

2. Šiuo tikslu tų tipų transporto priemonės, kurių toliau aprašyti parametrai yra vienodi, laikomos priklausančiomis tam pačiam variklio, išmetamųjų teršalų kontrolės ir (arba) TPĮD sistemos deriniui.

Variklis:

— degimo procesas (priverstinis uždegimas, slėginis uždegimas, dvitaktis, keturtaktis, rotorinis);

— degalų tiekimo varikliui metodas (t. y. vientaškis ar daugiataškis degalų įpurškimas);

— degalų tipas (t. y. benzinas, dyzelinas, benzino ir etanolio mišinys, dyzelino ir biodyzelino mišinys, GD/biometanas, SND, dvi degalų rūšys – benzinas ir GD/biometanas, dvi degalų rūšys – benzinas ir SND).

Išmetamųjų teršalų kontrolės sistema:

— deginių filtro katalizatoriaus tipas (t. y. oksidacinis, trijų pakopų, įkaitintas katalizatorius, SEK, kt.);

— kietųjų dalelių gaudyklės tipas;

— antrinio oro įpūtimas (t. y. taikoma ar netaikoma);

— išmetamųjų dujų recirkuliacija (t. y. taikoma ar netaikoma);

TPĮD sistemos sudedamosios dalys ir veikimas:

— TPĮD sistemos veikimo stebėjimo, veikimo trikčių nustatymo ir pranešimo apie šias veikimo triktis transporto priemonės vairuotojui metodai.

▼B

XII PRIEDAS

▼M3

IŠMETAMO CO2 KIEKIO, DEGALŲ SĄNAUDŲ, ELEKTROS ENERGIJOS SĄNAUDŲ IR ELEKTRINĖS RIDOS NUSTATYMAS

▼B

1. ĮVADAS

▼M3

Šiame priede išdėstyti išmetamo CO_2 kiekio, degalų sąnaudų, elektros energijos sąnaudų ir elektrinės ridos nustatymo reikalavimai.

▼B

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Bendrosios bandymų atlikimo ir rezultatų aiškinimo specifikacijos yra tokios, kokios nustatytos JT/EEK taisyklės Nr. 101 5 skirsnyje, su toliau nurodytomis išimtimis.

2.2. Bandymo degalai

2.2.1. Atliekant bandymą, naudojami šio reglamento IX priede nustatyti tinkami etaloniniai degalai.

▼M8

2.2.2. Jei tai yra SND ir GD, naudojami tie degalai, kuriuos gamintojas pasirenka naudingajai galiai matuoti pagal šio reglamento XX priedą. Pasirinkti degalai nurodomi informaciniame dokumente, pateiktame šio reglamento I priedo 3 priedėlyje.

2.3. JT EEK taisyklės Nr. 101 5.2.4 punktas turi būti suprantamas taip:

(1) tankis: bandymo degalų tankis matuojamas pagal ISO 3675 arba jam lygiavertį metodą; jei tai yra benzinas, dyzelinas, biodyzelinas ir etanolis (E85 ir E75), taikoma 15 °C temperatūroje išmatuota tankio vertė; jei tai yra SND ir gamtinės dujos/biometanas, taikomas šis standartinis tankis:

SND – 0,538 kg/l;

GD – 0,654 kg/m^3 (etaloninių degalų G20 ir G23 vidutinė vertė esant 15 °C.)

(2) vandenilio, anglies ir deguonies santykis: taikomos šios pastoviosios vertės:

benzino (E5) – $C_1H_{1,89}O_{0,016}$

benzino (E10) – $C_1H_{1,93}O_{0,033}$;

dyzelino (B5) – $C_1H_{1,86}O_{0,005}$;

dyzelino (B7) – $C_1H_{1,86}O_{0,007}$;

SND (suskystintų naftos dujų) – $C_1H_{2,525}$;

GD (gamtinių dujų) ir biometano – CH_4;

etanolio (E85) – $C_1H_{2,74}O_{0,385}$;

etanolio (E75) – $C_1H_{2,61}O_{0,329}$.

▼B

3. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

▼M3

3.1. Techniniai CO2 kiekio, degalų sąnaudų, elektros energijos sąnaudų ir elektrinės ridos nustatymo reikalavimai yra JT EEK taisyklės Nr. 101 6–10 prieduose išdėstyti reikalavimai, išskyrus toliau nurodytas išimtis.

▼B

3.2. Pagal JT/EEK taisyklės Nr. 101 6 priedo 1.3.5 skirsnį naudojamos padangos turi atitikti tokius pačius atrankos kriterijus, kokie yra nurodyti I tipo išmetamųjų teršalų kiekio bandymams ir nustatyti šio reglamento III priedo 3.5 skirsnyje.

▼**M8**

3.3. JT/EEK taisyklės Nr. 101 6 priedo 1.4.3 skirsnis keičiamas šiuo:

1.4.3. Degalų sąnaudos, išreikštos l/100 km (jei tai benzinas (E5/E10), SND, etanolis (E85) ir dyzelinas (B5/B7)), m^3/100 km (jei tai GD/biometanas ir H_2GD), arba kg/100 km (jeigu tai vandenilis), apskaičiuojamos pagal šias formules:

(a) jei transporto priemonės yra su priverstinio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamas benzinas (E5):

$$FC = (0,118/D) \cdot [(0,848 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

(b) jeigu transporto priemonės yra su priverstinio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamas benzinas (E10):

$$FC = (0,120/D) \cdot [(0,830 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

(c) jei transporto priemonės yra su priverstinio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamos SND:

$$FC_{norm} = (0,1212/0,538) \cdot [(0,825 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

Jei bandymams naudojamų degalų sudėtis skiriasi nuo normalizuotam sunaudojamam kiekiui apskaičiuoti taikytos sudėties, gamintojo prašymu gali būti taikoma pataisos koeficientas cf:

$$FC_{norm} = (0,1212/0,538) \cdot (cf) \cdot [(0,825 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

Pataisos koeficientas cf, kuris gali būti taikomas, nustatomas taip:

$$cf = 0,825 + 0,0693n_{faktinis}$$

čia:

$n_{faktinis}$ – faktinis naudojamų degalų H/C santykis;

(d) kai transporto priemonės yra su priverstinio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamos GD/biometanas:

$$FC_{norm} = (0,1336/0,654) \cdot [(0,749 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

(e) jei transporto priemonės yra su priverstinio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamas etanolis (E85):

$$FC = (0,1742/D) \cdot [(0,574 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

(f) jei transporto priemonės yra su slėginio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamas dyzelinas (B5):

$$FC = (0,116/D) \cdot [(0,861 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

(g) jeigu transporto priemonės yra su slėginio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamas dyzelinas (B7):

$$FC = (0,116/D) \cdot [(0,859 \cdot HC) + (0,429 \cdot CO) + (0,273 \cdot CO_2)]$$

▼M8

(h) jei transporto priemonės yra su priverstinio uždegimo varikliais, kurių degalams naudojamas H_2GD:

$$FC = \frac{910,4 \cdot A + 13600}{44,655 \cdot A^2 + 667,08 \cdot A}\left(\frac{7,848 \cdot A}{9,104 \cdot A + 136} \cdot HC + 0,429 \cdot CO + 0,273 \cdot CO_2\right)$$

(i) kai transporto priemonės varomos dujiniu vandeniliu:

$$FC = 0,024 \cdot \frac{V}{d} \cdot \left[\frac{1}{Z_2} \cdot \frac{p_2}{T_2} - \frac{1}{Z_1} \cdot \frac{p_1}{T_1}\right]$$

vadovaujantis ankstesniu susitarimu su tipo patvirtinimo institucija ir tuo atveju, kai transporto priemonės varomos dujiniu arba skystuoju vandeniliu, užuot taikęs pirmiau pateiktą formulę, gamintojas gali taikyti šią formulę:

$$FC = 0,1 \cdot (0,1119 \cdot H_2O + H_2)$$

arba kitą metodą, remiantis tokiais standartiniais protokolais kaip SAE J2572.

Šiose formulėse:

FC = degalų sąnaudos l/100 km (jei tai benzinas, etanolis, SND, dyzelinas arba biodyzelinas) arba m^3/100 km (jei tai gamtinės dujos arba H_2GD), arba kg/100 km, jei tai yra vandenilis;HC =
išmatuotas išmetamų angliavandenilių kiekis g/km;

CO = išmatuotasis išmetamo anglies viendeginio kiekis g/km;

CO_2 = išmatuotasis išmetamo anglies viendeginio kiekis g/km;

H_2O = išmatuotasis išmetamo H_2O kiekis g/km;

H_2 = išmatuotasis išmetamo H_2 kiekis g/km;

A = GD/biometano kiekis H_2GD mišinyje, išreikštas tūrio procentais;

D = bandymo degalų tankis.

Jei tai yra dujiniai degalai, tai yra jų tankis 15 °C temperatūroje.

d = teorinis atstumas (km), kurį nuvažiuoja pagal 1 tipo bandymą bandoma transporto priemonė;

p_1 = slėgis (Pa) dujinių degalų bake prieš darbo ciklą;

p_2 = slėgis (Pa) dujinių degalų bake po darbo ciklo;

T_1 = temperatūra (K) dujinių degalų bake prieš darbo ciklą;

T_2 = temperatūra (K) dujinių degalų bake po darbo ciklo;

Z_1 = dujinių degalų spūdos faktorius esant p_1 ir T_1;

Z_2 = dujinių degalų spūdos faktorius esant p_2 ir T_2;

V = dujinių degalų bako vidaus talpa (m^3).

▼M8

Spūdos faktorius pateiktas šioje lentelėje:

T(k) p(bar)\\	33	53	73	93	113	133	153	173	193	213	233	248	263	278	293	308	323	338	353
5	0,8589	0,9651	0,9888	0,9970	1,0004	1,0019	1,0026	1,0029	1,0030	1,0028	1,0035	1,0034	1,0033	1,0032	1,0031	1,0030	1,0029	1,0028	1,0027
100	1,0508	0,9221	0,9911	1,0422	1,0659	1,0757	1,0788	1,0785	1,0765	1,0705	1,0712	1,0687	1,0663	1,0640	1,0617	1,0595	1,0574	1,0554	1,0535
200	1,8854	1,4158	1,2779	1,2334	1,2131	1,1990	1,1868	1,1757	1,1653	1,1468	1,1475	1,1413	1,1355	1,1300	1,1249	1,1201	1,1156	1,1113	1,1073
300	2,6477	1,8906	1,6038	1,4696	1,3951	1,3471	1,3123	1,2851	1,2628	1,2276	1,2282	1,2173	1,2073	1,1982	1,1897	1,1819	1,1747	1,1680	1,1617
400	3,3652	2,3384	1,9225	1,7107	1,5860	1,5039	1,4453	1,4006	1,3651	1,3111	1,3118	1,2956	1,2811	1,2679	1,2558	1,2448	1,2347	1,2253	1,2166
500	4,0509	2,7646	2,2292	1,9472	1,7764	1,6623	1,5804	1,5183	1,4693	1,3962	1,3968	1,3752	1,3559	1,3385	1,3227	1,3083	1,2952	1,2830	1,2718
600	4,7119	3,1739	2,5247	2,1771	1,9633	1,8190	1,7150	1,6361	1,5739	1,4817	1,4823	1,4552	1,4311	1,4094	1,3899	1,3721	1,3559	1,3410	1,3272
700	5,3519	3,5697	2,8104	2,4003	2,1458	1,9730	1,8479	1,7528	1,6779	1,5669	1,5675	1,5350	1,5062	1,4803	1,4570	1,4358	1,4165	1,3988	1,3826
800	5,9730	3,9541	3,0877	2,6172	2,3239	2,1238	1,9785	1,8679	1,7807	1,6515	1,6521	1,6143	1,5808	1,5508	1,5237	1,4992	1,4769	1,4565	1,4377
900	6,5759	4,3287	3,3577	2,8286	2,4978	2,2714	2,1067	1,9811	1,8820	1,7352	1,7358	1,6929	1,6548	1,6207	1,5900	1,5623	1,5370	1,5138	1,4926

Jeigu reikiamos p ir T vertės nepateiktos lentelėje, spūdos faktorius apskaičiuojamas taikant lentelėje nurodytų spūdos faktorių linijinę interpoliaciją, pasirenkant vertes, kurios yra arčiausiai pageidaujamos vertės.

▼B

3.4. JT/EEK taisyklės Nr. 101 8 priedo nuorodos į 4 priedą turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento I priedo 4 priedėlį.

▼M1

3.5. Išmetamo CO_2 kiekiui ir transporto priemonės degalų sąnaudoms nustatyti naudojamo važiavimo ciklo metu taikomos III priedo 3.14 punkto nuostatos.

▼M6

4. TRANSPORTO PRIEMONIŲ, KURIOSE ĮDIEGTOS EKOLOGINĖS NAUJOVĖS, TIPO PATVIRTINIMAS

4.1. Pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 725/2011 11 straipsnio 1 dalį transporto priemonių gamintojas, siekdamas lengvatų, susijusių su vidutinio savitojo išmetamo CO_2 kiekio sumažinimu, kai mažiau teršalų išmetama dėl transporto priemonėse įdiegtos vienos ar daugiau ekologinių naujovių, patvirtinimo institucijai pateikia prašymą dėl transporto priemonės, kurioje įdiegta ekologinė naujovė, EB tipo patvirtinimo liudijimo.

4.2. Dėl transporto priemonėje įdiegtos ekologinės naujovės sumažėjęs išmetamas CO_2 kiekis tipo patvirtinimo tikslais nustatomas pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 725/2011 10 straipsnį taikant procedūrą ir bandymų metodiką, nurodytą Komisijos ekologinės naujovės patvirtinimo sprendime.

4.3. Laikoma, kad dėl ekologinių naujovių sumažėjusiam išmetamam CO_2 kiekiui nustatyti būtinų bandymų atlikimas nepažeidžia įrodytos ekologinių naujovių atitikties techniniams reikalavimams, nustatytiems Direktyvoje 2007/46/EB, jeigu jie taikomi.

4.4. Tipo patvirtinimas nesuteikiamas, jeigu, palyginti su bazine transporto priemone, transporto priemonės, kurioje įdiegtos ekologinės naujovės, išmetamo CO_2 kiekio nepavyksta sumažinti bent 1 g/km, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 725/2011 5 straipsnyje.

▼M4

5. N_1 KATEGORIJOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ, PATEIKTŲ PATVIRTINTI PAGAL PAKOPINĘ TIPO PATVIRTINIMO PROCEDŪRĄ, IŠMETAMO CO_2 KIEKIO IR DEGALŲ SĄNAUDŲ NUSTATYMAS

5.1. Siekiant nustatyti transporto priemonių, pateiktų patvirtinti pagal pakopinę tipo patvirtinimo procedūrą, išmetamą CO_2 kiekį ir DEGALŲ sąnaudas, kaip apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB 3 straipsnio 7 dalyje, bazinė transporto priemonė, kaip apibrėžta tos direktyvos 3 straipsnio 18 dalyje, išbandoma pagal šio priedo 2 ir 3 punktus.

5.2. Bandymo metu naudojama pagal šią formulę apskaičiuota etaloninė masė:

$$RM = RM_{Base_Vehicle} + DAM$$

Šioje formulėje:

RM = etaloninė masė, kuri naudojama bandymo metu (kg)

$RM_{Base_Vehicle}$ = bazinės transporto priemonės etaloninė masė, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2007 3 straipsnio 3 dalyje (kg)

DAM = standartinė pridėtoji masė, apskaičiuota pagal 5.3 punkte pateiktą formulę, atitinkanti prie bazinės transporto priemonės pritvirtinto kėbulo masės įvertį (kg).

▼M4

5.3. Standartinė pridėtoji masė apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$DAM: a \times (TPMLM - RM_{Base_Vehicle})$$

Šioje formulėje:

DAM	=	standartinė pridėtoji masė (kg)
a	=	daugiklis, apskaičiuojamas pagal 5.4 punkte pateiktą formulę
TPMLM	=	gamintojo nurodyta techniškai leidžiama didžiausia pakrautos bazinės transporto priemonės masė (kg):
$RM_{Base_Vehicle}$	=	bazinės transporto priemonės etaloninė masė, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2007 3 straipsnio 3 dalyje (kg).

5.4. Daugiklis apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$a = 3,162 \cdot 10^{-7}\ RM_{Base_vehicle}{}^{2} - 5,823396 \cdot 10^{-4}\ RM_{Base_vehicle} + 0,4284491516$$

Šioje formulėje:

a	=	daugiklis
$RM_{Base_Vehicle}$	=	bazinės transporto priemonės etaloninė masė, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 715/2007 3 straipsnio 3 dalyje (kg).

5.5. Bazinių transporto priemonių gamintojas yra atsakingas už tai, kad būtų tinkamai taikomi 5.1–5.4 punktuose nustatyti reikalavimai.

5.6. Sukomplektuotų transporto priemonių gamintojas atitikties liudijime nurodo informaciją apie bazinę transporto priemonę pagal Direktyvos 2007/46/EB IX priedą.

5.7. Jeigu transporto priemonės pateiktos patvirtinti pagal individualios transporto priemonės patvirtinimo procedūrą, individualaus patvirtinimo liudijime pateikiama ši informacija:

a) išmetamas CO_2 kiekis, išmatuotas pagal 5.1–5.4 punktuose nustatytą metodiką;

b) parengtos eksploatuoti sukomplektuotos transporto priemonės masė;

c) identifikacinis kodas, atitinkantis bazinės transporto priemonės tipą, variantą ir versiją;

d) bazinės transporto priemonės tipo patvirtinimo numeris, įskaitant išplėtimo numerį;

e) bazinės transporto priemonės gamintojo pavadinimas ir adresas;

f) parengtos eksploatuoti bazinės transporto priemonės masė.

5.8. 5.1–5.7 punktuose nustatyta procedūra taikoma N_1 kategorijos bazinėms transporto priemonėms, kaip apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB II priedo A dalies 1.2.1 punkte, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007.

▼B

XIII PRIEDAS

PAKAITINIŲ TARŠOS KONTROLĖS ĮTAISŲ, KAIP ATSKIRŲ TECHNINIO MAZGŲ, EB TIPO PATVIRTINIMAS

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede pateikiami papildomi taršos kontrolės įtaisų, kaip atskirų techninių mazgų, tipo patvirtinimo reikalavimai.

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. **Žymėjimas**

Ant originalių pakaitinių taršos kontrolės įtaisų turi būti bent šie identifikaciniai ženklai:

a) transporto priemonės gamintojo pavadinimas arba prekės ženklas;

b) originalaus taršos kontrolės įtaiso gamybinė markė ir identifikacinis sudedamosios dalies numeris, įrašytas pateikiant 2.3 punkte nurodytą informaciją.

2.2. **Dokumentai**

Prie originalių pakaitinių taršos kontrolės įtaisų turi būti pridėta ši informacija:

a) transporto priemonės gamintojo pavadinimas arba prekės ženklas;

b) originalaus taršos kontrolės įtaiso gamybinė markė ir identifikacinis sudedamosios dalies numeris, įrašytas pateikiant 2.3 punkte nurodytą informaciją;

c) transporto priemonės, kurioms skirtas I priedo 4 priedėlio papildymo 2.3 punkte nurodyto tipo originalus pakaitinis taršos kontrolės įtaisas, pateikiant, jei tinka, ženklus, pagal kuriuos galima nustatyti, ar originalus pakaitinis taršos kontrolės įtaisas yra tinkamas įrengti transporto priemonėje, kurioje yra įrengta transporto priemonėje įrengiama diagnostikos (TPĮD) sistema;

d) įrengimo instrukcijos, jei reikia.

Ši informacija pateikiama gaminių žinyne, kurį transporto priemonių gamintojas platina prekybos taškams.

2.3. Transporto priemonės gamintojas technikos tarnybai ir (arba) patvirtinimo institucijai elektroniniu būdu turi pateikti reikiamą informaciją, pagal kurią atitinkamų sudedamųjų dalių numerius būtų galima susieti su tipo patvirtinimo dokumentais.

Ši informacija apima:

a) transporto priemonės gamybinę (-es) markę (-es) ir tipą (-us);

b) originalaus pakaitinio taršos kontrolės įtaiso gamybinę (-es) markę (-es) ir tipą (-us);

c) originalaus pakaitinio taršos kontrolės įtaiso sudedamųjų dalių numerį (-ius);

d) susijusio (-ių) transporto priemonės tipo (-ų) patvirtinimo numerį.

▼B

3. ATSKIRO TECHNINIO MAZGO EB TIPO PATVIRTINIMO ŽENKLAS

3.1. Ant visų pakaitinių taršos kontrolės įtaisų, kaip atskirų techninių mazgų, atitinkančių pagal šį reglamentą patvirtintą tipą, turi būti EB tipo patvirtinimo ženklas.

3.2. Šis ženklas susideda iš stačiakampio, įrėminančio mažąją raidę „e“, po kurios nurodytas tipo patvirtinimą suteikusios valstybės narės atpažinimo numeris arba raidė (-ės):

1. Vokietija,

2. Prancūzija,

3. Italija,

4. Nyderlandai,

5. Švedija,

6. Belgija,

7. Vengrija,

8. Čekija,

9. Ispanija,

11. Jungtinė Karalystė,

12. Austrija,

13. Liuksemburgas,

17. Suomija,

18. Danija,

19. Rumunija,

20. Lenkija,

21. Portugalija,

23. Graikija,

24. Airija,

▼M7

25. Kroatija,

▼B

26. Slovėnija,

27. Slovakija,

29. Estija,

32. Latvija,

34. Bulgarija,

36. Lietuva,

49. Kipras,

50. Malta.

Be to, EB tipo patvirtinimo ženkle greta stačiakampio turi būti įrašytas „pagrindinis patvirtinimo numeris“, pateiktas Direktyvos 2004/46/EB VII priede nurodyto tipo patvirtinimo numerio ketvirtajame segmente, o prieš jį – du skaitmenys, rodantys eilės numerį, priskirtą Reglamento (EB) Nr. 715/2007 arba šio reglamento naujausiam esminiam techniniam pakeitimui atskiro techninio mazgo EB tipo patvirtinimo dieną. Jei tai šis reglamentas, eilės numeris yra „00“.

▼B

3.3. EB tipo patvirtinimo ženklas ant pakaitinio taršos kontrolės įtaiso tvirtinamas taip, kad būtų aiškiai įskaitomas ir neištrinamas. Jei įmanoma, šis ženklas turi būti matomas pakaitinį taršos kontrolės įtaisą įrengus transporto priemonėje.

3.4. Šio priedo 3 priedėlyje pateiktas EB tipo patvirtinimo ženklo pavyzdys.

4. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

4.1. Pakaitinių taršos kontrolės įtaisų tipo patvirtinimo reikalavimai yra tokie, kokie nustatyti JT/EEK taisyklės Nr. 103 5 skirsnyje, su 4.1.1–4.1.4 skirsniuose nustatytomis išimtimis.

4.1.1. JT/EEK taisyklės Nr. 103 5 skirsnyje vartojami terminai „katalizinis konverteris“ ir „konverteris“ turi būti suprantami kaip „taršos kontrolės įtaisas“.

4.1.2. JT/EEK taisyklės Nr. 103 5.2.3 skirsnyje nurodyti reguliuojami teršalai pakeičiami visais teršalais, nurodytais Reglamento (EB) Nr. 715/2007 1 priedo 1 ir 2 lentelėse, jei tai susiję su pakaitiniais taršos kontrolės įtaisais, skirtais įrengti transporto priemonėse, kurių tipas patvirtintas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007.

4.1.3. Jei tai susiję su pakaitinių taršos kontrolės įtaisų, skirtų įrengti transporto priemonėse, kurių tipas patvirtintas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007, standartais, JT/EEK taisyklės Nr. 103 5 skirsnyje nurodyti patvarumo reikalavimai ir susiję nusidėvėjimo koeficientai pakeičiami nurodytais šio reglamento VII priede.

4.1.4. JT/EEK taisyklės Nr. 103 5.5.3 skirsnio nuoroda į 1 priedėlyje minimą pranešimą dėl tipo patvirtinimo turi būti suprantama kaip nuoroda į EB tipo patvirtinimo liudijimo papildymą dėl transporto priemonės TPĮD sistemos informacijos (I priedo 5 priedėlis).

4.2. Jeigu tai transporto priemonės su priverstinio uždegimo varikliais ir jeigu pagal JT/EEK taisyklės Nr. 103 5.2.1 skirsnį atlikto naujo originalios įrangos deginių filtro katalizatoriaus parodomojo bandymo metu išmatuotas išmetamas THC ir NMHC kiekis viršija transporto priemonės patvirtinimo metu išmatuotas vertes, skirtumas pridedamas prie TPĮD sistemos ribinių verčių. TPĮD sistemos ribinės vertės yra nustatytos:

a) JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 3.3.2 punkte, jei tai pakaitinės sudedamosios dalys, skirtos įrengti transporto priemonėse, kurių tipas patvirtintas pagal Direktyvą 70/220/EEB; arba

b) šio reglamento XI priedo 2.3 punkte, jei tai pakaitinės sudedamosios dalys, skirtos įrengti transporto priemonėse, kurių tipas patvirtintas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007.

4.3. Persvarstytos TPĮD sistemos ribinės vertės bus taikomos atliekant JT/EEK taisyklės Nr. 103 5.5–5.5.5 skirsniuose nustatytus TPĮD sistemos suderinamumo bandymus, pirmiausia taikant JT/EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 1 punkte leidžiamas perviršio ribas.

▼B

4.4. **Pakaitinių reguliariai atsinaujinančių sistemų reikalavimai**

4.4.1. *Su teršalų išmetimu susiję reikalavimai*

4.4.1.1. Su 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta (-omis) transporto priemone (-ėmis), kurioje (-ose) įrengta tokio tipo pakaitinė reguliariai atsinaujinanti sistema, kokiam prašoma suteikti patvirtinimą, turi būti atliekami JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3 skirsnyje aprašyti bandymai, siekiant jos veikimo charakteristikas palyginti su tos pačios transporto priemonės, kurioje įrengta originali reguliariai atsinaujinanti sistema, veikimo charakteristikomis.

4.4.2. *Palyginimo pagrindo nustatymas*

4.4.2.1. Transporto priemonėje įrengiama nauja originali reguliariai atsinaujinanti sistema. Šios sistemos išmetamas teršalų kiekis nustatomas pagal JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3 skirsnyje nustatytą bandymo metodiką.

4.4.2.2. Paraiškos pateikėjui paprašius patvirtinti pakaitinę sudedamąją dalį, patvirtinimo institucija, laikydamasi nediskriminavimo principo, apie kiekvieną išbandytą transporto priemonę turi pateikti šio reglamento I priedo 3 priedėlyje pateikto informacinio dokumento 3.2.12.2.1.11.1 ir 3.2.12.2.6.4.1 punktuose nurodytą informaciją.

4.4.3. *Išmetamųjų dujų bandymas naudojant pakaitinę reguliariai atsinaujinančią sistemą*

4.4.3.1. Bandomos (-ų) transporto priemonės (-ių) originalios įrangos reguliariai atsinaujinanti sistema pakeičiama pakaitine reguliariai atsinaujinančia sistema. Šios sistemos išmetamas teršalų kiekis nustatomas pagal JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3 punkte nustatytą bandymo metodiką.

4.4.3.2. Nustatant pakaitinės reguliariai atsinaujinančios sistemos D skaičių, gali būti taikomas bet kuris JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3 punkte nurodytas variklio bandymo ant stendo metodas.

4.4.4. *Kiti reikalavimai*

Pakaitinėms reguliariai atsinaujinančioms sistemoms taikomi JT/EEK taisyklės Nr. 103 5.2.3, 5.3, 5.4 ir 5.5 punktų reikalavimai. Šiuose punktuose žodžiai „katalizinis konverteris“ turi būti suprantami kaip „reguliariai atsinaujinanti sistema“. Be to, reguliariai atsinaujinančioms sistemoms taikomos šio priedo 4.1 skirsnyje nustatytos šių punktų taikymo išimtys.

5. DOKUMENTAI

5.1. Ant visų pakaitinių taršos kontrolės įtaisų turi būti aiški ir neištrinama žyma, nurodanti gamintojo pavadinimą arba prekės ženklą ir pateikianti šią informaciją:

a) transporto priemonės (nurodant gamybos metus), kurioms yra patvirtintas pakaitinis taršos kontrolės įtaisas, pateikiant, jei tinka, ženklus, pagal kuriuos galima nustatyti, ar pakaitinis taršos kontrolės įtaisas yra tinkamas įrengti transporto priemonėje, kurioje yra įrengta transporto priemonėje įrengiama diagnostikos (TPĮD) sistema;

b) įrengimo instrukcijos, jei reikia.

Ši informacija pateikiama gaminių žinyne, kurį pakaitinių taršos kontrolės įtaisų gamintojas platina prekybos taškams.

▼B

6. PRODUKCIJOS ATITIKTIS

6.1. Produkcijos atitikties užtikrinimo priemonės taikomos pagal Direktyvos 2007/46/EB 12 straipsnio nuostatas.

6.2. **Specialiosios nuostatos**

6.2.1. Direktyvos 2007/46/EB X priedo 2.2 punkte nurodytos patikros apima šio reglamento 2 straipsnio 8 punkte nustatytų charakteristikų patikras.

6.2.2. Taikant Direktyvos 2007/46/EB 12 straipsnio 2 dalį, gali būti atlikti šio priedo 4.4.1 skirsnyje ir JT/EEK taisyklės Nr. 103 5.2 skirsnyje (su teršalų išmetimu susiję reikalavimai) aprašyti bandymai. Tokiu atveju patvirtinimo turėtojas gali prašyti, kad, kitaip nei pirmiau nustatyta, palyginimas būtų atliktas remiantis ne originalios įrangos taršos kontrolės įtaisu, o pakaitiniu taršos kontrolės įtaisu, kuris buvo naudojamas tipo patvirtinimo bandymų metu (arba kitu pavyzdžiu, kurio atitiktis patvirtintam tipui buvo įrodyta). Išmetamųjų teršalų vidutinės vertės, išmatuotos naudojant tikrinamą pavyzdį, neturėtų viršyti vidutinių verčių, išmatuotų naudojant pavyzdį, su kuriuo lyginama, daugiau kaip 15 %.

▼B

1 priedėlis

PAVYZDYS

Informacinis dokumentas Nr. ...

dėl pakaitinių taršos kontrolės įtaisų EB tipo patvirtinimo

Toliau pateikta informacija, jei tinka, turi būti pateikiama trimis egzemplioriais; juose turi būti pateiktas turinys. Brėžiniai turi būti atitinkamo mastelio ir pakankamai išsamūs, jie pateikiami A4 formato lapuose arba A4 formato aplanke. Nuotraukos, jeigu pateikiamos, turi būti pakankamai detalios.

Jeigu sistemos, sudedamosios dalys arba atskiri techniniai mazgai turi elektroninius valdiklius, turi būti pateikti duomenys apie tų valdiklių veikimo charakteristikas.

0. BENDRIEJI DUOMENYS

0.1. Gamybinė markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

0.2. Tipas: .....

0.2.1. Komercinis (-iai) pavadinimas (-ai), jeigu yra: .....

0.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas .....

Įgaliotojo atstovo, jei toks yra, pavadinimas ir adresas: .....

0.7. Jei tai yra sudedamosios dalys ir atskiri techniniai mazgai, EB patvirtinimo ženklo pritvirtinimo vieta ir būdas: .....

0.8. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

1. ĮTAISO APRAŠAS

1.1. Pakaitinio taršos kontrolės įtaiso gamybinė markė ir tipas: .....

1.2. Pakaitinio taršos kontrolės įtaiso brėžiniai, pirmiausia pateikiant visas charakteristikas, nurodytas [šio reglamento] 2 straipsnio 8 punkte: ...

1.3. Transporto priemonių tipo (-ų), kurioms yra skirtas pakaitinis taršos kontrolės įtaisas, aprašas: .....

1.3.1. Variklio ir transporto priemonės tipą (-us) apibūdinantis numeris (-iai) ir (arba) ženklai: .....

1.3.2. Ar pakaitinis kontrolės taršos įtaisas turi atitikti TPĮD sistemos reikalavimus? (taip/ne) ([1])

1.4. Aprašas ir brėžiniai, rodantys pakaitinio taršos kontrolės įtaiso vietą išmetimo kolektoriaus (-ių) atžvilgiu: .....

([1]) Netinkamą išbraukti.

▼B

2 priedėlis

PAVYZDINIS EB TIPO PATVIRTINIMO LIUDIJIMAS

(Didžiausias formatas: A4 (210 mm × 297 mm))

EB TIPO PATVIRTINIMO LIUDIJIMAS

Administracijos antspaudas

Informacija, susijusi su:

— EB tipo patvirtinimu ([1]) .....

— EB tipo išplėtimo patvirtinimu ([1]), ...

— atsisakymu suteikti EB tipo patvirtinimą ([1]), ...

— EB tipo patvirtinimo panaikinimu ([1]), ...

dėl sudedamosios dalies arba atskiro techninio mazgo ([1])

atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 715/2007, įgyvendintą Reglamentą (EB) Nr. 692/2008.

Reglamentas (EB) Nr. 715/2007 arba Reglamentą (EB) Nr. 692/2008 su paskutiniais pakeitimais, padarytais .....

EB tipo patvirtinimo numeris: .....

Tipo išplėtimo priežastis: .....

I SKIRSNIS

0.1. Gamybinė markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

0.2. Tipas: .....

0.3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant sudedamosios dalies/atskiro techninio mazgo ([2]): .....

0.3.1. Tokio žymens vieta: .....

0.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

0.7. Jei tai sudedamosios dalys ir atskiri techniniai mazgai, EB patvirtinimo ženklo pritvirtinimo vieta ir būdas: .....

0.8. Surinkimo gamyklos (-ų) pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai): .....

0.9. Gamintojo atstovo (jei toks yra) pavadinimas ir adresas: .....

([1]) Netinkamą išbraukti.

([2]) Jeigu tipo identifikavimo priemonėse yra rašmenų, nesusijusių su transporto priemonių, sudedamųjų dalių ar atskirų techninių mazgų tipų, kuriems taikomas šis tipo patvirtinimo liudijimas, apibūdinimu, dokumente tokie rašmenys žymimi ženklu „?“ (pvz., ABC??123??).

▼B

II SKIRSNIS

1. Papildoma informacija

1.1. Pakaitinio taršos kontrolės įtaiso gamybinė markė ir tipas: .....

1.2. Transporto priemonių tipas (-ai), kuriam (kuriems) taršos kontrolės įtaisas tinka kaip pakaitinė sudedamoji dalis: .....

1.3. Transporto priemonių tipas (-ai), su kuriuo (kuriais) pakaitinis taršos kontrolės įtaisas buvo išbandytas: .....

1.3.1. Ar įrodyta, kad pakaitinis taršos kontrolės įtaisas atitinka TPĮD sistemos reikalavimus? (taip/ne) ([1]): .....

2. Už bandymų atlikimą atsakinga technikos tarnyba: .....

3. Bandymo ataskaitos data: .....

4. Bandymų ataskaitos numeris: .....

5. Pastabos: .....

6. Vieta: .....

7. Data: .....

8. Parašas: .....

Priedai: Informacinių dokumentų rinkinys.

Bandymų ataskaita.

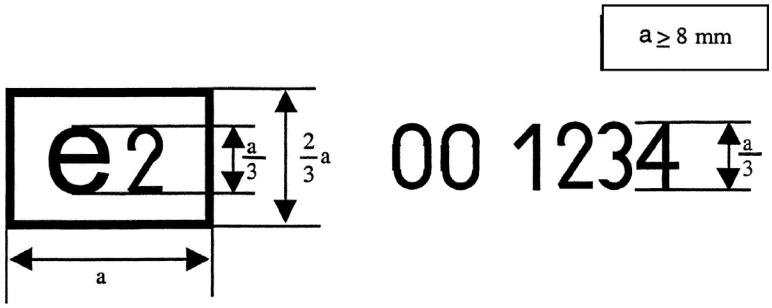
([1]) Netinkamą išbraukti.

▼B

3 priedėlis

Pavyzdinis EB tipo patvirtinimo ženklas

(žr. šio priedo 5.2 punktą)

Prie pakaitinio taršos kontrolės įtaiso sudedamosios dalies pritvirtintas viršuje pavaizduotas patvirtinimo ženklas rodo, kad atitinkamas tipas buvo patvirtintas Prancūzijoje (e 2) pagal šį reglamentą. Pirmieji du patvirtinimo numerio skaitmenys (00) rodo, kad ši sudedamoji dalis buvo patvirtinta pagal šį reglamentą. Kiti keturi skaitmenys (1234) yra patvirtinimo institucijos pakaitiniam taršos kontrolės įtaisui priskirtas pagrindinis patvirtinimo numeris.

▼B

XIV PRIEDAS

Transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieiga

1. ĮVADAS

1.1. Šiame priede nustatomi transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos techniniai reikalavimai

2. REIKALAVIMAI

2.1. Interneto svetainėse pateikiama transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija turi atitikti OASIS dokumento SC2-D5 „Transporto priemonių remonto informacijos formatas“, versija 1.0, 2003 05 28 ([1]), ir OASIS dokumento SC1-D2 „Transporto priemonių remonto informacijos specifikacija“, versija 6.1, 2003 01 10 ([2]), 3.2, 3.5 (išskyrus 3.5.2), 3.6, 3.7 ir 3.8 skirsnių technines specifikacijas, taikant tik atvirojo teksto ir grafikos formatus arba formatus, kuriuos galima peržiūrėti ir spausdinti taikant tik standartinius nemokamai platinamus, nesunkiai įdiegiamus ir labiausiai paplitusioms kompiuterių operacinėms sistemoms tinkamus programinės įrangos įskiepius. Jei įmanoma, metaduomenų raktažodžiai turi atitikti ISO 15031–2. Ši informacija turi būti prieinama visada, išskyrus, kai reikia tvarkyti interneto svetainę. Asmenys, prašantys suteikti teisę dauginti duomenis arba skelbti informaciją savo šaltiniuose, turėtų tiesiogiai tartis su konkrečiu gamintoju. Be to, turėtų būti pateikiama su mokymų medžiaga susijusi informacija, tačiau ji gali būti teikiama ir ne interneto svetainėse.

▼M1

Informacija apie visas transporto priemonės dalis, kurias gamintojas įrengia transporto priemonėje, paženklintoje transporto priemonės identifikaciniu numeriu (TPIN) ir apibūdintoje tokiais papildomais kriterijais, kaip važiuoklės bazė, variklio galia, funkcinių elementų lygis ar funkcijos, ir kurios, pateikiant nuorodą į originaliosios įrangos dalių numerį, gali būti pakeistos įgaliotiesiems remontininkams ar platintojams arba trečiosioms šalims transporto priemonės gamintojo siūlomomis atsarginėmis dalimis, pateikiama duomenų bazėje, prie kurios nepriklausomi operatoriai gali lengvai prisijungti.

Šioje duomenų bazėje pateikiami TPIN, originaliosios įrangos dalių numeriai, originaliosios įrangos dalių pavadinimai, galiojimo požymiai (galiojimo nuo ir iki datos), tvirtinimo požymiai ir prireikus konstrukcijos charakteristikos.

Informacija duomenų bazėje reguliariai atnaujinama. Visų pirma atnaujinama informacija apie visus atskirų transporto priemonių patobulinimus jas pagaminus, jeigu ši informacija yra žinoma įgaliotiesiems atstovams.

2.2. Nepriklausomiems operatoriams turėtų būti suteikta galimybė sužinoti įgaliotųjų atstovų ir remonto dirbtuvių naudojamas transporto priemonių saugos priemones, laikantis šių reikalavimų dėl saugos technologijų apsaugos:

i) duomenimis keičiamasi laikantis konfidencialumo, sąžiningumo ir apsaugos nuo peradresavimo principų;

ii) naudojami standartiniai protokolai https//ssl-tls (RFC4346);

([1]) Pateikta: http: //www.oasis-open.org/committees/download.php/2412/Draft%20Committee%20Specification.pdf

([2]) Pateikta: http: //lists.oasis-open.org/archives/autorepair/200302/pdf00005.pdf

▼M1

iii) vadovaujantis ISO 20828 standartu, nepriklausomų operatorių ir gamintojo abipusiam autentiškumui patvirtinti naudojami saugumo liudijimai;

iv) privatusis nepriklausomo operatoriaus raktas apsaugotas saugia įranga.

13 straipsnio 9 dalimi nustatytas Transporto priemonės informacijos prieigos forumas, atsižvelgdamas į mokslo lygį, nustatys kriterijus, pagal kuriuos turi būti įvykdyti šie reikalavimai.

Šiuo tikslu nepriklausomas operatorius patvirtinamas ir įgaliojamas remiantis dokumentais, įrodančiais, kad jis teisėtai verčiasi komercine veikla ir nebuvo teistas už atitinkamą baudžiamąją veiką.

2.3. Po 2010 m. rugpjūčio 31 d. pagamintų transporto priemonių valdymo įrenginiai perprogramuojami pagal ISO 22900 arba SAE J2534, neatsižvelgiant į tipo patvirtinimo datą. Gamintojas, tvirtindamas specialią gamintojo taikomąją programą ir transporto priemonių ryšio sąsajas (TPRS), atitinkančias ISO 22900 arba SAE J2534, pasiūlo patvirtinti nepriklausomai sukurtas transporto priemonių ryšio sąsajas arba suteikti informaciją ir išnuomoti bet kokią minėtą patvirtinimą pačiam atliekančiam transporto priemonių ryšio sąsajų gamintojui reikalingą specialią aparatinę įrangą. Mokesčiams už minėtą patvirtinimą arba informaciją ir apartinę įrangą taikomos Reglamento (EB) Nr. 715/2007 7 straipsnio 1 dalies sąlygos.

Jeigu transporto priemonės pagamintos iki 2010 m. rugsėjo 1 d., gamintojas gali pasiūlyti atlikti visišką perprogramavimą pagal ISO 22900 arba SAE J2534 arba parduoti ar išnuomoti savo paties įrenginį perprogramavimui atlikti. Pastaruoju atveju nepriklausomiems operatoriams galimybė turi būti suteikta jų nediskriminuojant, greitai ir proporcingai, o pateiktas įrenginys turi būti tinkamas naudoti. Mokesčiams už galimybę naudotis minėtais įrenginiais taikomos Reglamento (EB) Nr. 715/2007 7 straipsnio nuostatos.

▼B

2.4. Visi su teršalų išmetimu susiję gedimų kodai turi atitikti XI priedo 1 priedėlį.

2.5. Nepriklausomam operatoriui registruojantis, kad galėtų naudotis gamintojo interneto svetaine ir gauti transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informaciją, nesusijusią su apsaugotomis transporto priemonės dalimis, šio operatoriaus turi būti reikalaujama pateikti tik tokią informaciją, kuri yra būtina patvirtinti, kaip bus sumokėta už informaciją. Norėdamas gauti informaciją, susijusią su apsaugotų transporto priemonės dalių prieiga, nepriklausomas operatorius turi pateikti pagal ISO 20828 parengtą liudijimą, įrodantį jo ir organizacijos, kuriai jis priklauso, tapatybę, o gamintojas savo ruožtu turi pateikti pagal ISO 20828 parengtą liudijimą, patvirtinantį nepriklausomam operatoriui, kad šis nori patekti į teisėtą tam tikram gamintojui priklausančią interneto svetainę. Abi šalys privalo registruoti tokius tarpusavio sandorius, nurodydamos transporto priemones ir pagal šią nuostatą padarytus jų pakeitimus.

▼B

2.6. Jei gamintojo interneto svetainėje pateikta transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija nesuteikia tam tikros specifinės informacijos, leidžiančios tinkamai suprojektuoti ir pagaminti alternatyvių degalų pritaikymo sistemas, kiekvienam suinteresuotam alternatyvių degalų pritaikymo sistemų gamintojui turi būti sudaryta galimybė gauti informaciją, kurią reikalaujama pateiti 1 priedo 3 priedėlio 0, 2 ir 3 skirsniuose, kai šis tiesiogiai kreipiasi į gamintoją su tokiu prašymu. Tam reikalingi kontaktiniai duomenys turi būti aiškiai pateikti gamintojo interneto svetainėje, o informacija turi būti pateikta per 30 dienų. Tokią informaciją reikia pateikti tik dėl tų alternatyvių degalų pritaikymo sistemų, kurioms taikoma JT/EEK taisyklė Nr. 115, arba dėl alternatyvių degalų pritaikymo sistemų, kurioms taikoma JT/EEK taisyklė Nr. 115, sudedamųjų dalių ir tik atsiliepiant į tokį prašymą, kuriame aiškiai nurodyta tiksli transporto priemonės modelio, kuriam reikalinga ši informacija, specifikacija, ir kuriame aiškiai patvirtinama, kad informacija yra reikalinga tam, kad būtų galima tobulinti alternatyvių degalų pritaikymo sistemas arba sudedamąsias dalis, kurioms taikoma JT/EEK taisyklė Nr. 115.

2.7. Gamintojai jiems priklausančiose remonto informacijos interneto svetainėse turi nurodyti kiekvieno modelio patvirtinimo numerį.

▼M1

2.8. Gamintojai nustato pagrįstus ir proporcingus mokesčius už valandai, dienai, mėnesiui, metams arba vienam sandoriui suteikiamą prieigą prie remonto ir techninės priežiūros informacijos svetainių.

▼B

1 priedėlis

Gamintojo liudijimas dėl transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos

(Gamintojas): .....

(Gamintojo adresas): .....

patvirtina, kad:

suteikia transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigą pagal šias nuostatas:

— Reglamento (EB) Nr. 715/2007 6 straipsnio nuostatas;
— Reglamento (EB) Nr. 692/2008 4 straipsnio 6 dalies ir 13 straipsnio nuostatas;
— Reglamento (EB) Nr. 692/2008 I priedo 2.3.1 ir 2.35 skirsnių nuostatas;
— Reglamento (EB) Nr. 692/2008 I priedo 3 priedėlio 16 skirsnio nuostatas;
— Reglamento (EB) Nr. 692/2008 I priedo 5 priedėlio nuostatas;
— Reglamento (EB) Nr. 692/2008 XI priedo 4 skirsnio nuostatas;
— Reglamento (EB) Nr. 692/2008 XIV priedo nuostatas,

dėl transporto tipų, išvardytų šio liudijimo priede.

Pagrindinės interneto svetainės, kurioje galima gauti susijusios informacijos ir kurios atitiktis pirmiau nurodytoms nuostatoms yra patvirtinama šiuo liudijimu, adresai yra išvardyti šio liudijimo priede, kartu pateikiant kontaktinius atsakingo gamintojo atstovo, kuris toliau pasirašė, duomenis.

Jei taikoma: gamintojas taip pat patvirtina, kad šių transporto priemonių tipų ankstesnių patvirtinimų atžvilgiu įvykdė šio reglamento 13 straipsnio 5 dalyje nustatytą pareigą pateikti susijusią informaciją ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo tipo patvirtinimo dienos.

Patvirtinta [..... vieta]

[..... data]

.....

[gamintojo atstovo parašas]

Priedai:

— interneto svetainių adresai
— Kontaktiniai duomenys

▼B

I priedas

prie

gamintojo liudijimo dėl transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos

Šiame liudijime minėtos interneto svetainės adresai:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▼B

II priedas

prie

gamintojo liudijimo dėl transporto priemonės TPĮD sistemos ir transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieigos

Šiame liudijime nurodyto gamintojo atstovo kontaktiniai duomenys:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▼B

XV PRIEDAS

EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ, KURIŲ TIPAS PATVIRTINTAS PAGAL DIREKTYVĄ 70/220/EEB, ATITIKTIS

1. EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ ATITIKTIS

1.1. Patvirtinimo institucija, remdamasi gamintojo turima susijusia informacija ir taikydama panašią metodiką, kaip apibrėžta Direktyvos 70/156/EEB 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir X priedo 1 ir 2 punktuose, atlieka eksploatuojamų transporto priemonių atitikties auditą.

1.2. Eksploatuojamos transporto priemonės atitikties patikros metodika pavaizduota šio priedo 2 priedėlio 4 punkte minimoje schemoje ir JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlyje pateiktame 4/2 paveiksle.

1.3. **Eksploatuojamų transporto priemonių šeimą apibrėžiantys parametrai**

Eksploatuojamų transporto priemonių šeimą galima apibrėžti pagrindiniais projektiniais parametrais, kurie turi būti bendri visoms tos šeimos transporto priemonėms. Todėl tos transporto priemonės, kurių parametrai – bent nustatytieji 1.3.1–1.3.11 punktuose – yra bendri arba skiriasi neviršydami leidžiamų nuokrypių, gali būti laikomos priklausančiomis tai pačiai eksploatuojamų transporto priemonių šeimai.

1.3.1. Degimo procesas (dviejų taktų, keturių taktų, rotorinis);

1.3.2. cilindrų skaičius;

1.3.3. cilindrų bloko išdėstymo tvarka (linijinis, V raidės pavidalo, radialinis, horizontaliai priešpriešinis, kitoks išdėstymas; cilindrų palinkimas ar orientacija nėra kriterijus);

1.3.4. degalų tiekimo varikliui būdas (pvz., netiesioginis arba tiesioginis įpurškimas);

1.3.5. aušinimo sistemos tipas (aušinimas oru, vandeniu, alyva);

1.3.6. oro įsiurbimo būdas (natūralus, slėginis);

1.3.7. degalai, kuriems suprojektuotas variklis (benzinas, dyzelinas, GD, SND ir kt.). Dvi degalų rūšis naudojančias transporto priemones galima grupuoti kartu su paskirtąją degalų rūšį naudojančiomis transporto priemonėmis, jei viena iš degalų rūšių yra bendra;

1.3.8. deginių filtro katalizatoriaus tipas (trijų pakopų ar kitoks (-ie));

1.3.9. kietųjų dalelių gaudyklės tipas (yra/nėra);

1.3.10. išmetamųjų dujų recirkuliacija (taikoma/netaikoma);

1.3.11. didžiausio šeimos variklio cilindrų darbinis tūris, minus 30 %.

1.4. Patvirtinimo institucija, remdamasi gamintojo pateikta informacija, atlieka eksploatuojamų transporto priemonių atitikties auditą. Pateikiant šią informaciją pirmiausia reikia nurodyti:

1.4.1. gamintojo pavadinimą ir adresą;

1.4.2. gamintojo įgaliotojo atstovo, dirbančio tose srityse, apie kurias gamintojas pateikia informaciją, pavadinimą, adresą, telefono ir fakso numerius bei elektroninio pašto adresą;

▼B

1.4.3. į gamintojo informaciją įtrauktų transporto priemonių modelių pavadinimus;

1.4.4. tam tikrais atvejais transporto priemonių tipų, kuriems taikoma gamintojo informacija, sąrašą, t. t. eksploatuojamų transporto priemonių šeimą pagal 1.3 skirsnį;

1.4.5. transporto priemonės identifikacinių numerių (TPIN) kodus, taikomus eksploatuojamų transporto priemonių šeimos transporto priemonių tipams (TPIN priešdėlis);

1.4.6. tipo patvirtinimų, taikomų eksploatuojamų transporto priemonių šeimos transporto priemonių tipams, numerius, įskaitant, kai taikoma, visų tipo išplėtimo patvirtinimų ir lauko sąlygomis atliktų remonto ir (arba) susigrąžinimo (atnaujinimo darbų) numerius;

1.4.7. informaciją apie šių transporto priemonių, apie kurias gamintojas pateikia informaciją (jei prašo patvirtinimo institucija), tipo išplėtimo patvirtinimus, lauko sąlygomis atliktus remonto darbus ir (arba) susigrąžinimą;

1.4.8. laikotarpį, per kurį buvo surinkta gamintojo informacija;

1.4.9. transporto priemonės gamybos laikotarpį, kurį apima gamintojo pateikta informacija (pvz., „2001 kalendoriniais metais pagamintos transporto priemonės“);

1.4.10. gamintojo taikomą eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros metodiką, įskaitant:

a) transporto priemonių buvimo vietos nustatymo būdą;

b) transporto priemonių atrankos ir atmetimo kriterijus;

c) programoje naudojamų bandymų tipus ir metodikas;

d) gamintojo taikomus eksploatuojamų transporto priemonių šeimų grupės priėmimo ir atmetimo kriterijus;

e) geografinę teritoriją (-as), iš kurios (-ių) gamintojas surinko informaciją;

f) imties dydį ir naudotą imties planą;

1.4.11. gamintojo atliktos eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros rezultatus, įskaitant:

a) programoje dalyvaujančių transporto priemonių (išbandytų ar neišbandytų) identifikavimo duomenis. Pateikiami šie identifikavimo duomenys:

— modelio pavadinimas;

— transporto priemonės identifikacinis numeris (TPIN);

— transporto priemonės registracijos numeris;

— pagaminimo data;

— regionas, kuriame transporto priemonė naudojama (jei žinomas);

— naudojamos padangos;

b) priežastį (-is), dėl kurios (-ių) transporto priemonė neįtraukiama į imtį;

c) kiekvienos į imtį įtrauktos transporto priemonės techninės priežiūros istoriją (įskaitant informaciją apie visus atnaujinimo darbus);

d) kiekvienos į imtį įtrauktos transporto priemonės remonto istoriją (jei žinoma);

▼B

e) bandymo duomenis:

— bandymo datą;

— bandymo vietą;

— transporto priemonės ridos skaitiklio rodmenis;

— bandymų metu naudojamų degalų specifikacijas (pvz., bandomieji etaloniniai degalai ar rinkoje parduodami degalai);

— bandymo sąlygas (temperatūra, oro drėgmė, dinamometro inercinis svoris);

— dinamometro parametrus (pvz., galios parametras);

— bandymų rezultatus (ne mažiau kaip trijų skirtingų vienos šeimos transporto priemonių);

1.4.12. užfiksuotus TPĮD sistemos rodmenis.

2. Gamintojo surinkta informacija turi būti pakankamai išsami, kad būtų užtikrinta galimybė įvertinti eksploatuojamų transporto priemonių charakteristikas įprastomis eksploatavimo sąlygomis, kaip apibrėžta 1 skirsnyje ir atsižvelgiant į gamintojo geografinę skverbtį.

Pagal šį reglamentą gamintojas neįpareigojamas atlikti eksploatuojamų transporto priemonių tipo atitikties audito, jeigu gali patvirtinimo institucijai įrodyti, kad per metus Bendrijoje parduota mažiau kaip 5 000 to tipo transporto priemonių.

3. Patvirtinimo institucija, remdamasi 1.2 skirsnyje nurodytu auditu, priima šiuos sprendimus ir imasi šių veiksmų:

a) nusprendžia, kad eksploatuojamų transporto priemonių tipo arba šeimos atitiktis yra patenkinama, ir nesiima papildomų veiksmų;

b) nusprendžia, kad gamintojo pateiktų duomenų nepakanka sprendimui priimti ir prašo, kad gamintojas pateiktų papildomos informacijos arba bandymų duomenis;

c) nusprendžia, kad eksploatuojamų transporto priemonių tipo, kuris yra eksploatuojamų transporto priemonių šeimos dalis, atitiktis yra nepatenkinama, ir imasi priemonių, kad toks transporto priemonių tipas būtų išbandytas pagal I priedo 1 priedėlį.

Jei gamintojui pagal 2 skirsnį buvo leista neatlikti tam tikro transporto priemonės tipo audito, patvirtinimo institucija gali imtis priemonių, kad pagal I priedo 1 priedėlį būtų atlikti kiti šio transporto priemonės tipo bandymai.

3.1. Jeigu manoma, kad būtina atlikti I tipo bandymus ir patikrinti, ar išmetamųjų teršalų kontrolės įtaisai atitinka jiems taikomus eksploatavimo charakteristikų reikalavimus, šie bandymai atliekami taikant šio priedo 2 priedėlyje apibrėžtus statistinius kriterijus atitinkančią bandymo metodiką.

3.2. Patvirtinimo institucija, bendradarbiaudama su gamintoju, atrenka keletą transporto priemonių, kurių rida yra pakankama ir kurių eksploatavimą įprastomis sąlygomis galima tinkamai įrodyti. Su gamintoju turi būti tariamasi, kurias transporto priemones atrinkti, ir jam leidžiama dalyvauti atliekant patvirtinamąją transporto priemonių patikrą.

▼B

3.3. Gamintojui leidžiama, prižiūrint patvirtinimo institucijai, atlikti transporto priemonių, kurių išmetamųjų teršalų kiekis viršija ribines vertes, patikras (netgi ardomojo pobūdžio), kad galėtų nustatyti galimas nusidėvėjimo, dėl kurio pats gamintojas nėra kaltas, priežastis. Jei patikrų rezultatai patvirtina šias priežastis, tokie bandymo rezultatai neįtraukiami į atitikties patikrą

3.4. Jei patvirtinimo institucijos neįtikina transporto priemonių bandymų, atliktų pagal 2 priedėlyje nustatytus kriterijus, rezultatai, eksploatuojamoms transporto priemonėms, priklausančioms tam pačiam transporto priemonių tipui, kuriam tikriausiai bus nustatyti tokie patys trūkumai, pagal 1 priedėlio 6 skirsnį pradedamos taikyti Direktyvos 70/156/EEB 11 straipsnio 2 dalyje ir X priede nurodytos taisomosios priemonės.

Gamintojo pateiktą taisomųjų priemonių planą turi pavirtinti patvirtinimo institucija. Gamintojas atsako už patvirtinto taisomojo plano įvykdymą.

Patvirtinimo institucija per 30 dienų visoms valstybėms narėms praneša apie savo sprendimą. Valstybės narės gali reikalauti, kad toks pats taisomųjų priemonių planas būtų taikomas visoms jų teritorijoje registruotoms to paties tipo transporto priemonėms.

3.5. Valstybė narė, nustačiusi, kad transporto priemonės tipas neatitinka taikomų šio priedo 1 priedėlio reikalavimų, pagal Direktyvos 70/156/EEB 11 straipsnio 3 dalį nedelsdama apie tai praneša valstybei narei, suteikusiai pirminį tipo patvirtinimą.

Gavusi šį pranešimą, pirminį patvirtinimą suteikusi valstybės narės kompetentinga institucija, vadovaudamasi Direktyvos 70/156/EEB 11 straipsnio 6 dalies nuostata, praneša gamintojui, kad transporto priemonės tipas neatitinka šių nuostatų reikalavimų ir kad gamintojas turi imtis tam tikrų priemonių. Per du mėnesius nuo šio pranešimo gavimo dienos gamintojas pateikia šiai institucijai priemonių, skirtų trūkumams pašalinti, planą, kuris iš esmės turėtų atitikti 1 priedėlio 6.1–6.8 skirsnių reikalavimus. Pirminį patvirtinimą suteikusi kompetentinga institucija ne ilgiau kaip du mėnesius tariasi su gamintoju dėl priimtino priemonių plano ir jo įgyvendinimo. Jeigu pirminį tipo patvirtinimą suteikusi kompetentinga institucija nustato, kad susitarti nepavyks, pradedama taikyti procedūra pagal Direktyvos 70/156/EEB 11 straipsnio 3 ir 4 dalis.

▼B

1 priedėlis

Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikra

1. ĮVADAS

Šiame priedėlyje nustatomos eksploatuojamų transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal Direktyvą 70/220/EEB, atitikties kontrolės priemonės.

2. ATRANKOS KRITERIJAI

Pasirinktos transporto priemonės priimtinumo kriterijai yra nustatyti 2.1–2.8 skirsniuose. Patvirtinimo institucija renka informaciją tikrindama transporto priemones ir apklausdama savininkus ir (arba) vairuotojus.

2.1. Transporto priemonė turi priklausyti transporto priemonių tipui, patvirtintam pagal Direktyvą 70/220/EEB ir įtrauktam į atitikties sertifikatą, išduotą pagal Direktyvą 70/156/EEB. Transporto priemonė turi būti registruota ir eksploatuojama Europos bendrijoje.

2.2. Transporto priemonės rida turi būti ne mažesnė kaip 15 000 km arba transporto priemonė turi būti eksploatuota ne mažiau kaip 6 mėnesius (taikoma vėliau pasiekta riba), o rida turi būti ne didesnė kaip 100 000 km arba transporto priemonė turi būti eksploatuota ne daugiau kaip 5 metus (taikoma pirmiau pasiekta riba).

2.3. Turi būti pateikti techninės priežiūros dokumentai, pagal kuriuos būtų galima įrodyti, kad transporto priemonė buvo tinkamai eksploatuojama, pvz., kad ji buvo prižiūrima pagal gamintojo rekomendacijas.

2.4. Transporto priemonėje neturi būti nustatyta jokių požymių, patvirtinančių, kad ji buvo netinkamai eksploatuojama (pvz., su ja buvo dalyvauta lenktynėse, eksploatuojamą transporto priemonę veikė perkrovos, ji eksploatuota naudojant netinkamą kurą arba buvo kitaip pažeisti jos eksploatavimo reikalavimai), arba kitų veiksnių (pvz., klastojimo), galinčių turėti įtakos išmetamųjų teršalų kiekiui. Jei tai yra transporto priemonės, kuriose įrengta TPĮD sistema, atsižvelgiama į kompiuteryje saugomą gedimo kodą ir ridos duomenis. Transporto priemonė nepasirenkama bandymui, jeigu pagal kompiuteryje saugomą informaciją nustatoma, kad transporto priemonė buvo eksploatuota ir tada, kai kompiuterio atmintyje buvo įrašytas gedimo kodas, ir kad ji gana greitai nebuvo tinkamai suremontuota.

2.5. Transporto priemonės variklis arba pati transporto priemonė neturi būti iš esmės remontuoti be leidimo.

2.6. Švino ir sieros koncentracija iš transporto priemonės bako paimtame degalų ėminyje turi atitikti galiojančius standartus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/70/EB ([1]), neturi būti netinkamo degalų pripylimo požymių. Galima atlikti patikras išmetimo vamzdžio viduje ir pan.

2.7. Neturi būti jokių požymių, kad yra kokių nors problemų, galinčių kelti pavojų laboratorijos darbuotojams.

2.8. Visos transporto priemonės taršos mažinimo sistemos sudedamosios dalys turi atitikti taikomo tipo patvirtinimo reikalavimus.

3. DIAGNOSTIKA IR TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

Prieš pradedant matuoti bandymui atlikti tinkamų transporto priemonių išmetamųjų teršalų kiekį, 3.1–3.7 skirsniuose nustatyta tvarka turi būti atlikta diagnostika ir visi įprasti techninės priežiūros darbai.

([1]) OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

▼B

3.1. Turi būti patikrinta: oro filtras, visi pavaros diržai, visų skysčių lygis, radiatoriaus dangtelis, ar nepažeisti visi su taršos mažinimo sistema susiję vakuuminiai vamzdeliai ir elektros laidai; patikrinamas uždegimas, degalų dozavimo ir taršos kontrolės įtaisų sudedamosios dalys: patikrinama, ar šie įtaisai tinkamai sureguliuoti ir ar nesuklastotos jų veikimo charakteristikos. Visi neatitikimai turi būti registruojami.

3.2. Patikrinama, ar TPĮD sistema tinkamai veikia. Visi TPĮD sistemos atmintinėje įrašyti veikimo trikčių indikatoriaus rodmenys turi būti užregistruoti, ir turi būti atlikti būtini remonto darbai. Jeigu TPĮD sistemos veikimo trikčių indikatorius per transporto priemonės parengimo bandymui ciklą užregistruoja veikimo triktį, gedimas gali būti nustatytas ir pašalintas. Bandymą galima pakartoti iš naujo, taikant tos suremontuotos transporto priemonės rezultatus.

3.3. Turi būti patikrinta uždegimo sistema ir pakeistos sugedusios sudedamosios dalys, pvz., uždegimo žvakės, laidai ir kt.

3.4. Turi būti patikrinta kompresija. Jei rezultatas yra nepatenkinamas, transporto priemonė yra atmetama.

3.5. Pagal gamintojo specifikacijas turi būti patikrinti variklio parametrai ir, jeigu reikia, jie turi būti sureguliuoti.

3.6. Jeigu iki planinių techninės priežiūros darbų transporto priemonei yra likę nuvažiuoti ne daugiau kaip 800 km, pagal gamintojo nurodymus turi būti atlikti techninės priežiūros darbai. Alyvos ir oro filtrai gali būti pakeisti gamintojo prašymu, nepaisant ridos skaitiklio rodmenų.

3.7. Pasirinkus transporto priemonę, jos degalai turi būti pakeisti atitinkamais išmetamųjų teršalų kiekio bandymui atlikti taikomais etaloniniais degalais, jeigu gamintojas nesutinka, kad būtų taikomi rinkoje parduodami degalai.

4. EKSPLOATUOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ BANDYMAI

4.1. Jei manoma, kad transporto priemones būtina patikrinti, pagal Direktyvos 70/220/EEB III priedą atliekami pagal šio priedėlio 2 ir 3 skirsnius pasirinktų ir parengtų transporto priemonių bandymai išmetamųjų teršalų kiekiui nustatyti.

4.2. Galima patikrinti, ar eksploatuojant transporto priemones, kuriose įrengta TPĮD sistema, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekio lygius (pvz., Direktyvos 70/220/EEB XI priede apibrėžtas veikimo trikčių indikatoriaus rodmenų ribas), tinkamai veikia veikimo trikčių indikatorius ir kt.

4.3. Pavyzdžiui, TPĮD sistemą galima patikrinti dėl trikčių nerodymo, kai išmetamųjų teršalų kiekis viršija ribines vertes, dėl nuolatinio klaidingo veikimo trikčių indikatoriaus įsijungimo ir sugedusių arba nusidėvėjusių TPĮD sistemos sudedamųjų dalių rodymo.

4.4. Jeigu sudedamoji dalis arba sistema veikia tokiu būdu, kuris nenurodytas tipo patvirtinimo liudijime ir (arba) tokių transporto priemonių tipų informacinių dokumentų rinkinyje, ir toks nuokrypis nėra leidžiamas pagal Direktyvos 70/156/EEB 5 straipsnio 3 ir 4 dalis, o TPĮD sistema nerodo jokios veikimo trikties, sudedamoji dalis arba sistema neturi būti keičiamos prieš išmetamųjų teršalų kiekio bandymą, išskyrus atvejus, kai nustatyta, kad sudedamoji dalis arba sistema buvo klastojamos arba netinkamai naudojamos taip, kad TPĮD sistema nenustato paskui atsiradusios veikimo trikties.

▼B

5. REZULTATŲ VERTINIMAS

5.1. Bandymo rezultatai pateikiami įvertinti pagal šio priedo 2 priedėlyje nurodytą metodiką.

5.2. Bandymo rezultatai iš nusidėvėjimo koeficientų nedauginami.

6. TAISOMŲJŲ PRIEMONIŲ PLANAS

6.1. Jei nustatoma daugiau kaip viena nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio vertes viršijanti transporto priemonė, kuri:

a) atitinka JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlio 3.2.3 skirsnyje nustatytas sąlygas, jei tipo patvirtinimo institucija bei gamintojas sutaria, kad pernelyg didelio išmetamųjų teršalų kiekio priežastis yra ta pati, arba

b) atitinka JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlio 3.2.4 skirsnyje nustatytas sąlygas, jei tipo patvirtinimo institucija nustato, kad pernelyg didelio išmetamųjų teršalų kiekio priežastis yra ta pati,

c) patvirtinimo institucija turi pareikalauti, kad gamintojas pateiktų taisomųjų priemonių planą, pagal kurį jis pašalins neatitikimus.

6.2. Taisomųjų priemonių planas patvirtinimo institucijai pateikiamas ne vėliau kaip per 60 darbo dienų nuo 6.1 skirsnyje nurodyto pranešimo datos. Patvirtinimo institucija per 30 darbo dienų paskelbia, pritaria ar nepritaria taisomųjų priemonių planui. Tačiau, jei gamintojas kompetentingai patvirtinimo institucijai gali įrodyti, kad reikia daugiau laiko neatitikimams ištirti, jog būtų galima pateikti taisomųjų priemonių planą, terminas pratęsiamas.

6.3. Taisomosios priemonės taikomos visoms transporto priemonėms, kurioms gali būti būdingi tokie patys trūkumai. Turi būti įvertinta būtinybė padaryti tipo patvirtinimo dokumentų pakeitimus.

6.4. Gamintojas pateikia visų pranešimų, susijusių su taisomųjų priemonių planu, kopijas, taip pat tvarko transporto priemonių grąžinimo kampanijos duomenų apskaitą ir patvirtinimo institucijai reguliariai teikia būklės ataskaitas.

6.5. Į taisomųjų priemonių planą įtraukiami 6.5.1–6.5.11 punktuose nustatyti reikalavimai. Gamintojas taisomųjų priemonių planui suteikia atskirą identifikacinį pavadinimą arba numerį.

6.5.1. Kiekvieno į taisomųjų priemonių planą įtrauktų transporto priemonių tipo aprašas.

6.5.2. Specialių modifikacijų, pertvarkymo, remonto darbų, pataisymų, reguliavimų arba kitokių pakeitimų, kuriuos reikia atlikti tam, kad transporto priemonės atitiktų reikalavimus, aprašas su trumpa duomenų ir techninių tyrimų, reikalingų pagrįsti gamintojo sprendimą dėl konkrečių neatitikčiai pataisyti taikytinų priemonių, santrauka.

6.5.3. Būdo, kuriuo gamintojas informuoja transporto priemonių savininkus, aprašas.

▼B

6.5.4. Tinkamos techninės priežiūros arba eksploatavimo sąlygų, kurias gamintojas nustato, kad transporto priemonę būtų galima remontuoti pagal taisomųjų priemonių planą, aprašas ir priežasčių, dėl kurių gamintojas nustato kurią nors iš pirmiau minėtų sąlygų, paaiškinimas. Techninės priežiūros arba eksploatavimo sąlygų nustatyti negalima, jeigu jos aiškiai nėra susijusios su neatitiktimi ir taisomosiomis priemonėmis.

6.5.5. Tvarkos, kurios turi laikytis transporto priemonės savininkai, kad būtų pašalinta jų transporto priemonės neatitiktis, aprašas. Šiame apraše turi būti nurodyta data, nuo kurios galima taikyti taisomąsias priemones, apskaičiuotas laikas, per kurį dirbtuvės turi atlikti remontą, ir nurodyta vieta, kur tas remontas gali būti atliktas. Remontas turi būti atliktas tinkamai ir per pagrįstą laiko tarpą nuo transporto priemonės pristatymo.

6.5.6. Transporto priemonei perduoto informacinio pranešimo kopija.

6.5.7. Trumpas sistemos, kurią gamintojas taiko, kad užtikrintų tinkamą sudedamųjų dalių arba sistemų tiekimą ir įgyvendintų taisomąsias priemones, aprašas. Nurodoma, kada sudedamosios dalys arba sistemos bus pradėtos tinkamai tiekti, kad būtų galima pradėti kampaniją.

6.5.8. Visų nurodymų, kurie turi būti perduoti remontą atliksiantiems asmenims, kopija.

6.5.9. Siūlomų taisomųjų priemonių poveikio, kurį jos padarys kiekvieno transporto priemonės tipo, kuriam tų taisomųjų priemonių planas taikomas, išmetamųjų teršalų kiekiui, degalų sąnaudoms, bendrosioms važiavimo charakteristikoms ir saugai, aprašymas ir šias išvadas pagrindžiantys duomenys, techniniai tyrimai ir t. t.

6.5.10. Visa kita informacija, ataskaitos arba duomenys, kuriuos tipo patvirtinimo institucija pagrįstai gali laikyti būtinais, kad būtų galima įvertinti taisomųjų priemonių planą.

6.5.11. Jeigu pagal taisomųjų priemonių planą numatoma transporto priemones grąžinti, patvirtinimo institucijai turi būti pateiktas remonto duomenų apskaitos metodikos aprašas. Jeigu naudojama etiketė, turi būti pateiktas jos pavyzdys.

6.6. Gamintojo gali būti prašoma atlikti tinkamai parengtus ir būtinus sudedamųjų dalių ir transporto priemonių, kurioms buvo daromi pakeitimai, remontas ir modifikavimas, bandymus, kad būtų įrodyta, jog pakeitimas, remontas arba modifikavimas yra veiksmingi.

6.7. Gamintojas yra atsakingas už kiekvienos grąžintos bei suremontuotos transporto priemonės ir remontą atlikusių dirbtuvių duomenų apskaitą. Patvirtinimo institucijos prašymu jai turi būti pateikti 5 metų taisomųjų priemonių plano įgyvendinimo apskaitos duomenys.

6.8. Informacija apie remontą ir (arba) modifikavimą arba naujos įrangos įrengimą įrašoma liudijime, kurį gamintojas pateikia transporto priemonės savininkui.

▼B

2 priedėlis

Eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikros statistinė metodika

1. Ši metodika taikoma norint nustatyti, ar eksploatuojama transporto priemonė atitinka I tipo bandymo reikalavimus. Taikomas statistinis metodas yra toks, koks nustatytas JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlyje, su 2, 3 ir 4 skirsniuose nustatytomis išimtimis.

2. 1 išnaša netaikoma.

3. JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlio 3.2.3.2.1 ir 3.2.4.2 skirsnių nuorodos į 3 priedėlio 6 punktą suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento XV priedo 1 priedėlio 6 skirsnį.

4. JT/EEK taisyklės Nr. 83 4 priedėlyje pateiktame 4/1 paveiksle taikoma:

   a) nuorodos į 8.2.1 punktą turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio reglamento XV priedo 1.1 skirsnį;

   b) nuoroda į 3 priedėlį turi būti suprantama kaip nuoroda į šio reglamento XV priedo 1 priedėlį;

   c) 1 išnaša turi būti suprantama taip: „Šiuo atveju TPI yra pagal Direktyvą 70/220/EEB tipo patvirtinimą suteikusi patvirtinimo institucija.“

▼B

XVI PRIEDAS

TRANSPORTO PRIEMONIŲ, KURIŲ IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ PAPILDOMO APDOROJIMO SISTEMOSE NAUDOJAMAS REAGENTAS, REIKALAVIMAI

1. ĮVADAS

Šiame priede nustatomi transporto priemonių, kurių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas pagrįstas reagento naudojimu papildomo apdorojimo sistemose, reikalavimai.

2. REAGENTO RODMUO

2.1. Transporto priemonės prietaisų skydelyje turi būti specialus rodmuo, pranešantis vairuotojui, kad reagento laikymo bakelyje liko mažai reagento ir kada reagento bakelis ištuštės.

3. VAIRUOTOJO PERSPĖJIMO SISTEMA

3.1. Transporto priemonėje turi būti įrengta perspėjimo sistema, susidedanti iš regimųjų perspėjimo signalų, pranešančių vairuotojui, kad liko nedaug reagento, todėl bakelį reikia papildyti, arba kad reagentas yra ne tokios kokybės, kokią nurodė gamintojas. Perspėjimo sistema gali turėti ir garsinį vairuotojo perspėjimo elementą.

3.2. Kai reagento beveik nelieka, perspėjimo sistemos signalų dažnis turi padidėti. Galiausiai vairuotojui turi būti pranešama taip, kad šis negalėtų lengvai panaikinti arba ignoruoti signalų. Neturi būti įmanoma išjungti sistemos, kol reagento nebus papildyta.

3.3. Perspėjant vaizdiniu signalu, turi būti rodomas pranešimas, kad reagento liko nedaug. Perspėjimo signalas turi būti ne toks pat, kaip TPĮD sistemos arba kitos variklio priežiūros sistemos. Perspėjimo signalas turi būti pakankamai aiškus, kad vairuotojas suprastų, jog reagento liko nedaug (pvz., „mažas karbamido tirpalo lygis“, „mažas AdBlue lygis“ arba „mažas reagento lygis“).

3.4. Perspėjimo sistema pradžioje neturi būti nuolat įjungta, tačiau perspėjimo signalas turi dažnėti ir galiausiai tapti nenutrūkstamas, kai reagento lieka tiek, kad pradeda veikti 8 skirsnyje nurodyta vairuotojo raginimo imtis priemonių sistema. Turi būti rodomas aiškus perspėjimo signalas (pvz., „papildykite karbamido tirpalo“, „papildykite AdBlue“ arba „papildykite reagento“). Nenutrūkstamus perspėjimo sistemos signalus laikinai gali pertraukti kiti perspėjimo signalai, kuriais perduodami svarbūs saugos pranešimai.

3.5. Perspėjimo sistema turi įsijungti, kai iki reagento bakelio ištuštėjimo lieka nuvažiuoti ne mažiau kaip 2 400 km.

4. NETINKAMO REAGENTO ATPAŽINIMAS

4.1. Transporto priemonėje turi būti priemonių, leidžiančių nustatyti, ar transporto priemonėje yra gamintojo deklaruotas ir šio reglamento I priedo 3 priedėlyje įrašytas charakteristikas atitinkantis reagentas.

▼B

4.2. Jei laikymo bakelyje esantis reagentas neatitinka būtinųjų gamintojo deklaruotų reikalavimų, 3 skirsnyje nurodyta vairuotojo perspėjimo sistema turi įsijungti ir rodyti pranešimą su atitinkamu perspėjimu (pvz., „nustatytas netinkamas karbamido tirpalas“, „nustatytas netinkamas AdBlue“ arba „nustatytas netinkamas reagentas“). Jei reagento kokybė nepataisoma po perspėjimo sistemos įsijungimo nuvažiavus 50 km, taikomi 8 skirsnyje nustatyti vairuotojo raginimo imtis priemonių reikalavimai.

5. REAGENTO SĄNAUDŲ STEBĖJIMAS

5.1. Transporto priemonėje turi būti priemonių, leidžiančių nustatyti reagento sąnaudas ir gauti sąnaudų informaciją, naudojant ne transporto priemonėje įrengtas priemones.

5.2. Turi būti sudaryta galimybė per nuoseklųjį standartizuotos diagnostinės jungties prievadą gauti vidutinių reagento sąnaudų ir vidutinių variklio sistemos pareikalautų reagento sąnaudų duomenis. Duomenys turi būti teikiami apie visą paskutinį 2 400 km ridos laikotarpį.

5.3. Kad būtų galima stebėti reagento sąnaudas, turi būti stebimi bent šie transporto priemonės parametrai:

a) reagento lygis transporto priemonėje įrengtame laikymo bakelyje;

b) įtekantis arba įpurškiamas reagento kiekis, matuojamas kiek techniškai įmanoma arčiau įpurškimo į išmetamųjų teršalų papildomo apdorojimo sistemą vietos.

5.4. Jeigu vidutinės reagento sąnaudos ir vidutinės variklio sistemos pareikalautos reagento sąnaudos per 30 minučių transporto priemonės eksploatavimo laikotarpį skiriasi daugiau kaip 50 %, turi įsijungti 3 skirsnyje nurodyta vairuotojo perspėjimo sistema ir pateikti pranešimą su atitinkamu perspėjimu (pvz., „karbamido tirpalo dozavimo triktis“, „AdBlue dozavimo triktis“, „reagento dozavimo triktis“). Jei reagento sąnaudos nesureguliuojamos po perspėjimo sistemos įsijungimo nuvažiavus 50 km, taikomi 8 skirsnyje nustatyti vairuotojo raginimo imtis priemonių reikalavimai.

5.5. Nutrūkus reagento dozavimui, turi įsijungti 3 skirsnyje nurodyta vairuotojo perspėjimo sistema ir pateikti pranešimą su atitinkamu perspėjimu. Jei dozavimas nutrauktas variklio EVĮ nurodymu, nes dėl tam tikrų transporto priemonės eksploatavimo sąlygų išmetamųjų teršalų charakteristikos tapo tokios, kad reagento tiekti nereikia, ir jeigu gamintojas patvirtinimo institucijai yra aiškiai nurodęs, kada tokios eksploatavimo sąlygos susidaro, nereikalaujama, kad sistema įsijungtų. Jei reagento dozavimas nepataisomas po perspėjimo sistemos įsijungimo nuvažiavus 50 km, taikomi 8 skirsnyje nustatyti vairuotojo raginimo imtis priemonių reikalavimai.

6. IŠMETAMO NO_X KIEKIO STEBĖJIMAS

6.1. Kaip alternatyvą 4 ir 5 skirsniuose nustatytiems stebėjimo reikalavimams, gamintojas gali naudoti išmetamųjų dujų jutiklius, tiesiogiai matuojančius NO_x kiekį išmetamosiose dujose.

▼M2

6.2. Gamintojas turi įrodyti, kad, transporto priemonėje suveikus 6.1 punkte nurodytiems arba kitiems jutikliams, 4.2, 5.4 arba 5.5 punkte nurodytais atvejais įsijungs 3 skirsnyje nurodyta vairuotojo perspėjimo sistema bei 8.3 skirsnyje nurodyta vairuotojo raginimo imtis priemonių sistema ir pasirodys pranešimas su atitinkamu perspėjimu (pvz., „per didelis išmetamųjų teršalų kiekis – patikrinkite karbamidą“, „per didelis išmetamųjų teršalų kiekis – patikrinkite AdBlue“, „per didelis išmetamųjų teršalų kiekis – patikrinkite reagentą“).

Taikant šį punktą, šiais atvejais laikomos aplinkybės, kai:

— transporto priemonių, patvirtintų atsižvelgiant į euro 5 išmetamųjų teršalų ribines vertes, pateiktas Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 1 lentelėje, atveju taikytina išmetamo NO_x ribinė vertė, padauginta iš koeficiento 1,5, yra viršijama,

— transporto priemonių, patvirtintų atsižvelgiant į euro 6 išmetamųjų teršalų ribines vertes, pateiktas Reglamento (EB) Nr. 715/2007 I priedo 2 lentelėje, atveju taikytina TPĮD sistemos išmetamo NO_x ribinė vertė, nurodyta XI priedo 2.3.2, 2.3.3 arba 2.3.4 skirsnyje pateiktoje lentelėje, yra viršijama.

Atliekant bandymą, kuriuo siekiama įrodyti atitiktį šiems reikalavimams, išmetamo NO_x kiekis neturi būti daugiau kaip 20 % didesnis už antrojoje pastraipoje nurodytas vertes.

▼B

7. INFORMACIJOS APIE GEDIMUS SAUGOJIMAS

▼M1

7.1. Kai pateikiama nuoroda į šį punktą, tai reiškia, kad neištrinami parametrų identifikatoriai (PID) turi būti saugomi nurodant raginimo imtis priemonių sistemos įsijungimo priežastį ir įsijungimo metu transporto priemonės nuvažiuotą atstumą. Transporto priemonėje PID įrašai saugomi ne mažiau kaip 800 dienų arba tol, kol transporto priemonė nuvažiuos 30 000 km. PID duomenis turi būti įmanoma gauti per nuoseklųjį standartizuotos diagnostinės jungties prievadą, taikant generuojamą skaitytuvo užklausą, vadovaujantis JT EEK taisyklės Nr. 83 11 priedo 1 priedėlio 6.5.3.1 punkto ir šio reglamento XI priedo 1 priedėlio 2.5 punkto nuostatomis. Nuo 17 straipsnyje nurodytų datų PID duomenys siejami su bendra transporto priemonės eksploatavimo trukme, per kurią atsitiko minėtas įvykis ir kuriai taikoma ne mažesnė kaip 300 dienų arba 10 000 km paklaida.

▼B

7.2. Be to, su techniniais gedimais susijusioms reagento dozavimo sistemos veikimo triktims (pvz., mechaniniams arba elektros sistemos gedimams) taikomi XI priede nustatyti TPĮD sistemos reikalavimai.

8. VAIRUOTOJO RAGINIMO IMTIS PRIEMONIŲ SISTEMA

8.1. Transporto priemonėje turi būti įrengta vairuotojo raginimo imtis priemonių sistema, užtikrinanti, kad eksploatuojamoje transporto priemonėje nuolat veiktų taršos kontrolės sistema. Raginimo imtis priemonių sistema konstruojama taip, jog užtikrintų, kad transporto priemonė negalėtų veikti, kai reagento bakelis yra tuščias.

8.2. Raginimo imtis priemonių sistema turi įsijungti ne vėliau, kai reagentas bakelyje pasiekia tokį lygį, kurio užtenka vidutiniam atstumui, kurį transporto priemonė nuvažiuoja pilnu degalų baku. Be to, atsižvelgiant į NO_x stebėjimo būdą, sistema turi įsijungti 4, 5 arba 6 skirsnyje nurodytų gedimų atveju. Nustačius, kad reagento bakelis yra tuščias, taip pat 4, 5 arba 6 skirsnyje nurodytų gedimų atveju, pradedami vykdyti 7 skirsnyje nustatyti informacijos apie gedimus saugojimo reikalavimai.

▼B

8.3. Gamintojas pasirenka, kokio tipo raginimo imtis priemonių sistemą įrengti. Sistemos variantai aprašyti 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3 ir 8.3.4 punktuose.

8.3.1. Pagal „variklio pakartotinio užvedimo blokavimo po tam tikro užvedimų skaičiaus“ būdą tada, kai įsijungia raginimo imtis priemonių sistema, leidžiama užvesti variklį tam tikrą skaičių kartų arba nuvažiuoti tam tikrą atstumą. Į šį skaičių neįskaitomi variklio kontrolės sistemos, pvz., „start–stop“ sistemų, pakartotinio variklio užvedimo atvejai. Pakartotinai užvesti variklį neleidžiama iš karto po to, kai reagento bakelis ištuštėja arba kai nuo raginimo imtis priemonių sistemos įsijungimo nuvažiuojamas didesnis atstumas nei transporto priemonė nuvažiuoja su pilnu degalų baku (taikoma pirmiau įvykdyta sąlyga).

8.3.2. Pagal „variklio užvedimo blokavimo papildžius degalų“ sistemą, įsijungus raginimo imtis priemonių sistemai, transporto priemonės nebegalima užvesti papildžius degalų.

8.3.3. Pagal „degalų blokavimo“ būdą, įsijungus raginimo imtis priemonių sistemai, nebeleidžiama papildyti transporto priemonės degalų bako, užblokuojant degalų pildymo sistemą. Blokavimo sistema turi būti atspari klastotėms.

8.3.4. Pagal „veikimo charakteristikų ribojimo“ būdą, įsijungus raginimo imtis priemonių sistemai, apribojamas transporto priemonės greitis. Greičio ribojimo lygis vairuotojui turi būti aiškiai pastebimas ir toks, kad gerokai sumažėtų didžiausias transporto priemonės greitis. Šis ribojimas pradedamas taikyti pamažu arba užvedus variklį. Kurį laiką iki variklio pakartotinio užvedimo užblokavimo transporto priemonės greitis neturi viršyti 50 km/h. Pakartotinai užvesti variklį neleidžiama iš karto po to, kai reagento bakelis ištuštėja arba kai nuo raginimo imtis priemonių sistemos įsijungimo nuvažiuojamas didesnis atstumas nei transporto priemonė nuvažiuoja su pilnu degalų baku (taikoma pirmiau įvykdyta sąlyga).

8.4. Visiškai įsijungus raginimo imtis priemonių sistemai ir užblokavus transporto priemonę, raginimo imtis priemonių sistema išjungiama tik tada, kai reagento papildoma tiek, kiek vidutiniškai sunaudojama transporto priemonei nuvažiuojant 2 400 km, arba kai pašalinami 4, 5 arba 6 skirsnyje nurodyti gedimai. Atlikus remontą, kuriuo buvo pašalintas su TPĮD sistema susijęs gedimas, kaip nurodyta 7.2 skirsnyje, raginimo imtis priemonių sistema gali būti paleista per TPĮD sistemos nuoseklųjį prievadą (pvz., naudojant įprastą skaitytuvą), kad transporto priemonę būtų galima užvesti iš naujo autodiagnostikos tikslais. Norint įsitikinti, ar remontas buvo sėkmingas, transporto priemone galima nuvažiuoti ne daugiau kaip 50 km. Raginimo imtis priemonių sistema turi būti vėl visiškai įjungta, jei atlikus šį patikrinimą gedimas išlieka.

8.5. 3 skirsnyje nurodyta vairuotojo perspėjimo sistema turi pateikti pranešimą, kuriame aiškiai rodoma:

a) likęs pakartotinių užvedimų skaičius ir (arba) likęs atstumas; ir

b) sąlygos, kurias įvykdžius transporto priemonę vėl bus galima užvesti.

8.6. Pašalinus vairuotojo raginimo imtis priemonių sistemos įsijungimo priežastis, sistema turi būti išjungta. Nepašalinus vairuotojo raginimo imtis priemonių sistemos įsijungimo priežasčių, sistema automatiškai neišjungiama.

8.7. Patvirtinimo metu patvirtinimo institucijai turi būti pateikta išsami rašytinė informacija, apibūdinanti visas vairuotojo raginimo imtis priemonių sistemos veikimo charakteristikas.

▼B

8.8. Gamintojas, pateikdamas paraišką suteikti tipo patvirtinimą pagal šį reglamentą, parodo, kaip veikia vairuotojo perspėjimo ir raginimo imtis priemonių sistemos.

9. INFORMACIJOS TEIKIMO REIKALAVIMAI

9.1. Gamintojas visiems naujų transporto priemonių savininkams turi pateikti rašytinę informaciją apie išmetamųjų teršalų kontrolės sistemą. Šioje informacijoje nurodoma, kad, jei transporto priemonės išmetamųjų teršalų kontrolės sistema veikia netinkamai, vairuotojo perspėjimo sistema praneša vairuotojui apie problemą, ir kad suveikus vairuotojo raginimo imtis priemonių sistemai, galiausiai transporto priemonės nebus galima užvesti.

9.2. Instrukcijose turi būti nurodyti reikalavimai, kaip tinkamai eksploatuoti ir prižiūrėti transporto priemones, įskaitant ir tai, kaip tinkamai naudoti reagentus.

9.3. Instrukcijose turi būti nurodyta, ar transporto priemonės naudotojas turi papildyti naudojamų reagentų dažniau nei atliekami įprasti priežiūros darbai. Instrukcijose turi būti nurodyta, kaip vairuotojas turėtų papildyti reagento bakelį. Be to, informacijoje turi būti nurodytos galimos tokio tipo transporto priemonės reagento sąnaudos ir kaip dažnai reagento reikėtų papildyti.

9.4. Instrukcijose turi būti nurodyta, jog tam, kad transporto priemonė atitiktų tam transporto priemonių tipui suteikto atitikties sertifikato reikalavimus, privaloma naudoti reikiamą tinkamų specifikacijų reagentą ir jo papildyti.

9.5. Instrukcijose turi būti nurodyta, kad transporto priemonės naudojimas be reagento, reikalingo išmetamųjų teršalų kiekiui sumažinti, gali būti laikomas nusikalstama veika.

9.6. Instrukcijose turi būti paaiškinta, kaip veikia vairuotojo perspėjimo ir raginimo imtis priemonių sistemos. Be to, turi būti išaiškinti perspėjimo sistemos nepaisymo ir reagento nepapildymo padariniai.

10. PAPILDOMO APDOROJIMO SISTEMOS VEIKIMO SĄLYGOS

Gamintojai turi užtikrinti, kad išmetamųjų teršalų kontrolės sistema visada atliktų jai paskirtą išmetamųjų teršalų kontrolės funkciją visomis Europos Sąjungoje vyraujančiomis aplinkos sąlygomis, ypač esant žemai aplinkos temperatūrai. Tai apima priemonių, neleidžiančių reagentui visiškai užšalti, transporto priemonei stovint nenaudojamai iki 7 parų, kai lauko temperatūra 258 K (– 15 °C), o reagento bakelis pripildytas 50 %, taikymą. Reagentui užšalus, gamintojas turi užtikrinti, kad reagentas būtų parengtas naudoti per 20 minučių po transporto priemonės užvedimo, kai temperatūra reagento bakelyje 258 K (– 15 °C), ir taip garantuoti tinkamą išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos veikimą.

▼B

XVII PRIEDAS

REGLAMENTO (EB) NR. 715/2007 PAKEITIMAI

Reglamentas (EB) Nr. 715/2007 keičiamas taip:

1. 10 straipsnis papildomas toliau pateiktu 6 punktu:

„6. I priedo 1 ir 2 lentelėse pateikta 5,0 mg/km kietųjų dalelių masės ribinė vertė taikoma nuo 1, 2 ir 3 punktuose nustatytų taikytinų datų.

I priedo 1 ir 2 lentelėse pateikta 4,5 mg/km išmetamųjų kietųjų dalelių masės ribinė vertė ir kietųjų dalelių skaičiaus ribinė vertė taikoma nuo 2011 m. rugsėjo 1 d., suteikiant tipo patvirtinimą naujiems transporto priemonių tipams, o nuo 2013 m. sausio 1 d. – visoms naujoms transporto priemonėms, kurios buvo parduotos, registruotos arba pradėtos eksploatuoti Bendrijoje.“

2. I priedo 1 ir 2 lentelės keičiamos šiomis:

▼B

„1 lentelė

euro 5 išmetamųjų teršalų ribos

		Etalonin masė (EM) (kg)	Ribinės vertės													
			Anglies viendeginio masė (CO)		Visų angliavandenilių masė (THC)		Angliavandenilių be metano masė (NMHC)		Azoto oksidų masė (NO_x)		Bendra angliavandenilių ir azoto oksidų masė (THC + NO_x)		Kietųjų dalelių masė [1] (KM)		Kietųjų dalelių skaičius [2] (KD)	
			L_1 (mg/km)		L_2 (mg/km)		L_3 (mg/km)		L_4 (mg/km)		$L_2 + L_4$ (mg/km)		L_5 (mg/km)		L_6 (vnt./km)	
Kategorija	Klasė		PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU [3]	SU	PU	SU
M	—	Visos	1 000	500	100	—	68	—	60	180	—	230	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
N_1	I	EM ≤ 1 305	1 000	500	100	—	68	—	60	180	—	230	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
	II	1 305 < EM ≤ 1 760	1 810	630	130	—	90	—	75	235	—	295	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
	III	1 760 < EM	2 270	740	160	—	108	—	82	280	—	350	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
N_2	—	Visos	2 270	740	160	—	108	—	82	280	—	350	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$

Paaiškinimas: PU – priverstinis uždegimas, SU – slėginis uždegimas.

(1) Prieš pradedant taikyti 4,5 mg/km ribinę vertę, turi būti priimta persvarstyta matavimo metodika.

(2) Prieš pradedant taikyti ribinę vertę, turi būti priimta nauja matavimo metodika.

(3) Priverstinio uždegimo sistemos išmetamų kietųjų dalelių masės standartai taikomi tik transporto priemonėms su tiesioginio įpurškimo varikliais.

▼B

2 lentelė

euro 6 išmetamųjų teršalų ribos

		Etalonin masė (EM) (kg)	Ribinės vertės													
			Anglies viendeginio masė (CO)		Visų angliavandenilių masė (THC)		Angliavandenilių be metano masė (NMHC)		Azoto oksidų masė (NO_x)		Bendra angliavandenilių ir azoto oksidų masė (THC + NO_x)		Kietųjų dalelių masė [1] (KM)		Kietųjų dalelių skaičius [2] (KD)	
			L_1 (mg/km)		L_2 (mg/km)		L_3 (mg/km)		L_4 (mg/km)		$L_2 + L_4$ (mg/km)		L_5 (mg/km)		L_6 (vnt./km)	
Kategorija	Klasė		PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU	SU	PU [3]	SU	PU [4]	SU [5]
M	—	Visos	1 000	500	100	—	68	—	60	80	—	170	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
N_1	I	EM ≤ 1 305	1 000	500	100	—	68	—	60	80	—	170	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
	II	1 305 < RM ≤ 1 760	1 810	630	130	—	90	—	75	105	—	195	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
	III	1 760 < RM	2 270	740	160	—	108	—	82	125	—	215	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
N_2	—	Visos	2 270	740	160	—	108	—	82	125	—	215	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$

Paaiškinimas: PU – priverstinis uždegimas, SU – slėginis uždegimas.

(1) Prieš pradedant taikyti 4,5 mg/km ribinę vertę, turi būti priimta persvarstyta matavimo metodika.

(2) Šiame etape priverstinio uždegimo transporto priemonėms bus nustatytas kiekio standartas.

(3) Priverstinio uždegimo sistemos išmetamų kietųjų dalelių masės standartai taikomi tik transporto priemonėms su tiesioginio įpurškimo varikliais.

(4) Kiekio standartas turi būti nustatytas iki 2014 m. rugsėjo 1 d.“

(5) Prieš pradedant taikyti ribinę vertę, turi būti priimta nauja matavimo metodika.

▼B

XVIII PRIEDAS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL TARYBOS DIREKTYVOS 70/156/EEB I PRIEDO

3.2.1.1.	Veikimo principas: slėginis uždegimas/priverstinis uždegimas ([1])
	Keturių taktų/dviejų taktų/rotorinis ciklas ([1])
3.2.2.	Degalai: dyzelinas/benzinas/SND/GD/biometanas/etanolis (E85)/biodyzelinas/vandenilis ([1])
3.2.2.4.	Transporto priemonės degalų tipas: viena degalų rūšį naudojanti transporto priemonė/dvi degalų rūšis naudojanti transporto priemonė/mišrius degalus naudojanti transporto priemonė ([1])
3.2.2.5.	Didžiausias leidžiamas biologinių degalų kiekis degaluose (gamintojo deklaruota vertė): ..... % tūrio
3.2.4.2.3.3.	Didžiausias tiekiamas degalų kiekis ([1]) ([2]): ..... mm^3 per vieną taktą ar ciklą, kai variklio sukimosi dažnis: ..... min^{-1}, arba pateikiamas parametrų grafikas: .....
3.2.4.2.9.	Įpurškimo elektroninio valdymo įrenginys: yra/nėra ([1])
3.2.4.2.9.2	Tipas (-ai): .....
3.2.4.2.9.3	Sistemos aprašas; jei tai ne nuolatinio įpurškimo sistema, pateikiami lygiaverčiai išsamūs duomenys: .....
3.2.4.2.9.3.1	Valdymo įrenginio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.2	Degalų reguliatoriaus gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.3	Oro srauto jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.4	Degalų skirstytuvo gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.5	Droselio korpuso gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.6	Vandens temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.7	Oro temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.2.9.3.8	Oro slėgio jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.	Sistemos aprašas; jei tai ne nuolatinio įpurškimo sistema, pateikiami lygiaverčiai išsamūs duomenys: .....
3.2.4.3.4.1.	Valdymo įrenginio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.3.	Oro srauto jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.6.	Mikrojungiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.8.	Droselio korpuso gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.9.	Vandens temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.10.	Oro temperatūros jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.4.11.	Oro slėgio jutiklio gamybinė markė ir tipas: .....
3.2.4.3.5.1.	Gamybinė (-ės) markė (-ės) .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).
([2]) Nurodyti nuokrypį.

▼B

3.2.4.3.5.2.	Tipas (-ai) .....
3.2.8.2.1.	Tipas: oras–oras/oras–vanduo ([1])
3.2.8.3.	Įsiurbimo slėgio sumažėjimas, varikliui sukantis vardiniu sukimosi dažniu ir taikant 100 % apkrovą (tik slėginio uždegimo varikliams):
	mažiausias leidžiamas: ..... kPa
	didžiausias leidžiamas: ..... kPa
3.2.9.3.	Didžiausias leidžiamas išmetimo sistemos priešslėgis, varikliui veikiant vardiniu sukimosi dažniu ir taikant 100 % apkrovą (tik slėginio uždegimo varikliams): ..... kPa
3.2.11.1.	Didžiausias vožtuvų pakilimo aukštis, atidarymo ir uždarymo kampai arba išsami informacija apie alternatyvių paskirstymo sistemų veikimo taktą atsižvelgiant į rimties taškus. Jei tai kintamo takto sistema, mažiausias ir didžiausias taktas: .....
3.2.12.2.	Papildomi taršos mažinimo įtaisai (jei yra ir jei nenurodyti kituose skirsniuose)
3.2.12.2.1.1.	Deginių filtrų katalizatorių ir sudedamųjų dalių skaičius (toliau pateikiama informacija apie kiekvieną atskirą mazgą):
3.2.12.2.1.11.	Atnaujinimo sistemų ir (arba) išmetamųjų teršalų papildomo apdorojimo sistemų veikimo principo aprašas: .....
3.2.12.2.1.11.1.	I tipo veikimo ciklų arba lygiaverčių variklio bandymų stendo ciklų skaičius tarp dviejų ciklų, kai atsinaujinimo etapai įvyksta I tipo bandymui lygiavertėmis sąlygomis (JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 1 schemoje nurodytas D intervalas): .....
3.2.12.2.1.11.2.	Ciklų skaičiaus tarp dviejų ciklų, kai įvyksta atsinaujinimo etapai, nustatymo metodika: .....
3.2.12.2.1.11.3.	Apkrovos, būtinos, kad įvyktų atsinaujinimas, lygio nustatymo parametrai (t. y. temperatūra, slėgis ir kt.): .....
3.2.12.2.1.11.4.	JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3.1 skirsnyje aprašyto bandymo metu taikomos sistemos apkrovos metodikos apibūdinimas: .....
3.2.12.2.1.11.5.	Įprastas darbo temperatūros intervalas (K):
3.2.12.2.1.11.6.	Naudojami reagentai (jei naudojami):
3.2.12.2.1.11.7.	Katalizei reikalingo reagento rūšis ir koncentracija (jei taikoma):
3.2.12.2.1.11.8.	Įprastas reagento veikimo temperatūros intervalas (jei taikoma):
3.2.12.2.1.11.9.	Tarptautinis standartas (jei taikoma):
3.2.12.2.1.11.10.	Reagento papildymo dažnumas: nuolat/techninės priežiūros darbų metu ([1]) (jei taikoma):
3.2.12.2.1.12.	Deginių filtro katalizatoriaus gamybinė markė:
3.2.12.2.1.13.	Identifikacinis sudedamosios dalies numeris:
3.2.12.2.2.4.	Deguonies jutiklio gamybinė markė:
3.2.12.2.2.5.	Identifikacinis sudedamosios dalies numeris:

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.12.2.4.2.	Aušinimo vandeniu sistema: yra/nėra ([1])
3.2.12.2.6.4.1.	I tipo veikimo ciklų arba lygiaverčių variklio bandymų stendo ciklų skaičius tarp dviejų ciklų, kai atsinaujinimo etapai įvyksta I tipo bandymui lygiavertėmis sąlygomis (JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 1 schemoje nurodytas D intervalas): .....
3.2.12.2.6.4.2.	Ciklų skaičiaus tarp dviejų ciklų, kai įvyksta atsinaujinimo etapai, nustatymo metodika: .....
3.2.12.2.6.4.3.	Apkrovos, būtinos, kad įvyktų atsinaujinimas, lygio nustatymo parametrai (t. y. temperatūra, slėgis ir kt.): .....
3.2.12.2.6.4.4.	JT/EEK taisyklės Nr. 83 13 priedo 3.1 skirsnyje aprašyto bandymo metu taikomos sistemos apkrovos metodikos apibūdinimas: .....
3.2.12.2.6.5.	Kietųjų dalelių gaudyklės gamybinė markė:
3.2.12.2.6.6.	Identifikacinis sudedamosios dalies numeris:
3.2.12.2.7.6.	Toliau nurodytą papildomą informaciją transporto priemonės gamintojas pateikia tam, kad būtų galima gaminti TPĮD sistemai tinkamas pakaitines arba atsargines dalis, diagnostikos įrankius ir bandymų įrangą.
3.2.12.2.7.6.1.	Parengiamųjų ciklų, taikytų tos transporto priemonės tipo pirminio patvirtinimo metu, tipo ir skaičiaus aprašas.
3.2.12.2.7.6.2.	TPĮD sistemos parodomojo ciklo, kuris buvo taikomas transporto priemonės pirminio patvirtinimo atsižvelgiant į TPĮD sistemos stebimą komponentą metu, tipo aprašas.
3.2.12.2.7.6.3.	Išsamus dokumentas, kuriame apibūdinamos visos stebimos sudedamosios dalys ir gedimų nustatymo bei VTI įjungimo strategija (nustatytas važiavimo ciklų skaičius arba statistinis metodas), įskaitant kiekvienos sudedamosios dalies, kurią stebi TPĮD sistema, susijusių stebimų papildomų parametrų sąrašą. Visų naudojamų TPĮD sistemos išvesties kodų ir formų (pateikiant kiekvieno iš jų paaiškinimą), siejamų su atskiromis jėgos pavaros sudedamosiomis dalimis, susijusiomis su išmetamųjų teršalų kiekiu, ir su atskiromis su dujinių teršalų kiekiu nesusijusiomis sudedamosiomis dalimis, jeigu stebint sudedamąją dalį siekiama nustatyti, ar būtina įjungti VTI, sąrašas. Ypač išsamiai reikia paaiškinti $05 techninės priežiūros ID $21 bandymo FF bei $06 techninės priežiūros duomenis. Jei tai transporto priemonių tipai, naudojantys ryšio jungtį pagal ISO 15765–4 „Kelių transporto priemonės. Vietinių tinklų valdiklio (CAN) diagnostika. 4 dalis. Su išmetamaisiais teršalais susijusių sistemų reikalavimai“, reikia išsamiai paaiškinti $06 techninės priežiūros ID $00 bandymo FF duomenis apie kiekvieną palaikomą TPĮD kontrolinio rodmens ID.

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.2.12.2.7.6.4. Informacija, kurios reikalaujama šiame skirsnyje, gali būti pateikiama užpildant šią lentelę:

Sudedamoji dalis	Gedimo kodas	Stebėjimo strategija	Gedimo nustatymo kriterijai	VTI įjungimo kriterijai	Antriniai parametrai	Parengimas	Parodomasis bandymas
Katalizatorius	PO420	1 ir 2 deguonies jutiklių signalai	1 ir 2 jutiklių signalų skirtumas	III ciklas	Variklio sukimosi dažnis, variklio apkrova, O/D režimas, katalizatoriaus temperatūra	Du I tipo ciklai	I tipas

3.2.15.1. EB tipo patvirtinimo numeris pagal Tarybos direktyvą 70/221/EEB (OL L 76, 1970 4 6, p. 23) (kai bus padaryti direktyvos pakeitimai, kad ji būtų taikoma dujinių degalų bakams) arba patvirtinimo numeris pagal JT/EEK taisyklę Nr. 67

3.2.16.1. EB tipo patvirtinimo numeris pagal Direktyvą 70/221/EEB (kai bus padaryti direktyvos pakeitimai, kad ji būtų taikoma dujinių degalų bakams) arba patvirtinimo numeris pagal JT/EEK taisyklę Nr. 110: .....

3.4. Variklių arba motorų deriniai

3.4.1. Hibridinė elektra varoma transporto priemonė: taip/ne [1]

3.4.2. Hibridinės elektra varomos transporto priemonės kategorija

įkraunama iš išorės/įkraunama ne iš išorės [1]

3.4.3. Veikimo režimo jungiklis: yra/nėra [1]

3.4.3.1. Pasirenkami režimai

3.4.3.1.1. Tik elektra: yra/nėra [1]

3.4.3.1.2. Tik degalai: yra/nėra [1]

3.4.3.1.3. Hibridiniai režimai: yra/nėra [1]

(jei yra, trumpas aprašas) .....

3.4.4. Energijos kaupimo įtaiso aprašas: (akumuliatorius, kondensatoriaus, smagratis arba generatorius) .....

3.4.4.1. Gamybinė (-ės) markė(–s): .....

3.4.4.2. Tipas (-ai): .....

3.4.4.3. Identifikacinis numeris: .....

3.4.4.4. Elektrocheminės poros rūšis: .....

3.4.4.5. Energija: … (jei akumuliatorius: įtampa ir galia Ah per 2 h; jei kondensatorius: J, …)

3.4.4.6. Įkroviklis: vidinis/išorinis/nėra [1]

[1] Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

3.4.5.	Elektros generatoriai (atskirai aprašomas kiekvienas elektros generatoriaus tipas)
3.4.5.1.	Gamybinė markė: .....
3.4.5.2.	Tipas: .....
3.4.5.3.	Pagrindinė paskirtis: traukos variklis/generatorius
3.4.5.3.1.	Jei naudojamas kaip traukos variklis: vienas variklis/keletas variklių (skaičius):
3.4.5.4.	Didžiausia galia: ..... kW
3.4.5.5.	Veikimo principas:
3.4.5.5.1.	nuolatinė srovė/kintamoji srovė/fazių skaičius:
3.4.5.5.2.	nepriklausomas sužadinimas/nuoseklus/mišrus ([1])
3.4.5.5.3.	sinchroninis/asinchroninis ([1])
3.4.6.	Valdymo įrenginys:
3.4.6.1.	Gamybinė (-ės) markė(–s): .....
3.4.6.2.	Tipas (-ai): .....
3.4.6.3.	Identifikacinis numeris: .....
3.4.7.	Galios valdiklis
3.4.7.1.	Gamybinė markė: .....
3.4.7.2.	Tipas: .....
3.4.7.6.3.	Identifikacinis numeris: .....

▼M1

3.4.8.	Transporto priemonės elektrinė rida ..... km (pagal JT EEK taisyklės Nr. 101 9 priedą).

▼B

3.4.9.	Gamintojo rekomendacija dėl išankstinio parengimo: .....
3.5.2.	Degalų sąnaudos (nurodyti kiekvienai išbandytų etaloninių degalų rūšiai)
6.6.1.	Padangų/ratų derinys (-iai)
	a) visiems padangų variantams nurodomas dydžio ženklinimas, padangos apkrovos indeksas, greičio kategorijos ženklas; pasipriešinimas riedėjimui pagal ISO 28580 (jei taikoma);
	b) Z kategorijos padangoms, skirtoms montuoti į transporto priemones, kurių didžiausias greitis viršija 300 km/h, pateikiami atitinkami duomenys; nurodomas ratlankio (-ių) dydis (-žiai) ir rato iškyša (-os).;
9.1.	Kėbulo tipas: (naudojami II priedo C skirsnyje nustatyti kodai): .....
16.	Transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieiga
16.1.	Pagrindinės interneto svetainės, kurioje suteikiama transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija, adresas: .....
16.1.1.	Diena, nuo kurios ši informacija teikiama (ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo tipo patvirtinimo dienos): .....
16.2.	16.1 skirsnyje nurodytos interneto svetainės prieigos sąlygos: .....
16.3.	16.1 skirsnyje nurodytoje interneto svetainėje teikiamos transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos forma: .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼B

XIX PRIEDAS

SPECIALIOS NUOSTATOS DĖL TARYBOS DIREKTYVOS 70/156/EEB III PRIEDO

3.2.1.1. Veikimo principas: slėginis uždegimas/priverstinis uždegimas ([1])

Keturių taktų/dviejų taktų/rotorinis ciklas ([1])

3.2.2. Degalai: dyzelinas/benzinas/SND/GD-biometanas/etanolis (E85)/ biodyzelinas/vandenilis ([1])

3.2.2.4. Transporto priemonės degalų tipas: viena degalų rūšį naudojanti transporto priemonė, dvi degalų rūšis naudojanti transporto priemonė, mišrius degalus naudojanti transporto priemonė ([1])

3.2.2.5. Didžiausias leidžiamas biologinių degalų kiekis degaluose (gamintojo deklaruota vertė): ..... % tūrio

3.2.12.2. Papildomi taršos mažinimo įtaisai (jei yra ir jei nenurodyti kituose skirsniuose)

3.4. Variklių arba motorų deriniai

3.4.1. Hibridinė elektra varoma transporto priemonė: taip/ne ([1])

3.4.2. Hibridinės elektra varomos transporto priemonės kategorija

įkraunama iš išorės/įkraunama ne iš išorės ([1]);

6.6.1. Padangų/ratų derinys (-iai)

a) visiems padangų variantams nurodomas dydžio ženklinimas, padangos apkrovos indeksas, greičio kategorijos ženklas; pasipriešinimas riedėjimui pagal ISO 28580 (jei taikoma);

b) Z kategorijos padangoms, skirtoms montuoti į transporto priemones, kurių didžiausias greitis viršija 300 km/h, pateikiami atitinkami duomenys; nurodomas ratlankio (-ių) dydis (-žiai) ir rato iškyša (-os).

9.1. Kėbulo tipas: (naudojami II priedo C skirsnyje nustatyti kodai): .....

16. Transporto priemonės remonto ir priežiūros informacijos prieiga

16.1. Pagrindinės interneto svetainės, kurioje pateikta transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija, adresas: .....

([1]) Išbraukti, jei netaikoma (tam tikrais atvejais nieko nereikia išbraukti, jeigu taikomas daugiau nei vienas punktas).

▼M8

XX PRIEDAS

VARIKLIO NAUDINGOSIOS GALIOS, NAUDINGOSIOS GALIOS IR ELEKTRINIŲ JĖGOS PAVARŲ DIDŽIAUSIOS 30 MINUČIŲ GALIOS MATAVIMAS

1. ĮŽANGA

Šiame priede nustatomi variklio naudingosios galios, naudingosios galios ir elektrinių jėgos pavarų didžiausios 30 minučių galios matavimo reikalavimai.

2. BENDROSIOS SPECIFIKACIJOS

2.1 Bendrosios bandymų atlikimo ir rezultatų aiškinimo specifikacijos yra tokios, kaip nustatyta JT EEK Taisyklės Nr. 85 ([1]) 5 dalyje, su šiame priede nustatytomis išimtimis.

2.2 **Bandymo degalai**

JT EEK Taisyklės Nr. 85 5.2.3.1, 5.2.3.2.1, 5.2.3.3.1. ir 5.2.3.4 punktai turi būti suprantami taip:

Naudojami rinkoje parduodami degalai. Kilus ginčams, naudojami tinkami etaloniniai degalai, nurodyti šio reglamento IX priede.

2.3 **Galios pataisos koeficientai**

Nukrypstant nuo JT EEK Taisyklės Nr. 85 V priedo 5.1 punkto, kai varikliuose su turbokompresoriais įmontuojama sistema leidžianti kompensuoti aplinkos sąlygas (temperatūrą ir aukštį), gamintojo prašymu nustatoma, kad pataisos koeficientų α_a arba α_d vertė yra lygi 1.

([1]) OL L 326, 2006 11 24, p. 55.